

The Project Gutenberg eBook of Kenilworth III-IV, by Walter Scott

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Kenilworth III-IV

Author: Walter Scott

Translator: Vihtori Lehtonen

Release date: March 24, 2013 [EBook #42404]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KENILWORTH III-IV ***

Produced by Tapio Riikonen

»

KENILWORTH III-IV

Kirj.

Walter Scott

Englanninkielestä suomentanut Vihtori Lehtonen

WSOY, Porvoo, 1913

I Luku.

Pistooli. Tuon viestiä ja verratonta uutta, Iloa auvoista ja kulta-aikaa.

Falstaff. Mutta, hyvä mies, ilmoitahan niitä sitten tämän maailman ihmisten tavalla.

Pistooli.

Pois hiiteen maailma ja maailman lapset.

Ma puhun Afrikaa ja kulta-aikaa.

Henrik Neljäs. — Jälkimäinen osa.

Cumnorin »Mustan Karhun» vierastupa, minne tarinamme näyttämö jälleen siirtyy, saattoi sinä iltana, josta nyt tulee olemaan puhe, ylpeillä tavallista taajemmasta juomaveikkojen joukosta. Jossakin lähitienoilla oli ollut markkinat, ja Abingdonin rihkamakauppias sekä useat muut henkilöt, jotka lukija jo tietää Giles Goslingin ystäviksi ja liiketuttaviksi, olivat jo muodostaneet vanhan piirinsä iltatulen ympärille ja syventyneet pohtimaan päivän kuulumia.

Muuan eloisa, toimelias, iloinen veitikka, jonka tavaramytty ja tamminen, asiaankuuluvasti messinkiheloin koristettu kyynäräkeppi ilmaisivat Autolycuksen ammattitoveriksi, veti suuren osan

huomiota puoleensa ja toi merkittävän lisän illan yhteiseen iloon. Silloiset kulkukauppiat olivatkin, se muistettakoon, paljon tärkeämpiä henkilöitä kuin nykypäivien huonontuneet ja turmeltuneet kamasaksat. Näiden kierteleväin reppumiesten hallussa oli maakauppa, erittäinkin naisten hienompain pukutarpeiden myynti, melkein kokonaan; ja kun tuollainen saksa pääsi niin pitkälle, että sai kulkea omalla kuormahevosellaan, oli hän hyvin huomattava henkilö, jonka seuraa ei halveksinut varakkainkaan vuokramies eikä vapaatalollinen, minkä hän vaelluksillaan tapasi.

Kulkukauppias, joka nyt on puheemme esineenä, otti siis tehokkaasti ja kaikkien yhteiseksi mielihyväksi osaa siihen raikuvaan ilonpitoon, josta Cumnorin kuuluisan »Mustan Karhun» kattohirret tärisivät. Hänellä oli aina varalla siro hymy kauniille neiti Cicelylle, leveä nauru isännälle ja pistos meluavalle mestari Goldthredille, joka tosiaankin ilman omaa suosiollista tarkoitustaan oli illan yleisenä ivanesineenä. Kulkukauppias ja hän olivat sotkeutuneet syvälliseen väittelyyn espanjalaisten varsisukkien ja mustien gascognelaisten säärysten keskinäisestä etevämyydestä, ja isäntä oli juuri iskenyt vieraille silmää, ikäänkuin sanoakseen: »Nyt saadaan kohta hauskaa, hyvät herrat», kun pihalta alkoi kuulua hevosten kavioiden kopinaa ja tallirenkiä tarkoittavia, uusimmilla muodinmukaisilla kirouksilla vahvistettuja huutoja. Ja ulos rynkäsivät Will Varsanharjaaja, Jussi Juomanlaskija ja koko majatalon sotajoukko, joka oli hiipinyt asemiltaan siepatakseen edes pienen sirusen vieraiden kesken vallitsevasta ilosta. Pihalle keikkui myös pyylevä isäntä, ottaakseen soveliaasti uusia vieraitaan vastaan ja palasi pian takaisin, johdattaen tupaan omaa arvoisaa sisarenpoikaansa, Mikael Lambournea, joka oli vahvasti juovuksissa ja joka kuljetti tähtienselittäjää matkassaan. Alasco, vaikka hän yhä olikin pieni äijänkappärä, oli kuitenkin vaihtamalla pitkän mekkonsa ratsastuspukuun, siivoamalla partaansa ja kulmakarvojaan ja muilla sentapaisilla keinoilla vähentänyt ainakin parisenkymmentä vuotta otaksuttavasta iästään, näyttäen nyt vilkkaalta kuuskymmenvuotiaalta ukolta, tai hiukan vanhemmalta. Hän oli tällä hetkellä ilmeisesti levoton ja tuskissaan, ja oli hartaasti pyytänyt Lambournea, ett'eivät he poikkeaisi majataloon, vaan matkustaisivat suoraan määräraikkaansa. Mutta Lambourne ei sietänyt neuvoja. »Äyriäisen ja kauriin ja koko taivaallisen sotajoukon nimessä!» karjui hän — sekä kaikkien niiden tähtien nimessä, joiden nämä minun siunatut silmäni ovat nähneet paistavan etelän taivaalla ja joiden rinnalla nämä pohjoisten maiden tuikuttajat ovat vain penninkynttilöitä, minä en rupea epäkohteliaaksi kenenkään oikkujen takia. — Minä poikkean kun poikkeankin tänne tervehtimään arvoisaa enoani. — Lempo soikoon, pitäisikö minun unohtaa kunnan heimolaiseni ja ystäväni! — Gallona parasta viiniänne, eno, ja pankaa se kiertämään jalon Leicesterin kreivin terveydeksi! — Hä! Eikös ruveta kilistämään yhdessä ja hieman lämmittämään vanhan ystävytemme juuria? — Eikös ruvetakin kilistämään, vai?»

»Varsin mielelläni, sukulaiseni», vastasi isäntä, joka ilmeisesti halusi päästä hänestä eroon niin pian kuin mahdollista; »mutta onko Sinussa miestä maksamaan kaiken tämän kelpo nesteen?»

Tämä kysymys olisi masentanut monenkin iloisen ryypiskelijän innostuksen, mutta Lambournen aikomusta ei se kyennyt järkähtämään. »Epäilläänkö täällä, jaksanko minä maksaa?» komeili hän ja veti kourallisen kulta- ja hopearahoja näkyviin; »epäile ennen, eno, Meksikoa ja Perua — epäile kuningattaren aarre-aittaa — Jumala hänen majesteettiansa varjelkoon! — Hän on hyvän herrani hyvä valtijatari.»

»Mainiota, sukulainen», virkkoi isäntä, »minun toimenani on myydä viiniä kaikille, jotka jaksavat maksaa. — Hoi, Jussi Juomanlaskija, tee, mitä virkaasi kuuluu. — Mutta toivoisinpa osaavani ansaita rahaa yhtä helposti kuin Sinä, Mikko.»

»Kuules nyt, eno», vastasi Lambourne, »minä kerron Sinulle pienen salaisuuden — näetkös tuossa tuota vanhaa äijänkörriä? Hän on niin vanha ja kuivettunut lastu, ett'ei piru ikinä heittänyt parempaa pätsiänsä — ja kuitenkin, eno, näin meidän kesken puhuen — hänellä on koko Potosi tuossa aivokopassaan. — Lempo soikoon! Hän päästelee hyppysistään rahanpyöryväisiä nopeammin kuin minä kurkustani kirouksia.»

»Minäpä en haluaisi ainuttakaan hänen pyöryväistään pussiini, Mikael», virkkoi isäntä; »minä tiedän kyllä, mikä leikki siitä alkaa, kun väärennetään kuningattaren kolikoita.»

»Sinä olet aasi, eno, niin paljon ikää kuin onkin niskassasi. — Älä nyi nuttuni liepeistä, tohtori. Sinä olet aasi Sinäkin kaiken muun lisäksi — ja kun te nyt molemmat olette aaseja, ilmoitan minä puhuneeni vain vertauskuvallisesti.»

»Oletteko Te hullu?» vaikeroi ukko; »onko Teihin mennyt itse paholainen? — emmekö voi jatkaa matkaamme, vetämättä puoleemme kaikkien ihmisten huomiota?»

»Jaa että kuinka?» kysyi Lambourne; »Sinä erehdyt nyt kokonaan — kukaan ei uskalla katsella Sinua ilman minun lupaani. — Seitsemän taivaan nimessä, hyvät herrat, jos joku teistä rohkenee töllistellä tätä vanhaa ukkoa tässä, kaivan minä silmät hänen päästään tikarillani! — Kas niin, istu nyt, vanha ystävä, ja ole iloinen — nämä herrat tässä ovat tuttujani — vanhoja tovereitani, eivätkä kavalla ketään.»

»Eiköhän Sinun olisi parempi siirtyä yksityiseen huoneeseen, sisarenpoikani?» toimitti Giles Gosling; »Sinä puhut hiukan outoja», lisäsi hän, »ja täällä on urkkijoita joka taholla.»

»Minä välitän niistä viisi», vastasi Mikael mahtavana — »urkkijoita? pyh! — Minä olen jalon Leicesterin kreivin palveluksessa. — Tässä tulee viini. — Täytä kaikkien maljat, viinuri! Kunnan kulaus Englannin kukan, jalon Leicesterin kreivin terveydeksi! Minä sanon, jalon Leicesterin kreivin terveydeksi! Joka ei siihen maljaan vastaa, on Sussexin sikoja ja hänen täytyy juoda se polvillaan, tai lohkaista minä hänen reisirahansa ja savustan ne liikkiönä!»

Ei kukaan jättänyt vastaamatta niin kauheita uhkauksia esitettyyn maljaan; ja Mikael Lambourne, jonka humala ei tietystikään vähentynyt tästä uudesta kurkun kastelusta, jatkoi samaa hurjaa meteliänsä, uudistaen tuttavuuttaan niiden vieraiden kanssa, jotka hän ennestänsä tunsivat ja saaden osakseen kohtelua, missä oli nyt jonkun verran kunnioitustakin, mutta hyvin paljon pelkoa; sillä suosikkikreivin halvinkin palvelija, erittäinkin jos hän oli sellainen mies kuin Lambourne, herätti, ja hyvällä syyllä, molempia tunteita.

Sillä välin oli ukko, nähtyään oppaansa noin tajuttomassa tilassa, heittänyt kaiken enemmän riitelemisen hänen kanssaan, istunut huoneen pimeimpään soppeen, tilannut pienen annoksen viiniä, jonka ääressä hän näytti torkuskelevan, siten vetääkseen puoleensa yleistä huomiota niin vähän kuin mahdollista ja välttääkseen pienintä liikahdustakin, joka voisi johdattaa hänen olemassa-olonsa hänen matkatoverinsa mieleen, tämän siinä sydämellisesti tutustellessa vanhan ystävänsä Abingdonin Goldthredin kanssa.

»Älä usko enää minua koskaan, uljas Mikko», pauhasi rihkamakauppias, »ell'en minä ilostunut yhtä suuresti Sinut nähtyäni kuin minä ilostun nähdessäni vilauksenkin ostajieni rahoista! — Nythän Sinä voit vallan helposti hankkia ystäväillesi soveliaan paikan jossakin naamionäytelmässä tai muussa juhlatouhussa, Mikko; niin, taikka, sehän nyt on ainakin selvää, Sinä saatat kuiskata korkeasti kunnioitettavan herra kreivin korvaan, kun se jalo herra sattuu näille main ja tarvitsee espanjalaista kaularöyhelöä tai muuta sen tapaista — Sinä saatat kuiskata hänen korvaansa: 'Täällä asuu muuan vanha ystäväni, nuori Laurentius Goldthred Abingdonista, hänellä on kovin hyviä tavaroita, kuten: liinakangasta, silkkiharsoa, hienointa Belgian palttinaa ja niin pois päin — niin, ja sitten voit sanoa, että hän on niin pulsa poika päälle kaupan, ett'ei pulskempaa koko Berkshiressä, ja että kyllä hän toimittaa Hänen Korkeutensa asiat reilusti siinä missä joku toinenkin kynnäräkepin kantaja; niin, ja sitten voit sanoa —'»

»Minä voin sanoa sata sen penteleen valetta lisäksi, mokomakin kamasaksa», puhkesi Lambourne vastaamaan; »ei suinkaan sitä nyt auta arkailla paria hyvää sanaa kunnan ystäväni lukuun!»

»Saas tästä, Mikko, juon terveydeksesi kaikesta sydämestäni», sanoi rihkamakauppias; »Sinähän osaatkin tässä selittää, mikä se nyt on oikein tosiaan muotina nyky maailman aikaan. — Tässä oli juuri äsken muuan tolvana kauppiakseen, joka kirkui vanhanaikaisia espanjalaisia varsisukkia gascognelaisia sääryksiä paremmiksi, vaikka sen nyt sokeakin näkee, kuinka etevästi nuo ranskalaiset vehkeet vaatettavat säärtä ja polvea, ne kun on koristettu erivärisin nauhoihin ja heltoihin.»

»Mainiosti, mainiosti ne sopivatkin», vastasi Lambourne; »ja kuitenkin on tuo Sinun koipiparkasi, vaikka siihen onkin ripustettu noin paksut kasat röyhellyttä palttinaa ja harsokangasta, kuin ämmän kehrävarsi, josta puolet pellavaa on kiskottu langaksi!»

»Enkö minä sitä jo sanonut!» kiljui rihkamakauppias, jonka matalat aivot nyt myöskin alkoivat joutua kokonaan tulvan valtaan; »minne se nyt meni se kauppias-roisto? — tässähän oli luullakseni ihan äsken sellainen kauppias, tuota — Isäntä, minne helvettiin se kamasaksa joutui?»

»Sinne, missä kaikkien järkevien ihmisten pitäisi jo oleman tähän aikaan päivästä, mestari Goldthred», vastasi Giles Gosling; »hän nousi huoneeseensa, laskee siellä paraillaan tämän päivän myyntiä ja valmistautuu huomisiin kauppoihin.»

»Hirttäkää se mies, mokomakin keho tolvana!» käski Goldthred; »tekisipä saakeli soikoon kunnan työn se, joka hieman keventäisi hänen tavaramyyntiään, — tuollainen patikkalurjusten lauma kiertää maat ja mantereet ja tekee paljasta vahinkoa seudun vakinaisille kauppiaille. Mutta onpa vielä kelpo poikia Berkshiressä, isäntä — kyllä se Teidän reppusaksanne tapaa miehensä Maiden Castlessa, siitä saatte olla varma!»

»Jokohan?» vastasi isäntä nauraen; »joka hänet tapaa, tapaa myös miehensä — se veitikka ei ole aivan eilisen teeren poikia hänkään.»

»Eikö ole?» pääsi Goldthredilta.

»Ei niin olekaan», vahvisti isäntä; »hänhän näyttää, koira vieköön, yhtä väkevältä kuin sekin kelpo

reppuri, joka kerran niin perinpohjaisesti löylytti Robin Hoodia, kuten vanhassa laulussa sanotaan:

»Robin Hoodpa nyt paljasti miekkansa,
Mittansa reppuri vaan;
Ja sai rosvo niin reimasti loikkiinsa,
Ett'ei kestänyt seisaallaan.»

»Hiiteen se konna, lähettäkää hänet matkaansa», haasteli rihkamakauppias; »jos hän on sellainen voimanpesä kuin sanotte, niin eipä taitaisi isosti hyödyttää rehkiminen hänen kanssaan. — Mutta kuuleppas, Mikko — kunnan Mikkoseni — mitenkä jaksaa se Hollannin palttina, jonka minulta voitit?»

»Hyvin, hyvin, kuten näet, mestari Goldthred», vastasi Mikko; »minä tarjoan Sinulle kulauksen sen kaupan tekijäisiksi. — Täytä tuoppi, juomanlaskija.»

»Etpä Sinä enää, luullakseni, voita palttinapakkoja moisilla vedoilla, Mikko-ystäväiseni», sanoi kauppias; »sillä se yrmy karhu, Tony Foster, on haukkunut Sinut pataluhaksi ja vannonut, ett'et Sinä enää koskaan saa saastuttaa hänen taloansa, koska Sinun sadattelusi muka kykenisivät pudottamaan katon kristityn ihmisen niskaan.»

»Puhuuko se sellaisia, se tekopyhä saituri?» karjui Lambourne: — No sitten täytyy hänen tulla tänne ottamaan vastaan käskyjäni, juuri tänä siunattuna iltana, tänne enoni katon alle! Minä veisaan hänelle semmoisen messun, että hän luulee jo pirun roikkuvan liepeissään kun kuulee vain minun puhuvan.»

»Ei, mutta kyllä Sinun ovat jo yläkamarisi aivan ilmitulessa, Mikko!» epäili kauppias. »Tony Fosterko tottelisi noin vain Sinun vihellystäsi! — Hohhoi, Mikkoseni, mene nukkumaan — mene nukkumaan.»

»Sanonpa Sinulle jotakin, Sinä kaitaposkinen hölmö», vastasi Mikael Lambourne vimmoissaan, »minä panen vetoon viisikymmentä enkelikolikkoa myymäläsi viittä ensimmäistä laatikkoa vastaan, siitä valeakkunasta ylöspäin lukien, ja kaikkea, mitä niissä on, että minä saan Tony Fosterin tulemaan tähän tupaan, ennen kuin olemme ehtineet kallistaa kolmet maljat.»

»Minä en lyö niin korkeata vetoa», sanoi kauppias, jonkun verran selvinneenä tarjouksesta, joka osoitti Lambournen puolelta melkein liian yksityiskohtaista hänen myymälänsä salakomerojen tuntemusta, »minä en käy niin suureen veikkaan», toisti hän; »mutta jos haluat, panen minä viisi enkelikolikkoa Sinun viittä pyöryväistäsi vastaan siitä, ett'ei Tony Foster lähde iltarukouksen jälkeen majastaan rientääkseen oluttupaan, ei Sinun mieliksesi eikä kenenkään muunkaan.»

»Sovittu!» huusi Lambourne. — »Kas tässä, eno, pitäkää panoksia ja pankaa joku nuoremista tynnyrinuolijoistanne tai viinuripojistanne heti paikalla hyppäämään kartanoon, viemään tämä kirje mestari Fosterille ja sanomaan hänelle, että minä, hänen harras ystävänsä Mikael Lambourne, pyydän saada puhella hänen kanssaan enoni linnassa täällä sangen tärkeistä asioista. — Ota nyt koivet selkääsi, poika, sillä aurinko laskee kohta, ja se roisto käy nukkumaan lintujen kanssa, säästääkseen lampaantalia — hyi saakeli!»

Lyhyen ajan kuluttua — mikä käytettiin juomiseen ja räyhäämiseen — palasi lähetti ja ilmoitti herra Fosterin tulevan aivan pian.

»Voitto! Voitto!» kiljaisi Lambourne ja ryntäsi panosten kimppuun.

»Ei ennen kuin hän tulee, jos suvaitset», esti kauppias.

»Mitä, lempo soikoon, hänhän on jo kynnyksellä», penäsi Mikael. —
»Mitä hän sanoi, poika?»

»Palvelukseksenne, Teidän Korkea-arvoisuutenne», vastasi lähetti, »hän pilkisteli akkunasta, pyssy kädessä, ja kun minä olin toimittanut Teidän asianne peljäten ja vavisten, ilmoitti hän happamin naamoin, että Teidän Ylevyytenne olisi saanut mennä Manalan asuinmajiin.»

»Taikka helvettiin, luullakseni», virkkoi Lambourne — »sinnehän hän lähettää kaikki, jotka eivät kuulu hänen pyhänsä yhteyteen.»

»Aivan niin», vastasi poika, »minä vain käytin tuota toista lausepartta, koska se oli runollisempi.»

»Nerokas miehenalku», julisti Mikael; »saas tästä kunnan siemaus runollisen kurkkusi kostukkeiksi. — Ja mitä Foster muuta sanoi?»

»Hän huusi minut takaisin», jatkoi poika, »ja käski minun sanoa, että jos Teillä oli jotakin hänelle puhumista, piti Teidän mennä hänen luokseen.»

»Ja mitä sitten?» tiedusteli Lambourne.

»Hän luki kirjeen ja näytti noin niinkuin raivostuvan, ja kysyi minulta, oliko Teidän Korkea-arvoisuutenne juomapäällä — johon minä vastasin, että kyllä Te hieman espanjaa puhuitte kuten ainakin mies, joka on käynyt Kanarian saarilla.»

»Tiedä huutia, Sinä kolpakkokääpiö, Sinä paisuneen laskun penikka!» äkäili Lambourne. »Tiedä huutia! — Mutta mitä sanoi hän sitten?»

»Hän murisi», vastasi nulikka, »että ell'ei hän tulisi, voisi Teidän Ylevyytenne toitottaa kaikkien kuuluville sellaista, mikä tulisi pitää hampaiden takana, ja niin painoi hän vanhan matalan lakin päähänsä, heitti nukkvierun sinisen viitan hartioilleen ja on, kuten jo sanoin, oleva täällä tuossa paikassa.»

»Oli siinä tottakin joukossa, siinä, mitä hän puhui», vastasi Lambourne ikäänkuin itsekseen haastellen — »kalloni teki taas minulle vanhan koirankujeensa — mutta päin tuuleen vain — antaa hänen tulla! — En minä ole turhan takia niin kauvan kierrellyt maailmanrantaa, pelätäkseni yhtä Tony Fosteria, olinpa sitten juovuksissa tai selvä. — Tuokaa minulle kannu vettä, kastaakseni sillä viinini.»

Sillä välin kun Lambourne, jonka Fosterin lähestyminen oli nähtävästi herättänyt tietoisuuteen tilastaan, yritteli valmistua häntä vastaanottamaan, luikahti Giles Gosling ylös kulkukauppiiaan kamariin ja tapasi tämän kovasti kiihtyneenä mittelestä huoneen lattiaa.

»Te poistuitte äkkiä seurasta», sanoi isäntä vieraalleen.

»Olipa aikakin, koska paholainen yhtyi kumppaniksenne», vastasi kauppias.

»Ei ole erin kohteliasta käyttää moista nimitystä sisarenpojastani», sanoi Gosling, »eikä minun sopisi oikeastaan siihen enää vastatakaan, ja kuitenkin voi Mikkoa jollakin tavoin pitää saatanan seuralaisena.»

»Pyh — minä en puhu nyt siitä suurisuisesta tappelupukarista», virkkoi kauppias, »vaan siitä toisesta, joka, mikäli minä tiedän — Mutta koska lähtevät he? tai miksi he tulivat?»

»Koira soikoon, niihin kysymyksiin en minä osaa vastata mitään», selitti isäntä. »Mutta katsokaas, herra, Te toitte minulle tunnusmerkin arvoisalta herra Tressilianilta — kaunis kivi siinä onkin.» Hän otti sormuksen esille, katseli sitä hetkisen ja vakuutti sitä takaisin kukkaroonsa sovittaessaan, että se oli liian kallisarvoinen korvaus siitä vähästä, mitä hän saattoi tehdä arvoisan lahjoittajan hyväksi. Hän oli, jatkoi hän, julkisen majatalon isäntä, eikä hänen oikein sopinut urkkia muiden ihmisten asioita; kuten hän oli jo aikaisemmin ilmoittanut, ei hän ollut saanut tietoonsa muuta kuin että se nainen oli yhä Cumnorin linnassa mitä tarkimmin vartioituna ja että hän niiden mielestä, jotka olivat sattuneet hänet vilahdukselta näkemään, tuntui ajatuksiinsa vaipuneelta ja tyytymättömältä yksinäisyyteensä. »Mutta nyt», esitteli hän, »tarjoutuu sopivin tilaisuus, mitä on pitkään aikaan sattunut, jos Te tahdotte tyydyttää herranne uteliaisuutta. Tony Foster on tulossa tänne, ja Mikael Lambournen tarvitsee saada vain hieman hajua uusista viinipulloista, niin ei kuningattarenkaan käsky saisi häntä hievahtamaankaan pöydän takaa. Niin että he pysyvät siinä ainakin tunnin tai niille paikoin. — Nyt tulee Teidän vain heittää reppu selkäänne, sillä se on Teidän paras tekosyynne, ja ehkäpä Te voitte taivuttaa vanhan palvelijan, isännän varmasti ollessa poissa, päästämään Teidät hieromaan kauppa sen rouvan kanssa, ja niin saatte Te ehkä tietää hänen tilastaan ja oloistaan enemmän kuin mitä minä tai kuka muu tahansa voisimme Teille kertoa.»

»Totta — aivan totta», vastasi Wayland, sillä hän se oli; »erinomainen suunnitelma, vaikka nähdäkseni hieman vaarallinen — sillä mitäpä, jos Foster palaisi?»

»Hyvin mahdollinen tapahtuma tosiaankin», myönsi isäntä.

»Taikka mitäpä», jatkoi Wayland, »jos se nainen antaisi minulle kylmät kiitokset ponnistuksistani?»

»Sekin on otaksuttavissa», myönsi Giles Gosling jälleen. »Minua muutoin ihmetyttää, että herra Tressilian pitää semmoista huolta naisesta, joka ei hänestä lainkaan välitä.»

»Molemmissa tapauksissa käy minun huonosti», jatkoi Wayland; »eikä minua siis Teidän neuvonne, kokonaisuudessaan katsottuna, niin erinomaisesti miellytäkään.»

»Mutta älkäähän nyt sekoittako minua juttuun, kunnon palvelija», vastasi isäntä; »tämähän on herranne asia, eikä minun; Te itse parhaiten tiedätte vaaran, johon antaudutte, tai kuinka rohkeasti Te sitä uhmaatte. Mutta mihin ette itse uskalla ryhtyä, siihen ette voi odottaa muidenkaan käyvän.»

»Seis! seis!» huusi Wayland; »sanokaa minulle vain yksi seikka — meneekö se vanha mieskin Cumnoriin?»

»Varmasti, niin ainakin luulen», vastasi isäntä; »sillä heidän palvelijansa sanoi, että hänen piti viedä heidän tavaransa sinne, mutta oluthaarikka vaikuttikin häneen yhtä voimakkaasti kuin viinipullo Mikaeliin.»

»Riittää», virkkoi Wayland päättävästi. — »Minä tahdon sotkea sen vanhan konnan juonet — kauhea pelästys, joka valtasi minut hänen inhoittavan naamansa nähdessäni, alkaa helpoittaa ja vihani päästä voitolle. Auttakaahan reppua selkääni, hyvä isäntä. — Pidä nyt varasi, vanha Albumazar — kohtaloosi on ilmestynyt pahansuopa vaikutus, ja se uhkaa Ison Karhun tähtisikermästä.»

Näin puhehin heitti hän taakan selkäänsä, poistui »Mustasta Karhusta» takatietä isännän johtamana ja valitsi yksinäisimmän polun Cumnorin kartanoon kulkeakseen.

II Luku.

Nuori paimen. Noilla tuppisaksoilla on enemmän kalua kuin voit luulla, sisko.

Talvinen Tarina.

Koettaessaan kaikin puolin noudattaa kreivin yhä uudistettuja käskyjä mitä suurimman salaperäisyyden säilyttämisestä ja erittäinkin omia juroja ja saiturimaisia tapojaan, halusi Anton Foster taloutensa hoidossa mieluummin päästä yleiseltä huomiolta rauhaan kuin torjua tungettelevaa uteliaisuutta. Niinpä hän, käyttämättä lukuisaa miesjoukkoa vartioimaan hänelle uskottua aarretta ja puolustamaan taloa, tahtoi huomiota välttääkseen vähentää väkeänsä niin paljon kuin mahdollista, niin että ell'ei linnassa sattunut olemaan kreivin tai Varneyn seuralaisia, vanha ukko ja kaksi ijäkästä eukkoa, joiden oli määrä siivota kreivittären huoneita, muodostivat talon koko palvelijakunnan.

Toinen näistä akoista avasi oven Waylandin kolkutuksesta ja vastasi hänen pyyntöönsä päästä näyttämään tavaroitaan talon arvoisille naisille, ankaralla, omituisen murteellisella haukkumasanojen tulvalla.

Kauppias älysi vaimentaa hänen räkyntäänsä sujahuttamalla hopearahan hänen kouraansa ja lupailemalla hieman kangasta myssyyn, jos talon rouva vain ostaisi hänen tavaroitaan.

»Suur kiitost, paljon kiitoksia, min onki jo ihlan rikki. — Men ny reppunes tonne rekuoliin. — Siel se justiin käveliekin.» Akka vei siis kauppiaan puutarhaan ja sanoi, osoittaen erästä vanhaa, rappeutunutta huvihuonetta: »Tuol se on ny — tuol noi — kyl se ostaa, kyl vaa, se pitie niin kovast koreist kankaist.»

»Hän jättää minut selviytymään täältä omin apuineni», ajatteli Wayland, kuullessaan ämmän sulkevan puutarhanportin mennessään. »Eivät ne nyt sentään minua hakanne, eivät ainakaan uskaltane murhata niin pienestä rikoksesta ja näin varhaisella hämäränhetkellä. Hiisi vieköön, minä astun eteenpäin — urhoollinen sotapäällikkö ei ajattele ennen pakoa, ennen kuin hänet on lyöty. Näenpä kaksi naista vanhassa huvimajassa tuolla — mutta miten lähestyä heitä? — Seis — Will Shakespeare olkoon auttajani hädässä. Minä esitän niille hieman Autolycusta.» Ja hän lauloi lujalla äänellä ja asiaankuuluvalla rohkeudella seuraavan suositun näytelmäpätkän: —

»Liinaa lumivalkoista,
Sysimustaa harsoa,
Hienon hienoja hansikoita,
Koko- ja puolinaamioita.

»Minkä oudon ilmestyksen onkaan onni meille tänään lähettänyt, Janet?» kysyi rouva.

»Yhden noita turhamaisten tavarain kaupitsijoita, joita reppureiksi sanotaan», vastasi Janet totisissaan, »ja jotka myyvät lyhyttavaroitaan vielä lyhyemmällä mitalla. — Ihme, että Dorcas-mummo päästi hänet sisään.»

»Sepä nyt sattui sopivaan aikaan, tyttö», sanoi kreivitär; »me vietämme raskasta elämää täällä, ja tämä saattaa lyhentää ikävän hetken.»

»Niin, armollinen rouva», vastasi Janet; »mutta isäni?»

»Hän ei ole minun isäni, Janet, eikä toivoakseni herranikaan», virkkoi kreivitär. — »Minä käsken, kutsu se mies tänne — minä tarvitsen yhtä ja toista.»

»Niin», vastasi Janet, »Teidän Korkeutenne tarvitsee vain viitata, ja heti ensi lähetyksessä toimitetaan Teille kaikki, mitä Englanti suinkin voi tarjota. — Mutta sittenkin voi tästä syntyä onnettomuutta. —

Minä pyydän, rakas rouva, käskeskää minun lähettää tuo mies tiehensä!»

»Minä käsken Sinua lähettämään hänet tänne», vastasi kreivitär; — »tai odotahan, Sinä vapiseva hölmöläinen, minä kutsun hänet itse ja pelastan Sinut siten nuhteista.»

»Ah! minun päiviäni, rakas rouva, jos siinä olisi kaikki», sanoi Janet murheellisena, rouvan huutaessa kulkukauppiaille: »Tule tänne vain, kunnan mies — avaa reppusi — jos Sinulla on oivallisia tavaroita, niin on hyvä onni lähettänyt Sinut tänne minun mielikseni ja Sinun hyödyksesi.»

»Mitä suvaitsee Teidän Armonne tarvita?» kysyi Wayland, päästellen reppuaan ja levitellen sen sisältöä niin näppärästi kuin olisi hän koko ikänsä harjoittanut kulkukauppiiaan ammattia. Hän olikin joskus tilapäisesti sitäkin työtä tehnyt monivaiheisen elämänsä aikana, ja hän osasikin nyt kehua tavaroitaan kaikella reppurin kielevyydellä ja panna niille taitavasti hintaa.

»Mitäkö minä suvaitsen tarvita?» virkkoi rouva, »no, kun ottaa huomioon, ett'en minä kuuteen pitkään kuukauteen ole ostanut kyynäriäkään pellavakangasta enkä Belgian palttinaa enkä edes pienintäkään koristetta omiksi tarpeikseni ja oman valintani mukaan, niin soveliaampi kysymys olisi: Mitä on Sinulla myytävänä? Panehan syrjään tuo palttinaröyhelö ja nuo hihat — ja nuo käärylät mustalla harsokankaalla levitettyä kultakankaista reunusnauhaa — ja tuo lyhyt, kirsikanvärisestä hienosta kankaasta tehty viitta, jossa on niin kauniit kultaiset napit ja punoksetkin — Eikö se olekin ylen soma, Janet?»

»Armollinen rouva», vastasi Janet, »jos Te kysytte minun halpaa arvosteluani, niin on se minun mielestäni aivan liian räikeä aistikkaaseen pukuun.»

»Mäkeen arvostelusi, ell'ei se muutu kirkaammaksi, tyttö», sanoi kreivitär; »Sinä saat pitää sitä itse rangaistukseksi; ja minä olen varma siitä, että nuo kultaiset napit, ne kun ovat verrattain jyrkeitä, tyynnyttävät isäsi ja saavat hänet sietämään tuota kirsikanpunaista kangastakin. Mutta katso, ett'ei hän sieppaa niitä pois, Janet, ja vie niitä pitämään seuraa raha-arkkuunsa vangitsemilleen enkeleille.»

»Pyydän Teidän Armoanne säästämään isäruukkaani!» vastasi Janet.

»Eipä suinkaan! Miksi pitäisi muka säästää häntä, joka on jo luonnostaan niin säästäväinen?» pilaili kreivitär. — »Mutta palatkaamme kauppoihimme. — Tämä päähine minulle, ja tuo hopeainen, helmikoristeinen hiusneula; — ja ota tästä, Janet, nämä kaksi punaisenruskeata hametta Dorcasille ja Alisonille, jott'ei niiden eukkoparkojen tule kylmä lähestyvänä talvena. — Ja kuule, eikö Sinulla ole hajuaineita tai tuoksupusseja tai kauniita, uusimuotisia hajupulloja?»

»Jos minä olisin kulkukauppias oikein tosissani, pianpa minusta vääntyisi aika pomo», ajatteli Wayland, yrittäessään parhaan kykynsä mukaan vastata kysymyksiin, joita kreivitär heitteli hänelle tuhka tiheään malttamattomuudella nuoren naisen, joka ei pitkään aikaan ole saanut toimittaa niin mieluista tehtävää. »Mutta miten saada hänet edes hetkiseksi ajattelemaan vakavampia asioita?» Esitellessään parhaita hajuaineitaan koetti Wayland yht'äkkiä kiinnittää hänen huomiotaan ilmoittamalla näiden tavarain hinnan kohonneen melkein puolella sen jälkeen kun Leicesterin kreivi oli alkanut komeat varustelunsa ruhtinaallisessa Kenilworth-linnassaan, missä hän aikoo kestittää kuningatarta ja koko hovia.

»Haa!» huudahti kreivitär; »huhu puhui siis totta, Janet.»

»Silkkaa totta, armollinen rouva», vastasi Wayland; »ja minua ihmetyttää, ett'ei Teidän Armonne ole siitä tarkemmin kuullut. Kesäretkellä juhlii jalo kreivi Englannin kuningatarta linnassaan kokonaisen viikon; ja niitä on paljon, jotka väittävät, että Englanti on saava kuninkaan ja Englannin Elisabet — Jumala häntä varjelkoon! — puolison, ennen kuin retki on lopussa.»

»Sen ne konnat valehtelevat!» kiljaisi kreivitär kiihkoissaan.

»Jumalan tähden, armollinen rouva, tyyntykää», pyyteli Janet pelosta vavisten; »kuka nyt välittäisi reppurin uutisista!»

»Olet oikeassa, Janet!» myönsi kreivitär; »nuhtelit minua syystä. Moiset huhut, jotka tahraavat Englannin kuuluisimman ja jaloimman kreivin mainetta, voivatkin saada luottamusta vain alhaisten, halpamaisten, kunnottomien ihmisten keskuudessa!»

»Tulkoon tuhoni, armollinen rouva», virkkoi seppä Wayland, havaitessaan kreivittären suuttumuksen suuntautuvan häneen, »jos olen tehnyt mitään, joka ansaitsisi tämän ankaran kiivastuksen! — Minä kerroin vain, mitä niin monet puhuvat.»

Sillä välin oli jo kreivitär ennättänyt tyyntyä, ja hän koetti nyt, Janetin tuskallisten merkkien pelästyttämänä, poistaa kaikki kiihtymyksensä jäljetkin. »Minua vain kiusoitti, kunnan mies», sanoi hän,

»kun kuulin, että kuningattaremme muka luopuisi neitseellisestä säädystään, joka on niin kallis hänen kansalleen — älä ajattele sitä sen enempää.» Ja ikäänkuin tahtoen muuttaa puheenaihetta, lisäsi hän: »Ja mitä ainetta se on tuo, jota niin huolellisesti säilytetään hopearasiassa?» tarkastellessaan laatikon sisältöä, jossa oli erilaisia rohtoja ja haju-aineita eri osastoissa.

»Se on lääkettä tautia vastaan, jota ei toivoakseni Teidän Armonne tarvitse sanoa koskaan potevansa. Jos sitä nauttii pienen turkinpavun suuruisen määrän päivittäin yhden viikon ajan, vahvistaa se sydäntä tuota raskasmielisyyttä ja alakuloisuutta vastaan, joka syntyy yksinäisyydestä, suruista, pettyneestä rakkaudesta, murtuneista toiveista —»

»Oletko Sinä hullu, ystäväiseni?» kysyi kreivitär terävästi; »tai luuletko Sinä, että vaikka minä ostinkin hyvántahtoisuudessani noita Sinun romutavaroitasi suhteettomista hinnoista, Sinä nyt saat uskotella minulle mitä hölynpölyä tahansa? — Kuka ikinä kuuli sydämen sairautta parannetun ruumiiseen otetuilla lääkkeillä?»

»Armollisella luvallanne, hyvä rouva», virkkoi Wayland, »minä olen rehellinen mies ja minä myin tavarani rehelliseen hintaan. — Enkä minä tämän jalon lääkkeen ominaisuuksista puhuessani suinkaan kehoittanut Teitä sitä ostamaan. Miksi olisin siis valehdellut? Minä en sano, että se voi parantaa syvälle juurtuneita sielun kärsimyksiä, siinä voivat auttaa vain Jumala ja aika; mutta minä sanon, että tämä elähyttävä lääke poistaa pahoja höyryjä, jotka syntyvät ruumiissa mielen hautomasta alakuloisuudesta. Useata ihmistä olen minä sillä jo auttanut, sekä hovissa että muualla, ja nyt aivan hiljattain paransin minä sen avulla erään herra Edmund Tressilianin, kunnianarvoisan cornwallilaisen aatelismiehen, joka oli hyljätyn lemmen takia, niin kerrottiin, joutunut niin raskaalle mielelle, että hänen ystävänsä pelkäsivät hänen henkeään.»

Hän vaikeni; kreivitärkin pysyi hiljaa hetkisen aikaa ja kysyi sitten äänellä, jonka sävyä hän turhaan koetti pinnistaa lujaksi ja välinpitämättömäksi:

»Ja onko aatelismies, josta puhuit, nyt täydelleen toipunut?»

»Kutakuinkin, armollinen rouva», vastasi Wayland; »hän ei ainakaan kärsi enää ruumiillisia tuskia.»

»Minä ostan hiukan tuota lääkettä, Janet», sanoi kreivitär. »Minutkin valtaa joskus tuollainen ajatuksen ja järjen samentava raskasmielisyyys.»

»Älkää sitä tehkö, armollinen rouva», neuvoi Janet; »kuka takaa, että tämä mies myy ainetta, joka ei ole terveydelle vahingollista?»

»Minä todistan itse rehellisyyteni», vastasi Wayland ja nieli jonkun verran lääkettä heidän nähtensä. Kreivitär osti sitten loput, sillä Janetin vastustelut saivat hänet vain sitä itsepäisemmin pysymään aiheessaan. Sitten otti hän heti paikalla ensimmäisen annoksen ja väitti tuntevansa sydämensä keventyneen ja elinvoimansa lisääntyneen — seuraus, joka kaiken todennäköisyyden mukaan johtui vain hänen omasta mielikuvituksestaan. Kreivitär kasasi sitten kaikki ostoksensa yhteen läjään, heitti kukkaronsa Janetille ja kehoitti häntä laskemaan summan ja maksamaan kauppiaan saatavat; minkä jälkeen hän, ikäänkuin kyllästytynään huviin, jota hänelle oli ensimmältä tuottanut keskustelunsa Waylandin kanssa, toivotti hänelle hyvää iltaa ja asteli huolettomasti kartanoon, siten ryöstäen Waylandilta kaiken tilaisuuden päästä puhumaan hänen kanssaan kahden kesken. Seppä kiiruhtikin sen tähden selvittämään asioita edes Janetin kanssa.

»Tyttö», sanoi hän, »kasvoistasi päättäen pidät Sinä hartaasti emännästäsi. Hän kaipaakin kipeästi uskollista palvelusta.»

»Ja hyvin hän ansaitseekin uskollisen palvelukseni», vastasi Janet; »mutta entä sitten?»

»Tyttö, minä en ole lainkaan se, miltä näytän», virkkoi kulkukauppias, äänensä alentaen.

»Sitä vähemmän otaksuttavaa on, että Te olisitte kunniallinen mies», iski Janet.

»Sitä enemmän otaksuttavaa», vastasi Wayland, »koska en ole reppuri.»

»Lähtekää siis heti paikalla täältä, tai minä huudan apua», koveni Janet; »isänikin on kai jo tullut kotiin.»

»Maltahan nyt, tyttö», sanoi Wayland; »muutoin joudut tekemään sellaista, mitä saisit myöhemmin katua. Minä olen emäntäsi ystäviä; hän tarvitsee niitä enemmän; älä siis syökse turmioon niitä harvoja, joita hänellä on.»

»Mistä minä ne tunnen?» kysyi Janet.

»Katso minua kasvoihin», vastasi seppä Wayland, »ja sano, etkö saata lukea rehellisyyttä piirteistäni.»

Ja tosiaankin, vaikk'ei hän ollut suinkaan kaunis, oli hänen kasvoillaan kuitenkin se kekseliään hengen ja nopean ajatuskyvyn terävä, voimakas ilme, joka yhtyneenä elosiin, kirkkaihin silmiin, hyvinmuodostuneeseen suuhun ja älykkääseen hymyyn usein luo miellyttävääsyyttä ja viehätystä itsessään rumiin ja epäsäännöllisiinkin piirteihin. Janet tarkasteli häntä uskonlahkonsa ovelalla suorudella ja sanoi: »Huolimatta kehutusta rehellisyydestäsi, ystäväiseni, ja vaikk'en minä olekaan tottunut lukemaan enkä arvostelemaan sellaisia kirjoja kuin Sinä panet minut tutkimaan, niin luulen kasvoissasi näkeväni jonkun verran reppuria — ja jonkunverran rosvoa.»

»Ehkäpä vähässä määrässä sitäkin», vastasi seppä Wayland nauraen. »Mutta tänä iltana tai huomenna tulee tänne isäsi kanssa muuan vanha ukko, jolla on kissan hiipivä astunta, rotan kavala, salavihainen katse, lintukoiran nöyristelevä oveluus, verikoiran varma ote — häntä varo, niin itsesi kuin emäntäsi takia. Katsos, kaunis Janet: hän kuljettaa kyykkäärmeen myrkkyä kyyhkysen teeskennellyn viattomuuden verhossa. Mitä tuhoa hän nyt teille suunnittelee, sitä en voi varmaan sanoa, mutta kuolema ja turmio ovat aina ennen hänen askeleitaan seuranneet. — Älä puhu tästä mitään emännällesi — taitoni saa minut uskomaan, että hänen nykyisessä tilassaan voi pahan pelko olla yhtä vaarallinen kuin sen vaikutus. — Mutta katso, että hän ottaa sitä minun ainettani, sillä» — (hän alensi äänensä ja lausui hiljaa, mutta painokkaasti tytön korvaan) — »se on vastamyrkkyä — kuule, nyt he tulevat puutarhaan!»

Meluavan iloilun ja äänekkään puhelun hälinä lähene tosiaankin puutarhan porttia, ja sen säikäyttämänä loikkasi seppä Wayland tiheään pensaikkoon, Janetin peräytyessä huvimajaan, jott'ei häntä huomattaisi ja jotta hän samalla voisi salata, ainakin ensihädässä, luullulta kulkukauppiaalta ostetut tavarat, jotka vielä viruivat hujan hajan kesähuoneen lattialla.

Janetilla ei ollut kuitenkaan mitään syytä pelkoon. Hänen isänsä ja tämän vanha palvelija, Leicesterin kreivin palvelija ja tähtienselittäjä tulivat puutarhaan suurella melulla ja pauhulla, koettaen äärimmäisellä vaivalla tyyntytellä Lambournea, jonka aivot väkineste oli nyt sytyttänyt kokonaan tuleen ja joka oli niitä onnettomia ihmisiä, mitkä, kun he kerran ovat joutuneet viinin lumoihin, eivät muiden juoppojen tavoin vaivu uneen, vaan pysyvät osittain humalansa vallassa useita tunteja, kunnes he lopulta yhä uudistuvien kulausten vaikutuksesta päätyvät jonkunlaiseen tiedottoman hulluuden tilaan. Monien tämänlaisten päihtyneiden tavoin ei Lambournekaan ollut menettänyt liikunto- eikä puhekykyjään, vaan puhui päinvastoin tavattoman pontevasti ja laveasti ja huusi kuuluville kaikkea sellaista, minkä hän muutoin olisi pitänyt visusti salassa.

»Kuinka!» toittotti Mikael äänensä koko voimalla, »eikö minulle muka anneta tervetuliaisia — ei kunnan ryyppyä, vaikka minä olen tuonut onnen ja rikkauden Sinun vanhaan, ränsistyneeseen koirankoppiisi erään perkeleen liittolaisen hahmossa, joka osaa muuttaa liuskakiven palasia selviksi Espanjan kultakolikoiksi? — Kas niin, Sinä Tony Tulenpistäjä, Sinä paavilainen, puritani, tekopyhä, saituri, konna, paholainen, kaikkien ihmiskunnan syntien lihaksitulemus, kumarra syvään ja tervehdi häntä, joka tuo taloosi jumaloimasi mammonan!»

»Taivaan nimessä», sanoi Foster, »puhu hiljempää — tule pois taloon — saat viiniä ja mitä tahansa haluat.»

»Ei, Sinä vanha maanmuna, minä tahdon juoda sen tässä», jyristi humaltunut tappelupukari. — »Tässä näin, *al fresco*, kuten italialainen sanoo. — Ei, ei, minä en halua juoda yhdessä tuon myrkkyjä sekoittelevan paholaisen kanssa samassa huoneessa enkä tukehtua arsenikin ja elohopean höyryihin; se konnamainen Varney opetti minut sitä karttamaan.»

»Tuokaa nyt sille viiniä, kaikkien paholaisten nimessä!» tuskitteli kullantekijä.

»Ahaa! ja Sinä kai höystäisit sen hyvin mielelläsi, Sinä vanha rehellisyyden perikuva, etkös höystäisikin? Pianpa kuohuisi aivokopassani vihtrillä ja aivastusjuurta ja rikkihappoa ja sievettä ja kahtakymmentä muuta helvetinainetta niinkuin noidan kattilassa pirua manattaessa. Ojennappas pullo minulle omakätisesti, vanha Tony Tulenpistäjä — ja se saakin olla kylmää — minä en halua juoda muinoin poltettujen piispojen roviolla lämmitettyä viiniä. — Tai odotahan, tulkoon vain Leicesterista kuningas, jos hän tahtoo — hyvä — ja Varneystä, siitä Varney-konnasta, suurvisiiri — mainiota, mainiota! — ja mitä minusta sitten tulisi? — no, keisari — keisari Lambourne! — Minä tahdon nähdä sen niiden suloisen kaunottaren, jonka ne ovat teljenneet tänne salanautinnokseen. — Hänen pitää juuri tänä jumalan iltana täyttämän viinimaljani ja pistämän yömyssyn päähäni. Mitä tekee mies kahdella eukolla, vaikka hän olisikin sitten kreivi kaksinkymmenin kerroin? — vastaa tähän, Tony-poikaseni, Sinä vanha kirottu tekopyhä koira, jonka nimen Jumala pyyhki pois elämän kirjasta, mutta jota kiusaa se alituinen toivo, että kyllä se sinne vielä takaisinkin otetaan. — Sinä vanha piispanpolttaja, Sinä Jumalaa pilkkaava uskonkiihkoilija, vastaappas siihen!»

»Minä työnnän tikarini sen sisään varteen asti», murisi Foster matalalla, raivosta värisevällä äänellä.

»Taivaan nimessä, ei väkivaltaa!» hätäili tähtienselittäjä. »Tässä on meneteltävä sievemällä tavalla. — Kas tässä, kunnon Lambourne, haluatko tyhjentää kanssani maljan jalon Leicesterin kreivin ja herra Rikhard Varneyn terveydeksi?»

»Haluan kun haluankin, oma Albumazarini. — Haluan kun haluankin, Sinä rehellinen rotanmyrkyn myyjä, — tahtoisinpa suudella Sinua, Sinä kunniallinen *Lex Julian* rikkoja (kuten ennen Leydenissä sanottiin), ell'et Sinä haisisi niin kirostusti tulikivelle ja muille saatanan apteekkitavaroille. — Saas tästä, valmis on — Varneyn ja Leicesterin malja! — kahden jalosti kohoavan hengen — kahden salajuonisen, syvälle sukeltavan, korkealle lentävän, sydämettömän, kunnianhimoisen roiston malja! — Hyvä, minä en sano enempää, mutta minä aijon hioa tikariani sen ihmisen rintaluihin, joka ei siihen maljaan vastaa! Ja niin, hyvät herrat —»

Näin puhuen tyhjensi Lambourne tähtienselittäjän ojentaman maljan, jossa ei ollutkaan viiniä, vaan puhdasta väkiviinaa. Hän yritti puolinaista kirousta, pudotti tyhjän maljan hyppysistään, nosti kätensä miekan ponteeseen, mutta ei jaksanut vetää sitä tupesta, horjui ja kaatui vihdoin tajuttomaksi, liikkumattomaksi palvelijan syliin; tämä laahasi hänet huoneeseen ja toimitti vuoteelle.

Yleisen hämmingin vallitessa pääsi Janet huomaamatta emäntänsä huoneeseen, vavisten kuin haavan lehti, ja päätti pitää kreivittäreltä salassa sen kauhistavan epäluulon, joka ei voinut olla heräämättä hänen mielessään päihtyneen Lambournen kaameiden puheiden vaikutuksesta. Hänen pelkonsa, vaikka se ei voinutkaan vielä pukeutua mihinkään määrättyyn muotoon, kulki kuitenkin yhtä rintaa kulkukauppiaan varoituksen kanssa; ja hän kehoitti hartaasti emäntäänsä noudattamaan päätöstään reppurin suosittelman lääkkeen nauttimisesta, josta hän ehkä muutoin olisi häntä kieltänyt.

Eivätkä Lambournen viittailut olleet jääneet kuulumatta Waylandiltakaan, joka osasi niitä paljo paremmin tulkita. Hän tunsu syvää sääliä, nähdessään niin suloisen olennon kuin kreivittären, jonka hän oli ensi kerran tavannut kotoisen onnen helmassa, sellaisen roistojoukon juonittelujen esineenä. Ja hänen raivonsa saavutti äärimmäisen rajansa, kun hän kuuli vanhan mestarinsa äänen, miehen, jota kohtaan hän tunsu yhtä syvää vihaa kuin pelkoakin. Hän oli myös hieman ylpeä omasta taidostaan ja keinoistaan, ja niin vaarallinen kuin tehtävä olikin, teki hän vielä samana yönä päätöksen tunkeutua salaisuuden perille ja jos suinkin mahdollista, auttaa sitä onnetonta naista. Muutamista Lambournen sadattelijujen sekaan pujahtaneista sanoista sai Wayland nyt ensi kerran aihetta epäillä, ett'ei Varney ollutkaan ehkä toiminut kokonaan omaan laskuunsa tavoitellessaan tämän ihanan olennon rakkautta ja sen myös saavuttaessaan. Huhu tiesi kertoa tämän innokkaan palvelijan jo ennenkin avustaneen herraansa lemmenseikkailuissa; ja niin alkoi Wayland uumoilla, että kenties Leicester näyttelikin pääosaa koko tässä jutussa. Tytön ja kreivin avioliittoa hän ei voinut aavistaakaan, mutta jo tilapäisenkin lemmentuon paljastaminen naisen kanssa, joka oli neiti Amy Robsartin säätyä ja arvoa, oli mitä tärkein salaisuus, josta riippui tämän suosikin valta Elisabetin suhteen. »Vaikka Leicester itse epäröikin ryhtyä tukahuttamaan sellaista huhua mitä ankarimmin keinoin», ajatteli hän, »niin oli hänellä ympärillään miehiä, jotka tekisivät hänelle sen palveluksen ilman hänen suostumustaan. Jos minä tähän asiaan sekaannun, niin täytyy sen tapahtua tavalla, jota vanha mestarinikin käyttää saatanan mannaansa valmistaessaan: luja naamari kasvoilla. Siksipä aijonkin lähteä huomenna Giles Goslingin luota ja muutella olopaikkaani ja kulkusuuntaani yhtä usein kuin vainottu kettu. Mutta haluaisinpa sentään nähdä sen pikku puritanittaren vielä kerran. Hän näytti melkein liian somalta ja viisaalta polveutuakseen sellaisesta konnasta kuin Anton Tulenpistäjästä.»

Giles Gosling oli Waylandin lähdöstä pikemmin mielissään kuin suruissaan. Kunnan ravintoloitsija piti niin vaarallisena Leicesterin kreivin suosikin suunnitelmien vastustamista, että hänen hyvä sydämensä tuskin jaksou kannattaa hänen hyviä aikomuksiaan ja että hänestä oli erinomaisen mieleistä, jos hän saattoi toivoa koko avustamistoimen taakan putoavan hänen hartioiltaan; mutta kuitenkin vakuutti hän yhä alttiisti ja ilomielin suorittavansa tarpeen vaatiessa herra Tressilianille tai hänen lähettilleen kaikkia sellaisia palveluksia, jotka suinkin sopivat hänen ravintoloitsijanammattilleen.

III Luku.

Huima kunnianhimo, joka hyppyy yrittää, mutta ylenniskoin suistuu.

Macbeth.

Kenilworthin lähestyvien juhlallisuuksien komeus oli nyt yleisenä puheenaiheena koko Englannissa; ja läheltä ja kaukaa haalittiin sinne kaikkea, mikä saattoi kohottaa Elisabetille hänen mahtavimman suosikkinsa linnassa valmisteltavan vastaanoton loistoa ja uljuutta. Sillä välin näytti Leicester päivä

päivältä nousevan yhä korkeammalle kuningattaren suosiossa. Hän oli herkeämättä Elisabetin rinnalla neuvoskunnassa, ja halukkaasti kuunneltiin häntä hovihuvittelujen hetkinä — hän sai osakseen tuttavallisuutta lähenevää hyväntahtoisuutta — häneen katsoivat kaikki, joilla oli hovissa jotakin toivomista — häntä mielistelivät ulkomaalaiset lähettiläät, mitä mairittelevimmin vakuuttaen hallitsijainsa suurta kunnioitusta häntä kohtaan — hän näytti olevan tuon ylvään Elisabetin Alter Ego, ja kuningattaren otaksuttiin nyt yleisesti odottavan vain aikaa ja tilaisuutta kohottaakseen hänet avioliiton kautta hallitsijavaltansa osallisuuteen.

Sellaisen menestyksen ylenpalttisuuden keskellä oli tämä onnen ja kuningattaren suosion lemmikki ehkä onnettomin mies koko valtakunnassa, joka näytti noudattavan hänen pienempiäkin viittauksiaan. Keijukaisten kuninkaan tavoin oli hän ylempänä ystäviään ja liittolaisiaan ja näki paljon sellaista, mitä nämä eivät nähneet. Hän tunsu tarkoin valtijattarensa luonteen; juuri tämä syvälinen ja perinpohjainen kuningattaren oikkujen, samoin kuin hänen jalojen ominaisuuksiensaakin tuntemus, yhtyneenä suuriin älyn lahjoihin ja täydellisen hienostuneeseen ulkonaiseen esiintymiseen oli kohottanut hänet niin korkealle Elisabetin suosiossa; mutta juuri tämä samainen tuntemus sai hänet joka silmänräpäys pelkäämään äkkinäistä, musertavaa vihastumusta. Leicester oli samanlaisessa asemassa kuin merimies, jolle kartta osoittaa kyllä kaikki väylän yksityiskohdatkin, mutta joka samalla näkee siinä niin paljon matalikkoja, särkkiä ja kalliokareja, että hänen tuskallisesti tähystävä silmänsä ei voita muuta niiden tarkastelemisesta kuin sen vakaumuksen, että hänen pelastuksensa on luettava melkein täydelliseksi ihmeeksi.

Kuningattaren luonteessa yhtyivät tosiaankin kummallisesti mitä terävin miehin äly ja kaikki ne heikkoudet, jotka etupäässä lasketaan naissukupuolelle kuuluviksi. Hänen alamaisensa saivat suureksi hyödykseen nauttia hänen hyvistä ominaisuuksistaan, jotka loistavasti voittivat hänen pahat puolensa; mutta hänen hovilaisensa ja seuralaisensa saivat usein kestää mitä äkillisimpiä ja kiusallisimpia oikullisuuden ailahtuksia ja mielen puuskauksia, joka oli sekä salavihainen että hirmuvaltainen. Hän oli kansansa hyvä äiti, mutta hän oli myöskin oikea Henrik VIII:n tytär; ja vaikka aikaisemmat kärsimykset ja oivallinen kasvatusta olivatkin lieventäneet ja lauhduttaneet »oikullisuudessaan hirmuisen» kuninkaan perinnästä luonnetta, eivät ne olleet sentään kyenneet sitä kokonaan muuttamaan. — »Hänen mielensä», sanoo hänen älykäs ristipoikansa John Harrington, joka sai tuntea niin hänen hymyään kuin hänen suuttumustaan ja joka siis perustaa kuvauksensa omiin kokemuksiinsa, »oli usein kuin vieno tuulahdus, joka kesäisenä aamuna lännestä huokuu — se on niin suloinen ja se virkistää koko seudun. Hänen puheensa voitti kaikkien sydämet. Mutta sitten saattoi hänessä ilmetä sellaisia suunnan muutoksia, kun ei toteltu jotakin hänen käskyään, ett'ei jäänyt yhtään epäilemisen sijaa, kenen tytär hän oli. Kun hän hymyili, oli hän pelkkää päivänpaistetta, josta jokainen pyrki nauttimaan, jos vain pääsi, mutta sitten tuli myrsky, pilvet kokoontuivat äkkiä taivaanrannalle ja salama iski kauhistavasti kaikkiin ilman eroitusta.»

Tämä luonteen vaihtelevaisuus, kuten Leicester hyvin tiesi, oli erittäinkin peljättävä niille, joilla oli osaa kuningattaren hellimissä tunteissa ja jotka olivat riippuvaisia enemmän hänen henkilökohtaisesta arvonannostaan kuin niistä välttämättömistä palveluksista, mitä he saattoivat suorittaa hänen neuvoskunnalleen ja kruunulleen. Burleighin tai Walsinghamin suosio esimerkiksi, niin paljon huomaamattomampi kuin se olikin hänen omaa asemaansa, perustui, sen tajusi Leicester selvästi, Elisabetin järkevään harkintaan, eikä hänen puolueellisuuteensa, ja oli siis vapaa niistä muuttamisen ja pettämisen mahdollisuuksista, jotka välttämättömästi seurasivat etupäässä ulkonaisille avuille ja naiselliselle mieltymykselle rakennettua kohoamista. Kuningatar arvosteli näitä suuria, viisaita valtiomiehiä vain niiden toimenpiteiden mukaan, joita he ehdottivat, ja niiden syiden mukaan, joilla he tukivat ajatuksiaan neuvoskunnassa; kun taas Leicesterin menestys riippui kaikista noista heikoista, häilähtelevistä oikun ja mielialan tuulahduksista, jotka kaatavat tai auttavat rakastajaa, tämän pyrkiessä saavuttamaan lemmittynsä suosiota; lisäksi oli vielä Elisabet sellainen lemmitty, joka milloin tahansa saattoi muuttua peloittavaksi, jos hän naisen tunteita noudattaessaan sattui unohtamaan kuningattaren arvon tai loukkaamaan kuningattaren oikeuksia. Kaikista näistä valtaansa, »joka oli liian raskas säilytettäväksi ja liian suuri hyljättäväksi», piirittävistä vaikeuksista oli Leicester täysin selvillä; ja kun hän tuskaisena tähysteli ympärilleen keksiäkseen keinoja epävakaisen asemansa lujittamiseksi ja kun hän joskus mietti, miten päästä siitä kunnialla eroon, havaitsi hän vain hyvin vähän toiveita niin puoleen kuin toiseenkin. Sellaisina hetkinä kääntyivät hänen ajatuksensa askartelemaan hänen salaisessa avioliitossaan ja sen seurauksissa; ja tuntien katkeruutta itseään, ell'eihän juuri onnetonta kreivitärtään kohtaan, laski hän tämän malttamattoman teon syyksi, se kun oli tapahtunut, kuten hän nyt sanoi, järjettömän intohimon lumoissa, niin sen, että hänen nyt oli enää mahdotonta nostaa valtaansa vankalle perustukselle, kuin senkin, että hänen tuhoisa kukistumisensa saattoi tapahtua minä silmänräpäyksenä tahansa.

»Ihmiset huhuilevat», niin kulkivat hänen ajatuksensa näinä tuskan ja katumuksen hetkinä, »että minä voisin nousta Elisabetin puolisoiksi ja Englannin kuninkaaksi. Kaikki tähtää siihen. Sitä avioliittoa ylistetään riemulauluin, roskaväen heitellessä lakkejaan ilmaan. — Siihen viittaillaan kouluissa — siitä

kuiskaillaan vastaanottohuoneessa — sitä puolletaan saarnastuolista — sitä rukoillaan kaikissa kalvinilaisissa kirkoissa — sitä koskettelevat valtiomiehet jopa salaisessa neuvokunnassakin. — Näitä rohkeita viittailuja ei ole Elisabetin puolelta kohdannut ei soimaus eikä nuhde eikä vihastus, eikä hän niitä kuullessaan ole tuskin toistanut tuota tavallista naisellista vakuutustaan, että hän tahtoo muka elää ja kuolla neitseellisenä kuningattarena. — Hänen sanansa ovat olleet hyvänsävyisempiä kuin koskaan ennen, vaikka hän tietääkin moisia huhuja olevan liikkeellä — hänen tekonsa suosiollisempia — hänen katseensa hellempiä kuin koskaan ennen. — Mitään muuta ei näytä puuttuvan minun pääsemisestäni Englannin kuninkaaksi ja kohoamisestani hovisuosion myrskyjen yläpuolelle, kuin että kurottaisin käteni ottamaan tuon jalon kruunun, joka on koko maailman kunnia ja ylpeys! Mutta juuri silloin, kun minä mitä rohkeimmin ojentaisin kättäni, kahlehtiikin sitä salainen, hellittämätön side! — Ja tässä on Amyn kirjeitä», puheli hän itsekseen, ottaen ne esiin nyrpeänä ja alakuloisena, »hän kärttää minua tunnustamaan hänet julkisesti — tekemään oikeutta itselleni ja hänelle — ja Herra ties mitä vielä. Nähdäkseni olen jo tehnyt itselleni kaikkea muuta kuin oikeutta. Ja hän puhuu aivan siten kuin ottaisi Elisabet vastaan tiedon tästä asiasta riemuiten kuin äiti, joka kuulee toivorikkaan poikansa joutuneen onnellisiin naimisiin! — Hänetkö, sen Henrikin tyttären, joka ei säästänyt miestä vihassaan eikä naista himossaan, — hänetkö olisi lemmen leikki päässyt viettelemään ja vetämään sellaiseen kauheaan asemaan, että hän olisi juuri tunnustamaisillaan rakkautensa mieheen, jonka sitten keksittäisiinkin olevan naimisissa! — Elisabetko saisi havaita olleensa sellaisen pilailun esineenä, että moista käyttäisi vain joku ilosteleva hovimies maalaistyttöjä hemputellessaan! — Me saisimme silloin tuhoksemme nähdä, mitä merkitsee *furens quid femina!*»

Tähän kohtaan hän pysähtyi ja kutsui Varneyta, jonka neuvoihin hän nyt turvautui useammin kuin ennen, koska kreivi muisti ne varoitukset, joilla tämä oli vastustanut hänen salaista avioliittoaan. Heidän keskustelunsa päättyi tavallisesti levottomiin suunnitteluihin tavasta, millä kreivitär oli esitettävä Kenilworthissa, ja lopuksi päätettiin aina siirtää matka päivästä toiseen. Mutta vihdoinkin kävi asian ratkaiseva järjestely välttämättömäksi.

»Elisabet ei jätä häntä näkemättä», sanoi kreivi; »onko hänen mielessään herännyt epäilyksiä, kuten suuresti pelkään, tai pitääkö Sussex tai joku muu salainen viholliseni Tressilianin syytöstä hänen muistissaan, sitä en tiedä; mutta kaiken suosiollisuutensakin kesken palaa hän usein Amy Robsartin juttuun. Amy on minusta ikäänkuin pahan onnen juhlavaunuihini sitoma orjatar, joka häpäisee ja halventaa riemuvoittoani, juuri kun se on korkeimmillaan. Osoitappas nyt oveluuttasi, Varney, ja päästä minut tästä selviämättömästä pulmasta. Minä olen asetellut kaikkia esteitä niiden kirottujen juhlien tielle, mitä suinkin edes jonkunlaisen syyn nojalla saattoi asettaa, mutta tämänpäiväinen keskustelumme heitti kaikki hyvän sattuman varaan. Kuningatar sanoi minulle ystävällisesti, mutta päättävästi: 'Me emme anna Teille enään aikaa valmistuksiin, muutoin Te vallan saatatte talonne vararikkoon. Lauvantaina, 9 päivänä heinäkuuta tulemme olemaan luonanne Kenilworthissa. — Me pyydämme, ett'ette unohtaisi ainoatakaan osoittamaamme vierasta tai seuralaista, eikä erittäinkään sitä kevytkenkää Amy Robsartia. Me haluamme nähdä naisen, joka saattoi asettaa tuon runollisen aatelismiehen Edmund Tressilianin palvelijanne Rikhard Varney'n jälkeen.' — Käytä siis, Varney, taitoasi, joka on meidät jo niin usein pulasta pelastanut; sillä niin totta kuin nimeni on Dudley, kohtalonselitykseni ennustama vaara alkaa lähetä joka taholta.»

»Eikö armollinen rouva millään keinoin suostuisi lyhyeksi ajaksi alentumaan siihen halvempaan arvoon, jonka olosuhteet tekevät hänelle välttämättömäksi?» virkkoi Varney, hetkisen epäröityään.

»Kuinka, mies! Minunko kreivittäreni sanoisi itseään Sinun vaimoksesi! — se ei sovi minun kunnialleni eikä hänen.»

»Sepä sen! armollinen herra», vastasi Varney; »ja kuitenkin juuri siinä asemassa kuvittelee nyt Elisabet hänen olevan; ja sen luulon hävittäminen on samaa kuin kaiken paljastaminen.»

»Mieti jotakin muuta, Varney», sanoi kreivi ylen kiihkoissaan; »se keksintö ei kelpaa — jos minä suostuisinkin, ei hän tekisi sitä ikinä, sillä minä sanon Sinulle, Varney, ell'et sitä tiedä, ett'ei Elisabet valtaistuimellaan ole ylpeämpi kuin tämä halvan devonilaisen aatelismiehen tytär. Hän on taipuvainen monissa suhteissa, mutta kun hänen kunniansa tulee kysymykseen, iskee hänen henkensä ja mielensä tulta peloittavasti kuin salama ja toimii yhtä nopeasti.»

»Sen olemme saaneet kokea, armollinen herra, muutoinhan emme olisi joutuneetkaan tähän asemaan», sanoi Varney. »Mutta muutakaan keinoa en keksi. — Minusta nähden pitäisi sen, jonka hyvä onni on nostanut Teidän Korkeutenne puolisoiksi ja joka siten on aiheuttanut tämän vaaran, tehdä myös jotakin sen torjumiseksi.»

»Se on mahdotonta», virkkoi kreivi kättään huiskauttaen; »minä tiedän, ett'eivät käskyt eivätkä pyynnöt saisi häntä kantamaan Sinun nimeäsi edes tunnin aikaa.»

»Liikaahan se olisikin», vastasi Varney kuivasti; ja siirtymättä tästä aineesta, lisäsi hän: »Mitenkähän

olisi ajatella jotakin toista naista hänen sijaansa? Sellaisia temppuja on suoritettu yhtä terävänäköisten hallitsijain hoveissa kuin kuningatar Elisabetinkin.»

»Suoraa hulluutta! Varney», tokaisi kreivi; »sijainen tuotaisiin Tressilianin näkyville, ja ilmi-tulo olisi väistämätön.»

»Tressilianhan voitaisiin poistaa hovista», sanoi häikäilemätön Varney.

»Ja millä keinoin?»

»Keinoja on paljon», vastasi Varney, »ja etenkin sellaisia keinoja, millä Teidän asemassanne oleva valtiomies voi poistaa näyttämöltä henkilön, joka tunkeutuu Teidän yksityisasioihinne ja asettuu Teidän vaaralliseksi vastustajaksenne.»

»Älä puhu minulle sellaisesta valtiotaidosta, Varney», sanoi kreivi kiivaasti; »eikä siitä olisi tässä tapauksessa mitään hyötyäkään. Onhan hovissa paljon muitakin, jotka voivat tuntea Aryn; ja jos Tressilian jäisi pois, kutsuttaisiin kai heti hänen isänsä tai joku hänen ystävästään paikalle. Kiristä keksimiskykyäsi vielä tiukemmalle.»

»Armollinen herra, minä en tosiaankaan enää tiedä, mitä sanoa», vastasi Varney, »mutta jos minä olisin itse sellaisessa pulassa, ratsastaisin minä kiiruimman kaupalla Cumnorin linnaan ja pakoittaisin vaimoni suostumaan sellaisiin toimenpiteisiin, joita hänen turvallisuutensa ja minun menestykseni saattaisivat vaatia.»

»Varney», virkkoi Leicester, »minä en voi pakoittaa häntä sellaiseen hänen jaloa luonnettaan inhoittavaan tekoon, kuin mitä yhtyminen tähän halpamaiseen petokseen tietäisi — se olisi kurja palkka hänen suuresta rakkaudestaan.»

»Hyvä on, armollinen herra», virkkoi Varney, »Teidän korkeutenne on viisas ja kunniallinen mies ja sangen perehtynyt niihin korkeasti haaveenomaisiin arkailuihin, jotka ehkä vallitsevat Arkadiassa, kuten sisarenpoikanne Filip Sidney kirjoittaa. Minä olen Teidän halpa palvelijanne — tämän maailman mies ja onnellinen siitä, että minun tietoni sen koukuista ja keinoista ovat olleet sellaiset, ett'ei Teidän Korkeutenne ole halveksinut käyttää niitä joskus hyväkseen. Nyt pyytäisin minä kysyä, kumpaisenko puolella suuremmat edut ovat tässä hyvänonnen avioliitossa, armollisen rouvanko vai Teidän, ja kumpaisellako on enemmän syytä taipua toisen tahtoon ja pitää silmällä toisen toivomuksia, hyötyä ja turvallisuutta?»

»Minä sanon Sinulle, Varney», vastasi kreivi, »että hänen hyveensä ja kauneutensa eivät ainoastaan ole ansainneet kaikkea sitä, mitä minä olen saattanut hänelle antaa, vaan ovat myös sen korvanneet tuhansin kerroin yli määrän, sillä ei koskaan vielä ole suuruus laskeutunut verhoamaan olentoa, jolle luonto olisi suonut suuremmat mahdollisuudet sitä sulostuttamaan ja kaunistamaan.»

»On sangen hyvä, armollinen herra, että Te olette noin tyytyväinen valintaanne», virkkoi Varney, huulillaan tuo tavallinen ivahymys, jota ei edes kunnioitus kreiviä kohtaan voinut aina poistaa. — »Teillä tulee olemaan runsaasti aikaa kaikessa rauhassa nauttia niin miellyttävän ja ihanan olennon seurasta — heti kun olette istunut kyliksi kauvan Towerissa sovittaaksenne rikoksen, johon olette langennut pettämällä Elisabet Tudorin rakkauden. — Pienempää rangaistustahan ette luullakseni toivonekaan.»

»Ilkeä paholainen!» huudahti kreivi, »vieläkö Sinä pilkkaat minua onnettomuudessani? — Hoida asia, miten parhaaksi näet.»

»Jos puhutte tosissanne, armollinen herra», virkkoi Varney, »täytyy Teidän heti paikalla ja nopeinta vauhtia lähteä Cumnoriin.»

»Lähde itse, Varney; piru on antanut Sinulle sellaisen kaunopuheliaisuuden, joka vaikuttaa voimakkaimmin juuri pahimmassa asiassa. Minä pitäisin itseäni kurjimpana konnana, jos minä kehoittaisin moiseen petokseen. — Kiirehdi, sanon minä. — Täytyykö minun vielä rukoilla Sinulta oman häpeäni jouduttamista?»

»Ei, armollinen herra», vastasi Varney — »mutta jos Te todellakin uskotte minulle tämän tärkeän ja välttämättömän tehtävän suorittamisen, täytyy Teidän lähettää mukanani kirje suosituksiksi armolliselle rouvalle ja sallia minun kaikilla mahdollisilla ja käytettävillä keinoilla tukea määräystä, jonka se sisältää. Ja niin suuret ajatukset on minulla armollisen rouvan rakkaudesta Teidän Korkeuteenne ja hänen alttiudestaan tekemään kaiken, mikä suinkin voi enentää Teidän tyytyväisyyttänne ja turvallisuuttanne, että minä varmasti uskon hänen alentuvan muutamina päivinä kantamaan niin halvan miehen kuin minun nimeäni, etenkin kun se ei vanhan suvun puolesta ole lainkaan hänen isänsä nimeä huonompi.»

Leicester istuutui kirjoituskojeiden ääreen ja alotti kahdesti, kolmestikin kirjeen kreivittärelle, repien ne kaikki heti palasiksi. Vihdoin sai hän valmiiksi muutamia hajanaisia rivejä, joissa hän rukoili Amya, hänen henkeänsä ja kunniaansa läheltä koskevain seikkain takia, omaksumaan Varneyn nimen muutamiksi päiviksi Kenilworthin juhlain aikana. Hän lisäsi, että Varney oli selittävä kaikki ne syyt, jotka tekivät tämän pienen petoksen välttämättömäksi; ja vahvistettuaan tämän suosituskirjeen nimellään ja sinetillään, heitti hän sen yli pöydän Varneylle, samalla viitaten häntä lähtemään viipymättä, mitä käskyä ei tämä ollutkaan hidaskäsky ymmärtämään eikä tottelemaan.

Leicester jäi nojaamaan pöytään aivan kuin tylstyneenä ja huumautuneena, kunnes hän kuuli hevosen kavioitten kopsetta, kun Varney, suomatta itselleen aikaa edes puvun vaihtamiseen, satulaan heittäytyttyään lähti vain yhden palvelijan seuraamana matkalle Berkshireä kohti. Siitä jyminästä hypähti kreivi istuimeltaan ja juoksi akkunaan, siinä silmänräpäyksessä aikoen peruuttaa halpamaisen käskynsä, minkä hän oli antanut sellaisen miehen toimitettavaksi, jolta hän usein väitti puuttuvan kaikki muut avut, paitsi uskollisuuden isäntäänsä kohtaan. Mutta Varney oli jo ennättänyt kuuluvilta — ja kirkas tähtitaivas, jota silloinen aika piti kohtalon kirjana, kaartui avarana Leicesterin pään päällä hänen avattuaan akkunan, ja johti hänet syrjään oivallisesta miehekkäästä aikomuksestaan.

»Siellä ne vyöryvät hiljaista, mutta mahtavaa vyöryntäänsä», puheli kreivi, eri tahoille katsellen, »ne eivät puhu meidän ajalliselle korvallemme, mutta ne vaikuttavat jokaisella vaihteellaan tämän kurjan kiertotähtemme asukkaiden kohtaloihin. Nyt on tullut, ell'eivät tähtienselittäjät valehtele, minun kohtaloni ratkaiseva hetki! Nyt lähestyy se silmänräpäys, jota minun käskettiin varoa — vaan jota minun myös kehoitettiin toivomaan — Kuningas, niin kuului sana — mutta miten? — avioliiton kautta saavutettu kruunu — kaikki toiveet siitä ovat kadonneet — kadotkoot. Rikkaat Alankomaat ovat pyytäneet minua hallitsijakseen, ja jos Elisabet suostuisi, antaisivat ne minulle kruununsa. — Ja enkö voi esittää samanlaisia vaatimuksia tässäkin valtakunnassa? Yorkien vaatimuksia, mitkä ovat siirtyneet Clarendonin Yrjöltä Huntingdonin suvulle, jolla olisi nyt kauniit mahdollisuudet, ell'ei tätä naista olisi olemassa — Huntingdon on taas minun heimoani. — Mutta enpä halua nyt sukeltaa syvemmältä näihin ankaroihin salaisuuksiin. Minä kuljen nyt vielä jonkun aikaa hiljaa ja huomaamatta uraani maanalaisen virran tavoin — mutta aika on tuleva, jolloin minä syöksähdän ilmoille koko voimassani ja pyyhkäisen tieltäni kaikki esteet.»

Sillä välin kun Leicester täten koki vaimentaa omantuntonsa nuhteita, vetämällä puolustukseensa valtiollisen välttämättömyydenkin tai hukkumalla kunnianhimon hurjiin unelmiin, kulki hänen lähettinsä läpi kylien ja kaupunkien kiireisellä matkallaan Berkshireä kohti. Hänellä myöskin oli omat korkeat toiveensa. Hän oli saanut Leicesterin kreivin asemaan, johon hän halusi: kreivi paljasti hänelle sydämensä salaisimmatkin sopukat ja käytti häntä läheisimpäinkin asiain ajajana puolisonsa ja itsensä välillä. Tästä lähtien, niin hän ennusti, olisi hänen herransa vaikea tulla toimeen ilman hänen palveluksiaan tai evätä hänen pyyntöjensä, vaikka ne olisivat kohtuuttomiakin. Ja jos tuo kopeileva hempeä, kuten hän nimitti kreivitärtä, suostuu puolisonsa vaatimukseen, joutuu hän, Varney, hänen luuloteltu puolisonsa, pakostakin sellaisiin suhteisiin hänen kanssaan, ett'ei voinut aavistaakaan, mihin hänen rohkeutensa veisi; ja ehkäpä asianhaarat piankin tuottavat hänelle voiton, jota hän ajatteli pirullisin tuntein ja jota hän etupäässä tulisi käyttämään kreivittären aikaisemmin osoittaman halveksumisen kostamiseksi. Mutta sitten johtui hän jälleen ajattelemaan sitä mahdollisuutta, että kreivitär asettuisi kokonaan kielteiselle kannalle, eikä suostuisi ehdolla eikä millään näyttelemään hänelle ajottua osaa Kenilworthin ilveilyssä.

»Alascon täytyy silloin tehdä tehtävänsä», ajatteli hän. — »Sairauden täytyy tulla selittämään hänen majesteetilleen, miks'ei rouva Varney voi osoittaa hänelle kunnioitustaan — niin, ja se sairaus saattaa muuttua vaaralliseksi ja tuhoisaksi, jos Elisabet katselee Leicesterin kreiviä yhtä hellällä silmällä kuin tähänkin asti. Minä en tahdo menettää mahdollisuutta päästä hallitsevan kuninkaan suosikiksi pelkäämällä tarmokkaita toimenpiteitä, jos niitä tarvitaan. — Eteenpäin, kelpo ratsuni, eteenpäin! — kunnianhimo ja ylpeät vallan, nautinnon ja koston toiveet työntävät tutkaimensa yhtä syvälle rintaani kuin minä nyt kannukseni Sinun kylkiisi! — Eteenpäin, kelpo ratsuni, eteenpäin! — Piru ajaa meitä molempia!»

IV Luku.

Heikoksi väitä suloin,
Ei hoviin tuosta, arvaa sen!
Miks' riistitkään mun kodistain,
Sain siellä arvon ylhäisen?

Ihaillun morsiosi luo

Ei kiirettä nyt enää lain;
Elossa, haudassako tuo,
Sama se Sulle, sortajain.

William Julius Michlen »Cumnorin Linna».

Meidän aikamme ja kaikkien aikojen hienojen naisten olisi täytynyt myöntää, että nuorella ja kauniilla Leicesterin kreivittärellä oli, paitsi nuoruuttaan ja kauneuttaan kaksi ominaisuutta, jotka oikeuttivat hänet saamaan arvokkaan sijan ylhäisten ja kunnioitettavien rouvien joukossa. Hän oli, kuten näemme hänen kohtauksestaan kulkukauppiiaan kanssa, tuhlailevan kerkeä tekemään tarpeettomia ostoksia vain sen takia, että häntä huvitti hankkia kaikenlaista tarpeetonta, loistavaa rihkamaa, joka kerran hankittuna ei sitten enään ensinkään miellyttänyt; ja hän oli sen lisäksi sangen taipuvainen kuluttamaan suuren osan päivästä koristelemiseen, vaikka hänen pukunsa kirjava komeus saikin osakseen vain ankaran Janetin puolipilkallisen arvostelun tai hyväksyvän katseen niistä kirkkaista silmistä, jotka näkivät oman riemuvoittonsa säteiden heijastuvan kuvastimesta.

Kreivitär Amy saattoi kuitenkin tällaisten turhamaisten taipumustensa puolustukseksi esittää sen seikan, ettei silloinen kasvatus ollut tehnyt paljoa tai oikeammin ei mitään hänen luonnostaan iloisen ja vakavampiin harrastuksiin kyllästyvän luonteensa taivuttamiseksi parempaan suuntaan. Ellei hänestä olisi ollut mieluista kerätä kaikenlaista korua ja kantaa sitä, olisi hän kutonut verhoja ja valmistellut neulomateoksia niin ahkerasti, että kaikki Lidcoten linnan seinät ja istuimet olisivat peittyneet niiden kirjavaan runsauteen, tai olisi hän hankkinut vaihtelua Minervan askarruksiin paistamalla valtavan makkaran siksi kun ritari Hugh Robsart palaisi metsältä. Mutta Amylla ei ollut vähimpiäkään luonnollisia taipumuksia kangaspuiden, neulan tai keittokirjan puuhiin. Hänen äitinsä oli kuollut hänen lapsena ollessaan, hänen isänsä noudatti kaikkia hänen oikkujaan, ja Tressilian, ainoa ihminen hänen ympäristössään, jolla oli kykyä ja tahtoa hänen henkensä viljelemiseen, oli suuresti vahingoittanut hyvää tarkoitustaan käymällä liian innokkaasti käsiksi opettajan toimeensa, niin että tuo vilkas, hemmoteltu ja turhamainen tyttö katseli häntä pienellä pelolla ja suurella kunnioituksella ja tunsi häntä kohtaan hyvin vähän tai ei ensinkään sitä hienompaa hellyyttä, jota hänen toivonsa ja pyrkimyksensä oli herättää. Ja niinpä Leicesterin jalo ulkomuoto, sulava käytös ja hieno imartelu avasikin hänen sydämensä ja vangitsi hänen mielikuvituksensa jo aikoja ennen, kuin tyttö oli päässyt tuntemaan hänet rikkauten ja vallan häikäiseväksi lemmikiksi.

Leicesterin lukuisat käynnit Cumnorissa heidän avioliittonsa ensi aikoina olivat suostuttaneet kreivittären siihen yksinäiseen ja eristettyyn elämään, johon hän oli tuomittu, mutta kun nämä käynnit muuttuivat yhä harvemmiksi ja harvemmiksi, ja kun niiden paikan täyttivät vain selittelevät kirjeet, jotka nekään eivät aina olleet erikoisen lämpimiä, jopa useimmiten tavattoman lyhyitäkin, alkoivat tyytymättömyys ja epäily pesiä näihin loistaviin huoneisiin, jotka rakkaus oli valmistanut kauneudelle. Hänen vastauksensa Leicesterille paljastivat nämä tunteet liiankin suoraan ja kättivät pikemmin teeskentelemättömän kiihkeästi kuin viisaasti, että hänet toki päästettäisiin tästä yksinäisestä ja salaperäisestä olinpaikastaan ja että kreivi tunnustaisi heidän avioliittonsa; ja esitellessään kaikella mahdollisella taidollaan perustelujaan, luotti hän etupäässä siihen lämpöön ja voimaan, jolla hän pyyntönsä suoritti. Joskus rohkeni hän liittää niihin moitteitakin, joita Leicester katsoi hyvällä syyllä voivansa pitää ansaitsemattomina.

»Minä olen tehnyt hänestä kreivittären», sanoi hän Varneyle; »sopisipa hänen nyt odottaa rauhassa siksi kunnes minä voisin julkisesti painaa kruunun hänen kulmilleen.»

Kreivitär Amy näki asian kokonaan toisessa valossa.

»Mitä auttavat minua arvo ja kunnia», puheli hän, »jos minun täytyy elää täällä unhoitettuna vankina, ilman seuraa ja julkista huomiota ja säädylleni kuuluvia oikeuksia aivan huonomaineisen tai epäilyttävän henkilön tavoin? Minä en välitä vähääkään kaikista noista helminauhoista, joita Sinä minun kiusoikseni kiertelet tukkaani, Janet. Minä sanon Sinulle, että jos minä olisin Lidcoten linnassa pistänyt vain tuoreen ruusunpunkin hivuksiini, olisi hyvä isäni heti kutsunut minut luokseen katsellakseen sitä tarkemmin, ja se lempeä vanha kappalainen olisi hymyillyt, ja mestari Mumblazen olisi puhunut jotakin vaakunain ruusuista urhoollisuuden esikuvina; mutta nyt istun minä täällä, koristettuna aivan kuin epäjumalan kuva kultakankain ja jalokivin, ja vain Sinä, Janet, olet katselemassa kaikkea sitä komeuttani. Siellä oli myöskin se Tressilian parka — mutta eipä maksa vaivaa puhua hänestä.»

»Eipä tosiaankaan, armollinen rouva», vahvisti hänen ymmärtäväinen palvelijattarensa; »ja Te saattekin minut joskus toivomaan, ettette Te puhuisi hänestä niin usein ja niin malttamattomasti.»

»Turha on minua varoittaaksesi, Janet», sanoi kärsimätön ja parantumaton kreivitär; »minä synnyin vapaana, vaikka minut nyt on teljetty tänne pikemminkin jonkun kauniin muukalaisen orjattaren tavoin kuin englantilaisen ylimyksen puolison. Minä kestin kaiken tämän ilomielin niinkauvan kuin olin varma hänen rakkaudestaan; mutta nyt saavat he kahlehtia nämä jäsenet miten ikänä haluavat, kieleni ja

sydämeni tulevat aina pysymään vapaina. — Minä sanon Sinulle, Janet, minä rakastan puolisoani — minä olen rakastava häntä viimeiseen hengenvetooni asti — minä en voi lakata häntä rakastamasta, vaikka tahtoisinkin, tai vaikka hän — mikä, Jumala nähköön, saattaa tapahtuakin — lakkaisi rakastamasta minua. Mutta sen minä vain tahdon sanoa, ja kuuluvasti, että minä olisin ollut onnellisempi nykyistäni, jos olisin jäänyt Lidcoten linnaan, vaikka minun olisikin sitten pitänyt mennä naimisiin sen Tressilian-paran kanssa ja nähdä aina edessäni hänen surullinen muotonsa ja hänen oppinut päänsä, minä kun en opista rahtuakaan välittänyt. Hän sanoi usein, kun en minä halunnut lukea hänen mielikirjojaan, että vielä kerran tulee aika, jolloin minä olisin iloinen, jos olisin ne lukenut — luulen sen ajan nyt tulleen.»

»Minä ostin Teille muutamia kirjoja, armollinen rouva», sanoi Janet, »eräältä rammalta mieheltä, joka myyskenteli niitä torilla — ja joka tähysteli minua hieman hävyttömästi, se olkoon sanottuna.»

»Näytähän tänne, Janet», virkkoi kreivitär, »kunhan ne eivät vain olisi kaikki sitä Teidän tyyliä ja jäykkää lajianne. — Mitä tämä on, hurskas neitoseni? *'Kultaisen Kynttilänjalan Niistimet'*. — *'Kourallinen Mirhamia ja Isoppia Sairaana Sielun Puhdistamiseksi'* — *'Siemaus Vettä Bacan Laaksosta'* — *'Ketut ja Tulipalot'*. — Mitä roskaa tämä kaikki on, neitokaiseni?»

»Jalo rouva», vastasi Janet, »minusta näytti sovelialta ja toivottavalta kylvää Jumalan laupeutta ja armoa Teidän Korkeutenne poluille; mutta ell'ette niistä huoli, niin on tässä näytelmiä ja runojakin, luullakseni.»

Kreivitär jatkoi huolimattomasti tarkasteluaan ja käänteli välinpitämättömänä sellaisia harvinaisia niteitä, jotka nykyään rikastuttaisivat parikymmentä vanhojen kirjojen kauppiasta. Niiden joukossa oli »*Keittokirja, painattanut Rikhard Lant*», »*Skeltonin Kirjoja*» — »*Kansan Ajanviete*» — »*Tiedon linna*», j.n.e., j.n.e. Mutta kreivittären sydän ei kiintynyt tähänkään oppiin, ja iloisesti hypähtikin hän haluttomasta toimestaan: lentolehtisten selailemisesta, ja hätäisesti heittäkin hän ne kaikki huiskin haiskin lattialle, kun pihalta kuuluva nopea ratsujen töminä kutsui hänet akkunaan ja sai hänet huudahtamaan: »Se on Leicester! — se on jalo kreivini! — se on minun Dudleyni! — Jokainen hänen hevosesensa kavion isku on minun korvissani suloisinta, taivaallisinta soitantoa!»

Talossa syntyi lyhyt hälinä, ja Foster astui huoneeseen, silmät maahan luotuina ja koko olemuksessa entinen yrmy sävy ja ilmoitti, että herra Rikhard Varney oli saapunut herra kreivin luota, ratsastettuaan läpi yön, ja halusi nyt heti puhutella Hänen Armoaan.

»Varneyko» huudahti kreivitär pettyneenä; »puhutellako minua? — No, yhtä kaikki! — Hän tuo sanomia Leicesteriltä — päästäkää hänet heti sisään.»

Varney astui huoneeseen, missä kreivitär oli, koristettuna luonnollisella suloudellaan ja kaikella, mitä Janetin taito ja komea ja aistikas aamupuku olivat voineet saada aikaan. Mutta hänen paras kaunistuksensa oli kuitenkin hänen uhkea vaaleanruskea tukkansa, joka valtavana aaltolina valui hänen joutsenenkaulalleen ja rinnalleen, joka kohoili levottomasta odotuksesta; samastapa syystä oli hänen kasvoilleenkin sävähtänyt vieno punanhäive.

Varney esiintyi samassa puvussa, missä hän oli saattanut herransa hoviin tuona merkillisenä aamuna, ja sen komeus muodosti omituisen vastakohtan sille epäjärjestykselle ja tahrautuneisuudelle, minkä nopea öinen ratsastus ja lokaiset tiet olivat aiheuttaneet. Hänen otsallaan asui levottoman kiireen ilme, niinkuin sen, joka pelkää sanomainsa saavan huonon vastaanoton, mutta joka on kuitenkin havainnut välttämättömäksi niiden ilmoittamisen. Kreivittären tuskaisa silmä keksi heti paikalla tämän pelon, ja hän huudahti:

»Te tuotte uutisia jalolta kreiviltä, herra Varney — laupias Jumala! onko hän sairas?»

»Ei, armollinen rouva, ei, Jumalan kiitos!» vastasi Varney. »Tyyntykää ja sallikaa minun vetää henkeä, ennen kuin kerron asiani.»

»Vai vetää henkeä! herra», kiisti rouva kärsimättömänä; »kyllä minä tunnen ne Teidän teatteritemppunne. Koska henkenne on riittänyt tuomaan Teidät tänne, niin kyllä kai se riittää vielä uutistennekin ilmoittamiseen, ainakin lyhyeen ja ylimalkaiseen.»

»Armollinen rouva», vastasi Varney, »me emme ole yksin, ja herra kreivin sanoma oli vain Teidän korvianne varten.»

»Jättäkää meidät, Janet ja herra Foster», sanoi kreivitär; »mutta pysytelkää tuossa toisessa huoneessa, niin että saatan huutaa Teitä milloin tahansa.»

Foster ja hänen tyttärensä siirtyivät Leicesterin kreivittären käskyä totellen seuraavaan huoneeseen, mikä oli varsinainen vierashuone. Siihen makuuhuoneesta johtava ovi suljettiin ja teljettiin sitten

huolellisesti, ja isä ja tytär jäivät molemmat tuskallisen odotuksen valtaan, edellinen tuo vanha synkkä, epäluuloinen, kolkko ilme kasvoillaan, ja Janet kädet ristissä ja sen näköisenä, kuin haluaisi hän hartaasti tietää emäntänsä kohtalon, mutta kuin kohottaisi hän samalla palavia rukouksia taivaan puoleen hänen pelastumisekseen. Anton Foster näytti johonkin määrin aavistavan, mitä tapahtui hänen tyttärensä sielussa, sillä huoneen poikki astuessaan tarttui hän hätäisesti tytön käteen ja sanoi: »Se on oikein — rukoile, Janet, rukoile — me tarvitsemme kaikki rukouksia, ja muutamat meistä enemmän kuin toiset. Rukoile, Janet — Rukoilisin minäkin, mutta minun täytyy kuunnella, mitä tuolla sisällä tapahtuu — pahoja siitä nyt tulee, rakas lapseni — pahoja tulee. Jumala antakoon syntimme anteeksi; sillä Varneyn äkillinen ja outo saapuminen ei ennusta hyvää.»

Janet ei ollut vielä koskaan kuullut isänsä kehoittavan häntä kiinnittämään huomiotaan mihinkään heidän salaperäisessä talossaan tapahtuvaan, tai edes sallivan sitä, ja kun hän nyt niin teki, soi hänen äänensä Janetin korvissa — hän ei tiennyt, mistä se johtui — kuin kissapölyä räähkintä, joka ennustaa kauhistavia tihutöitä. Hän käänsi katseensa peloissaan ovea kohti, ikäänkuin odottaen sen takaa kuuluvan hirvittäviä ääniä tai avautuvan jonkun kauhunäyn.

Kaikki oli kuitenkin hiljaista kuin kuolema, ja niiden äänet, jotka puhuivat sisähuoneessa, jos he yleensä puhuivat lainkaan, oli huolellisesti alennettu niin mataliksi, ett'ei viereisessä huoneessa voinut erottaa niistä mitään. Yht'äkkiä kuuluivat he kuitenkin puhuvan nopeasti, lujasti ja hätäisesti; ja heti sen jälkeen kaikui kreivitären ääni niin väkevänä, kuin ankarin kiivastus suinkin voi sen paisuttaa: »Avatkaa ovi, herra, minä käsken! — Avatkaa ovi! — Minä en kaipaa muuta vastausta!» jatkoi hän, peittäen ankaralla äänellään kuulumasta ne hiljaiset, mutisevat sanat, joita Varney kuului lausuvan tuolloin tällöin. »Hoi! Te siellä ulkona!» jatkoi hän yhä, kirkuen hädissään, »Janet, huuda koko talonväki kasaan! — Foster, murra ovi! — Minua pidättää täällä petturi! — Tartu kirveeseen ja kankeen, Foster. — Minä vastaan kaikesta!»

»Ei tarvita, armollinen rouva», kuului Varney vihdoin selvästi puhuvan.
»Jos Te suvaitsette julistaa herra kreivin tärkeät yksityiset asiat ja omat asianne kaikelle maailmalle, niin en minä suinkaan tahdo olla Teille esteenä.»

Ovi väännettiin lukosta ja avattiin, ja Janet ja hänen isänsä syöksyivät sisään, levottomina haluten tietää syyn noihin kamaliin huutoihin.

Heidän astuessaan huoneeseen seisoivat Varney ovipielessä hammasta purren, kasvoilla ilme, jossa kuvastuivat yht'aikaa raivo, häpeä ja pelko. Kreivitär taas seisoivat keskellä huonetta kaltaisena nuoren Pytian, joka on juuri joutunut jumalaisen innoituksen valtaan.

Hänen kauniin otsansa suonet olivat ankarasta puhumisesta paisuneet paksuiksi sinisiksi viivoiksi — hänen poskensa ja kaulansa hohtivat tulipunaisina — hänen silmänsä olivat kuin vangitun kotkan, joka syöksee hehkuvia ukonnuolia viholliseensa, koska ei voi päästä sitä kynsin repimään. Jos olisi mahdollista raivottaren muuttaa sulottareen, eivät hänen kasvonsa voisi yhdistää niin suurta kauneutta niin mahtavaan vihaan, halveksuntaan, uhmaan ja kiivastukseen. Eleet ja ryhti vastasivat ääntä ja kasvojen ilmettä ja kokonaisuus muodosti näyn, joka oli sekä ihana että pelottava, niin suuren ylevyyden oli kiihkeä mielenliikutus luonut kreivitär Amyn luontaiseen hempeään viehkeyteen. Heti kun ovi avautui, juoksi Janet emäntänsä luo; ja hitaammin, mutta sentään nopeammin tavallistaan lähestyi Anton Foster Rikhard Varneyta.

»Jumalan nimessä, mikä Teidän Armoanne vaivaa?» kysyi edellinen.

»Mitä saatanan nimessä Te teitte hänelle?» kysyi jälkimäinen.

»Kuka, minäkö? — en mitään», vastasi Varney, mutta pää riipuksissa ja ääni jurona; »en mitään muuta kuin että ilmoitin hänelle puolisonsa käskyt, ja ell'ei armollinen rouva halua niitä totella, tietää hän itse paremmin kuin minä, miten siitä vastata.»

»Kautta taivaan, Janet», sanoi kreivitär, »se petturi ja konna valehtelee suoraan! Hänen täytyy valehdella, koska hänen puheensa lankeavat jalon puolisoni häpeäksi — hänen täytyy pakostakin valehdella kaksin kerroin, koska hän puheillaan ajaa omia, yhtä inhoittavia kuin saavuttamattomiakin tarkoituksiperiään.»

»Te olette ymmärtänyt minua väärin, armollinen rouva», virkkoi Varney, vastahakoisen nöyrästi ja samalla puolustavasti; »antakaamme tämän asian levätä siksi kun kiihkonne on hieman laimentunut ja minä selitän Teille kaikki.»

»Sinä et ole koskaan saava tilaisuutta siihen», virkkoi kreivitär. — »Katso häntä, Janet. Hän on koreasti puettu, hän näyttää ulkoapäin aatelismieheltä, ja kuitenkin tuli hän tänne vakuuttamaan puolisoni tahtovan — ei, enemmän, vihityn puolisoni käskevän, että minun pitäisi menemän hänen

kanssaan Kenilworthiin ja kuningattaren ja ylimysten ja oman vihityn puolisoni edessä tunnustaman hänet — tuon tuossa — tuon viitanharjaajan, tuon kengänpuhdistajan — tuon tuossa, puolisoni palvelijan, lailliseksi aviomiehekseni ja herrakseni! Suuri Jumala! Jos minä myöhemmin vaatisin oikeuksiani ja arvo-asemaani takaisin, olisin minä siten nostanut omaa itseäni vastaan aseita, jotka leikkaisivat oikean vaatimukseni juurineen poikki ja tekisivät minulle mahdottomaksi pyrkiä enään Englannin jalojen ylimysnaisten joukkoon.»

»Sinä kuulet, Foster, ja myöskin Sinä, nuori neito, mitä tämä rouva sanoo», vastasi Varney, käyttäen hyväkseen pysäystä, minkä kreivitär oli pakotettu tekemään syytöspuheessaan pikemmin ilman puutteen kuin aineen loppumisen takia: — »Te kuulette, että tämä rouva tekee kiihkoissaan minut vastuunalaiseksi toimenpiteestä, jota jalo kreivi on ajatellut erinäisten seikkain salaamiseksi ja joka on selitettynäkin tuossa kirjeessä, mitä tämä rouva pitää kädessään.»

Foster yritti tässä astua väliin pontevan näköisenä, koska hän luuli sen kuuluvan virkaansa. »Ei, armollinen rouva, minun on pakko sanoa Teille, että Te olette menetellyt tässä perin malttamattomasti. — Sellaista petosta ei voida kokonaan tuomita, jos se tapahtuu hyvässä tarkoituksessa; niinpä sanoi patriarkka Abrahamkin Saaraa sisarekseen, heidän mennessään alas Egyptiin.»

»Niin kyllä, herraseni», vastasi kreivitär; »mutta Jumala soimasi tästä petoksesta valitun kansansa esi-isää pakanallisen faraon suun kautta. Voi teitä, jotka luette pyhää raamattua vain etsiäksenne sieltä paikkoja, mitkä ovat tarkoitetut meille varoitukseksi eivätkä esimerkiksi!»

»Mutta Saara ei vastustanut herransa tahtoa, jos suvainnette huomata», virkkoi Foster vastaukseksi; »vaan teki niin kuin Abraham käski, sanoen itseänsä hänen sisareksensa, jotta hänen herrallensa hyvin kävisi hänen tähtensä ja jotta hänen sielunsa eläisi hänen kauneutensa tähden.»

»Taivas antakoon minulle anteeksi hyödyttömän kiivastukseni», vastasi kreivitär, »sillä Sinä olet yhtä hävytön tekopyhä kuin tuo mies tuolla julkea petturi! Minä en voi koskaan uskoa, että jalo Dudley olisi antanut suostumuksensa niin raukkamaiseen, niin häpeälliseen juoneen. Mutta jos niin on, tallean minä hänen halpamaisuutensa mäsäksi ja hävitän kaiken muiston hänestä ikipäiviksi!»

Niin puhuen repi hän Leicesterin kirjeen palasiksi ja polki rajattomassa vihastuksessaan niitä jaloillaan, ikäänkuin olisi hän halunnut hävittää olemattomiin nekin pienet jätteet, jotka siitä vielä olivat näkyvissä.

»Olkaa todistajiani», sanoi Varney kokien pysyä tyynenä, »että hän on nyt repinyt jalon herrani kirjeen, jotta hän sitten saisi vierittää minun niskoilleni sen neuvoman suunnitelman; ja vaikk'ei minulle lähde siitä aikeesta mitään muuta kuin vaaraa ja vaivaa, tahtoisin hän panna sen minun syykseni, ikäänkuin ajaisin minä siinä omia tarkoituseriäni.»

»Sinä valehtelet, petollinen orja!» huusi kreivitär, huolimatta Janetin tyynnyttelyistä, tämä kun surullisena aavisti hänen vain siten takovan aseita itseään vastaan. — »Sinä valehtelet!» toisti hän. — »Anna minun olla, Janet. — Vaikka tämä olisi sitten viimeinen sanani, niin hän valehtelee — hän punoo omia saastaisia juoniaan, ja hän olisi esitellyt niitä laveammaltikin, jos olisin voinut suuttumukseltani pysyä hiljaa, kuten alussa, mistä hän saikin rohkeutta ilmaista konnamaiset suunnitelmansa.»

»Armollinen rouva», virkkoi Varney, joka julkeudesta huolimatta tunsu asemansa hieman noloksi, »minä pyydän Teitä uskomaan, että olette kokonaan erehtyneet.»

»Ennen uskoisin minä valon pimeydeksi!» huusi raivostunut kreivitär. »Olenko minä muka juonut unohduksen virrasta? Enkö minä muka muista Sinun aikaisempaa käytöstäsi, joka, jos Leicester sen olisi tiennyt, olisi vienyt Sinut suoraan hirteen, eikä tuonut Sinulle hänen läheisimmän ystäväyhtensä kunniaa? — Toivoisinpa olevani mies vain viisikin minuuttia! Siinä ajassa jo ehtisin pakottaa tuollaisen pelkurin kuin Sinunkin tunnustamaan konnamaisuutensa. Mutta mene — ja heti paikalla! — Sano herrallesi, että jos minä lähtisin sille häpeän polulle, jolle se inhoittava petos, mitä Sinä olet esitellyt hänen nimissään, minut välttämättä veisi, minä ainakin tahtoisin hänelle kilpailijan, joka edes hiukankin ansaitsisi sen nimen. Hänen sijaansa ei saa täyttää kurja palkkapalvelija, jonka suurimpana onnena on saada lahjaksi herransa viimeiset vaatteet, ennen kuin ne ovat aivan nukkavieruiksi kuluneet ja joka kykenee viehättämään vain jotakin esikaupungin tyttöletukkaa komeilemalla herransa vanhojen kenkien uusilla nauharuusukkeilla. Tiehesi, heti paikalla, mies — minä halveksin Sinua niin suuresti, että häpeän suuttuneeni Sinuun.»

Varney lähti huoneesta sanattoman raivon vallassa, ja häntä seurasi Foster, jonka luonnostaankin hitaan järjen olivat kokonaan pyöräyttäneet ne hurjat kiivastuksen ja vihan purkaukset, mitkä olivat ensi kerran hänen kuultensa tulvineet kreivittären huulilta, sillä Foster oli koko ajan pitänyt häntä liian lempeänä ja liian hyvänsävyisenä kantamaan närkästyntä ajatustakaan, saati sitten käyttämään kovia sanoja. Foster kulki sentähden itsepintaisesti Varneyn jäljissä, ahdistuen häntä kysymyksillä, joihin

toinen ei vastannut, ennen kuin he olivat saapuneet neliönmuotoisen pihan toiselle puolelle, entiseen kirjastoon, mihin lukija on jo tutustunut. Täällä kääntyi Varney hellittämättömään seuraajaansa ja alkoi selvittää asiaa verrattain rauhallisella äänellä; sillä tuo lyhyt kävely oli riittänyt niin taitavalle mielensä kuohujen hillitsijälle raivonsa ja suuttumuksensa asettamiseksi ja kylmäverisyytensä saavuttamiseksi.

»Tony», sanoi hän, tavallinen ivahymy huulillaan, »ei maksa vaivaa sitä kieltää. Nainen ja piru, jotka, kuten viisas neuvojasi Holdforthkin saattaa Sinulle todistaa, pettivät miestä jo aikojen alussa, ovat tänäänkin osoittautuneet minun oveluuttani ja varovaisuuttani väkevämmiksi. Se torakurkku näytti niin viekoittelevalta ja osasi vetää naamansa niin mainioon ilmeeseen minun esitellessäni kreivin asiaa, että minä, kautta kunniani, uskoin voivani pistää pienen sanasen omastakin puolestani. Nyt luulee hän saaneensa pääni silmukkaan, mutta siinä hän erehtyy. — Missä on tohtori Alasco?»

»Työpajassaan», vastasi Foster; »tällä hetkellä ei häntä voi puhutella — meidän täytyy odottaa siksi kunnes keskipäivän aika on ohi, tai me häiritsemme häntä hänen tärkeissä — mitä minä sanoin, tärkeissäkö? — minä tahdoin sanoa: hänen jumalallisissa tutkimuksissaan.»

»Niin, hän tutkii perkeleen jumaluutta», virkkoi Varney, — »mutta kun minä tarvitsen häntä, on yksi hetki yhtä hyvä kuin toinenkin. Opasta minut hänen hornanpesäänsä.»

Näin puhui Varney ja seurasi nopein ja levottomin askelin Fosteria, joka johti häntä monia melkein raunioiksi rauenneita sokkelokäytäviä pitkin pihan vastaiselle puolelle jonkunlaiseen maanalaiseen holviin, missä nyt askarteli kullantekijä Alasco, mutta minne ennen eräs Abingdonin salatieteisiin taipuvainen päämunkki oli veljeskuntansa suureksi kauhistukseksi laittanut työpajansa ja missä hän monen sen ajan hourupäisen tavoin oli tuhlannut paljon kallista aikaa ja rahaakin päästäkseen suuren tiedon perille.

Anton Foster pysähtyi oven eteen, joka oli lujasti teljetty sisäpuolelta, ja pelkäsi jälleen huomattavasti häiritä viisasta hänen puuhissaan. Mutta piittaamaton Varney piti kolkutuksin ja huudoin niin suurta melua, että huoneen asukas vihdoinkin, vaikka hitaasti ja vastahakoisesti, avasi oven. Kullantekijä tuli näkyviin, silmät tihruisina sen tuliastian tai lasikulhon kuumuudesta ja höyryistä, jonka ääressä hän oli askarrellut, ja hänen kammionsa oli yhtä mitä erilaisimpien aineiden ja hänen ammattiinsa kuuluvien kummallisten työkalujen sekasortoa. Ukko murisi suuttuneen kärsimättömästi: »Ijät kaiketko minun sitten täytyy laskeutua taivaallisista tutkimuksistani maallisissa asioissa rehkimään?»

»Helvetillisissä asioissa, saisit sanoa», virkkoi Varney, »sillä ne ne kuitenkin ovat Sinun oikea alasi. — Foster, me tarvitsemme Sinua keskustelussamme.»

Foster astui arkaillen holviin. Varney seurasi häntä, sulki oven, ja niin alkoivat he kolmisin salaisen neuvottelunsa.

Sillä välin mitteli kreivitär huoneensa lattiaa, häpeän ja vihastuksen kiistellessä hänen suloisilla poskillaan.

»Se konna», kiivasteli hän, »se kylmäsydäminen, laskeva orja! — Mutta minä vedin naamion hänen kasvoiltaan, Janet. — Minä pakotin sen käärmeeen avaamaan kaikki kierteensä edessäni ja ryömimään sitten tiehensä alastomassa rumuudessaan. — Minä hillitsin suuttumustani, vaikka olinkin vähällä tukehtua siihen paikkaan, siksi kunnes hän päästi minut katshtamaan sydämen pohjaan, joka on kauhistavampi helvetin pimeintä soppea. — Ja Sinä, Leicester, onko mahdollista, että Sinä saatoit käskeä minua kieltämään lailliset avio-oikeuteni Sinuun tai Sinä itse siirtää ne toiselle! — Mutta se on mahdotonta — se konna valehteli kaikki — Janet, minä en tahdo viipyä täällä enää kauvemmin, Minä pelkään häntä. — Minä pelkään isääsi — mieleni on paha, kun minun täytyy sanoa se Sinulle, Janet. — Mutta minä pelkään isääsi, ja kaikkein eniten tuota inhoittavaa Varneytä. Minä pakenen Cumnorista.»

»Ah! armollinen rouva, minne Te pakenisitte tai miten pääsisitte Te näiden muurien vankeudesta?»

»En tiedä, Janet», vastasi onneton nuori rouva, luoden katseensa ylös ja ristien kätensä, »en tiedä, minne paeta, tai millä tavoin; mutta minä olen varma siitä, ett'ei Jumala, jota minä olen niin uskollisesti palvellut, ole hylkäävä minua tällä kauhealla hetkellä, sillä minä olen joutunut pahojen ihmisten käsiin.»

»Älkää ajatelko niin, rakas rouva», lohdutti Janet; »isäni on kyllä synkän ja ankaran tapainen ja pitää lujasti kiinni uskostaan — mutta ei kuitenkaan —» Samassa silmänräpäyksessä astui Anton Foster huoneeseen, kantaen lasimaljaa ja pientä pulloa. Hänen käytöksensä oli omituinen; sillä lähestyessään kreivitärtä tämän arvolle kuuluvalla kunnioituksella, ei hän tähän asti ollut viitsinyt salata tai ei ollut kyennyt poistamaan luontaista kömpelöä jurouttaan, mikä hänen kaltaisissaan onnettomissa ihmisissä näytäkseen eritotenkin niitä kohtaan, jotka olosuhteet ovat saattaneet heidän valtaansa ja valvontansa alaisiksi. Mutta nyt ei hän paljastanut rahtuakaan sitä mahtinsa ynseätä tietoisuutta, jota hän tavallisesti yritti peittää kömpelön, teeskennellyn kohteliaisuuden ja kunnioituksen verhoon aivan niinkuin rosvo kätkee pistoolinsa ja lyömäpalikkansa huonon päällystakkinsa alle. Mutta hänen

hymyssään oli enemmän pelkoa kuin mielistelyä, ja kun hän kehoitti kreivitärtä maistamaan hänen tuomaansa virkistävää juomaa, joka olisi äskeisen kiihtymyksen jälkeen rauhoittava hänen sydäntään ja päättään, näytti hän hautovan jotakin uutta konnankoukkua. Hänen kätensä vapisi, hänen äänensä tärisi ja koko hänen käytöksensä herätti niin suurta epäluuloa, että hänen tyttärensä Janet, katseltuaan häntä ensin hämmästyneenä hetken aikaa, näytti äkkiä tehneen lujan, rohkean päätöksen; hän kohotti päänsä, suoristautui uhmailevaan ja käskevään asentoon, astui hitaasti isänsä ja kreivittären väliin, tempasi tarjottimen edellisen käsistä ja sanoi matalalla, mutta selvällä ja painokkaalla äänellä: »Isä, minä täytän maljan jalom emäntäni tarpeiksi, kun hän niin suvaitsee.»

»Sinäkö, lapseni?» kysyi Foster kiivaasti ja pelokkaasti, »ei, lapseni — Sinä et nyt saa tehdä armolliselle rouvalle sitä palvelusta.»

»Ja miks'en, jos saan luvan kysyä?» vastasi Janet, »mikäli jalom rouvan on yleensä lainkaan tarpeellista koskea koko maljaan?»

»Miks'et — miks'et?» tankkaili hovimestari neuvottomana, ja havaiten kiukuttelun parhaaksi pätevempien syiden puutteen korvaajaksi, huusi hän: — »Siks'et, senkin hupakko, ett'en minä tahdo! — Mene siitä iltakirkkoosi!»

»Niin totta kuin toivon vielä kauvan saavani käydä kirkossa», vastasi Janet, »en mene sinne tänään, ennen kuin olen saanut paremman varmuuden emäntäni turvallisuudesta. Antakaa pullo tänne, isä»; — ja Janet otti sen hänen vastustelevasta kädestään, ja Foster salli sen lopultakin tapahtua, ikäänkuin omantuntonsa lyömänä. — »Ja nyt», jatkoi hän, »isä, juoma, jonka on määrä virkistää emäntääni, ei tehne *minullekaan* pahaa. Terveydexsenne, isä!»

Lausumatta sanaakaan syöksähti Foster tyttärensä kimppuun ja väänsi pullon hänen kädestään; sitten, ikäänkuin häveten sitä, mitä oli tehnyt, sekä ollen täydelleen kykenemätön päättämään, mitä oli edelleen tehtävä, jäi hän siihen seisomaan, pullo kädessään, toinen jalka toisen edellä ja tyttärensä tuijottaessaan kasvoilla ilme, jossa raivo, pelko ja paljastettu konnamaisuus kuvastuivat inhoittavalla tavalla.

»Tämähän on kummallista, isä», virkkoi Janet, suunnaten häneen samanlaisen tiukan katseen, jolla hullujen hoitajain sanotaan pitävän onnettomia potilaitaan aisoissa; »Te ette anna minun tarjota armolliselle rouvalle sitä juomaanne ettekä myöskään salli minun tyhjentää maljaa hänen terveydekseen!»

Kreivittären rohkeus ei pettänyt tämän kauhistavan kohtauksen aikana, jonka merkitys oli ilmeinen, vaikk'ei siihen suurin sanoin viitattukaan. Hän säilytti luonteensa suuren huolettomuudenkin, ja vaikka hänen poskensa oli ensi säikähdyksestä kalvennut, oli hänen katseensa tyyni ja melkein halveksiva. »Ettekö *Te itse* halua maistaa sitä jalom juomaa, herra Foster? Ettehän toki itse kieltäytyne tyhjentämästä maljaa onneksemme, vaikka ette sallinutkaan Janetin sitä tehdä. — Juokaa, herra, minä pyydän.»

»Minä en tahdo», vastasi Foster.

»Ja kenelle sitten on tämä erinomainen kurkunkostuke tarkoitettu, hyvä herra?» jatkoi kreivitär.

»Paholaiselle, joka sen keittikin!» viskasi Foster, käänsi selkensä ja lähti huoneesta.

Janet katsahti emäntäänsä, kasvoillaan syvän häpeän, pelon ja murheen ilme.

»Älä minua itke, Janet», sanoi kreivitär lempeästi.

»En, armollinen rouva», vastasi hänen palvelijattarensa nyyhkytysten tukahuttamalla äänellä, »en minä Teitä itkekään, minä itken itseäni — minä itken tuota onnetonta miestä. Niiden, jotka ovat joutuneet häpeään ihmisten edessä — niiden, jotka Jumala on tuominut, niiden on syytä surra — ei viattomien! — Jääkää hyvästi, armollinen rouva!» jatkoi hän, kiireesti heittäen hartioilleen viitan, jota hän tavallisesti käytti ulos lähtiessään.

»Jätätkö Sinä minut, Janet?» kysyi hänen emäntänsä — »hylkäätkö Sinä minut näin ankaran ahdistuksen hetkellä?»

»Hyljätäkö Teidät, armollinen rouva!» huudahti Janet; ja juosten takaisin emäntänsä luo, painoi hän tuhansia suuteloita hänen kädelleen — »hyljätäkö Teidät! — hyljätköön minut uskoni toivo, jos sen teen! — Ei, rouva; oikein sanoitte, että kyllä Jumala, jota olette palvellut, Teille osoittaa vapautuksen tien. Pakokeino on keksitty; minä olen päivät ja yöt rukoillut valoa, jotta näkisin, miten minun oli täyttäminen velvollisuuteni tuota onnetonta miestä ja samalla Teitä kohtaan. Hirmuisena ja peloittavana on se valo nyt minulle ilmestynyt, eikä minun tule sulkea ovea, jonka Jumala on avannut. — Älkää kysykö minulta

enempää. — Minä tulen tuossa paikassa takaisin.»

Sen sanottuaan kääriytyi hän viittaansa ja ilmoittaen eukolle, jonka kohtasi ulommaisessa huoneessa, menevänsä iltarukoukseen, poistui hän talosta.

Sillä välin oli hänen isänsä kiirehtinyt jälleen työpajaan, mistä hän tapasi aijotun rikoksensa syytoverit.

»Kastoiko se suloinen lintu kieltään?» tiedusteli Varney puoleksi hymyillen, kun taas tähtienselittäjä teki saman kysymyksen silmillään, puhumatta sanaakaan.

»Ei kastanut, eikä tule kastamaan minun tarjoamastani juomasta», vastasi Foster; »pakotatteko Te minut tekemään murhan tyttärenti läsnä-ollessa?»

»Eikö Sinulle jo sanottu, Sinä juro, pelkurimainen orja», puhui Varney katkerasti, »ett'ei murhaa, kuten Sinä sitä nimität silmät tuijottaen ja kieli kangerellen, ollut kysymyksessäkään? Eikö Sinulle sanottu, että tässä tarkoitettiin ainoastaan pientä pahoinvointia, jollaisen naiset saavat aivan ilman aikojaan, tahtoessaan pitää yöpukuaan keskellä päivää ja lojua leposijallaan, kun heidän pitäisi huolehtia taloustoimistaan? Tämä oppinut mies tässä vannoo sen Sinulle Viisauden Linnan avaimen kautta.»

»Minä vannon», sanoi Alasco, »ett'ei väkineste, joka on tuossa pullossasi, ole lainkaan hengenvaarallista! Minä vannon sen kullaan kuolemattoman ja häviämättömän ydinaineen kautta, joka läpäisee kaikki muut luonnon aineet, mutta jonka kätkeyn olemuksen perille voi päästä vain se, kenelle Trismegistus antaa salatiedon avaimen.»

»Ankara vala», vahvisti Varney. »Foster, olisit pahempi pakanaa, ell'et sitä uskoisi. Muutoin saat uskoa minua, joka vannon vain oman sanani kautta, että ell'et Sinä pysy siivolla, ei tule olemaan toivoakaan, niin, ei toivon haamettakaan tämän Sinun vuokratartanosu muuttamisesta vapaaläänitykseksi. Alasco jättää Sinun tinakalusi silleen, ja Sinä tulet, kunnan Anton, yhä pysymään minun alustalaisenani.»

»Minä en tiedä, hyvät herrat», vastasi Foster, »minne teidän tuumanne tähtäävät; mutta yhdestä seikasta minä pidän kiinni — siitä nimittäin, että kävipä miten tahansa, minulla täytyy tässä talossa olla joku, joka rukoilee puolestani, ja se joku on minun tyttärenti. Minä olen elänyt syntisesti, ja maailma on ollut minulle liian rakas; mutta hän on yhä yhtä viaton kuin lähtiessään äitinsä helmasta, ja ainakin hänen tulee päästä siihen onnen kaupunkiin, jonka muurit ovat puhdasta kultaa ja perustukset jalokiviä.»

»Niinpä niin, Tony», virkkoi Varney, »sellainen paratiisi se olisikin oikein Sinun mieltäsi myöten. — Pohdippas hänen kanssaan sitä asiaa, tohtori Alasco; tulen kohta takaisin.»

Näin puhehin nousi Varney paikaltaan ja ottaen pullon pöydältä lähti huoneesta.

»Minäpä vakuutan Sinulle, poikani», virkkoi Alasco Fosterille, heti kun Varney oli jättänyt heidät kahden kesken, »että mitä ikinä tuo häpeämätön, ilkeämielinen ivailija sanoneekaan siitä korkeasta tieteestä, jossa minä taivaan siunauksesta olen päässyt niin pitkälle, ett'ei minun tarvitse sanoa viisaintakaan kaikista nykyään elävistä taitomiehistä etevämmäkseni tai opettajakseni — minä vakuutan Sinulle, että niin jumalattomasti kuin tuo heittiö pilkkaakin asioita, jotka ovat liian pyhiä vain lihallisten ja halpamaisten ajatusten valtaamain ihmisten käsitettäväksi, Sinun tulee kuitenkin uskoa, että se kaupunki, jota Pyhä Johannes katseli Kristillisen Ilmestyskirjan häikäisevässä näyssä, se uusi Jerusalemi, jonne kaikki kristityt toivovat kerran pääsevänsä, tarkoittaa vertauskuvallisesti Suuren Salaisuuden keksintöä, jonka avulla kaikkein halvimmista ja kehittymättömmistä luonnonaineista voidaan synnyttää sen kallisarvoisimmat ja täydellisimmät tuotteet, aivan niin kuin kepeästi liioitteleva, kirkasvärinen perhonenkin, kesätuulahdusten ihanin lapsi, murtautuu esiin saastaisen kotelonsa vankeudesta.»

»Mestari Holdforth ei ole puhunut mitään tällaisesta selityksestä», virkkoi Foster epäillen; »ja sen lisäksi, tohtori Alasco, sanoo pyhä raamattu, etteivät sen Pyhän kaupungin kulta ja kalliit kivet ole suinkaan niitä varten, jotka ovat täällä maan päällä tehneet kauhistuksen töitä tai valheita viritelleet.»

»Entä sitten, poikani», kysyi tohtori, »ja mitä Sinä siitä johdat?»

»Sen», vastasi Foster, »ett'ei niillä, jotka sekoittelevat myrkköjä ja jakelevat niitä salaa lähimäisilleen, pidä oleman osaa näihin sanomattomiin rikkauksiin.»

»Sinun tulee kuitenkin, poikani», selitti Alasco, »tehdä eroitus sen välillä, mikä on ehdottomasti pahaa niin seurauksiltaan kuin tarkoituksiltaan, ja sen välillä, mikä, vaikka onkin pahaa, voi siitä

huolimatta saada hyvää aikaan. Jos me yhden ihmisen kuoleman kautta pääsisimme lähemmäksi sitä onnellista aikaa, jolloin tarvitsee vain toivoa, saavuttaakseen heti kaiken, mikä hyvää on — jolloin tarvitsee vain toivoa, poistaakseen kaiken, mikä pahaa on — jolloin sairaus ja tuska ja murhe ovat inhimillisen tiedon kuuliaisista palvelijoista, väistyen viisaan pienintäkin viittausta — jolloin kaikki, mikä nyt on kalleinta ja harvinaisinta, on jokaisen ulottuvilla, joka vain tottelee viisauden ääntä — jolloin parantamisen taito supistuu ja katoaa yhteen ainoaan yleislääkkeeseen — jolloin viisaat hallitsevat maata ja jolloin kuolemakin pakenee heidän kulmaisensa rypistystä — jos me nyt voisimme jouduttaa tätä kaikkien toiveiden siunattua täyttymystä sen mitättömän seikan avulla, että särkyvä maallinen tomumaja, joka kerran kuitenkin on joutuva mädännyksen valtaan, toimitettaisiin hiukkaista ennemmin hautaan kuin luonnon järjestys määräisi, niin mitä olisi moinen uhraus pyhän tuhatvuotisen valtakunnan lähestymisen rinnalla?»

»Tuhatvuotinen valtakunta on pyhien valtakunta» — epäili jälleen Foster.

»Sano pikemminkin, että se on viisaiden valtakunta, poikani», vastasi Alasco; »tai oikeammin viisauden valtakunta.»

»Minä puhelin tästä kysymyksestä mestari Holdforthin kanssa eileniltaisessa hartauskokouksessa», jatkoi Foster; »mutta hän sanoi, että Teidän oppinne on harhaanviepä, ja Teidän selityksenne tuomittava ja väärä.»

»Hän käy vielä tietämättömyyden kahleissa, poikani», vastasi Alasco, »aivan niin kuin polttaisi hän vielä tiiliä Egyptissä tai, paremmin sanoen, vaeltaisi Sinain korvessa. Teit pahoin, puhuessasi sellaiselle miehelle sellaisista asioista. Minä olen kuitenkin antava Sinulle todisteita, ja aivan ensi tilassa, sellaisia todisteita, joita ei tuo Sinun uppiniskainen mustatakkisi tule kumoamaan, sen takaan, vaikka hän taistelisivat minun kanssani niin kuin velhot taistelivat Moseksen kanssa kuningas Faraon edessä. Minä teen erään kokeen Sinun läsnä-ollessasi, poikani — niin, Sinun läsnä-ollessasi — ja Sinun silmäsi ovat näkevät totuuden.»

»Pysy aikomuksessasi, viisas mies», sanoi Varney, joka sillä hetkellä astui huoneeseen; »jos hän hylkääkin Sinun kielesi todistuksen, niin miten voi hän olla uskomatta omia silmiään?»

»Varney!» huudahti oppinut — »Varney palannut jo! Oletko Sinä —» hän pysähtyi äkkiä.

»Olenko minä toimittanut tehtäväni, aijoit kai kysyä», vastasi Varney. — »Olen!» — »Ja Sinä», jatkoi hän, osoittaen enemmän mielenkiintoa asiaan kuin ennen, »oletko Sinä puolestasi varma, ett'et kaatanut juomaan ainetasi et enempeä etkä vähempää kuin oikean määrän?»

»Olen», virkkoi kullantekijä, »niin varma kuin yleensä saattaa olla niin tarkoista mitoista, koska ruumiin rakennekin on usein hyvin erilainen eri ihmisillä.»

»Sitten en pelkää mitään», sanoi Varney. »Sillä minä tiedän, ett'et Sinä astu askeltakaan lähemmäksi pirua kuin mitä Sinulle on maksettu. Sinut palkattiin synnyttämään sairautta, ja Sinusta olisi aivan liiallista tuhlausta tehdä murha samaan hintaan. Tulkaa, menkäämme kukin huoneeseemme. — Huomenna saamme nähdä seuraukset.»

»Mitä Sinä teit, saadaksesi hänet nauttimaan juoman?» kysyi Foster väristen.

»En mitään», vastasi Varney, »minä vain tuijotin häneen tuolla katseella, jolla hallitaan hulluja, naisia ja lapsia. Pyhän Luukkaan sairaalassa ne sanoivatkin minulla olevan oikean katseen pitämään niskoittelevia potilaita kurissa. Hoitajat siellä oikein onnittelivat minua sen takia; niin että minulla on leipä tiedossa, jos hovisuosioni kerran pettää.»

»Ja etkö Sinä pelkää annoksen olleen tosiaankin liian vahvan?» kysyi Foster.

»Jos niin olisi asian laita», vastasi Varney, »niin sitä sikeämmin hän vain nukkuisi; mutta se pelko ei tule häiritsemään untani. Hyvää yötä, jalot herrat.»

Anton Foster huokasi raskaasti ja kohotti kätensä ja silmänsä taivasta kohti. Kullantekijä ilmoitti aikovansa jatkaa vielä suurimman osan yötä erästä hyvin tärkeätä tutkimusta, ja toiset erkanivat levolle mennäkseen.

Jumala kurjan kulkevaisen turvaksi
Ihmisten avusta jo toivon heitin.
Oo, ken nainen olis? — tuo hullu, kyynelöivä,
Tuo uskollinen, rakastava nainen?
Lempensä palkakseen vain ynseyttä saa,
Ja hyvyyttään ei kenkään, kenkään muista.

Rakkauden Toivioletki.

Kesä-illan aurinko oli mennyt mailleen, ja Janet palasi Cumnorin kartanoon, koska hänen pitempi viipymisensä varmaankin herättäisi huomiota ja etsimisiä tuossa epäluuloisessa talossa, ja kiiruhti huoneeseen, minne oli jättänyt emäntänsä. Hän tapasi kreivittären istumasta pöydän ääressä, ristikkäin lasketut käsivarret sillä leväten ja pää nojaten käsivarsiin. Janetin astuessa sisään ei hän katsahtanut ylös eikä hievahtanutkaan.

Uskollinen palvelijatar juoksi salaman nopeudella emäntänsä luo, puisteli häntä ja rukoili palavasti häntä nostamaan katseensa ja sanomaan, miksi hän oli noin murheissaan. Onneton kreivitär kohotti vihdoin päänsä, katsahti kamarineitoonsa aaveenomaisin silmin, posket tuhkanharmaina ja virkkoi: »Janet, minä join sen!»

»Jumalan kiitos!» huudahti Janet hätäisesti. — »Minä tarkoitan, Jumalan kiitos, ett'ei kysymyksessä ollut mitään pahempaa — juoma ei ole vahingoittava Teitä lainkaan — nouskaa ja karistakaa tuo raukeus jäsenistäne ja tuo epätoivo mielestänne.»

»Janet», huokasi kreivitär, »älä häiritse minua — jätä minut rauhaan — anna elämäni mennä hiljalleen menojaan — minä olen myrkytetty.»

»Ette Te ole, rakas rouva», vastasi tyttö innokkaana. — »Se, mitä joitte, ei voi Teitä vahingoittaa, sillä Te olitte sitä ennen nauttinut vastamyrrykyä, ja minä riensin ilmoittamaan, että paon tie on avoinna edessänne.»

»Paon!» huudahti kreivitär, nousten äkkiä kohoksi istuimellaan, valon palatessa hänen silmiinsä ja elon hänen poskilleen; »mutta ah! Janet, se on jo liian myöhäistä!»

»Ei suinkaan, rakas rouva. — Nouskaa, tarttukaa käsivarteeni ja kävelkää kanssani pitkin huonetta. — Älkää antako mielikuvituksen tehdä myrkyn tehtäviä! — Kas niin; ettekö tunne nyt voivanne täydellisesti hallita jäseniänne?»

»Puutumus tuntuu vähenevän», sanoi kreivitär, astellessaan siinä Janetin tukemana pitkin huonetta; »mutta onko nyt oikein tosiaan niin, ett'en minä ole juonut mitään kuolettavaa? Varney tuli tänne Sinun lähdettyäsi ja käski minua katsein, joissa luin kohtaloni, tyhjentämään sen kauhean maljan. Oi, Janet! Sen täytyy tuottaa tuhoa; sillä sellainen edeskäypä ei voi koskaan tarjota vaaratonta juomaa!»

»Umoilenpa, ett'ei hän pitänyt sitä suinkaan vaarattomana», vastasi neito; »mutta Jumala ehkäisee pahojen aivoitukset. Uskokaa minua, kun minä vannon sen pyhän evankeliumin kautta, johon me uskomme, ett'ei Teillä ole henkenne puolesta mitään peljättävää hänen ilkeistä juonistaan. Ettekö käynyt häntä vastustamaan?»

»Talossa oli kaikki hiljaa», vastasi kreivitär. — »Sinä olit poissa — me vain kahden tässä huoneessa — ja hänhän kykenee mihin rikokseen tahansa. Minä asetin vain sen ehdon, ett'ei minun tarvitsisi sietää hänen vihattua läsnä-oloaan, ja join, mitä hän tarjosi. — Mutta Sinä puhuit jotakin paosta, Janet; suosisiko minua onni niin suuresti?»

»Jaksatteko nyt kuulla uutiseni ja kestää ponnistukset?» kysyi neito.

»Jaksanko!» huudahti kreivitär. — »Kysy saksanhirveltä, kun ajokoiran hampaat ovat siihen iskemässä, jaksako se hypätä kuilun yli. Minä kestän kaikki ponnistukset, jotka vain vievät minut pois tästä paikasta.»

»Kuulkaa siis», virkkoi Janet. »Muuan henkilö, jota minä pidän Teidän luotettavana ystävänänne, on näyttäytynyt minulle erilaisissa valepuvuissa ja pyrkinyt puheisiin kanssani, mihin minä en milloinkaan suostunut, koska asia selvisi minulle vasta tänä iltana. Hän oli se reppuri, jolta Te ostitte yhtä ja toista rihkamaa — se kulkukauppias, joka myi minulle kirjoja — minne ikinä meninkin, aina kohtasin varmasti hänet. Tämän illan tapaukset saivat minut lähtemään hänen puheilleen. Hän odottaa parhaillaan tuolla puiston takaportilla, ja kaikki on valmiina Teidän pakoanne varten. — Mutta onko Teillä nyt tosiaankin tarpeeksi ruumiinvoimia? — Onko rohkeutta? — Voitteko antautua yritykseen?»

»Ken kuolemaa pakenee», vastasi rouva, »saa kyllä voimaa ruumiiseensa — ken karkaa häpeän

kahleista, häneltä ei puutu tarmoa eikä uskallusta. Jo pelkkä ajatus, että nyt minä pääsen tuosta konnasta, joka uhkaa sekä henkeäni että kunniaani, antaisi minulle voimaa nousta vaikka kuolinvuoteeltani.»

»Jumalan nimeen sitten, armollinen rouva!» virkkoi Janet, »minun täytyy siis sanoa Teille hyvästi ja heittää Teidät Jumalan huomaan!»

»Etkö Sinä siis ajokaan paeta kanssani, Janet?» huudahti kreivitär tuskaisena. — »Pitääkö minun luopua Sinusta? Tämäkö nyt on sitä Sinun uskollisuuttasi?»

»Armollinen rouva, minä pakenisin kanssanne yhtä mielelläni kuin ikinä lintu häkistä, mutta jos niin tekisin, olisi siitä heti seurauksena ilmi-tulo ja takaa-ajo. Minun täytyy jäädä ja koettaa jonkun aikaa kaikin keinoin salata totuutta. — Taivas antakoon anteeksi petokseni, koska se tapahtuu välttämättömyyden pakosta!»

»Ja pitääkö minun sitten matkustaman yksin sen vieraan miehen kanssa?» hätäili kreivitär. — »Ajattelehan, Janet, jos tässä olisikin tekeillä vielä kauheampi ja pimeämpi juoni minun eroittamiseksi Sinusta, joka olet ainoa ystäväni?»

»Ei, armollinen rouva, älkää sitä luulko», vastasi Janet vakuuttavasti, »se nuori mies on auttava Teitä rehellisesti ja kunniallisesti; ja lisäksi on hän herra Tressilianin ystävä ja tullutkin tänne juuri hänen käskystään.»

»Jos hän on Tressilianin ystävä», virkkoi kreivitär, »uskon minä itseni yhtä turvallisena hänen huomaansa kuin taivaasta lähetetyn enkelin; sillä ei ole kuolevainen ihminen vapaampi kaikesta halpamaisuudesta, petollisuudesta ja itsekkyydestä kuin Tressilian. Hän unohti aina itsensä, jos hän vain sai auttaa muita. — Ah! ja minkä palkan hän siitä sai!»

Kiireen vilkkaa kokosivat he ne muutamat tarve-esineet, jotka kreivittären tuli ottaa mukaansa ja jotka Janet nopeasti ja taitavasti kääräisi pieneksi mytyksi, unohtamatta suinkaan erinäisiä kallisarvoisia koruja, jotka helpoimmin sattuivat hänen käsiinsä, erittäinkin jalokivilipasta, josta hän sangen järkevästi katsoi voivan olla hyötyä jossakin tulevassa pulassa. Leicesterin kreivitär muutti sitten ylleen puvun, jota Janet tavallisesti piti lyhyemmällä matkoilla, sillä heidän mielestään oli viisainta karttaa kaikenlaista ulkonaista komeutta, koska se voisi herättää huomiota. Ennen kuin he olivat saaneet nämä valmistelunsa kokonaan suoritetuiksi, oli kuu noussut kesä-yön taivaalle, ja kaikki kartanon asukkaat olivat käyneet levolle tai ainakin huoneidensa yksinäisyyteen ja rauhaan.

He eivät peljänneet mitään vaikeuksia talosta ja puutarhasta päästäkseen, kunhan ei heitä vain huomattaisi. Anton Foster oli tottunut katsomaan tyttärensä niin kuin syntisyytensä tunteva ihmiskurja saattaa katsoa näkyvään suojelusenkeliin, joka hänen pahuudestaan huolimatta yhä liioittelee hänen ympärillään, ja senpätähden ei hänen luottamuksellaan ollutkaan rajoja. Janet sai vapaasti liikkua missä tahansa päivän aikana, ja hänellä oli avain puiston takaporttiinkin, niin että hän saattoi lähteä kylään milloin tahtoi, joko talouden asioissa, jotka olivat kokonaan hänen hoimissaan tai ottaakseen osaa uskonlahkonsa rukoushuoneella pidettyihin hartauskokouksiin. Tosin oli Fosterin tytär saanut tämän suuren vapautensa vain sillä juhlallisesti vaaditulla ehdolla, ett'ei hän mitenkään käyttäisi näitä etuoikeuksia tavalla, joka voisi vähentää kreivittären säilyttämisen varmuutta, sillä tällä nimellä mainittiin kreivittären oleskelua Cumnorissa sen jälkeen, kun tämä onneton nainen oli alkanut osoittaa kärsimättömyyttä siihen yksinäiseen ja ahtaaseen elämään, johon hänet oli syösty. Eikä olekaan otaksuttavissa, että mikään muu seikka kuin se kauhistava epäluulo, jonka illan tapaukset olivat hänessä herättäneet, olisi saanut Janetin rikkomaan lupauksensa ja pettämään isänsä luottamuksen. Mutta kaiken näkemänsä perusteella piti hän nyt itseään ei ainoastaan oikeutettuna, vaan ankarasti velvoitetunakin tekemään emäntänsä pelastamisesta kaikkien puuhiensa päämäärän ja heittämään syrjään kaikki muut ajatukset.

Pakeneva kreivitär kulki oppaineen kiireisesti hankalaa ja epätasaista polkua, joka oli ennen ollut lehtokäytävänä, mutta jota nyt pimittivät heidän päitensä yläpuolella yhtyvän puiden oksat ja jolla väikkyi vain hakattujen paikkojen kohdalla kuun hämärä, petollinen valo. Heidän kulkuaan häiritsivät tuon tuostakin kaadetut puut ja suuret oksat, jotka oli jätetty maahan sopivan ajan tultua kimppeihin ja kasoihin kerättäviksi. Näiden esteiden tuottamat vaikeudet ja ponnistukset, heidän alkumatkansa hengähtämätön kiire, toivon ja pelon menehdyttävät tunteet koskivat niin kovasti kreivittären voimiin, että Janetin täytyi pyytää häntä pysähtymään muutamiksi minuuteiksi huoahamaan. He seisautuivat siis erään vanhan valtavan, pahkaisen tammen varjoon, ja katselivat aivan vaistomaisesti jättämänsä taloa, minkä pitkä, musta pääty kuumotti hämärästä etäisyydestä suunnattomine savupiippuineen, torneineen ja kellohuoneineen, jotka kohosivat kattoviivan yläpuolelle ja kuvastuivat selvästi kesä-yön taivaan puhdasta sineä vasten. Vain yksi valo pilkutti tuosta suuresta, tummasta rykelmästä niin alhaalta, että se näytti pikemminkin tulevan maasta kartanon edustalta kuin jostakin sen akkunasta. Kreivitär pelästyi. — »Ne ajavat meitä takaa!» huudahti hän, osoittaen Janetille valoa, joka saattoi

hänet niin suuren kauhun valtaan.

Emäntäänsä tynempänä havaitsi Janet, ett'ei loistava pilkku liikkunut, ja selitti kuiskaten kreivittärelle valon tulevan siitä yksinäisestä kammiosta, missä kullantekijä harjoitti salaperäisiä tutkimuksiaan. — »Hän on niitä», lisäsi neito, »jotka valvovat yöt pahoja aikeita hautoen. Onneton sattuma toi tänne miehen, jonka hämävät puheet maallisesta rikkaudesta ja taivaallisesta tai yliluonnollisesta tiedosta ovat kyenneet niin erinomaisesti viehättämään isärukkani. Oikeinpa puhuikin hyvä mestari Holdforth — minun nähdäkseni pyytäen siten viisaasti neuvoa erinäisiä meidän talomme asukkaita. 'On ihmisiä', sanoi hän, 'ja heidän lukunsa on paljous, jotka jumalattoman Ahabin tavoin kuuntelevat mieluummin väärän profetan Zedekiaan haaveiluja kuin niiden sanoja, joiden kautta Herra puhuu.' Ja edelleen teroitti hän — 'Ah! rakkaat veljeni, meidän keskellämme käy paljon Zedekiaita — miehiä, jotka lupaavat teille maallisen tietonsa valon, saadakseen teidät hylkäämään taivaallisen ymmärryksenne paisteen. Mitästä ovat he tyranni Naasia parempia, joka vaati alamaisiltaan oikean silmän?' Ja lisäksi huomautti hän —»

On epätietoista, kuinka pitkälle kauniin puritanilaistytön muisti olisi riittänyt mestari Holdforthin saarnan kertaamisessa; mutta kreivitär keskeytti hänet ja vakuutti olevansa niin toipunut, että jaksoi kävellä takaportille asti enää levähtämättä.

He läksivät siis uudelleen matkaan, ja kulkivat toisen osan tiestään tynemmästi ja siis myöskin vähemmin vaikeuksin kuin hätäillen ja peljäten pakonsa alettuaan. Näin saivat he aikaa ajatteluun; ja nyt vasta rohkeni Janet ensi kerran kysyä emännältään, minne päin tämä aikoi suunnata pakonsa. Kun hän ei saanut heti vastausta — sillä ehkäpä oli kreivitär hämmennyksissään unohtanut ajatella tätä tärkeätä seikkaa, — uskalsi hän lisätä: »Kaiketikin isänne linnaan, missä tiedätte varmasti saavanne suojaa ja turvaa?»

»Ei, Janet», vastasi rouva surullisesti, »kun minä läksin Lidcoten linnasta, oli sydämeni kevyt ja maineeni tahraton, enkä minä tahdo palata sinne ennen kuin puolisoni lupa ja meidän avioliittomme ja kaiken sen arvon ja kunnian, minkä hän on minulle lahjoittanut, julkinen tunnustus sovittaa minun ja kotini välit.»

»Ja minne Te sitten lähдете, armollinen rouva?» tiedusteli yhä Janet.

»Kenilworthiin, tyttöseni», vastasi kreivitär rohkeasti ja reippaasti. »Minä haluan nähdä ne juhlat — ne ruhtinaalliset juhlat — joiden valmistelujen humu täyttää koko maan äärestä toiseen. Arvelenpa, että kun Englannin kuningatar kemuilee puolisoni saleissa, ei Leicesterin kreivitärkään olisi siellä mikään sopimaton vieras.»

»Rukoilen Jumalaa, että Te olisitte myöskin tervetullut vieras!» virkkoi Janet hätäisesti.

»Sinä käsität asemani väärin, Janet», vastasi kreivitär loukkautuneena, »ja unohdat omasi.»

»En tee kumpaakaan, rakas rouva», virkkoi murheellinen neito; »mutta oletteko Te unohtanut, että jalo kreivi kokee niin ankarasti pitää Teidän avioliittoanne salassa, koska siitä riippuu hänen hovisuosionsa? Ja voitteko luulla äkillisen ilmestymisenne hänen linnaansa, sellaiseen aikaan ja sellaiseen seuraan, olevan hänelle mieleen?»

»Ajatteletko Sinä, että minä tuottaisin häpeää hänelle?» kysyi kreivitär; — »ei, päästä käsivarteni, osaan minä kävellä ilman apuakin ja toimia ilman neuvoja.»

»Älkää suuttuko minuun, armollinen rouva», pyyteli Janet säyseästi, »ja sallikaa minun tukea Teitä; tie on hankala, ettekä Te ole tottunut kävelemään pimeässä.»

»Jos Sinä pidät minua niin halpana, että minä tuotan puolisololleni häpeää», sanoi kreivitär yhtä vihastuneena, »niin uskot Sinä varmaan myös, että Leicesterin kreivi on yllyttänyt, jopa käskenyt ja valtuuttanutkin isäsi ja Varneyn ryhtymään niihin inhoittaviin juoniinsa, joista minä kyllä olen tekevä selkoa hyvälle kreiville.»

»Jumalan nimessä, armollinen rouva, säästäkää isääni kantelussanne», pyyteli Janet; »pitäkää palvelustani, niin heikkoa kuin se on ollutkin, hänen hairahdustensa sovituksena!»

»Tekisin kovin väärin, jos toisin tekisin, rakas Janet», vastasi kreivitär, äkkiä alkaen jälleen entiseen hellään ja luottavaan tapaansa puhella uskolliselle kamarineidolleen. »Ei, Janet, ei sanaakaan ole kuuluva huuliltani isäsi vahingoksi. Mutta Sinähän ymmärrät, rakas tyttöseni, että ainoana toivonani on päästä puolisoni turviin. Minä olen jättänyt hänen määräämänsä asuinpaikan niiden ihmisten pahuuden ja konnamaisuuden takia, jotka minua ympäröivät — mutta minä en missään muussa suhteessa ole rikkova hänen käskyjään. Minä käännyin vain hänen puoleensa - pyydän vain hänen suojaansa. — Vain hänen toivomuksestaan, enkä kenenkään muun, voin minä paljastaa tai tahdon minä paljastaa sen

salaisen liiton, joka yhdistää meidän sydämemme ja kohtalomme. Minä tahdon nähdä hänet ja kuulla hänen omasta suustaan ohjeet, joiden mukaan minun on vast'edes käyttäytyminen. Älä vastusta päätöstäni, Janet; Sinä siten vain minua siinä vahvistaisit — ja totuuden tunnustaakseni, olen minä päättänyt ottaa kohtalostani selon kerta kaikkiaan, kuulla sen puolisoni omilta huuilta, ja tarkoitukseni saavuttamiseksi on minun suorinta lähteä tapaamaan häntä Kenilworthiin.»

Punnittuaan hätäisesti onnettoman kreivittären aseman vaikeutta ja epävarmuutta, oli Janet taipuvainen muuttamaan aikaisemman mielipiteensä ja ajattelemaan, että kun nyt kerran kreivitär oli poistunut piilopaikasta, minne hänen puolisonsa oli hänet toimittanut, oli hänen ensimmäisenä velvollisuutenaan mennä hänen luokseen ja selittää hänelle moisen käyttäytymisen syyt. Hän tiesi, kuinka tärkeänä kreivi piti heidän avioliittonsa salaamista, eikä voinut olla myöntämättä, että kreivitär, yrittäessään hiukankin paljastaa sitä ilman hänen suostumustaan, joutuisi ehdottomasti puolisonsa ankaran vihastuksen alaiseksi. Jos hän pakenisi isänsä taloon suoraan tunnustamatta arvoansa ja säätyänsä, tulisi hänen asemansa epäilemättä suuresti vahingoittamaan hänen mainettansa, ja jos hän taas tuollaisen tunnustuksen tekisi, saattaisi se viedä hänen ja hänen puolisonsa välien sovittamattomaan rikkoutumiseen. Kenilworthissa taasen saisi hän esittää asiansa suoraan puolisolleen, jota Janet, vaikk'ei luottanutkaan häneen niin paljon kuin kreivitär, ei kuitenkaan pitänyt osallisena niihin halpamaisiin ja julkeihin juoniin, mihin hänen palvelijansa turvautuivat tukahuttaakseen heidän käsistään pakenevan kreivittären valitukset hänen osakseen tulleesta kohtelusta. Mutta pahimmassakin tapauksessa, jos kreivi kieltäytyisi suomasta hänelle oikeutta ja suojaa, voisi hän, jos hän katsoisi parhaaksi ilmaista kärsimänsä vääryyden, saada Tressilianin puolustajakseen ja kuningattaren tuomarikseen; niin paljon oli Janet päässyt asioista selville lyhyestä keskustelustaan Waylandin kanssa. Hän oli siis yleensä suosiollinen emäntänsä Kenilworth-matkalle, ja puhuikin siitä kreivittärelle, kuitenkin pyytäen häntä noudattamaan mitä suurinta varovaisuutta tuloaan puolisolleen ilmoittaessaan.

»Oletko Sinä itse ollut varovainen, Janet?» kysyi kreivitär; »oletko paljastanut asemani ja tilani salaisuuden oppaalle, jonka turviin minun nyt on antautuminen?»

»Minulta ei hän ole saanut tietää mitään», vastasi Janet; »enkä minä usko hänen tietävän enempää Teidän asemastanne kuin mitä kansa yleisesti luulee.»

»Ja mitä se luulee?» kysyi rouva.

»Että Te lähditte isänne talosta — mutta loukkaan Teitä jälleen, jos jatkan», virkkoi Janet keskeyttäen puheensa.

»Et loukkaa, jatka vain», pyysi kreivitär; »minun täytyy oppia kestämään niitä ilkeitä huhuja, joita hulluuteni on pannut minusta liikkeelle. Minun nähdäkseni luullaan kait, että minä lähdin isäni talosta luvattoman rakkauden houkutuksesta. — Se on erehdys, joka on pian poistuva — jonka täytyy poistua, sillä minä haluan elääkseni säilyttää maineeni tahratonna, tai sitten lakata elämästä. — Minua pidetään siis Leicesterin jalkavaimona?»

»Enimmiten Varneyn», vastasi Janet; »muutamat arvelevat häntä kuitenkin vain herransa huvittelujen verhoksi; sillä tieto Teidän huoneittenne tuhlailevan komeasta sisustuksesta on päässyt salaisesti leviämään ja sellaiset varustukset käyvät paljon yli Varneyn varojen. Mutta tällä viimeisellä mielipiteellä on vähän kannattajia; sillä ihmiset uskaltavat tuskin viittaillakaan moiseen epäluuloon, kun on niin korkea nimi kysymyksessä, jott'ei tähtikamari pääsisi rankaisemaan heitä aateliston häpäisemisestä.»

»Tekevätpä ne viisaasti puhuessaan hiljaa», virkkoi kreivitär, »jotka tahtovat asettaa jalon Dudleyn sellaisen konnan rikostoveriksi kuin Varneyn. — Olemme tulleet portille. — Ah! Janet, minun on nyt heittäminen Sinulle hyvästi! — Älä itke, rakas tyttöseni», lisäsi hän, yrittäen verhota omaa mielihaikeuttaan uskollisen palvelijattarensa jättämisestä pieneen pilailuun: »ja kun jälleen tavataan, niin poista nyt, Janet, tuo kiinteä röyhelösi ja hanki sijaan avonainen pitsikaulus, joka päästää kauniin kaulasi näkyviin; ja heitä nurkkaan tuo huono, mustin lasihelmin reunustettu puserosi, jota hädin tuskin kamarineitokaan saattaa pitää ja neulo uusi hienosta sametista ja kultakankaasta — huoneestani löydät kankaita yllin kyllin, sillä minä annan ne Sinun vapaasti käytettäväksesi. Rohkeutta vain, Janet; sillä vaikka Sinä nyt oletkin vain onnettoman, harhailevan, nimettömän ja maineettoman rouvan palvelijatar, täytyy Sinun jälleen yhtyessämme olla puettuna tavalla, joka sopii Englannin ensimmäisen kreivittären läheisimmälle ja suosituimmalle kamarineitsyelle.»

»Jumala suokoon, rakas rouva», vastasi Janet, — »ei että minä olisin saanut komeamman puvun, vaan että meidän kumpaisenkin pusero peittäisi silloin kepeämpää sydäntä!»

Nyt oli takaportin lukko auvennut muutamista ankaroista avaimen käännteistä, ja kreivitär havaitsi sisäiseksi väristyksekseen olevansa ulkopuolella niitä muureja, jotka hänen puolisonsa ankarat käskyt olivat määränneet hänen kävelymatkojensa äärimäisiksi rajoiksi. Odottaen levottomana heidän ilmestymistään seisoi seppä Wayland vähän matkan päässä piilossa maantietä reunustavan pensasaidan

takana.

»Onko kaikki turvallista?» kysyi häneltä Janet hätäisesti, hänen lähestyessään heitä varoen.

»Kaikki», vastasi Wayland; »mutta minun on ollut mahdotonta hankkia ratsua armolliselle rouvalle. Giles Gosling, se pelkurimainen lurjus, kieltäytyi luovuttamasta minulle hevosta millään ehdolla, jott'ei hän muka joutuisi mihinkään ikävyyksiin — mutta eipä haittaa. Armollisen rouvan täytyy nousta minun hevoseni selkään, ja minä astelen hänen rinnallaan siksi kunnes saadaan toinen ratsu. Takaa-ajosta ei ole pelkoa, ell'ette vain Te, kaunis neiti Janet, unohda läksyänne.»

»En enempää kuin se viisas Tekoan leskikään unohti sanoja, jotka Joab pani hänen suuhunsa», vastasi Janet. »Huomenna minä ilmoitan, ett'ei emäntäni voi nousta vuoteeltaan.»

»Niin, ja että hän potee pään särkyä ja raskautta — että hänen sydämensä tykyttää ankarasti ja että hän haluaa olla rauhassa. — Älä pelkää mitään; he tyytyvät niihin viittauksiin ja häiritsevät Sinua vain hyvin harvoilla kysymyksillä — he tuntevat kyllä taudin.»

»Mutta poistumisenihan huomataan kuitenkin lopulta», virkkoi kreivitär, »ja silloin ne tappavat hänet kostoksi. — Minä palaan mieluummin takaisin kuin jätän hänet semmoiseen vaaraan.»

»Älkää lainkaan huolehtiko minusta, armollinen rouva», vastasi Janet; »toivoisinpa, että Te saisitte yhtä varmasti apua ja turvaa niiltä, joiden puoleen aijotte kääntyä, kuin minä olen varma siitä, ett'ei isäni, vaikka hän olisi kuinka vihoissaan, salli minulle mitään pahaa tapahtuvan.»

Wayland oli nyt nostanut kreivittären satulaan, mille hän ensin oli levittänyt viittansa, jotta kreivittären olisi mukavampi istua.

»Hyvästi, ja olkoon Jumalan siunaus kanssanne!» sanoi Janet, jälleen suudellen emäntänsä kättä; kreivitär vastasi hänen hurskaaseen toivotukseensa äänettömällä hyväilyllä. Sitten erkanivat he ja Janet huudahti Waylandille: »Auttakoon taivas niin Teitä hädässänne kuin Tekin olette uskollinen tai petollinen tätä syvästi loukattua ja avutonta rouvaa kohtaan!»

»Amen! ihanin Janet», vastasi Wayland; »ja uskokaa minua: minä toimitan tärkeän tehtäväni niin, että ensi kertaa tavatessamme täytyy Teidän kauniiden pyhimysmäisten silmienne katsoa minua hieman kunnioittavammin kuin tähän asti.»

Näiden hyvästien jälkimäinen osa kuiskattiin Janetin korvaan; ja vaikk'ei tämä antanutkaan mitään suoranaista vastausta, ei hän myös millään tavalla tehnyt tyhjäksi Waylandin sanojen ilmaisemaa toivoa, koska hän epäilemättä halusi kaikin keinoin edistää emäntänsä turvallista pakoa. Janet astui portista puiston puolelle ja lukitsi sen jälkeensä, kun taas Wayland, tarttuen hevosen suitsiin ja kävellen aivan sen pään kohdalla, aloitti kreivittären kanssa äänettömän vaarallisen kuutamaisen matkansa.

Vaikka seppä Wayland pitikin niin kiirettä kuin suinkin voi, oli tällainen kulkemistapa kuitenkin niin hidas, että kun aamu alkoi sarastaa idän sumujen seasta, huomasi hän päässeensä vasta noin kymmenen peninkulman päähän Cumnorista. »Rutto syököön kaikki lipeäkieliset majatalonisännät!» huudahti Wayland, voimatta enää hillitä kiukkuaan ja levottomuuttaan. »Olisipa vain se petollinen tolvana Giles Gosling sanonut minulle suoraan vaikka paria päivää aikaisemmin, ett'en minä voinut luottaa häneen, olisin kyllä katsonut paremmin eteeni. Isäntäni sitä pitää lupaamankin kaikki, mitä suinkin pyydetään, mutta kun on koni kengitettävä, ei heillä olekaan rautaa. Jos olisin tiennyt, olisin jo paritkymmenet keinot keksinyt; ja tällaisen hyvän asian takia en minä olisi liikoja perustanut, vaikka olisin kähveltänyt ratsun läheisimmältä laitumelta — olisin sitten vain lähettänyt elukan takaisin kunnanvanhimmalle. Kapi ja kangistustauti tuhotkoot kaikki hevoset 'Mustan Karhun' talleista.»

Kreivitär koki lohduttaa opastaan huomauttamalla, että valkeneva päivä auttaisi häntä lisäämään nopeuttaan.

»Totta, armollinen rouva», vastasi tämä; »mutta se auttaa myös muita ihmisiä meitä näkemään, ja siitpä voisi tulla huono alku matkallemme. Minä en olisi välittänyt koko asiasta enempää kuin alasimen kypenestä, kunhan vain olisimme ennättäneet pitemmälle. Mutta mikäli minä tätä Berkshireä tunnen, on siinä ammoisista ajoista asti asustanut sellaisia ilkeitä menninkäisiä, jotka istuvat myöhään illalla ja nousevat varhain aamulla, vain saadakseen pistää nokkansa muiden ihmisten asioihin. Minä olen kyllä ennemminkin saanut niiden häijyyttä kokea. Mutta älkää silti peljätkö mitään, armollinen rouva», lisäsi hän; »sillä äly hyvään onneen yhtyneenä keksii kyllä voiteen joka haavalle.»

Oppaan levottomuus teki kuitenkin suuremman vaikutuksen kreivittären mieleen, kuin ne lohduttelut, jotka hän katsoi sopivaksi siihen liittää. Hän katseli tuskallisena ympärilleen, ja kun varjot väistyivät maisemasta ja kun itäisen taivaan kirkastuva loimo ennusti auringon pikaista nousua, odotti hän lisääntyvän valon joka käänteessä ilmaisevan heidät kostaville vainoojille tai paljastavan muita

vaarallisia ja voittamattomia esteitä, jotka tekisivät matkan jatkamisen mahdottomaksi. Seppä Wayland oli hänkin hieman rauhaton ja soimaten itseään siitä, että oli turhan takia pelästyttänyt kreivitärtä, asteli hän teeskennellyn hilpeänä hänen rinnallaan, väliin puhellen hevoselle miehen lailla, joka täydelleen tuntee tallikielen, väliin hiljaa vihellellin katkonaisia säveljaksuja ja väliin vakuuttaen kreivittärelle, ett'ei ollut hätäpäivääkään; mutta samalla tähysteli hän tutkivasti ympärilleen havaitakseen, oliko näkyvissä mitään, joka ajaisi valheeksi hänen sanansa juuri kun ne olivat tulemassa hänen suustaan. Niin kulkivat he edelleen, kunnes muuan odottamaton tapaus valmisti heille tilaisuuden jatkaa matkaansa nopeammin ja mukavammin.

VI Luku.

Rikhard. Ratsu! — ratsu! — valtakunta ratsusta!

Catesby. — Herra, ratsun Teille hankin.

Kuningas Rikhard Kolmas.

Matkustajamme kulkivat parhaillaan erään pienen, aivan lähelle tietä ulottuvan metsikön läpi, kun he tapasivat ensimmäisen elävän olennon Cumnorista lähiönsä jälkeen. Tämä oli ilmeisesti joku typerä renkipoika, harmaa nuttu yllä, pää paljaana, kaatiot kintuissa ja suunnattomat varsisaappaat jalassa. Hän piteli suitsista hevosta, jota he juuri kaikkein eniten kaipasivat ja joka oli varustettu sivusatulalla ja kaikella, mitä nainen ratsastaakseen tarvitsee; ja hän tervehti Waylandia seuraavalla kysymyksellä: »Työhän tailatten ollakkin justiin niit?»

»No aivan niitä, aivan niitä, poikaseni», vastasi Wayland hetkeäkään epäröimättä; ja myönnettävä on, että ankarammassakin siveyskoulussa kasvatetut omattunnot olisivat langenneet niin houkuttelevassa tilaisuudessa. Puhuessaan otti hän suitset pojan kädestä ja auttoi melkein samaan aikaan kreivittären oman hevosensa selästä toisen satulaan, jonka hyvä onni oli siten tuonut hänen saatavilleen. Kaikki kävi niin luontevasti, ett'ei kreivitär, kuten myöhemmin kävi selville, osannut luulla muuta, kuin että hevonen oli lähetetty siihen heidän varalleen joko oppaan tai jonkun hänen ystävänsä toimesta.

Mutta poika, joka oli niin äkkiä päässyt juhdastaan, alkoi pyöritellä silmiään ja raapia päätään, ikäänkuin olisi hän vasta nyt älynnyt luovuttaneensa elukan liian lyhyellä selityksellä ja alkanut sitä katua. — »Kylhän työ ny vissiin niit oletten», mutisi hän itsekseen, »mut teitinhän olis pitäny sanoa että *papu*, ettenkos työ tielä?»

»Niin, niin», puhui Wayland umpimähkään; »ja Sinun olisi pitänyt sanoa *silava*, kuten tiedät.»

»Eihän, eihän», vastusti poika; »*hernehä* min olis pitäny sanoa, ettenks työ sitkän tielä?»

»Hyvä, hyvä», myönnytteli Wayland, »olkoon nyt sitten Herran nimeen vaikka herneitäkin! huolimatta siitä, että silava olisi paremmin sopinut tunnussanaksi.»

Ja noustuaan samalla hevosensa selkään, kaappasi hän toisen ratsun suitset epäröivän pojan laukeavasta kourasta, heitti hänelle pienen kolikon ja otti menetettyä aikaa takaisin ratsastamalla nopeasti tiehensä, ilman enempiä haastelemisia. Poika näkyi vielä siltä mäeltä, jota he nousivat, ja kun Wayland katsahti taaksensa, huomasi hän sen vekaran yhä seisovan paikallaan liikkumattomana kuin tienviitan, sormet tukassa ja pää kääntyneenä suuntaan, minne he olivat pakenemassa häneltä. Ja saavuttuaan viimein mäen harjalle, näki hän pojan kumartuvan ottamaan hopearahaa, jonka hänen anteliaisuutensa oli hänelle suonut. — »No tätäpä voisi sanoa vasta Jumalan lahjaksi», virkkoi Wayland; »se on reipas, hyväkulkuinen elukka ja se kantaa Teitä koreasti siksi kunnes me saamme Teille toisen yhtä hyvän ratsun, ja sitten me lähetämme sen takaisin niin hyvissä ajoin, ettei asiasta ennätä nousta kovin suurta melua.»

Mutta hän pettyi odotuksissaan, ja kohtalo, joka alussa näytti heitä niin suosivan, uhkasi äkkiä kääntää tapauksen, josta hän niin riemuitsi, heidän perimmäisen tuhonsa syyksi.

He eivät olleet ratsastaneet lyhyttä peninkulmaakaan paikalta, minne olivat pojan jättäneet, ennenkuin kuulivat miehen äänen kirkuvan takanaan: »Ryöstö! Ryöstö! — Ottakaa varas kiinni!» ja päästelevän muita samanlaisia voimahuutoja, jotka Waylandin omatunto viipymättä vakuutti varmasti johtuvan hänen juuri äsken suorittamastaan urotyöstä.

»Olisipa minun ollut parasta kävellä jalkaisin koko ikäni», sanoi hän; »siellä ne nyt kiljuvat omaansa takaisin, ja minä olen mennyttä miestä. Ah! Wayland, Wayland, useinpa isäsi sanoi, että hevosesta se vielä Sinulle tuho tulee. Jos minä tästä vielä pääsisin ehjin nahoin Smithfieldin tai Turnballin kadun

kilpa-ajajain joukkoon, niin saisivat he hirttää minut niin korkealle kuin Pyhän Paavalin kirkontorni, jos minä vielä ikinä ryhdyn tekemisiin ylimysten, ritarien ja aatelisnaisten kanssa!»

Näitä surullisia mietteitä ladellessaan kääntyi hän tuon tuostakin katsomaan, kuka heitä ajoi takaa, ja näki suureksi lohdutukseksi vain yksinäisen ratsastajan, jolla kuitenkin oli hyvä hevonen allaan ja joka läheni heitä niin nopeasti, ettei heille jäänyt pienintäkään paon mahdollisuutta, vaikka kreivitär olisi jaksanut ratsastaakin niin kovaa kuin hänen hevosensa kavioista pääsi.

»Tästä ei tule sentään lopultakaan hullumpi leikki», ajatteli Wayland, »koska molemmilla puolin on vain yksi mies, ja koska tuokin hirtehinen istuu hevosensa selässä niinkuin mikäkin apina eikä kunnan ratsumies. Pah! Jos tästä käsirysy tulee, niin helppopa on hänet syöstä satulasta. Ei, mutta lempo soikoon! Luulenpa hänen hevosensa saavan tehdä, mitä ikinä haluaa, sillä hän pitää ohjaksia hampaissaan. Menköön helkkariin, mitä minä hänestä välitän!» sanoi hän takaa-ajajan yhä lähestyessä; »sehän on vain pieni abingdonilainen kamasaksa raukka, kun tästä asiat oikein selviävät.»

Niinpä olikin, niinkuin Waylandin tottunut silmä oli kaukaa havainnut. Sillä kun urhean rihkamakauppiaan hevonen, joka oli rivakka eläin, tunsu nopeuttansa yhä lisättävän ja näki kaksi ratsua kiitävän edellään muutaman sadan kyynärän päässä, alkoi se itsestään katkaista taivalta niin tulisesti, että sen isännällä oli työ ja tuska pysyä selässä ja ett'ei hän ainoastaan saavuttanut takaa-ajettaviaan, vaan kiitipä heidän ohitseinkin täyttä laukkaa, kiskoen ohjaksista olkainsa takaa ja kiljuen: »Seis! Seis!», komentosana, joka näytti pikemminkin koskevan hänen omaa ratsuaan kuin »ajokasta», kuten merimiehet sanovat. Samalla väkinäisellä nopeudella kiiti hän vielä jonkun matkaa myötäkeulaan (käyttäksemme toista merimiesten sananpartta), ennenkuin hän kykeni pysäyttämään ja kääntämään hevosensa, ja sitten ratsasti hän takaisin matkustajiamme kohti, kohennellen epäjärjestykseen joutunutta pukuaan, niin hyvin kuin taisi, asettautuen vakavammin istumaan satulassa ja koettaen saada kasvoilleen rohkean ja sotaisan sävyn sen hätäilevän ja tuskallisen ilmeen sijaan, joka oli niillä näkynyt hänen äskeisen pakollisen kilparatsastuksensa aikana.

Waylandilla oli juuri ollut aikaa varoittaa kreivitärtä pelkäämästä ja lisätä: »Tuo miekkonen on aika hölmö, ja minä kohtelen häntä sen mukaan.»

Kun rihkamakauppias oli hieman puhaltanut ja kerännyt tarpeeksi rohkeutta käydäkseen heitä vastaan, käski hän Waylandia uhkaavalla äänellä heti luovuttamaan hevosen takaisin.

»Kuinka», karjaisi seppä mahtavasti kuin kuningas Cambyses, »puhutaanko meille pysähtymisestä ja luovuttamisesta kruunun maantiellä? Ulos siis tupestasi, Excalibar, ja kerro tälle tyhmänrohkealle ritarille, että julmien iskujen on ratkaistava meidän välimme!»

»Tänne! Apuun! Ottakaa kiinni! Kaikki rehelliset ihmiset», huusi kauppias, »minua estetään saamasta omaani takaisin.»

»Sinä kiljut turhaan jumaliasi, kurja pakana», virkkoi Wayland, »sillä minä pysyn aikeessani, vaikka sitten henki menisi. Kuitenkin tiedä Sinä huonon palttinan ja vanusilkin petollinen kyynäräritari, että minä olen juuri se kulkukauppias, jonka Sinä kehuut tapaavasi Mayden-Castlen nummella ja jolta Sinä uhkasit repun ryöstää; tartuppas nyt siis heti paikalla aseihisi!»

»Minähän puhuin vain leikkiä, mies», vastasi Goldthred. »Minä olen kunniallinen kauppias ja porvari, enkä minä suinkaan rupea karkaamaan ihmisten kimppuun pensaiden takaa.»

»Sitten, kautta kunniani, mahtava kauppias», jatkoi Wayland, »olen tosiaankin pahoillani lupauksesta, jonka tulin tehneeksi, nimittäin että missä ikinä Sinut tapaisinkin, ryöstäisin Sinulta hevosesi ja lahjoittaisin sen armahaiselleni, ellet Sinä jaksaisi puolustaa sitä väki-iskuun. Mutta lupaus on tehty kun tehty ja merkitty muistiin, ja kaikki, mitä minä enää voin toimittaa hyväksesi on siinä, että jätän hevosen Donningtoniin, läheisimpään majataloon.»

»Mutta minäpä sanon Sinulle, hyvä ystävä», vastasi rihkamakauppias, »että minä juuri sillä hevosella aijoin tänään viedä Shottesbrokin Johanna Thackhamia tuonne kirkolle, vakaasti aikoen tehdä hänestä rouva Goldthredin. Hän hyppäsi ukko Thackhamin tuvan ikkunasta ulos; ja katsokaas nyt, tuolla hän seisoo juuri sillä paikalla, missä hevosen piti häntä odottaman, tuossa kirjavassa ratsastusviitassaan, norsunluupäällä koristettu piiska kädessään, aivankuin mikäkin Lotin vaimo. Minä pyydän Teitä oikein koreasti, antakaa pois hevoseni!»

»Olen suuresti pahoillani», sanoi Wayland, »niin hyvin sen ihanan neitosen kuin Sinunkin takiasi, korkeasti kunnioitettava musliinisaksa. Mutta lupaukset on pidettävä — Sinä tapaat hevosesi 'Enkelistä', tuolta Donningtonista. Siinä kaikki, mitä minä puhtaalla omallatunnolla voin tehdä hyväksesi.»

»Vieköön piru omantuntosi!» ärjäisi pelästynyt kauppias. — »Panisitkos

Sinä nyt morsiamen kävelemään jalkaisin kirkkoon?»

»Voithan Sinä ottaa hänet tarakkaasi, mestari Goldthred», vastasi Wayland; »sehän vain hillitsisi tuon Sinun varsasi vauhtia.»

»Mutta mitenkäs, jos Te tuota — jos Te tuota ette muistaisikaan jättää sitä minun hevostani sinne, minne sanotte?» epäili Goldthred, vaikkakin arkaillen, sillä hänen sielunsa oli vahvasti peloissaan.

»Olkoon reppuni siitä panttina — siellä se on Giles Goslingin tallessa, juuri siinä huoneessa, missä on ne punakukkaiset uutimet, ja se on aivan täynnä samettia, yksinkertaista, kaksinkertaista ja kolminkertaista — puolisolkkia ja kiiltosilkkiä ja kukkasilkkiä — nukkasamettia ja harsosamettia ja palttinaa ja kamelinlankaista kangasta — —»

»Herkeä! herkeä!» huudahti kauppias; »jos siinä on oikein tosiaan edes puoletkin kaikista niistä tavaroista — mutta enpä minä enää lempo soikoon, usko kunnan Bayardiani kaikenlaisten moukkien kynsiin!»

»Miten vain aina suvaitsette, hyvä mestari Goldthred, ja nyt hyvää huomenta — ja onnea matkalle», vastasi Wayland ratsastaen kauniisti tiehensä kreivittäriin, kun taas puijattu kauppias kääntyi takaisin paljoa hitaammin kuin oli tullut, ankarasti miettien, mitä hän esittelisi puolustukseksi pettyneelle morsiamelle, joka yhä seisoi keskellä kruunun sarkaa odottamassa uljasta ylkäänsä.

»Se hölmö tirkisteli minuun aivan kuin olisi hän hieman muistellut minua tunteakseen», sanoi kreivittäri heidän ratsastaessaan eteenpäin; »onneksi pidin minä huntuani niin ylhäällä kuin vain suinkin voin.»

»Jos siinä olisi perää», virkkoi Wayland, »niin ratsastaisinpa takaisin ja kopahuttaisin sitä lurjusta hieman kalloon — eipä olisi pelkoa hänen aivojensa vahingoittumisesta, sillä hänellä ei ole niitä ollut koskaan edes niin paljoa, että niistä olisi voinut laittaa purotusta imevälle hanhenpojallekaan. Meidän täytyy nyt kuitenkin pitää kiirettä, ja Donningtoniin jätämme me sen pöllöpään hevosen, jottei hän enää hullaantuisi ajamaan meitä takaa, ja siellä täytyy meidän myös koettaa muuttaa muotoamme niin tehokkaasti, että hänen yrityksensä menisi hukkaan, jos hänellä vielä sattuisi olemaan halua siihen.»

Matkustajat pääsivät ilman enempiä seikkailuja Donningtoniin, missä kreivittäri täytyi välttämättä saada levätä pari kolme tuntia, ja sillä ajalla ryhtyi Wayland yhtä taitavasti kuin ketterästäkin sellaisiin toimenpiteisiin, joista heidän jatkuvan matkansa turvallisuus näytti riippuvan.

Muutettuaan reppurinnuttunsa työpuseroon, vei hän Goldthredin hevosen »Enkelin» majataloon, joka oli aivan kylän toisessa päässä, kaukana siitä paikasta, minne meidän matkustajamme olivat asettuneet. Kulkiessaan aamupuhteella muilla asioillaan, näki hän, mitenkä hevonen luovutettiin rihkamakauppiaille itselleen, joka oli urhoollisen takaa-ajojoukon etunenässä tullut vaatimaan asevoimalla sellaista, mikä luovutettiin hänelle ilman muita lunnaita kuin valtavan olutmäärän hintaa; sen oluen näet kaatoivat kurkkuihinsa hänen apulaisensa, jotka kävelymatka oli ilmeisesti saattanut hyvin janoisiksi; tämän kestityksen maksamisesta joutui mestari Goldthred ankaraan riitaan kunnanvanhimman kanssa, jota hän oli pyytänyt avukseen seudun nostattamisessa.

Suoritettuaan siis tämän yhtä järkevästä kuin oikeinkin palautustyön, hankki Wayland kreivittärielle ja itselleen sellaisen vaatekerran, johon puettuina he molemmat näyttivät paremmanpuoleisilta maalaisihmisiltä; ja vähemmän huomion herättämiseksi päätettiin myös, että kreivittäri tuli matkalla käydä oppaansa sisaresta. Hyvä, vaikkeikaan erin komea hevonen, joka jaksoi pysyä Waylandin ratsun rinnalla ja joka oli kylliksi säyseä naisenkin ohjattavaksi, täydensi matkavalmistukset; näihin ja muihin kuluihin oli Tressilian antanut hänelle rahoja riittämään asti. Ja kun kreivittäri oli jälleen virkistynyt muutamien tuntien rauhallisesta levosta, lähtivät he noin puolipäivän aikaan uudestaan matkalle, aikoen kiiruimman kaupalla ratsastaa Kenilworthiin Coventryn ja Warwickin kautta. Heidän ei oltu kuitenkaan suotu jatkaa matkaansa ilman levottomuutta ja pelkoa.

On välttämätöntä huomauttaa heidän majatalonsa isännän ilmoittaneen, että muuan iloinen seurue, jolla hänen ymmärtääksensä oli aikomus esittää muutamia sellaisia ilve- tai naamionäytelmiä, millä kuningatarta tavallisesti huvitettiin hänen kesäisillä retkillään, oli lähtenyt Donningtonin kylästä Kenilworthiin päin tunnin tai pari ennen heitä. Nyt oli pälkähtänyt Waylandin päähän, että he yhtymällä tähän joukkoon heti kun he olisivat saavuttaneet sen, herättäisivät epäilemättä vähemmän huomiota kuin matkustaessaan aivan kahdenkesken. Hän ilmaisi tämän ajatuksensa kreivittärielle, joka toivoi pääsevänsä mahdollisimman pian Kenilworthiin ja joka siis jätti oppaalleen vapaan vallan määrätä, millä keinoin tämä hänen toiveensa tulisi täytetyksi. He kiiruhtivat siis hevosiaan aikoen saavuttaa noiden otaksuttujen juhlijain joukon ja jatkaa matkaa heidän seurassaan; ja he olivatkin juuri nähneet tuon pienen parven, johon kuului sekä ratsastajia että jalkamiehiä, nousevan erään matalan kummun laelle, noin puolen peninkulman päässä heistä, ja katoavan sen taakse, kun Wayland, joka herkeämättä

tähysteli kaikille tahoille tarkaten kaikkea, huomasi erään ratsumiehen ajavan heidän perässään tavatonta vauhtia, niin ettei hänen palvelijansa ankarimmilla ponnistuksillaankaan voinut pysyä herransa ravaavan juoksijan rinnalla, vaan oli pakotettu usein laskemaan täyttä neliä. Wayland tarkasteli levottomana näitä ratsumiehiä, näytti hyvin hämmentyneeltä, katsahti jälleen taakseen, kalpeni ja sanoi kreivittärelle: — »Se on Rikhard Varneyn Ruuna. — Tuntisin sen tuhansien hevosten joukosta — tästäpä taisi tulla pahempi pulma kuin kohtauksesta sen kamasaksan kanssa.»

»Vetäkää miekkanne», vastasi kreivitär, »ja lävistäkää sillä rintani, sillä minä en tahdo elävänä joutua hänen käsiinsä!»

»Tuhansin kerroin mielummin pistäisin sen hänen ruumiinsa läpi, taikka sitten omani», virkkoi Wayland. »Mutta totta puhuakseni tappeleminen ei ole parhaita puoliani, vaikka minä osaankin katsoa kylmää rautaa silmiin yhtä tanakasti kuin joku toinenkin, jos niiksi tulee. Ja mitä minun miekkaani tulee — hoputtakaa hevostanne, minä pyydän! — niin on se vain semmoinen tavallinen kurja säiläpahanen, kun taas hänellä on varmasti oikea toledolainen. Sitten hänellä on vielä palvelijakin mukanaan, ja luullakseni juuri se juoppo tappelupukari Lambourne, saman hevosen selässä, jolla ne sanovat hänen — minä rukoilen Teitä, hoputtakaa nyt toki hevostanne! — ryöstäneen sen rikkaan länsimaakunnista tulleen karjakauppiaan. Ei sen puolesta, että minä pelkäisin enemmän Varneyta kuin Lambourneakaan hyvässä asiassani. — Teidän ratsunne voi juosta vielä nopeammin, jos vain sitä hoputatte. — Mutta kuitenkin — ei, älkäähän nyt toki päästäkö sitä neliseen, muutoin ne huomaavat, että me pelkäämme heitä, ja painavat yhä tulisemmin peräämme — antakaa sen juosta vain täyttä ravia. — Mutta kuitenkin, vaikk'en minä heitä pelkääkään, olisi minusta sentään mieluisempaa, jos pääsisimme heistä eroon pikemmin viekkaudella kuin väkivallalla. Jos me vain saisimme sen joukkueen kiinni ja ennättäisimme sekaantua siihen, ei meitä ehkä huomattaisi, elleihän Varney ole suorastaan lähtenyt meitä ajamaan takaa, ja silloin Jumala meitä armahtakoon!»

Näin puhuessaan hoputti ja pidätti hän vuoroin hevostaan, haluten kulkea niin nopeaan kuin suinkin saattoi tavallisella maantiematkalla, mutta tahtoen kuitenkin välttää sellaista kiirutta, joka olisi ilmaissut heidän olevan pakoretkellä.

Tällaista vauhtia kulkien saapuivat he jo ylempänä mainitsemaamme matalan kummun laelle ja näkivät sieltä ilokseen, että Donningtonista ennen heitä lähtenyt joukkue viipyi vielä alhaalla pienessä laaksossa tai alanteessa, missä tien katkaisi vähäinen, parin kolmen mökin reunustama joki. Tähän paikkaan näyttivät matkustajat pysähtyneen, mikä seikka antoi Waylandille toiveita siitä, että he pääsisivät yhtymään heihin ennenkuin Varney saavuttaisi heidät. Hän oli sitäkin levottomampi, koska hänen matkatoverinsa, vaikk'ei hän valittanutkaan eikä ilmaissutkaan pelkoa, alkoi kääntyä niin kalman kalpeaksi, että Wayland pelkäsi hänen putoavan hevosesensa selästä. Mutta huolimatta tästä raukenevain voimain oireesta joudutti kreivitär hevostaan niin tarmokkaasti, että he saavuttivat laakson pohjassa viipyvän seurueen, ennenkuin Varney ilmestyi sen loivan mäen huipulle, jota he olivat juuri laskeuneet alas.

He tapasivat joukkueen, johon he aikoivat liittyä, suuren sekasorron vallassa. Naiset juoksivat hajalla hapsin ja sangen tärkeän näköisinä erääseen mökkiin ja taas ulos, ja miehet seisoskelivat siinä ympärillä ja näyttivät hyvin typeriltä, kuten on laita tapauksissa, missä ei heidän apuansa tarvita.

Wayland ja hänen suojattinsa pysähtyivät ikäänkuin uteliaisuuden valtaamina ja sekaantuivat sitten vähitellen, kyselemättä mitään ja herättämättä vastatiedusteluja, joukkoon, ikäänkuin olisivat he aina kuuluneet siihen.

He olivat seisoneet siinä tuskin viittä minuuttia huolellisesti pysytellen niin lähellä tien syrjää kuin mahdollista, asettaakseen toiset matkustajat itsensä ja Varneyn väliin, kun Leicesterin kreivin tallimestari lasketti täyttä laukkaa mäkeä alas Lambournen seuraamana, ja heidän hevostensa kupeet ja heidän kannustensa pyörylät osoittivat verisiä merkkejä siitä nopeudesta, millä he olivat kulkeneet. Mökkien ympärille pysähtyneen joukkion näkö pani ratsastajat heti arvaamaan sen luonteen ja tarkoituksen; sillä sen jäsenet pitivät karkeakankaisia mekkoja naamiopukujensa suojana, heillä oli kevyet vankkurit näyttämötarpeiden kuljettamiseksi ja he kantoivat käsissäänkin erilaisia mitä kummallisimpia esineitä, saadakseen ne siten mukavammin säilymään eheinä.

»Te olette näyttelijöitä ja aijotte Kenilworthiin?» kysyi Varney.

»*Recte quidem, Domine spectatissime*», vastasi muuan miehistä.

»Ja mitä pirua te siinä seisotte», ärjäisi Varney, »kun tuskin suurinkaan kiireenne vie Teidät ajoissa perille? Kuningatar syö huomenna päivällistä Warwickissa, ja tässä te vielä kuhnustelette, senkin lurjukset!»

»Oikein puhuttu, herra», vastasi muuan pieni, kääpiömäinen pojannaasikka, joka kantoi komeilla

tulipunaisilla haarasarvilla koristettua naamusta kädessään ja jolla oli sen lisäksi musta sarssikankainen nauhoilla kiinteästi ruumiin mukaiseksi kiskottu nuttu, punaiset sukat ja sorkantapaisiksi muovaellut kengät. — »Oikein puhuttu, herra, oksaanpa osasitte. Minun isäni Piruhan se rupeesi töihinsä ja viivytti meidän vahvaa aikomustamme, lisäämällä seuruettamme vielä yhdellä pirulaisella.»

»No, vie sun piru!» nauroi Varney, jonka nauru ei kuitenkaan koskaan ollut muuta kuin ivallista irvistystä.

»Asia on niinkuin tämä nuorukainen sanoo», vahvisti se näyttelijä, joka oli ensiksi puhunut; »meidän pääpirumme, sillä tämä on vain hänen pienempiä veljiään, on tosiaankin tällä hetkellä *Lucina fer opem*, tässä näin *tuguriumissa*.»

»Kautta Pyhän Yrjänän, tai pikemminkin kautta lohikäärmeen, se lienee sen saman vihtahousun sukulaisia, joka nyt on pahnoilla; tämäpä sangen hullunkurinen sattuma», virkkoi Varney. »Mitäpä sanot, Lambourne, haluatko ruveta tässä kummiksi? — Kun piru sellaista apumiestä tarvitsee, niin en tiedä ketään siihen toimeen sopivampaa kuin Sinut.»

»Paitsi silloin, kun on parempia läsnä», vastasi Lambourne sellaisen palvelijan kohteliaalla hävyttömyydellä, joka tietää toimensa niin välttämättömiksi, että hän joskus uskaltaa pistää pieneksi pilaksikin.

»Ja mikä oli sen pirun tai piruttaren nimi, joka valitsi aikansa niin oudolla hetkellä?» sanoi Varney. »Meidän on ikävä menettää ainoatakaan näyttelijäämme.»

»*Gaudet nomine Sibyllae*», vastasi ensimmäinen puhuja, »häntä mainitaan nimellä Sibylla Laneham, mestari Rikhard Lanehamin vaimo —.»

»Neuvoshuoneen oven ylivartija siis», ehätti Varney; »no on siinäkin eukkoa, kun ei osaa järjestää asioitansa paremmin, vaikka hänellä on jo niin paljon kokemusta. Mutta keitä olivat ne mies ja nainen, luullakseni, jotka ratsastivat niin kiireisesti juuri äsken edelläni mäkeä ylös? — Kuuluvatko hekin Teidän seurueeseen?»

Wayland oli juuri vastaamaisillaan onnen kaupalla tähän peloittavaan kysymykseen, kun pieni pirulainen tarttui jälleen airoonsa.

»Palvelukseksenne, herra», sanoi hän astuen aivan lähelle Varneytä ja puhuen niin hiljaa, etteivät seurueen muut jäsenet voineet kuulla mitään. — »Se mies oli meidän pääpirujemmekin pää, ja hänellä on niin paljon koukkuja ja kujeita, että hän vastaa hyvinkin sataa sellaista paholaista kuin se Lanehamin akka; ja se nainen — jos suvaitsette, oli se kätevä henkilö, jonka apua meidän pinteisiin joutunut toverimme nykyään kaikkein välttämättömimmin tarvitsee.»

»Ahaa! Te saitte siis kättilön noin vain ilman muuta!» ihmetteli Varney. »Hänpä ratsastikin äsken niin vimmatusti, että selvästi näki hänen kiirehtivän paikkaan, missä hänen apunsa tuli niin sopivaan aikaan. — Ja sitten on Teillä vielä ylimääräinen saatanakin rouva Lanehamin tilalle?»

»Niin on, herra», vastasi poika, »ne eivät ole niinkään harvinaisia tässä matoisessa maailmassa kuin Teidän korkeastikunnioitettava Ylhäisyytenne ehkä voisi otaksua. — Tämä mestari-piru on heti paikalla purskuttava suustaan tulenliekkejä ja puhaltava ilmoille pari savupatsasta, jos se vain Teitä huvittaa — luulisittepa totisesti hänellä olevan Etnan mahassaan.»

»Minulla ei juuri nyt ole aikaa, Sinä toivorikas pimeyden sikiö, katsella hänen taitonsa näytteitä», virkkoi Varney, »mutta tästä saatte hieman kolikoita juodaksenne kaikki tämän onnellisen hetken kunniaksi. — Ja sitten, kuten näytelmässä sanotaan: Jumala vaivojanne siunatkoon!»

Näin puhuttuaan kannusti hän hevostaan ja karahutti tiehensä.

Lambourne jäi vähäksi aikaa herrastaan ja kaivoi taskustaan hopearahan, antaen sen tuolle liukaskieliselle pojanvekaralle, kuten hän sanoi, kehoitukseksi jatkamaan kaunista alkuansa helvetin tiellä, jonka tulen leimahduksia oli jo hänen mielestään siinä nulikassa havaittavissa. Saatuaan sitten pojan kiitokset anteliaisuudestaan, kannusti hänkin hevostaan ja ratsasti herransa jälkeen niin nopeasti, että kypenet kivistä sinkoilivat.

»Ja nyt», virkkoi ovela kääpiö, läheten Waylandin hevosta ja heittäen ilmassa niin taitavan kuperkeikan, että se näytti todistavan hänen ehkä olevankin tämän alkuaineen ruhtinaan sukulaisia, »minä sanoin, kuka Te olette, voitteko Te nyt vuorostanne sanoa, kuka minä olen?»

»Joko Flibbertigibbet», vastasi seppä Wayland, »tai sitten tosiaankin oikea pirun penikka.»

»Osasitpa oksaan», myönsi Dickie Sludge; »minä olen Sinun oma Flibbertigibbetisi, ukkoseni; ja minä karkasin kahleista oppineen koulumestarin matkaan, kuten sanoin Sinulle tekevänä, tahtoipa hän sitten tai ei. — Mutta mitä kainaloista kanaa Sinä kuletteleet mukanasasi? Minä näin kyllä, että heti ensimmäinen kysymys saattoi Sinut ankaraan pulaan, ja niin riensin minä apuusi. Mutta minunhan täytyy nyt kaikin mokomin saada tietää, kuka hän on, rakas Wayland.»

»Sinä saat tietää viisikymmentä vielä hauskeempaa asiaa, rakas poikaseni», virkkoi Wayland; »mutta lopetappa nyt kyselysi tällä kertaa; ja koska Te aijotte Kenilworthiin, niin sinne yritän minäkin, vaikkapa vain Sinun suloisen naamasi ja hullunkurisen seurasi takia.»

»Olisit vain sanonut minun hullunkurisen naamani ja suloisen seurani takia», vastasi Dickie; »mutta miten haluat matkustaa mukanamme — minä tarkoitan: millaisena henkilönä?»

»Kaiken varmuuden vuoksi juuri sellaisena, miksi minua sanoit — ilveniekkana; tiedätpähän, että minä olen siihen ammattiin perehtynyt», virkkoi Wayland.

»Niin, mutta naikkonen?» kysyi Flibbertigibbet; »usko minua, hän on joku, ja Sinä olet nyt hänen takiansa uponnut oikeaan levottomuuden mereen, mikäli voin päättää Sinun rauhattomasta pyörähtelemisestä ja hyörähtelemisestä.»

»Oh, hänkö, poikaseni! — hän on minun sisar-raukkani», vastasi Wayland — »hän osaa laulaa ja soittaa luuttua niin ihanasti, että kalat virrasta kuulemaan hyppivät.»

»Annappas minun kuulla sitä heti paikalla!» pyyteli poika. »Minä pidän aivan tavattomasti luutun soitosta, minä pidän siitä rajattomasti, vaikk'en olekaan sitä koskaan kuullut.»

»Mutta miten saatat siis siitä pitää, Flibbertigibbet?» tiedusteli Wayland.

»Aivan niin kuin ritarit pitivät naisistaan vanhoissa tarinoissa — kuulopuheiden perusteella», vastasi Dickie.

»Pidäppä siitä sitten kuulopuheiden perusteella vieläkin vähän aikaa, siksi kunnes sisareni on toipunut matkaväsymyksestään», sanoi Wayland, ja murisi sitten hampaittensa välistä: »Piru vieköön tuon vekaran uteliaisuuden! — Minun täytyy pysyä hyvissä kirjoissa hänen kanssaan, sillä muutoin käy meidän hullusti.»

Hän ryhtyi sitten vakuuttelemaan mestari Lupaselle omia ilveilijänlahjojaan ja sisarensa soittotaitoa. Pyydettiin muutamia näytteitä hänen tempuistaan, mitkä hän suorittikin niin loistavasti, että seurue, riemuissaan tuollaisen lisäjäseneen löytämisestä, helposti hyväksyi hänen esittämänsä estelyt, kun hänen sisarensa taitoa haluttiin koetella. Tulokkaita pyydettiin ottamaan osansa ruokavaroista, joita joukkueella oli mukanaan; ja vain vaivoin pääsi seppä Wayland aterian aikana niin paljon kahden kesken luulotellun sisarensa kanssa, että ennätti kehoittaa häntä nyt joksikin ajaksi unohtamaan sekä arvonsa että surunsa ja varmimmin tuntemattomana pysyäkseen yhtymään täydellisesti kulkueeseen, jonka mukana hänen oli matkustaminen.

Kreivitär myönsi tilaisuuden sitä vaativan, ja kun he olivat jälleen lähteneet liikkeelle, koetti hän noudattaa oppaansa neuvoa puhuttelemalla erästä lähellään ratsastavaa naispuolista seurueen jäsentä ja ilmaisemalla surkuttelunsa sen johdosta, että heidän oli ollut pakko siten jättää avuton nainen oman onnensa nojaan.

»Oh, eipä hänestä hätää, rouva», vastasi nainen, jonka puoleen hän oli kääntynyt ja joka iloisen ja nauravan naamansa takia olisi hyvin kelvannut Bath-eukon esikuvaksi; »Laneham-serkku se nyt ei välitä sellaisista vähääkään. Yhdeksäntenä päivänä, jos juhlat vain niin kauvan kestävät, on hän oleva luonamme Kenilworthissa, vaikka hänen sitten täytyisi kulkea kakara selässään!»

Siinä puheessa oli jotakin, joka otti Leicesterin kreivittäreltä kaiken halun jatkaa keskustelua; mutta koska hän nyt oli kerran rikkonut lumon alottamalla itse haastelun matkatoverinsa kanssa, piti tämä kunnan eukko, jonka oli määrä esittää verratonta Croydonin Gilliania eräässä välinäytelmässä, huolta siitä, ettei äänettömyyttä syntynyt koko taipaleella, vaan haasteli vaikenevalle vieruskumppanilleen tuhannet kaskut ja jutut tällaisilta juhlilta, alkaen aina kuningas Heikin ajoista, kuvatenkestityksen, minkä he olivat isoisilta saaneet, mainiten kaikkien niiden nimet, jotka olivat kulloinkin näytelleet päähenkilöitä siinä ja siinä kappaleessa ja päättäen aina puheensa tällä vakuutuksella: »Mutta eivät ne ole mitään näiden Kenilworthin ruhtinaallisten juhlien rinnalla!»

»Ja milloinka sitten pääsemme Kenilworthiin?» kysyi kreivitär, äänessään levottomuuden väre, jota hän turhaan koetti salata.

»Me, joilla on hevoset, voimme myöhään ratsastaessamme ehtiä Warwickiin tänä iltana, ja siitä on Kenilworthiin enää neljä tai viisi peninkulmaa — mutta sitten täytyy meidän odottaa jalkamiehiä, vaikka voihan se hyvä Leicesterin kreivi lähettää hevosia tai kevyitä vankkureita niitä vastaan, niin etteivät ne pääse kovin väsymään, se kun ei olisi oikein sopivaa, kuten arvannette, kun tässä tulee vielä tanssilavaksikin herrasväelle. — Ja kuitenkin, Jumala minua auttakoon, olen minä nähnyt senkin päivän, jolloin minä viisi pitkää virstaa patikoituani pyörin vielä varpaani kärjellä koko illan niinkuin ilveniekan tinalautanen neulan päässä;

Vaan vanhuus varkain valtas mun,
Kiinn' iski kynsillään,

kuten laulussa sanotaan; mutta jos sävel ja parini minua miellyttävät, niin tanssia loiskahuttelenpa minä vielä kilpaa kenen iloisen warwickilaisen naiseläjän kanssa tahansa, joka iäkseen kirjoittaa tuon onnettoman neljännumeron ja pistää vahvan pyörylän sen perään.»

Jos kreivittärellä oli kärsimistä tuon kunnan eukon kielevyydestä, oli seppä Waylandkin puolestaan pahemmassa kuin pulassa kestäessään ja väistäessään niitä herkeämättömiä hyökkäyksiä, joilla hänen vanhan tuttavansa Rikhard Sludgen väsymätön uteliaisuus häntä ahdisti. Luonto oli antanut tälle emävekkulille ylen tarkan silmän, joka sopi erinomaisesti hänen terävään älyynsä; edellinen johti hänet kurkistelemaan ja urkkimaan muiden ihmisten asioita, ja jälkimäinen vei hänet alituisesti sekaantumaan seikkoihin, jotka eivät häntä lainkaan koskeneet, mutta joista hän oli kuitenkin ottanut täyden selon. Koko upposen päivän yritteli hän päästä vilkaisemaan kreivittären hunnun alle, ja ilmeisesti kiihoitti se, mitä hän sai nähdäkseen, suuresti hänen uteliaisuuttaan.

»Tuolla Sinun sisarellasi, Wayland», puheli hän, »on pajatyttöksi ylen kaunis kaula, ja ylen soma, hentoinen käsi värttinän vääntäjäksi — sitten minä vasta uskon Teidän sukulaisuutenne, kun variksen munasta putkahtaa ilmoille joutsen.»

»Ole nyt siinä joutavoimatta», tiuskaisi Wayland, »Sinä olet senkin vietävä lörppöleuka ja sietäisit saada hävyttömyydestäsi hieman loikkiisi.»

»Hyvä», äkäili nulikka poistuen kauvemmaksiksi, »muuta minä en sano — mutta muista, että Sinä nyt et halua ilmaista minulle salaisuuttasi, ja että ellen minä hanki Rolandia sinun Oliverillesi, niin ei minun nimeni ole Dickon Sludge!»

Tämä uhkaus ja etäisyys, missä suuttunut tonttunen pysytteli hänestä koko lopun matkaa, saattoivat Waylandin hyvin levottomaksi, ja hän neuvoi luuloteltua sisartaan väsymyksen varjolla ehdottamaan pysähtymistä parin kolmen peninkulman päähän Warwickin kauniista kaupungista sekä lupaamaan yhtyä joukkueeseen jälleen seuraavana päivänä. Muuan pieni kyläravintola tarjosi heille levähdyspaikan; ja salaisella ilolla näki Wayland koko seurueen, siihen luettuna Dickonkin, kohteliain hyvästelyjen jälkeen jatkavan matkaansa ja jättävän heidät yksikseen.

»Huomenna, armollinen rouva», sanoi hän suojatilleen, »lähdemme, luvallanne, aikaisin liikkeelle, päästäksemme Kenilworthiin ennenkuin sinne on ennättänyt kerääntyä kovin paljon kansaa.»

Kreivitär hyväksyi uskollisen oppaansa ehdotuksen; mutta hän ei Waylandin melkoiseksi hämmästykseksi pohtinut kysymystä sen laveammin hänen kanssaan, minkä takia hän jäi kiusalliseen epätietoisuuteen siitä, oliko kreivitär muodostanut mitään varmempaa suunnitelmaa vastaisen menettelynsä varalle, vaiko ei, etenkin kun hän arvasi hänen asemansa vaativan aivan erikoista varovaisuutta, vaikkei hän niin aivan tarkkaan tuntenutkaan kaikkia sen yksityiskohtia. Mutta päätellen, että kreivittärellä varmaankin oli linnassa ystäviä, joiden neuvon ja apuun hän saattoi täydellisesti luottaa, katsoi hän parhaiten suorittavansa tehtävänsä viemällä matkatoverinsa sinne hyvässä turvassa ja täyttämällä siten tämän omatkin hartaat toivomukset.

VII Luku.

Kuule! torvet, kellot jo kaikuvat,
Hän, ihanaisin, yhä vaikenee —
Kas! saleissa joukot tunkeilevat,
Vankina hän, suloisin, raukenee.
Millaisin silmin, ylväs, katselit —
Ne varmaan hovin loisto huikaisi —
Tähdeks' kun kiiltomadon arvelit,
Korska edelle kainon kelpasi?

Onnetonta Leicesterin kreivitärtä olivat kaikki ne, jotka kuuluivat hänen lähimpään ympäristöönsä, lapsuudesta saakka kohdelleet yhtä rajattomalla kuin ymmärtämättömälläkin hellyydellä. Hänen luonteensa perinnäinen lempeys oli estänyt häntä tulemasta ylpeäksi ja pahanilkiseksi; mutta oikku, joka sai hänet asettamaan kauniin ja mielistelevän Leicesterin Tressilianin edelle, vaikka hänellä itselläänkin oli niin korkea käsitys tämän jälkimäisen horjumattomasta rehellisyydestä ja pettämättömästä hellyydestä — tuo tuhoisa hairahdus, joka särki hänen elämänsä onnen, perustuivat molemmat siihen liialliseen hyvyyteen, joka oli säästännyt hänen lapsuudeltaan alistumisen ja itsensähillitsemisen tuskallisen, mutta erinomaisen tarpeellisen opetuksen. Samaisesta hemmottelusta johtui myös, että hän oli tottunut vain ajattelemaan ja lausumaan toiveensa, jättäen muiden tehtäväksi niiden täyttämisen, niin että häneltä nyt elämänsä tärkeimmällä hetkellä puuttui melkein kokonahan harkintakykyä sekä tarmoa muodostaa itselleen mitään järkevää ja toimekasta menettelysuunnitelmaa.

Nämä vaikeudet nousivat uhkaavina, tuhoa ennustavina onnettoman naisen silmien eteen tuona aamuna, josta näytti valkenevan hänen kohtalonsa ratkaisupäivä. Jättäen syrjään kaikki muut näkökohdat, oli hän vain pyrkinyt Kenilworthiin ja puolisonsa läheisyyteen; mutta nyt, kun hän oli vain vähän matkan päässä molemmista, heräsi äkkiä tuhansittain arkailevia arveluja hänen mielessään, kiusaten häntä yhä lisääntyvillä epäilyillä ja pelon aiheilla, joista muutamat olivat todellisia, toiset luuloteltuja, mutta kaikki kauhistavia ja liioiteltuja hänen melkein toivottomassa, apua ja neuvoa puuttuvassa asemassaan.

Unettoman yön jälkeen oli hän aamulla niin heikko, että hänen oli aivan mahdotonta noudattaa Waylandin varhaiseen lähtöön vaativaa pyyntöä. Uskollinen opas joutui suuren levottomuuden valtaan kreivittären takia, jopa hiukan itsensäkin tähden, ja oli juuri lähtemäisillään yksin Kenilworthiin hakemaan Tressiliania käsiinsä ja ilmoittamaan hänelle kreivittären olevan lähitienoilla, kun häntä noin yhdeksän aikaan aamulla käskettiin suojattinsa luo. Wayland tapasi hänet puettuna ja lähtövalmiina, mutta kasvot niin kalpeina, että hän rupesi pelkäämään tuon onnettoman naisen terveyttä. Kreivitär tahtoi hevosia heti paikalla satuloitaviksi ja vastusti kärsimättömänä oppaansa pyytelyjä, että hän toki hieman murkinoisi ennen lähtöään.

»Minä join lasillisen vettä», sanoi hän vain. — »Onneton raukka, jota laahataan teloituspaikalle, ei tarvitse sen voimakkaampaa juomaa, ja mikä riittää hänelle, saa riittää minullekin. — Tehkää, niinkuin käsikin.» Seppä Wayland epäröi yhä. »Mitä Te nyt vielä tahtoisitte?» hermostui kreivitär. — »Enkö puhunut tarpeeksi selvään?»

»Kyllä, armollinen rouva», vastasi Wayland; »mutta sallikaa minun kysyä, mitä Te sitten aiotte tehdä? — Minä haluaisin tietää sen vain siitä syystä, että sitten osaisin menetellä Teidän toivomustenne mukaan. Koko maa on liikkeellä ja virtaa Kenilworthin linnaan. On vaikeata päästä sinne, vaikka meillä olisikin tarpeelliset suojakirjat ja lupapaperit. — Tuntemattomina ja ystäviä vailla voisi meille sattua ties mitä onnettomuuksia. — Teidän Armonne suonee minulle anteeksi, vaikka lausunkin näin suoraan halvan mielipiteeni. — Eiköhän meidän olisi vain parasta kiiruhtaa näyttelijäin jälkeen ja yhtyä uudelleen heihin?» — Kreivitär pudisti päätään, ja hänen oppaansa jatkoi: »Sitten tiedän minä enää vain yhden keinon.»

»Ilmaise se sitten», kehoitti kreivitär, joka ei ehkä ollut niinkään pahoillaan Waylandin neuvontarjouksesta, koska hän ei itse kehdannut apua pyytää; »minä luotan Sinun uskollisuuteesi — mitä Sinä aijoit sanoa?»

»Että minä lähtisin ilmoittamaan herra Tressilianille Teidän olevan täällä», vastasi Wayland. »Minä olen varma siitä, että hän heti nousisi satulaan muutamien Sussexin kreivin seuralaisten kanssa ja pitäisi hyvää huolta Teidän turvallisuudestanne.»

»Ja *minulle* neuvot Sinä sitä», huudahti kreivitär, »ja *minua* kehoitat Sinä antautumaan tuon jalon Leicesterin kreivin kunnottoman kilpailijan Sussexin suojaan!» Mutta nähtyään hämmästyneen ilmeen, jolla Wayland tuijotti häneen, pelkäsi hän liian selvästi ilmaiseensa suhteensa Leicesteriin ja lisäsi: »Eikä Tressilianistakaan voi nyt olla puhetta — älä mainitse hänelle, muista se, minun kurjaa nimeäni; se vain lisäisi kaksinkertaiseksi *minun* onnettomuuteni ja saattaisi *hänet* vaaroihin, joista ei pelastusta olisi.» Hän vaikenä; mutta kun hän huomasi Waylandin yhä tuijottavan häneen tuolla levottomalla ja epäilevällä katseella, joka näytti pelkäävän hänen järkeänsä, pakotti hän kasvoilleen varman, päättävän ilmeen ja lisäsi: »Vie Sinä minut vain Kenilworthin linnaan, kunnan mies, siihen loppuu Sinun tehtäväsi, ja minä olen siellä itse harkitseva, mihin sitten on ryhdyttävä. Sinä olet ollut minulle uskollinen — kas tästä saat runsaan korvauksen vaivoistasi.»

Hän tarjosi sepälle kallisarvoisella kivellä koristettua sormusta.

Wayland katseli sitä, epäröi hetkisen ja antoi sen sitten takaisin. »Ei sen takia», selitti hän, »että minä

Teidän lahjaanne halveksisin, armollinen rouva, sillä minä olen köyhä mies, jonka on täytynyt, Jumala paratkoon, elää toisenlaisillakin keinoilla kuin mitä Teidän hyvyytenne nyt minulle tarjoaa. Mutta minä ajattelen samoin kuin vanhan mestarini hevospuoskarin oli tapana sanoa asiatuttavilleen: 'Ei apua — ei maksua.' Me emme ole vielä Kenilworthin linnassa, ja Teillä on ihmeesti aikaa korvata oppaanne vaivat matkakienkiä riisuessanne, kuten sanotaan. Minä rukoilen Jumalaa, että Teidän Armonne olisi yhtä varma soveliaasta vastaanotosta sinne saapuessamme kuin Te saatte olla vakuutettu minun hartaasta halustani viedä Teidät sinne terveenä ja täydessä turvassa. Minä menen nyt varustamaan hevosia; mutta sallikaa minun halpana lääkärinänne ja oppaanne pyytää vielä kerran, että Te sillä välin haukkaisitte pari palaa voimistuaksenne.»

»Kyllä — kyllä!» toisti kreivitär kiireisesti. »Mene nyt Sinä vain, mene heti! — Turhaan minä tässä rohkeutta teeskentelen», mutisi hän sitten, kun seppä oli poistunut huoneesta; »tuo yksinkertainen kansanmieskin huomaa minun teennäisen reippauteni ja aavistaa kaiketi pelkoni todellisen syyn.»

Sitten yritti hän seurata oppaansa neuvoa ja syödä hiukan, mutta hänen oli piankin luopuminen siitä kokeesta, koska pienimmänkin palan nieleminen teki hänelle niin pahaa, että hän oli vähällä tukehtua siihen paikkaan. Hetkisen kuluttua ilmestyivät hevoset ristikko-akkunan eteen — kreivitär nousi satulaan ja sai raikkaasta ilmasta ja liikunnasta sen virkistuksen ja voimien lisäyksen, joka usein havaitaan samanlaisissa tiloissa.

Oli hyvä onni kreivittärelle, että seppä Wayland, jonka aikaisempi epävakainen, kuljeskeleva elämä oli tutustuttanut melkein koko Englantiin, oli kaikilla Warwickin kaunista kreivikuntaa risteilevillä valtateilla ja sivupoluilla kuin kotonaan. Sillä niin taajoja olivat ihmisjoukot, jotka kaikilta tahoilta kiiruhtivat Kenilworthiin katselemaan Elisabetin tuloa tähän ensimmäisen suosikkinsa komeaan linnaan, että päätiet olivat sananmukaisesti tukossa, ja että matkustajamme pääsivät eteenpäin vain mutkittelevia syrjäpolkuja pitkin.

Kuningattaren hankkijat olivat jo kierrelleet maat ja mantereet ja tyhjentäneet talot ja kylät tavaroista, joita tarvittiin kuninkaallisilla retkillä ja joista omistajat saivat jälkeensä perä hyvin myöhäisen maksun hovimarsalkan virastolta. Leicesterin talousapulaiset olivat samassa tarkoituksessa kulkeneet seudut ristiin ja rastiin; ja monet hänen ystävänsä ja liittolaisensa, sekä läheiset että kaukaiset, käyttivät tätä tilaisuutta hänen suosionsa pääsemiseksi, lähettelemällä suunnattomia määriä ruokavaroja ja kaikenlaisia herkuja ja metsänriistaa ja kokonaisia tynnyrillisiä parhaita sekä kotoisia että ulkomaalaisia juomia. Siksi virtailikin kaikilla valtateilla kokonaisia härkä-, lammas-, vasikka- ja sikalaumoja, ja siksi kulkikin niillä tungokseen asti täyteen ahdettuja vaunuja, joiden akselit natisivat niiden raskaan kuorman alla: siinä oli viini-astiaa ja oluttynnyriä ja suurta höystelaatikkoa ja teurastettua metsänriistaa ja suolattua ruokatavaraa ja nisujauhosaakia. Alinomaan takertuivat nämä vankkurit toisiinsa ja pysäyttivät kaiken liikenteen; ja niiden röyhkeät ajajat noituivat ja kiljuivat siksi, kunnes saivat hurjan sisunsa täyteen kuuhuun ja alkoivat raivata tietä pitkillä piiskoillaan ja sauvoillaan; nämä satunnaiset metelit tynnytti tavallisesti joku hankkija, lähetti tai muu arvohenkilö, taltuttamalla molempain puolueitten johtajat.

Meluavin joukoin kulki myös kaikkia teitä pitkin jos jonkinlaisia näyttelijöitä ja naamio-ilveilijöitä, silmänkääntäjiä ja taitomiehiä tätä Ruhtinaallisen Huvituksen Palatsia kohti, sillä sen nimen olivat kuljeskelevat sävelniekat antaneet Kenilworthille jo ennen odotettuja juhlia sepittämässään lauluissa. Keskellä tätä kirjavaa vilinää näyttelivät kerjäläiset todellisia tai teeskenneltyjä ruumiinvammojaan, muodostaen siten liikuttavan, vaikkakin niin tavallisen vastakohtan ihmiselämän turhamaisen touhun ja sen surun ja tuskan välille. Mutta kaikki nämä hukkuivat siihen suunnattomaan ihmisvyöryyn, jonka vain pelkkä uteliaisuus oli ajanut liikkeelle; siinä töyttäili käsityöläinen, joka ei ollut raaskinut luopua nahkaisesta esivaatteestaan, pyylevää, korskeata rouvaa, kaupunkilaisemäntäänsä; siinä astuskelivat talonpojat paksupohjaisine naulakenkineen varakkaiden porvariain ja korkeasti kunnioitettavien herrasmiesten liikavarpuille; ja siinä pisteli pontevaa käyntiään muhkea maalaistyttö, soudellen punaisten, tanakkain käsivarsiensa voimalla eteenpäin niiden sirojen ja koreilevain heilakoiden välitse, joiden isännät olivat ritareja ja junkkareja.

Mutta kaikesta huolimatta oli tässä tungoksessa ja sekasorrossa ylinnä sentään iloinen, hilpeä sävy. Kaikki olivat tulleet näkemään ja nauttimaan, ja kaikki nauroivat niille monenlaisille pikkuvastuksille, jotka muulloin olisivat yllyttäneet heidät vihan vimmaan. Ottamatta lukuun niitä tuijuttavien kuormaajurien kesken sattuvia kahakoita, joista olemme maininneet, kaikui tästä väkijoukkojen vilinästä vain hilpeän riemun ja kepeän pilan ääniä. Soittoniekat lurittelivat säveliään — laulajat hyrisivät mielijuhteitaan — vallattomat ilveilijät hoilottivat puoleksi iloisuuttaan, puoleksi hulluuttaan, heilutellen lyhyitä sauvojaan — maurintanssin hyppijät rämsyttivät kulkusiaan — maanmiehet hihkuivat ja viheltelivät — pojat jymähtelivät leveätä nauruaan ja tytöt kikattelivat — ja moni veikeä sutkaus lennähti pallona tien yhdeltä puolelta toiselle, missä sen sieppasi ilmasta satutettu joukko ja paiskasi takaisin.

Eipä ole surujen sortaman ihmisen mielelle suurempaa tuskaa eikä kärsimystä kuin joutua keskelle hälisevän ilostelun näyttämöä, joka niin epäsointuisasti säestää hänen omia tunteitaan. Mutta Leicesterin kreivittärelle teki tämä melu ja hälinä ja vilinä sen surullisen palveluksen, että se esti hänen ajatuksiaan kiintymästä yhteen kohtaan ja teki hänelle mahdottomaksi hautoa omaa onnettomuuttaan tai muodostella kauheita aavistuksia kohtalonsa lähestyvistä ratkaisusta. Hän kulki kuin unessa, seuraten tahdottomana Waylandin ohjausta, tämän milloin johtaessa taitavasti heidän matkaansa ihmisjoukkojen kiivaimpaan tungokseen, milloin seisautuessa tiepuoleen odottamaan sopivaa tilaisuutta uudestaan liikkeelle lähteäkseen, jopa usein kääntyessä poiskin valta-uralta ja seuratessa jotakin kiemurtelevaa syrjäpolkua, joka saattoi heidät isolle tielle jälleen, kun he olivat sitä pitkin kulkeneet melkoisen taipaleen mukavammin ja nopeammin.

Näin väisti hän Warwickin, jonka linnassa, tuossa muinaisen ritarikomeuden kauneimmassa muistomerkissä, mikä on säilynyt ajan hävitykseltä, Elisabet oli viettänyt edellisen yön; siellä aikoi hän viipyä kello kahteentoista, mikä oli silloin tavallinen päivällisaika koko Englannissa, ja sen aterian jälkeen oli hän lähtevä Kenilworthia kohti. Sillä välin oli jokaisella ohikulkevalla joukkueella sanasensa sanottavana hallitsijattaren ylistykseksi, vaikka siihen ylistykseen sekaantuikin hieman sitä pientä pilailua ja pistelemishalua, jolla me tavallisesti höystämme lähimaisillemme suodun kunnioituksen, erittäinkin jos he samalla sattuvat olemaan meitä arvossa ylempänä.

»Kuulitteko te», huusi joku, »miten armollisesti hän puhutteli maavoutia ja kunnantuomaria ja sitä kelpo Griffiniä, pappia, kun ne olivat polvistuneet hänen vaununikunansa eteen?»

»Niin, niin, ja kuinka hän sanoi sille pienelle Aglionbylle: 'Herra kunnantuomari, ihmiset ovat koettaneet uskotella minulle, että Te muka pelkäisitte minua, mutta minäpä sanon Teille, että Te luettelitte niin mainiosti kaikki hallitsijattaren hyvät ominaisuudet, että minun on enemmän syytä pelätä Teitä.' — Ja kuinka armiaasti ottikaan hän sitten vastaan sen kauniin kukkaron ja sen sisältämät kaksikymmentä kultarahaa, tekeytyen aivan niinkuin hän ei siitä mielellään huolisi, mutta pitäen sen kuitenkin lopulta hyvinään.»

»Niin, niin», selitti toinen, »hänen sormensa puristelivat sitä varsin mielelläänkin, mikäli minä saatoin havaita, jos tässä nyt kaikki suoraan puhutaan; ja sitten hän, nähdäkseni, viipotteli niitä hetkisen kädessään, ikäänkuin tahtoen sanoa: toivonpa niiden olevan täysipainoisia.»

»Eipä hänen sitä tarvinnut tehdä, naapuri», virkkoi kolmas; »rikkaat porvarithan ne tällaisen köyhän käsityöläisen kuin minunkin laskuja maksaessaan työntävät hänelle kerittyjä kolikoita. — No, onpa Jumala heitä kaikkia ylempänä. — Se pieni kunnantuomari, koska sitä sanaa nyt on tässä käytetty, on paisuva suuremmaksi kuin koskaan ennen.»

»No, no, hyvä naapuri», sanoi ensimmäinen puhuja, »älä nyt käänny kateelliseksi. — Hän on hyvä kuningatar ja ylevämielinen. — Hän antoi kukkaron Leicesterin kreiville.»

»Minäkö kateelliseksi — periköön Sinut piru siitä sanasta! — Mutta pianpa antaa hän kaikki Leicesterin kreiville, ellen aivan kokonaan erehdy.»

»Te voitte pahoin, armollinen rouva», sanoi seppä Wayland Leicesterin kreivittärelle, ja ehdotti, että hän vetäytyisi tien syrjään ja odottaisi siellä rauhassa toipumistaan. Mutta kukistaen ne kuohahtelevat tunteet, jotka tämä ja muut samaanne tähtäävät, hänen korviinsa ohi kulkiessa sattuvat puheet hänen sydämessään herättivät, vaati hän vain opastaan kiiruhtamaan Kenilworthiin niin nopeasti kuin lukuisat esteet suinkin sallivat. Sillävälin kasvoi Waylandin levottomuus hänen alituisten pahoinvoinnin puuskaustensa ja hänen mielensä ilmeisen sekaannuksen takia hetki hetkeltä, ja hänkin toivoi nyt yhä hartaammin voivansa noudattaa hänen alati uudistuvia pyyntöjään ja saavansa hänet viedyksi terveenä ja täydessä turvassa linnaan, missä kreivitär oli epäilemättä saava osakseen ystävällistä kohtelua, vaikkei hän näyttänytkään halukkaalta ilmaisemaan, kehen hän perusti toiveensa.

»Kunpa minä vielä tästä vaarasta kunnialla selviäisin», ajatteli seppä Wayland, »niin saisipa kuka tahansa iskeä aivot päästäni omalla väkivasarallani, jos minä ikinä enää rupean jonkun harhailevan naikkosen henkivartijaksi!» Vihdoinkin näkyi ruhtinaallinen linna, jonka kohentamiseksi, samoin kuin sen muidenkin alueitten parantamiseksi Leicesterin kreivin sanottiin käyttäneen kuusikymmentätuhatta puntaa, mikä meidän nykyisessä rahassamme vastaisi puolta miljoonaa.

Tämän komean, jättiläismäisen rakennusryhmän ulkomuuri käsitti seitsemän akren laajuisen alan, josta yksi osa oli suunnattomien tallien ja hyvin hoidettujen lehtokujien ja kukkasarkojen koristaman puutarhan hallussa, ja jonka muu osa oli ylvään linnan avarana etupihana. Mahtavan pääryhmän, joka kohosi melkein tämän muurin ympäröimän laajan alueen keskeltä, muodosti suunnaton rykelmä uljaita, torneilla varustettuja, ilmeisestikin eri ajoilta polveutuvia rakennuksia, jotka ympäröivät sisäpihaa ja jotka jokaiseen tämän uljaan ryhmän osaan liittyvine nimineen ja seinillä riippuvine vaakunoineen kertoivat ammoin kuolleista väkevästä ylimyksistä; näiden vainajain tarina olisi voinut olla, jos

kunnianhimo vain olisi sallinut sille korvaa kallistettavan, tarpeellisenä opetuksena sille korskealle suosikille, joka sitten oli saanut haltuunsa tämän kauniin kartanon ja sen alueita laajennellut. Muuan suuri ja jyrävä torni, joka samalla muodosti linnan keskusvarustuksen, oli ijältään epätietoinen, mutta joka tapauksessa hyvin vanha. Se kantoi Caesarin nimeä, ehkäpä sen takia, että se muistutti jonkun verran erästä Lontoon Towerin tornia, jolla on myöskin sama nimi. Erinäiset muinaistutkijat johtavat sen perustamisen Kenelphistä — josta linna on saanut nimensä — eräästä Mercian saksilaisesta kuninkaasta, kun taas toiset asettavat sen heti normannilaisen valloituksen jälkeiseen aikaan. Ulkomuureilla upeili Clintonin vaakuna, tämä ylimys kun oli ne rakentanut Henrik I:n hallituksen aikana, ja vieläkin pelätymmän Montfortin Simonin aateliskilpi, hänen, joka vapaaherrojen sodassa puolusti kauvan Kenilworthia Henrik III:ttä vastaan. Täällä Kenilworthissa kemuili kerran ylväästi Mortimer, rajakreivi, yhtä kuuluisa kohoamisensa kuin kukistumisensakin takia, sillä välin kun hänen valtaistuimelta syösty kuninkaansa, Edvard II, virui sen vankiluolissa. Vanha Gauntin Juhana, »ikä-arvoisa Lancaster», laajensi melkoisesti linnaa, teettämällä sen jalon ja jyrävän ryhmän, joka vielä nytkin tunnetaan Lancasterin Rakennusten nimellä; ja Leicester itse voitti linnan edelliset omistajat, niin korskeita ja mahtavia kuin ne olivat olleetkin, liittämällä siihen toisen suunnattoman rakennusryhmän, joka nyt raunioiksi rauenneenakin puhuu perustajansa kunnianhimosta. Tämän kuninkaallisen linnan etelä- ja länsimuuria ympäröi ja puolusti osittain keinotekoinen järvi, jonka yli Leicester oli laitattanut komean sillan, jotta Elisabet voisi astua linnaan uutta, ennen kulkematonta tietä; tavallisesti päästiin siihen pohjoisesta, ja sinne oli hän portin suojaksi rakennuttanut vahtitornin, joka on vieläkin olemassa ja joka kokonsa puolesta kestää kilpailun monen pohjanpuoleisen päällikön vapaaherrallisen linnan kanssa, mutta joka tekotapansa puolesta on niitä etevämpi.

Järven toisella puolen oli avara metsästyspuisto, missä vilisi saksanhirviä, metsäkauriita, metsävuohia ja kaikenlaista muuta riistaa ja missä kasvoi runsaasti korkeita puita, joiden keskeltä linnan mahtava pääty ja jyrävät tornit kohosivat uljaina ja kauneina. Me emme saata olla lisäämättä, että tämä ruhtinaallinen linna, missä ennen kuninkaat juhlivat ja sankarit taistelivat, milloin rynnäkön ja piiritysten verisessä kamppailussa, milloin ritarileikeissä, joissa kauneus palkitsi urhouden, nykyään on täydellisesti raunioina. Järvi on enää vain kaislaa kasvava räme, ja linnan suunnattomat rauniot osoittavat enää vain sen muinaista komeutta ja saattavat mietiskelevän katselijan huomaamaan inhimillisen omistuksen katoavaisuuden ja niiden onnen, jotka alhaisessakin asemassaan osaavat olla tyytyväisiä ja noudattaa hyvettä.

Onneton Leicesterin kreivitär näki sangen ristiriitaisin tuntein nuo harmaat, jyrävät tornit, kun ne ensiksi siintivät hänen silmäänsä tuuhean, varjoisan metsän keskeltä, näyttäen sitä vallitsevan. Hän, suuren kreivin, Elisabetin lemmikin, Englannin mahtavimman suosikin eittämätön vaimo lähenei nyt puolisoansa ja tämän puolison vallitsijatarta köyhän ilveilijä-raukan suojelemana pikemminkin kuin opastamana; ja vaikka hän oli tämän ylvään linnan laillinen emäntä, linnan, jonka porttien olisi pitänyt hänen pienimmästäkin sanastaan kääntymän paksuilla saranoillaan ja päästämän hänet sisään, ei hän kuitenkaan voinut salata itseltään niitä vaikeuksia ja vaaroja, jotka häntä uhkasivat hänen pyrkiessään omiin saleihinsa.

Nämä vaikeudet ja vaarat näyttivät hetki hetkeltä kasvavan ja lopulta aivan pysäyttävän heidän kulkunsa suurelle portille, mistä lähti leveä ja kaunis tie halkaisemaan kahden peninkulman matkalla koko metsästyspuiston, tarjoten mitä kauneimpia näköaloja linnaan ja järvelle päin ja päätyen vihdoin äskettäin rakennetulle sillalle, jolle se muodosti luonnollisen jatkon ja jota pitkin kuningattaren oli määrä astua linnaan tänä ikimuistettavana päivänä.

Tämän Warwickin tiehen yhtyvän lehtokujan portin tapasivat nyt kreivitär ja Wayland kuningattaren ratsastavain henkivartijain sulkemaksi. Näiden henkivartijain varustuksina olivat komeasti kirjaillut ja kullatut rintahaarniskat ja rautakypärät lakkien asemasta, ja heidän pyssyinsä perä nojasi heidän reiteensä; he olivat erikoisen voimakkaita ja kookkaita miehiä, ja heidän täytyi olla palveluksessa kaikkialla, minne kuningatarinkin meni. Tällä kerralla komensi heitä airut, jonka käsivarressa upeileva karhu ja ryhmysauva osoittivat Leicesterin kreivin väkeen kuuluvaksi ja joka jyrkästi kielsi sisäänpääsyn kaikilta muilta paitsi niiltä, jotka olivat juhlaan kutsuttuja vieraita tai sitten jossakin suunnitellussa huvinäytöksessä esiintyviä henkilöitä.

Tungos oli siis portilla aivan tavaton, ja jos jonkinlaiset ihmiset pyrkivät sisään jos jonkinlaisten syiden nojalla; mutta vartijat olivat kovakorvaisia ja vastasivat kauniisiin sanoihin ja kauniisiin tarjouksiinkin viittaamalla vain ohjeittensa ankaruuteen ja siihen tunnettuun seikkaan, ettei kuningatar voinut sietää suurten kansanjoukkojen malttamatonta tungeskelua aivan lähellään. Niitä vastaan, joille eivät nämä järkisyöt riittäneet, käyttivät he voimakkaampia keinoja, tunkien heitä siekailematta takaisin väkevien, haarniskoitujen hevostensa tieltä ja jakelemalla heille tukevia iskuja pyssyjensä perällä. Nämä toimenpiteet synnyttivät tiheässä väkijoukossa aaltoilevaa liikettä, niin että Wayland pelkäsi ehkä tungoksessa joutuvansa eroon suojatistaan. Lisäksi ei hän ollut lainkaan selvillä, minkä tekosyyn varjolla hän pyrki sisään, ja hän pohti juuri sangen epätietoisena tätä kysymystä päässään, kun kreivin airut häntä hieman tähystelyään huusi hänen rajattomaksi hämmästykseseen: »Vartijat, tehkää tilaa

tuolle miehelle, jolla on ruskeankeltainen viitta! — Eteenpäin, kunnan ilveilijä, ja koeta kiirehtiä. Mikä piru on Teitä niin kauan pidättänyt? Käy toki sisään niine naistentarpeinesi!»

Kun airut oli näin tarmokkaasti, vaikk'eikaan juuri kohteliaasti, käskenyt sisälle Waylandia, joka ei pariin, kolmeen minuuttiin uskonut kutsua lainkaan itselleen tarkoitetuksi, tekivät vartijat nopeasti hänelle tilaa, kunnes hän, varoitettuaan matkakumppaniansa vetämään hunnun tiukasti kasvoilleen, vihdoin ajoi portista sisään kreivittären hevosta taluttaen, mutta niin kallella kypärin ja niin pelokkaan ja levottoman näköisenä, että väkijoukko, jota eivät suinkaan miellyttäneet yhdelle enempää kuin toisellekaan suodut etuoikeudet, tervehti heidän menoaan huutaen ja kiljuen ja pilkallisesti nauraa hohottaen.

Päästyään täten metsästyspuiston puolelle, vaikk'eikaan erikoisen imartelevalla eikä kunnioittavalla tavalla, ratsastivat Wayland ja hänen suojattinsa tulevia vaikeuksia arvailten pitkin leveätä lehtokujaa, jota vartioivat molemmin puolin pitkät huovirivit; näillä oli aseinaan miekat ja tapparit, he olivat puetut Leicesterin kreivin komeaan asuun ja kantoivat hänen vaakunaansa: karhua ja ryhmysauvaa, ja kukin heistä oli sijoitettu askeleen päähän toveristaan, niin että koko tie puiston portilta sillalle asti oli miesketjun reunustama. Ja kun kreivitär sai ensimmäisen yleissilmäyksen linnasta ja näki sen ulkomuurien pitkän, kaartelevan viivan takaa kohoavat mahtavat tornit, sen lukuisat hammasharjat ja pikkutornit ja parvekkeet, sen muureilta liehuvat liput ja sen pengermiltä ja tasanteilta välkkyvän kypäräin ja nuokkuvain töyhtöjen vilinän ja koko tuon kirjavan, uljaan näytelmän, silloin vaipui hänen rohkeutensa ikäänkuin kuolleeksi hänen rinnassaan, koska hän ei ollut tottunut moiseen komeuteen, ja hän kysyi jo itseltänsä, mitä hän oli voinut antaa Leicesterille päästäkseen hänen kanssaan tämän ruhtinaallisen loiston ja rikkauden valtijattareksi. Mutta hänen ylpeytensä ja jalo henkensä estivät häntä kuitenkin kuulemasta epätoivon kuiskauksia.

»Minä olen antanut hänelle kaikki, mitä nainen voi antaa», ajatteli hän. »Nimeni ja maineeni, sydämeni ja käteni olen minä alttarin edessä antanut kaiken tämän komeuden omistajalle, eikä Englannin kuningatar voisi tarjota hänelle enempää. Hän on minun mieheni — minä olen hänen vaimonsa. — Mitä Jumala on yhdistänyt, sitä ei pidä ihmisten eroittaman. Minä vaadin rohkeasti oikeuttani, sitäkin rohkeammin, kun minä tulen näin odottamatta ja näin avuttomana. Minä tunnen jalon Dudleyni! Hän on kyllä ensin hiukan suutahtava tottelemattomuuttani, mutta Amy itkee ja Dudley antaa hänelle anteeksi!»

Nämä mietteet keskeytti hänen oppaansa Waylandin kirkaisu, tämä kun tunsu yht'äkkiä pitkien, laihojen, mustien käsivarsien kiertyvän ruumiinsa ympärille; ilmeisestikin kuuluivat ne käsivarret olennolle, joka oli vartijain nauraa hohottaessa pudottautunut läheisestä tammesta hänen hevosensa selkään.

»Siellä on nyt taas joko piru tai Flibbertigibbet!» sanoi Wayland, turhaan yritettyään päästä vapaaksi ja heittää häneen tarrautuneen pojanvekaran alas; »kasvaako Kenilworthin tammissa tuollaisia terhoja?»

»Kasvaa kun kasvaakin, mestari Wayland», sanoi hänen odottamaton ratsastoverinsa, »vieläpä paljon sellaisiakin, jotka olisivat liian kovia Sinun purtaviksesi, niin vanha kuin oletkin, ellen minä Sinua auttais. Mitenkä olisit Sinä luullut selviytyväsi airueesta siellä ulkoportilla, ellen minä olisi hänelle sanonut, että pää-ilveilijämme tuli vasta perästäpäin? Ja tässä minä odotin Sinua, kiivettyäni puuhun vankkurikuormamme harjalta, ja nyt ne ovat kaikki aivan pyörällä päästään, kun ei minua näy eikä kuulu.»

»Ei, mutta kyllä Sinä olet lopultakin oikea pirulainen pojaksi», virkkoi Wayland. »Parasta on tehdä, niinkuin Sinä sanot ja neuvot; mutta olehan sentään yhtä laupias kuin Sinä olet mahtava.»

Hänen näin puhellessaan lähenivät he ylempänä mainitun pitkän sillan eteläpäähän rakennettua vahvaa tornia, jonka oli määrä suojella Kenilworthin linnan ulommaista porttikäytävää.

Niin surullisessa tilassa ja niin omituisessa seurassa läheni siis onneton Leicesterin kreivitär ensi kerran eläessään ruhtinaallisen puolisonsa uljasta asuinpaikkaa.

VIII Luku.

Puutiainen.

Onko jalopeuran osa jo puhtaaksi kirjoitettu? Jos se on, niin pyydän, että saisin sen nyt; minulla on niin huono ulkomuisti.

Pääkkö.

Voitte lasketella omasta päästänne; Teidän ei tarvitse muuta kuin kiljua.

Kesä-yön Unelma.

Kun Leicesterin kreivitär saapui Kenilworthin linnan ulkoportille, huomasi hän tornin, jonka alitse kulki leveä kaarikäytävä, kummallisella tavalla miehitetyksi. Harjatasanteille oli asetettu jättiläismäisiä vartijoita, joilla oli käsissään nuijia, kirveitä ja muita vanhoja sota-aseita ja joiden oli määrä esittää kuningas Arturin sotureja, noita muinoina brittejä, jotka tarumaisen muistotiedon mukaan olivat kaikkein ensinnä pitäneet linnaa hallussaan, vaikka historia ulottaakin sen ijan korkeintaan Seitsenvallan aikoihin. Muutamat näistä kauhistavista olennoista olivat oikeita miehiä, joiden ulkonaista ilmistystä oli autettu naamuksilla ja korkeakorkoisilla saappailla; toiset olivat vain kankeasta kankaasta ja pahvista kyhättyjä suuria nukkeja, jotka kuitenkin alhaalta nähtyinä ja todellisiin miehiin sekaantuneina tekivät kylläkin tarkoitettua mahtavaa vaikutuksen. Mutta se jättiläiskokoinen vartija, joka seisoi alhaalla portilla täydessä toimessaan, ei ollut saanut kauhistuttavaa ulkomuotoaan sellaisin valekeinoin. Hän oli mies, joka suunnattoman mittansa, jäntereittensä, lihastensa ja muun vastaavan ruhonsa puolesta olisi kyllä kelvannut esittämään Colbrandin, Ascapartin tai muiden tarujättiläisten osaa, tarvitsematta kohota kengänkoronkaan vertaa taivasta lähemmäksi. Tämän ennakimilaisten jälkeläisen sääret ja polvet olivat paljaat, samoin kuin käsivarretkin vaaksan verran, olkapäästä lähtien; mutta hänen jaloissaan oli tulipunaisten, ristikkäin kierteleväin nahkapaulojen pitelemät, messinkinaulaiset varvakkaat. Ahdas punasamettinen, kultapunoksinen nuttu ja samasta aineesta tehdyt lyhyet kaatiot peittivät hänen vartalonsa ja osan hänen jäseniään; ja hänen hartioillaan roikkui viitan asemasta musta karhunnahka. Tämän peloittavan hirviön päässä ei ollut muuta peitettä kuin pörröinen, musta tukka, joka valui kahden puolen hänen kasvoilleen; näillä kasvoilla asui se kömpelö, kankea ja raskas ilme, joka on niin tavallinen luonnottoman kookkailla ihmisillä ja joka on muutamista loistavista poikkeuksista huolimatta luonut sen yleisen halveksuvan käsityksen jättiläisistä, että he ovat erikoisen typeriä ja hidaskäisiä. Soveliaana aseena oli tällä kauhistavalla vartijalla raskas, teräspiikkinen nuija. Hän esitti sanalla sanoen mainiosti noita kansan mielikuvituksen luomia jättiläisiä, jotka ovat välttämättömiä henkilöitä jokaisessa keijukaissadussa ja jokaisen harhailevan ritarin tarinassa.

Tämän uudenaikaisen taruhirviön käytös, kun Wayland oli kääntänyt itseensä hänen huomionsa, osoitti suurta sisäistä hämminkiä ja levottomuutta; hän väliin istahti hetkiseksi jyrkälle kivipenkille, joka oli nähtävästi toimitettu siihen portin pieleen hänen tarpeikseen, väliin syöksähti hän taas jaloilleen, kyhnytteli suunnatonta päätään ja asteli edes ja takaisin vahtialueellaan, ilmeisesti tuskallisten, kiusaavain ajatusten vaivaamana. Vartijan näin kiihtyneenä leiskuessa käytävän suulla yritti Wayland vaatimattomasti, mutta ikäänkuin asiaan luonnostaan kuuluvana — ei kuitenkaan ilman pahoja aavisteluja — painautua hänen ohitseen ja kulkea portista sisään. Mutta vartija pysäytti hänet, karjaisten jyrisevällä äänellä: »Takaisin!» ja tukien tätä käskyään nostamalla teräspiikkisen nuijansa ilmaan ja jymäyttämällä sen niin väkevästi aivan Waylandin hevosen eteen maahan, että kivet iskivät tulta ja että koko kaarikäytävä kumahti. Dickien ovelaa juonta seuraten alkoi Wayland esitellä, että hän kuului erääseen näyttelijäseurueeseen, jolle hänen saapumisensa oli aivan välttämätön, että hän oli sattumalta joutunut jäämään jälkeen sekä paljon muuta samansuuntaista. Mutta vartija oli järkähtämätön ja murisi ja suhitteli vain hampaittensa välistä jotakin, mistä ei Wayland saanut vähääkään suoraa, jyräyttäen kuitenkin siihen väliin aika ajoittain niin jyrkän kiellon, että sen tarkoitus oli liiankin selvästi tajuttavissa. Tähän tapaan hän mutisi: — »Mikä siellä nyt on, hyvät herrat?» — (Itsekseen): »Mikä melske — mikä tungos täällä?» — (Sitten Waylandille): »Sinä siinä olet kuhnuستهleva lurjus, etkä Sinä pääse sisään.» — (Jälleen itsekseen): »Mikä häly — mikä huuto täällä. En minä ikinä siitä selviä. — Mikä — mi —» (Waylandille): »Pois siitä portilta, taikka halkaisen kallosi!» — (Yhä itsekseen): »Mikä — mikä — mikä — ei, minä en selviä siitä ikänä!»

»Pysyppäs hiljaa», kuiskasi Flibbertigibbet Waylandin korvaan; »minä tiedän, mistä paikasta hänen kenkensä puristaa ja minä taltutan hänet silmänräpäyksessä.»

Hän luiskahti hevosen selästä, ventturoi vartijan luo, nykäisi häntä karhun hännästä saadakseen hänet taivuttamaan suunnattoman päänsä alemmaksi ja kuiskasi sitten jotakin hänen korvaansa. Ei ole muhamettilainen pahahenki koskaan nopeammin muuttanut hirmuista ilmettään nöyrän alistumisen sävyksi jonkun itämaisen taikakalun omistajan käskystä kuin nyt Kenilworthin jättiläismäinen portinvartija heitti kauhistavan katsantonsa heti Flibbertigibbetin kuiskauksen ymmärrettyään. Hän viskasi nuijansa maahan, tarttui Dickie Sludgeen ja nosti hänet niin korkealle ilmaan, että hänelle olisi ollut aika vaarallista tupahtaa sieltä.

»Niin se on», jyrisi hän riemuissaan — »niin juuri se on, pikku kääpiöiseni. — Mutta kuka piru sen Sinulle opetti?»

»Älä siitä huoli!» vastasi Flibbertigibbet, »vaan —» hän katsahti Waylandiin ja kreivittäreen ja alensi sitten jälleen äänensä kuiskaukseksi, jonka ei tarvinnut olla kovin lujan senkään, koska jättiläinen piteli häntä paremmin kuullakseen aivan korvansa juuressa. Vartija hyväili hellästi Dickietä ja laski hänet sitten maahan yhtä varovasti kuin huolellinen emäntä asettaa särkyneen kiinalaisen maljakon muurinsa reunalle, huutaen samalla Waylandille ja kreivittärelle: »Sisään siitä — sisään siitä — mutta varokaakin tulemasta liian myöhään toiste, kun minä satun olemaan portinvartijana!»

»Niin, niin, sisään siitä», lisäsi Flibbertigibbet; »minun täytyy viipyä vielä hiukan aikaa tämän kunnan filistealaiseni, tämän gathilaisen Goljatini seurassa; mutta minä tulen pian luoksenne taas ja pääsen kun pääsenkin kaikkien Teidän salaisuuksienne perille, vaikka ne sitten olisivat niin syviä ja pimeitä kuin tämän linnan tyrmät.»

»Sen minä kyllä uskon», vastasi Wayland; »mutta minäpä luulen sen salaisuuden piankin siirtyvän säilytettävistäni, jota tarkoitat, ja silloin on minusta aivan samantekevää, tiedätkö sen Sinä tai tietääkö sen kuka tahansa.»

He ratsastivat siis tämän ensimmäisen tornin läpi, joka oli saanut parveketornin nimen seuraavasta syystä: — Koko silta, joka ulottui tästä tornista toiseen, Mortimerin torniksi sanottuun torniin järven vastakkaiselle rannalle, oli niin laitettu, että se muodosti avaran, noin sadankolmenkymmenen kyynärän pituisen ja kymmenen kyynärän levyisen kilpatantereen, jolle oli siroteltu hienoa hiekkaa ja jota kummaltakin puolen reunustivat vahvat, korkeat vaajavarustukset. Naisia varten, jotka tulisivat katselemaan tällä kentällä suoritettavia ritarillisia urotöitä, oli rakennettu tilava, kaunis parveke ulomman tornin pohjoispuolelle, mistä siis tämän tornin nimi johtui. Matkustajamme kulkivat hitaasti sillan eli kilpatantereen poikki ja saapuivat niin Mortimerin tornille, sen äärimäiseen kulmaukseen, mistä käytävä vei linnan etupihaan. Mortimerin tornin seinässä upeili rajakreivin vaakuna, hänen, jonka rohkea kunnianhimo syöksi kumoon Edvard II:n valta-istuimen ja joka pyrki jakamaan mahtavuutensa »Ranskan Naarassuden» kanssa, onneton hallitsija kun oli tämän kanssa naimisissa. Käytävää, joka avautui tämän kaamean muistomerkin alla, vartioivat useat komeapukuiset huovit; mutta he eivät panneet pienimpiäkään esteitä kreivittäreen ja hänen oppaansa etenemiselle, nähtävästikin siitä syystä, että kun parveketornin päävartija oli heidät kerran päästänyt sisään, ei näillä alemmilla airueilla ollut enään oikeutta heitä pysäyttää. He ratsastivat siis sanaakaan vaihtamatta linnan avaraan ulkopihaan, ja näkivät nyt kokonaisuudessaan tuon laajan ja mahtavan rakennusryhmän, kaikki sen uljaat tornit, kaikki sen ikäänkuin rajattoman vieraanvaraisuuden merkiksi avatut portit ja huomasivat kaikkien sen huoneiden vilisevän kaikenarvoista jaloa vierasta, puhumattakaan seuralaisista, aseenkantajista ja palvelijoista ja huviesityksien toimittajista ja apulaisista.

Wayland pysäytti hevosensa keskelle tätä komeaa, vilkkaan touhun täyttämää näyttämöä ja katsahti kreivittäreen, ikäänkuin odottaen häneltä käskyä mitä nyt oli tehtävä, kun he näin olivat onnellisesti saapuneet määräpaikkaansa. Kun hän ei puhunut mitään, rohkeni Wayland pari kolme minuuttia odotettuaan suoraan kysyä, mitä hän nyt suvaitsi käskää. Kreivitär nosti käden otsalleen, ikäänkuin kootakseen ajatuksensa ja tarmonsä, vastaten hänelle matalalla ja tukahtuneella äänellä, joka kuului kuin unissanpuhujan mutinalta: — »Käskääkö? Minulla pitäisi tosiaankin olla oikeus käskää täällä, mutta kuka minua tottelee?»

Sitten kohotti hän äkkiä päänsä ikäänkuin ratkaisevan päätöksen tehtyään ja puhutteli erästä komeapukuista palvelijaa, joka tärkeän ja touhuavan näköisenä juuri kulki pihan poikki: — »Seis, herraseni, minä haluan tavata Leicesterin kreiviä.»

»Ketä, jos saan luvan kysyä?» virkkoi mies, hämmästyen moista pyyntöä; ja silmätyään sitten sen henkilön vaatimatonta ulko-asua, joka oli rohjennut puhutella häntä niin käskevästi, lisäsi hän kopeasti: »Mitä hulluinhuoneen karkulaisia se tämä akka on, joka pyrkii tapaamaan herra kreiviä tällaisena päivänä?»

»Ystäväiseni», vastasi kreivitär, »älä rupea hävyttömäksi — asiani on hyvin tärkeä ja kiireellinen.»

»Teidän täytyy sitten etsiä joku toinen sille asiallenne juoksemaan, vaikka se olisi kolmestikin niin tärkeä», vastasi palvelija. — »Ettäkö minun pitäisi lähteä hakemaan herra kreiviä itsensä kuningattaren luota Teidän asiaanne kuulemaan? — Saisinpa siitä kiitokseksi ruoskaa selkääni. Minä vain ihmettelen, ettei kunnan portinvartijamme ole ottanut nuijallaan mittaa moisesta tavarasta, vaan on päästänyt sen ohitse; mutta hänen päänsä on aivan suunniltaan, niin ankaran työn tarjoaa hänelle puheensa opetteleminen ulkoa.»

Palvelijan pilkallisen puhettavan kuultuaan oli pari kolme miestä pysähtynyt heidän lähelleen, ja Wayland, joka oli jälleen käynyt levottomaksi sekä itsensä että kreivittäreen suhteen, kääntyi kiireesti heistä sen puoleen, joka näytti hyvänsävyisimmältä ja painaen kolikon hänen kouransa neuvotteli hänen kanssaan hetkisen, eikö olisi saatavissa paikkaa, minne tuo nainen pääsisi edes tilapäiseen suojaan. Hänen puhuttelemansa henkilö, joka näytti olevan muita hieman arvokkaampi, nuhteli

palvelijaa hänen hävyttömyydestään, ja käskien erään miehen huolehtimaan vierasten hevosista, kehoitti heitä seuraamaan mukana. Kreivittärellä oli vielä sen verran harkintakykyä jäljellä, että hän havaitsi olevan aivan välttämätöntä noudattaa hänen kehoitustaan; jättäen siis nuo raa'at palvelijat ja tallirengit veistelemään rivoja kompiaan keveistä päistä, keveistä kantapäistä ja muista sellaisista, seurasivat Wayland ja hän äänettöminä ali-airutta, joka nyt oli suostunut rupeamaan heidän oppaakseen.

He astuivat linnan sisäpihaan sitä leveätä käytävää pitkin, joka ulottui päätornista eli myös Caesarin torniksi sanotusta vahtitornista siihen komeaan rakennukseen, jota nimitettiin kuningas Henrikin Asunnoksi ja joka niin muodoin kohosi aivan tämän jalon ryhmän keskeltä, minkä eri päädyt olivat mitä komeimpia erilaisten rakennustapojen näytteitä, kukin ominaisine sävyineen ja koristeineen, alkaen normannilaisvalloituksesta aina Elisabetin hallituskautteen saakka.

Opas kuljetti heidät sitten tämän sisäpihan yli erääseen pieneen, mutta jyrkävään torniin, joka oli suureen juhlasaliin yhtyvän rakennuksen osan koilliskulmassa ja joka täytti suunnattoman keittiöriivin ja tämän suuren salin välisen alan. Tämän tornin alakerroksessa asui sellaisia Leicesterin palvelijoita, joille heidän toimi-alueidensa läheisyyden takia tämä paikka oli erikoisen sopiva; mutta ylempi kerros, jonne noustiin ahtaita kiertoportaita, oli pieni kahdeksankulmainen kammio, joka nyt suuren huoneiden tarpeen takia oli laitettu vieraskuntoon, vaikka sitä sanottiinkin muinoin käytetyn erään onnettoman, sittemmin siellä murhatunkin henkilön vankilana. Muistotieto mainitsi vangin nimeksi Mervynin ja siirsi pian saman nimen tornillekin. Eikä ollutkaan niin uskomatonta, että sitä ennen oli vankilana käytetty; sillä sen katto oli holvattu, sen seinät hirvittävän paksut, vaikka koko huoneen läpimitta oli vain viisitoista jalkaa. Akkuna, niin pieni kuin se olikin, oli sen puolesta miellyttävä, että siitä avautui ihana näkö-ala niin sanotulle *Huvikentälle*, jota reunustivat ja koristivat kaarikäytävät, voitonmerkit, patsaat, suihkukaivot ja muut rakennustaiteelliset teokset ja jonka kautta päästiin varsinaisesta linnasta puutarhaan. Kammiossa oli vuode ja muitakin vieraan majoittamiseksi tarpeellisia huonekaluja; mutta kreivitär lainasi niille vain hyvin vähän huomiotaan, sillä hänen katseensa kiintyi heti pöydälle laskettuihin kirjoitusneuvoihin, joita ei niihin aikoihin kovin usein tavattu makuuhuoneissa; samassa pälkähti hänen päähänsä kirjoittaa Leicesterille ja pysyä piilossa hänen vastauksensa saapumiseen asti.

Saatettuaan johdettavansa tähän mukavaan huoneeseen kysyi airut kohteliaasti Waylandilta, jonka anteliaisuudesta hän oli saanut niin sitovia todisteita, eikö hän muulla tavalla voisi palvella vierasta. Tämän vihjattua, ettei pieni murkina suinkaan olisi pahemmaksi, vei hän sepän viipymättä ruokakammion ovelle, missä vierasvaraisen tuhlailevasti jaeltiin valmiita annoksia jokaiselle, joka vain halusi. Wayland sai pian hankituksi muutamia keveitä ruokalajeja, joiden hän luuli paraiten soveltuvan kreivittären heikkoa nälkää poistamaan, eikä suinkaan unohtanut itsekään nauttia hätäistä, mutta tukevaa, voimakkaampaa ateriaa. Sitten palasi hän tornihuoneeseen, missä kreivitär oli jo lopettanut Leicesterille aikomansa kirjeen ja sulkenut sen sinetin ja silkkinauhan asemasta omalla kauniilla hiuskiehkurallaan, sitoen sen niin sanottuun rakkauden- eli osmansolmuun.

»Hyvä ystävä», sanoi hän Waylandille, »jonka Jumala on lähettänyt auttamaan minua äärimäisessä hädässäni, minä pyydän Sinua viimeisenä vaivana, mikä Sinulla tulee olemaan minusta onnettomasta naisraukasta, toimittamaan tämän kirjeen jalolle Leicesterin kreiville. Saakoon se sitten millaisen vastaanoton tahansa», jatkoi hän, kasvojensa kuvastellessa milloin toivoa, milloin pelkoa, »Sinulla, kunnan mies, ei tule enään olemaan surua minusta. Mutta minä odotan parasta; ja jos ikinä joku ylhäinen rouva teki köyhän miehen rikkaaksi, niin olet Sinä sen varmaan minulta ansainnut, kunhan vain onnenpäiväni palaisivat. Anna se, minä pyydän, Leicesterin kreivin omaan käteen ja tarkasta hänen kasvojaan hänen sitä lukiessaan.»

Wayland puolestaan otti mielellään tehtävän suorittaakseen, mutta rukoili kuitenkin hartaasti kreivitärtä sillä välin hiukan syömään, minkä tämä lopulta tekikin, enemmän päästäkseen hänestä eroon ja nähdäkseen hänen lähtevän hänen asialleen kuin todellisesta halusta ja tarpeesta noudattaa hänen kehoitustaan. Wayland jätti hänet sitten yksin, neuvottuaan häntä ensin telkeämään ovensa sisäpuolelta ja pysymään pienessä huoneessaan — ja lähti etsimään sopivaa tilaisuutta asiansa toimittamiseen, samoin kuin sen suunnitelman toteuttamiseen, jonka olosuhteet olivat johtaneet hänet laatimaan.

Wayland oli kreivittären käytöksestä matkalla — hänen pitkistä puhumattomuudenpuuskauksistaan — siitä epävarmuudesta ja tarmottomuudesta, joka näkyi kaikissa hänen teoissaan sekä siitä ilmeisestä kykenemättömyydestä ajattelemaan ja toimimaan omin päin, josta hän tuntui kärsivän, vetänyt sen kylläkin luonnollisen johtopäätöksen, että hänen asemansa vaikeudet olivat jossakin määrin koskeneet hänen järkeensä.

Kun hän kerran lähti pakoon Cumnorin vankeutta ja siellä uhkaavia vaaroja, olisi näyttänyt viisaimmalta hänen kiiruhtaa isänsä linnaan tai muuanne, missä hän oli varmasti näiden vaarojen aiheuttajain ulottuvilta. Mutta kun hän nyt tämän sijasta halusikin matkustaa Kenilworthiin, oli

Wayland saattanut ymmärtää hänen menettelynsä vain otaksumalla hänen tahtovan pyrkiä Tressilianin turviin ja aikovan vedota kuningattareen. Vaan ryhtymättä tähänkään luonnolliseen toimenpiteeseen pyysi hän Waylandia viemään kirjeen Leicesterille, joka oli Varneyn isäntä ja jonka alueilla ainakin, ell'eihän hänen nimenomaisesta käskystä, olivat kreivitärtä kaikki hänen tähänastiset kärsimyksensä kohdanneet. Tämä näytti Waylandista varomattomalta, niin, jopa kerrassaan tuhoisalta teolta, ja hän tiesi tulevansa levottomaksi niin omasta turvallisuudestaan kuin kreivittärenkin, ellei hän ennen hänelle uskotun asian toimittamista hankkisi itselleen jonkun suojelijan neuvoa ja apua. Sen vuoksi päättikin hän ennen kirjeen jättämistä Leicesterille etsiä käsiinsä Tressilianin, ilmoittaa tälle kreivittären saapuneen Kenilworthiin ja siten yhtä kyytiä vapautua kaikesta vastuunalaisuudesta ja vierittää tämän onnettoman naisen ohjaamisen ja suojelemisen isäntänsä hartioille, tämä kun oli häntä ensinnä kreivittären palveluksessa käyttänytkin.

»Hän osaa arvostella paremmin kuin minä», ajatteli Wayland, »onko suostuminen siihen hänen oikkuunsa, että nyt on muka käännyttävä Leicesterin kreivin puoleen; minusta ainakin näyttää se kerrassaan mielipuolen teolta; ja sentähden annankin minä koko asian isäntäni käsiin, jätän hänelle kirjeen, otan, mitä he suvaitsevat antaa minulle vaivaini palkkioksi ja sitten käännän minä koko Kenilworthin linnalle kauniisti selkäni; sillä pelkäänpä pahoin, ettei se niiden askareiden jälkeen, joihin minä nyt olen joutunut sekaantumaan, ole minun viipyäkseni mikään sovelias eikä terveellinen paikka; mieluummin kengittäisin minä orivarsoja Englannin kylmimmällä laiturilla kuin ottaisin osaa heidän uljaimpiinkaan kemuihinsa.»

IX Luku.

Mä kerran oikein ihmelapsen näin:
Sen peltiseppä Roopen poika
Pujahti kissanreijistäkin minne tahtoi.

Ilveilijä.

Kaiken sen vilinän ja hyörinän ja pyörinän keskeltä, joka täytti linnan ja sen ympäristöt, ei ollut niinkään helppo löytää jotakin määrättyä henkilöä, ja Waylandin oli sitäkin hankalampi saada niin hartaasti hakemastaan Tressilianista selkoa, kun hän, täysin oivaltaen sen vaaran, jota suuremman huomion herättäminen hänen nykyisessä asemassaan tuottaisi, ei uskaltanut suoraan kysellä häntä Leicesterin huoveilta ja palvelijoilta. Kiertäen kaartuen sai hän sentään selville, että Tressilian hyvin luultavasti oli ollut siinä suuressa aatelisherrain joukossa, joka oli Sussexin kreiviä saattaen tullut sinä aamuna Kenilworthiin ja jonka Leicester oli ottanut vastaan mitä tarkimmalla muodollisella kohteliaisuudella ja kunnioituksella. Edelleen kuuli hän, että molemmat kreivit liittolaisineen ja monien muidenkin ylimysten, ritarien ja aatelismiesten seuraamina olivat nousseet satulaan useita tunteja sitten ja lähteneet Warwickiin päin, saattaakseen sieltä kuningatarta Kenilworthiin.

Hänen majesteettinsa saapuminen siirtyi muiden suurten tapausten tavoin hetkestä hetkeen; ja nyt ilmoitti hengästynyt pikälähetti, että koska hänen majesteettinsa oli armollisesti suvainnut ottaa vastaan niiden lukuisain läänitysmiestensä kunnianosoituksia, jotka olivat suurin joukoin kiiruhtaneet Warwickiin häntä tapaamaan, ja sen takia viivähtänyt, ei hän ennättäisi ennen hämärän aikaa Kenilworthiin. Tämä uutinen höllitti hetkiseksi niiden tarkkaavaisuutta, jotka kuningattaren välitöntä tuloa odottaessa olivat asetetut vartiopalvelukseen ja jotka olivat valmiita näyttelemään kullekin määrättyä osaansa siihen liittyvissä juhlallisissa menoissa; ja kun Wayland näki muutamien ratsumiesten karahuttavan linnaan, alkoi hän toivoa Tressilianin olleen niiden joukossa. Jottei hän menettäisi tilaisuutta tavata isäntänsä, jos niin olisi ollut laita, asettui Wayland linnan ulkopihaan, lähelle Mortimerin tornia ja tarkasteli siitä jokaista, joka tuli tai meni pitkin siltaa, minkä toista päätä tämä rakennus suojeli. Näin ei kukaan voinut päästä linnaan eikä lähteä sieltä hänen näkemättään, ja erinomaisen huolellisesti katsasti hän jokaisen ratsumiehen puvun ja ulkomuodon, kun tämä ilmestyi näkyviin vastapäisen parveketornin alta ja käytteli hiljaa hevostaan tai hypitteli sitä pitkin kilpatannerta, lähestyessään ulkopihan porttia.

Kun Wayland nyt näin innokkaasti tähysteli henkilöä, jota hän ei keksinyt, nykäisi häntä hihasta olento, jonka hän ei olisi niin kovin mielellään suonut itseään huomaavan.

Dickie Sludge, eli Flibbertigibbet se siellä oli, hän kun tontun eli haltijan tavoin, minkä nimi hänellä oli ja minkä ulko-asuakin hän koki jäljitellä, näytti aina ilmestyvän juuri sinne, missä hänen kaikkein vähimmin luultiin olevan. Mitä Wayland sisimmässään tunsikin, katsoi hän sentään välttämättömäksi lausua julki ilonsa heidän odottamattomasta tapaamisestaan.

»Ahaa! Sinäkö siellä oletkin, Sinä pikku lemmikkini — Sinä pikku peukaloiseni — Sinä kaikkien

pikkupirujen ruhtinas — Sinä pikku hiirenpoikani?»

»Niin», vastasi Dickie, »se Sinun hiirenpoikasi, joka nakersi poikki verkon silmukat juuri silloin, kun niihin takertunut leijona alkoi ihmeellisesti näyttää aasilta.»

»Hei! Sinäpä, pikku lintukotolaiseni, olet tänä iltapäivänä kirpeä kuin etikka! Mutta kerrohan, mitenkä Sinä tulit toimeen sen typerän jättiläisen kanssa, jonka luo Sinut jätin? — Pelkäsin jo sen riisuvan vaatteesi ja nielevän Sinut suuhunsa niinkuin joku toinen olisi kuorinut ja syönyt paahdetun kastanjan.»

»Jos hän olisi sen tehnyt», vastasi poika, »olisi hänellä ollut mahassaan enemmän älyä kuin ikinä aivokopassaan. Mutta se jättiläinen on sangen hyvänsävyinen hirviö ja paljoa kiitollisempi kuin moni muu, jonka minä myös olen pulasta pelastanut, herra Wayland.»

»Lempo soikoon! Flibbertigibbet», virkkoi Wayland. »Sinäpä nyt olet terävämpi kuin sheffieldiläinen puukko! Mutta haluaisinpa toisesti tietää, millä ihmeen kujeella Sinä sait kopan sen karhunjärrikän kuonoon.»

»Niin, tuo on oikein sitä Sinun tapaistasi», vastasi Dickie; »Sinä luulet, että somat puheenparret saavat kelvata hyvän tahdon sijasta. Mutta mitä nyt sentään siihen kunnan portinvartijaan tulee, niin tiedä, että meidän saapuessamme sille portille oli hänen aivoillansa sangen raskas työ erään häntä varten sepitetyn puheen opettelemisessa, mikä työ osoittautui melkein ylivoimaiseksi hänen jättiläisjärjelleen. Nyt oli tämän samaisen ytimekkään lorutuksen, kuten niin monen muun, kyhännyt oppinut koulumestari Erasmus Lupanen, ja minä olin kuullut sen niin usein, että muistin ulkoa joka sanan. Heti kun minä näin hänen rehkevän ja sotkevan ja sätkivän kuin kalan kuivalla maalla jo ensi säkeessä, huomasin minä, mistä oli kysymys ja mistä paikasta häntä kenkä puristi, ja minä kuiskasin hänelle juuri silloin seuraavan sanan, kun hän ylen määrin riemastuneena nosti minut ilmaan, kuten kai näit. Minä lupasin teidän sisäänpääsyyne ehdolla piiloutua hänen karhunnahkaviittansa alle ja auttaa häntä pulmapaikoissa. Kävin juuri hakemassa hiukan haukattavaa tuolta linnasta, ja olen taas menossa hänen luokseen.»

»Oikein, oikein, rakas Dickie», puheli Wayland; »kiiruhda taivaan nimessä! Muutoin se jättiläisparka joutuu aivan epätoivoon kääpiö-avustajansa katoamisesta. — Matkaasi, Dickie!»

»Niin, niin!» vastasi poika — »Matkaasi, Dickie! sanotaan sitä sitten kun on ensin saatu siitä Dickiestä kaikki hyöty, mitä siitä suinkin lähtee! — Sinä et siis tahdo kertoa minulle sen naisen tarinaa, vaikka hän on varmasti yhtä vähän Sinun sisesi kuin minäkään?»

»Ja mitä hyötyä Sinulla siitä olisi, Sinä sen vietävän tonttu?» kysyi Wayland.

»Ohoo, tälläkö kannalla sitä nyt ollaan?» virkkoi poika; »hyvä, en minä niin isosti siitä asiasta välitäkään — minä vain en saa vihiä mistään salaisuudesta, ellen minä aina koeta päästä joko sitten sen oikeaan tai väärään päähän, ja nyt hyvää iltaa vain.»

»Ei, kuule, Dickie», huusi Wayland, joka tunsi pojan levottoman, juonittelevan luonteen liian hyvin ollakseen pelkäämättä hänen raivostumistaan — »pysähdy, rakas Dickie — älä nyt jätä vanhaa ystävääsi noin äkkipikaisesti! — Sinä saat tietää jonakin päivänä siitä naisesta kaikki, mitä minäkin tiedän.»

»Niin!» vastasi Dickie, »ja se päivä on kai hyvin lähellä! — Hyvästi, Wayland. — Minä menen isoraajaisen ystäväni luo; vaikk'ei hänellä olekaan niin terävää järkeä kuin erällä, niin osaa hän ainakin olla kiitollinen palveluksista, joita toiset hänelle tekevät. Ja niin hyvää iltaa taas!»

Näin puhuttuaan heitti hän yhtä kuperkeikkaa läpi koko käytävän, ilmestyi sillalle jälleen, juoksi parveketornia kohti sillä tavattomalla ketteryydellä, joka oli hänen huomattavimpia ominaisuuksiaan, ja katosi pian näkyvistä.

»Kiittäisinpä Jumalaani, jos vielä pääsisin ehein nahoin tästä linnasta!» siunaeli Wayland hengessään; »sillä kun tämä sen tuhannen pirulainen on pistänyt sormensa piirakkaan, niin ei siinä ole enää itsensä pääkehnon muuta kuin haukkaa pois vain! Soisipa taivas minun vain tavata herra Tressilianin!»

Tressilian, jota Wayland niin levottomana odotti tältä suunnalta, olikin palannut Kenilworthiin toista tietä. Hän oli kyllä aamupuolella, kuten Wayland oli otaksunutkin, seurannut kreivejä näiden retkelle Warwickiin, toivoen siinä kaupungissa saavansa joitakin tietoja lähetistään. Petyttyään tässä luulossaan ja huomattuaan Varneyn Leicesterin seuralaisten joukossa pyrkimässä tämän lähelle, aikoen varmaankin häntä puhutella, katsoi hän niissä olosuhteissa olevan viisainta väistää häntä. Hän poistui sentähden vastaanottohuoneesta juuri silloin, kun kreivikunnan ylivouti oli kerinnyt velvollisuuksiinsa kuuluvan, hänen majesteettiaan ylistävän puheensa keskikohdalle, nousi hevosensa selkään, ratsasti

takaisin Kenilworthiin kiertelevää syrjätieta ja pääsi linnan eräästä läntisen muurin pienestä hyökkäysportista ilman vähimpiäkin vaikeuksia, koska hän oli Sussexin kreivin seuralaisia, sillä Leicester oli käskenyt kohtelemaan heitä mitä suurimmalla kohteliaisuudella. Näin ei hän tullut tavanneeksi Waylandia, joka niin hartaasti tähysteli häntä saapuvaksi ja jota hän itse olisi halunnut puhutella ainakin yhtä mielellään.

Jätettyään hevosensa aseenkantajansa huostaan, käveli hän jonkun aikaa huvikentällä ja puutarhassa, pikemminkin hautoakseen omia mietteitään tässä rauhallisessa ja yksinäisessä paikassa kuin ihaillakseen niitä erinomaisia luonnon ja taiteen mestariteoksia, joita Leicesterin loistonhalu oli sinne koonnut. Suurin osa säätyhenkilöitä oli poistunut linnasta, ottaakseen osaa kreivien ratsaskulkueseen; jäljelle jääneet olivat enimmäkseen asettuneet pergermille, ulkomuureille ja torneihin, päästäkseen nauttimaan kuningattaren tulon mahtavasta näystä. Puutarha oli siis koko muun linnan kaikuessa ihmisääniä verrattain hiljainen; siellä vain lehdet kuiskivat, suuren lintuhäkin asukkaat visertelivät kilpaa onnellisempien, vapaassa ilmassa liitelevien tovereittensa kera, ja suihkulähteet solisuttelivat herkeämättä eriskummallisten veistokuvien aukoista purskuvia vesiään mahtaviin marmori-altaisiin.

Tressilianin alakuloiset ajatukset heittivät kolkon varjon kaikkiin esineihin, jotka häntä ympäröivät. Hän vertasi täällä tarjoutuvia loistavia näkyjä Lidcoten linnan lähetyvillä avautuviin autioihin nummiin ja synkkiin metsiin, ja Amy Robsartin kuva liehui haamun tavoin jokaisen maiseman yllä, jonka mielikuvitus loihti hänen silmiensä eteen. Mikään ei ole ehkä vaarallisempaa syvästi ajattelevan ja yksinäisyyttä rakastavan miehen tulevalle onnelle kuin varhaisen, pitkällisen ja vastakaikua tapaamattoman kiintymyksen elättäminen. Se juurtuu useinkin niin syvälle mieleen, että siitä tulee hänen öittensä uni ja hänen päiviensä näky, että se sekaantuu jokaisen harrastuksen ja nautinnon lähteeseen; ja kun lopullinen pettymys sen sitten kuolettaa ja kuihduttaa, tuntuu kuin olisivat kaikki hengen versovat vesatkin kuivuneet sen mukana. Tämä sielun sairaus, tämä sellaisen varjon lakkaamaton kaipaaminen, joka on jo kokonaan menettänyt väriensä entisen kirkkauden, tämä sellaisen unelman alituinen muisteleminen, josta meidät jo aikoja sitten säälimättä on herätetty, kääntyy lopulta jalon ja ylevän sydämen raukaisevaksi heikkoudeksi. Ja näin oli käynyt Tressilianin.

Hän huomasi lopulta itsekin, että hänen oli pakko ruveta ajattelemaan muita asioita; ja sen takia poistui hän huvikentältä, yhtyäkseen muureille kokoontuneeseen meluavaan väentungokseen ja katsellakseen juhlanäytelmien valmisteluja. Mutta lähdettyään puutarhasta ja kuultuaan tuon soitonrämminään ja naurunhohotuksiin hukkuvan hälinän, joka humisi hänen ympärillään, tunsin hän rajatonta vastenmielisyyttä liittyä seuraan, jonka mieliala erosi niin suuresti hänen omista tunteistaan, ja päätti sen sijaan vetäytyä hänelle varattuun huoneeseen ja kuluttaa siellä aikansa lukemalla siksi kunnes linnan suuren kellon kumahdukset ilmoittaisivat kuningattaren tekevän tuloa.

Tressilian kulki siis suunnattoman pitkän keittiörivin ja suuren juhlasalin ohitse ja nousi Mervynin tornin kolmanteen kerrokseen; mutta yrittäessään avata hänelle osoitetun pienen huoneen ovea, huomasi hän suureksi hämmästyksensä sen olevan lukossa. Sitten muisti hän, että kamaripalvelijan apulainen oli antanut hänelle pää-avaimen ja neuvonut häntä nykyään linnassa vallitsevan sekasorron takia pitämään ovensa tarkasti suljettuina. Hän pisti siis tämän avaimen lukkoon, kara ponnahti auki, hän astui sisään, näki samassa silmänräpäyksessä naisolennon istuvan huoneessa ja tunsin tämän olennon Amy Robsartiksi. Kaikkein ensinnä luuli hän kiihtyneen mielikuvituksensa loihtineen esille kuvan, johon hän todellisuudessa oli rajattomasti kiintynyt; sitten ajatteli hän näkevänsä aaveen; kunnes hän lopulta tuli pysyväisesti vakuutetuksi siitä, että hänen edessään oli Amy itse, tosin kalpeampana ja laihempana kuin huolettoman onnensa päivinä, jolloin hänellä oli metsänneidon vartalo ja iho ja keijukaisen kauneus, mutta sittenkin yhä se Amy, jonka vertaista suloudessa ja hempeydessä hän ei ollut koskaan nähnyt.

Kreivittären hämmästyks oli tuskin pienempi kuin Tressilianinkaan, vaikka se kestitkin vähemmän aikaa, koska hän oli Waylandilta kuullut hänen oleskelevan linnassa. Tressilianin astuessa huoneeseen oli hän hypähtänyt pystyyn ja seisoi nyt siinä häntä vastapäätä, poskiensa ankaran kalpeuden vaihduttua heleään punaan.

»Tressilian», virkkoi hän vihdoinkin, »mitenkä tulette Te tänne?»

»Ja mitenkä, Amy, olette Te tullut tänne?» vastasi Tressilian, »ellettehän ole viimeinkin tullut pyytämään sitä apua, jota Teille viipymättä annetaan, kaikella sillä tarmolla, mihin vain miehen sydän ja käsivarsi pystyvät?»

Kreivitär oli vaiti hetken aikaa ja vastasi sitten pikemmin surullisella kuin vihastuneella äänellä: — »Minä en pyydä apua, Tressilian, ja minua voisi enemmän vahingoittaa kuin hyödyttää kaikki se, mitä hyvyttenne voisi tehdä puolestani. Uskokaa minua, minä olen täällä lähellä henkilöä, jota laki ja rakkaus velvoittavat minua suojelemaan.»

»Se konna on siis suonut Teille sen kurjan hyvityksen, mikä oli enää hänen vallassaan!» huudahti

Tressilian; »ja minä näen nyt siis edessäni Varneyn vaimon?»

»Varneyn vaimon!» vastasi kreivitär mitä halveksivimmalla sävyllä. »Millä alhaisella nimellä häpäiseekään Teidän rohkeutenne, herra, sitä, joka on — joka on — joka on» — Hän epäröi, alensi halveksivan äänensä, loi katseensa maahan ja vaikenä aivan hämmentyneenä; sillä hän tajusi yht'äkkiä, mitä tuhoisia seurauksia siitä olisi ollut, jos hän olisi lisännyt »Leicesterin kreivitär», sillä juuri nämä sanat olivat aivan itsestään nousseet hänen kielelleen. Se olisi merkinnyt sellaisen salaisuuden paljastamista Tressilianille, Sussexille, kuningattarelle ja koko suurelle hoville, josta hänen puolisonsa vakuutti onnensa ja menestyksensä riippuvan. »En koskaan ole rikkova vaiteliaisuudenlupaustani», ajatteli hän. »Ennen kestän mitkä epäluulot tahansa.»

Kyyneleet nousivat hänen silmiinsä, kun hän seisoj siinä äänettömänä Tressilianin edessä; tämä katsahti häneen surullisena ja säälivänä ja virkkoi: »Ah! Amy, Teidän silmänne puhuvat Teidän sanojanne vastaan. Sananne puhuvat suojelijasta, joka sekä kykenee että tahtoo ottaa Teidät turviinsa; mutta silmänne kertovat, että Te olette joutunut tuhoon ja turmioon, ja että tuo konna, johon Te liityitte, on hyljännyt Teidät.»

Kreivitär katseli häntä silmin, joista suuttumus säkenöi kyynelten läpi, mutta toisti vain sanan »konna!» halveksivasti ja inhoten.

»Niin, *konna!*» jatkoi Tressilian; »sillä jos hän olisi hiukankaan parempi konnaa, niin olisitko Te täällä yksin minun huoneessani? Miksi ei ryhdytty tarpeellisiin toimenpiteisiin Teidän kunnioittavaksi vastaanottamiseksi?»

»Teidän huoneessanne?» kertasi Amy; »Teidän huoneessanne? Se on viipymättä vapautuva minusta.» Hän kiiruhti ovea kohti; mutta siinä ryntäsi hänen tajuntaansa koko hänen hyljätyn tilansa surkeus, ja kynnykselle pysähtyen lisäsi hän sanomattoman liikuttavalla äänellä: »Ah niin! — Unohdin aivan. — Minähän en tiedä minne mennä —.»

»Minä ymmärrän — minä ymmärrän kaikki!» huudahti Tressilian, hypähtäen tukemaan häntä ja johdattamaan häntä istuimen luo, jolle hän raukeana vaipui. — »Te *tarvitsette* apua — Te *tarvitsette* suojaa, vaikk'ette tahtoisit sitä myöntää; Te olette pian saava molempia. Minun, kunnianarvoisan, murtuneen isänne valtuutetun edustajan, minun käsivarteeni nojautuen astutte Te Elisabetia vastaan juuri tämän linnan portilla; ja ensimmäisenä tekona, minkä kuningatar suorittaa Kenilworthin saleissa, on oleva oikeuden hankkiminen omalle sukupuolelleen ja alamaisilleen. Minä olen kuningattaren oikeamielisyyden tukemana väkevä hyvässä asiassani, eikä hänen suosikkinsa mahtavuus ole järkyttävä päätöstäni. Minä riennän heti Sussexin puheille.»

»Älkää, älkää, taivaan nimessä!» huudahti kreivitär kovin hätäntyneenä ja tuntien välttämättömäksi voittaa edes hiukan miettimisaikaa. »Tressilian, Te olitte aina niin jalo. — Luvatkaa minulle yksi seikka ja uskokaa, että jos Te tosiaankin haluatte pelastaa minut turmiosta ja mielipuolisuudesta, Te olette tähän pyyntöön suostumalla tekevä enemmän minun hyväkseni kuin Elisabet voisi tehdä koko vallallaan ja voimallaan!»

»Pyytäkää minulta kaikkea, jota voitte tukea järkisyillä», vastasi Tressilian; »mutta älkää —.»

»Oi, älkää rajoittako lupaustanne, rakas Edmund!» huudahti kreivitär. — »Kerranhan Te piditte siitä, että minä puhuttelin Teitä sillä nimellä. — Älkää rajoittako lupaustanne järkisyillä! Sillä minun asemani on kokonaan järjen vastainen, ja hulluus vain voi antaa minulle tehokkaita neuvoja.»

»Jos Te puhutte noin kauheita», sanoi Tressilian, jonka hämmästys sai jälleen voiton sekä hänen surustaan että hänen päätöksestään, »täytyy minun tosiaankin pitää Teitä kykenemättömänä ajattelemaan ja toimimaan omin päin.»

»Oi, ei!» huudahti hän, langeten toiselle polvelleen hänen eteensä, »minä en ole hullu — minä olen vain niin sanomattoman onneton olento, ja minut on omituisten olosuhteiden pakosta laahannut kuilun partaalle se, joka luulee minua siitä suojelevansa — ja Tekin olette ollut siinä avullisena, Tressilian — Tekin, josta minä niin pidin, jota minä niin kunnioitin — jota minä en vain rakastanut — jota sentään rakastinkin — rakastinkin, Tressilian — vaikk'en sillä tavalla kuin Te tahdoitte.»

Hänen äänessään ja koko hänen olemuksessaan kuvastui sellainen voima — sellainen itsetietoisuus — sellainen antautumus — sellainen ehdoton luottamus hänen jalomielisyyteensä — hänen sanansa soivat niin lempeiltä ja ystävällisiltä hänen korvissaan, että Tressilian tunsy sydämensä pohjiaan myöten liikutetuksi. Hän nosti kreivittären lattialta ja rukoili katkonaisin lausein häntä tyyntymään.

»Minä en voi», vastasi kreivitär, »enkä minä tahdo tyyntyä ennen kuin Te olette suostunut pyyntööni! Minä puhun nyt niin suoraan kuin suinkin uskallan. — Minä odotan parhaillaan miehen käskyjä, jolla on

oikeus niitä antaa. — Kolmannen henkilön väliintulo — erittäinkin Teidän, Tressilian — olisi minun tuhoni — lopullinen tuhoni. — Odottakaa vain kaksikymmentäneljä tuntia, ja saattaapa tapahtua, että Amy-raukka voi osoittaa pitävänsä suuressa arvossa ja kykenevänsä palkitsemaan Teidän altista ystävyyttänne — että hän on onnellinen itse ja että hän voi tehdä Teidätkin onnelliseksi. — Maksaapa tosiaankin vaivan malttaa niin lyhyen ajan mieltänsä.»

Tressilian pysyi äänettömänä ja punnitsi mielessään niitä erilaisia mahdollisuuksia, jotka voisivat tehdä hänen väkivaltaisen esiintymisensä tässä asiassa enemmän vahingolliseksi kuin hyödylliseksi sekä Amyn onnelle että maineelle; ottaen myöskin huomionsa, että hän oli Kenilworthin muurien sisällä, eikä mikään vaara voinut häntä uhata linnassa, jota kuningatar kunnioitti läsnäolollaan ja joka oli täynnä hänen huovejaan ja seuralaisiaan — ymmärsi hän lopulta, että hän voisi, pakottamalla hänet kääntymään Elisabetin puoleen, tehdä hänelle pikemmin huonon kuin hyvän palveluksen. Hän ilmaisi kuitenkin päätöksensä vain hyvin varovasti, koska hän ei tiennyt, perustuivatko Amyn toiveet vaikean asemansa selvittämisestä johonkin väkevämpään ja tehokkaampaan kuin hänen sokeaan kiintymykseensä Varneyhin, jota hän yhä piti hänen viettelijänään.

»Amy», sanoi hän, kiinnittäen surullisen, ilmeikkään katseensa kreivittären silmiin, jotka tämä epäilyksen, pelon ja levottomuuden täyttämänä oli kohottanut hänen puoleensa: »minä olen aina huomannut, että kun muut sanoivat Sinua oikulliseksi ja uppiniskaiseksi, oli tämän nuorekkaan ja itsepäisen vallattomuuden kuoren alla syvää tunnetta ja tervettä järkeä. Siihen minä nytkin luotan, jättäessäni kohtalosi omiin käsiisi kahdenkymmenen neljän tunnin ajaksi, puuttumatta asiaan sanoin tai tein.»

»Lupaatko sen minulle, Tressilian?» virkkoi kreivitär. »Voitko tosiaankin luottaa minuun vielä niin paljon? Lupaatko siis minulle, niin totta kuin olet kelpo ritari ja kunnian mies, ettet sekaannu asioihini, et sanoin etkä tein, vaikka mitä näkisit tai kuulisit, joka näyttäisi vaativan ryhtymistäsi toimeen? — Voitko luottaa minuun niin paljon?»

»Voin, kunniasanallani», vastasi Tressilian; »mutta kun se aika on kulunut umpeen —»

»Kun se aika on kulunut umpeen», jatkoi kreivitär keskeyttäen, »saat Sinä vapaasti toimia aivan oman harkintasi mukaan.»

»Voinko vielä tehdä jotakin muuta hyväksesi, Amy?» kysyi Tressilian.

»Et», vastasi kreivitär, »jätä minut nyt vain — se on, jos — minun täytyy punastua tunnustaessani avuttomuuteni sitä kysymällä — jos Sinä voit luovuttaa minulle tämän huoneen niiksi kahdeksikymmeneksi neljäksi tunniksi.»

»Tämäpä on hyvin kummallista!» ihmetteli Tressilian; »mitä toiveita tai valtaa voi Sinulla olla linnassa, missä Sinä et voi edes vaatia huonetta käyttäaksesi?»

»Älä sitä ajattele, vaan jätä minut», virkkoi kreivitär ja lisäsi sitten Tressilianin poistuessa hitaasti ja vastahakoisesti: »Jalo Edmund! On ehkä tuleva aika, jolloin Amy voi osoittaa ansainneensa Sinun ylevän kiintymyksesi!»

X Luku.

Hei, mies! kunnan kulaus saa kohta,
Täysi haarikka kun tyhjäksi tahtoo!
— Älä pelkää, ei mulla halua
Toisten virhepuoliin kiinni käydä,
Hyveistä' kun mull' ei kerskaamista. —
Tappelija oon ja koko maailman
Mä tappeluuni sekoittaisin.

Horna.

Tressilian oli kiihkeän mielenliikutuksen valtaamana tuskin laskeutunut kiertorappusten paria kolmea askelta, kun hän suureksi hämmästykseksensä ja harmikseen tapasi niin hävyttömän tuttavallista naamaa pitävän Mikael Lambournen, että Tressilian oli vähällä syöstä hänet portaita alas; mutta sitten hän taas muisti, että Amylle, hänen kaikkien ajatustensa ja harrastustensa ainoalle esineelle, saattaisi olla vahinkoa siitä, että hän antautuisi väkivallan tekoihin sillä hetkellä ja siinä paikassa.

Hän tyytyikin sentähden vain tuikeasti katsahtamaan Lambourneen, niinkuin katsahdetaan ihmiseen, jota ei pidetä sen suuremman huomion arvoisena, ja yritti kulkea rappuja alas hänen ohitsean aivan kuin ei olisi häntä tuntenutkaan. Mutta Lambourne, joka tämänpäiväisen ylenpalttisen kestituksen johdosta ei ollut unhottanut kallistella viinimaljoja tukevasti, vaikkeikaan liikanaisesti, ei ollut nyt lainkaan sillä tuulella, että olisi ruvennut nöyrytymään kenenkään tuikeiden katseiden edessä, oli se sitten kuka tahansa. Hän pysäytti Tressilianin portaille ilman vähintäkään neuvottomuutta tai arkailua ja puhutteli häntä aivan niin kuin olisivat heidän keskinäiset asiansa olleet mitä parhaimmalla ja tuttavallisimmalla kannalla: »Mitä? Toivoakseni emme kannan enää kaunaa vanhoista vihoista, herra Tressilian? — Ei, minä olen niitä, jotka muistelevat mieluummin aikaisempaa ystävyyttä kuin myöhäisempää riitaa. — Minä vakuutan aina menetelleeni rehellisesti ja ystävällisesti, niin, jopa avuliaastikin Teitä kohtaan.»

»Minä en toivo Teidän ystävyyttänne», vastasi Tressilian — »hakekaa vertaistenne seuraa.»

»Hei, hei, miten sitä nyt ollaan tuittupäisiä!» ihmetteli Lambourne; »ja kuinka halveksivasti nuo aatelisherrat, jotka on varmaankin tehty porssiinisavesta, katsahtavatkaan köyhään Mikael Lambourneen! Tuota herra Tressilianiakin nyt luulisi tyttömäisimmäksi, kainoimmaksi ja imelimmäksi naiskeikariksi, joka ikinä liverteli lemmestä kynttiläin tullessa pitkälle karrelle — karstalle, miten Te nyt sitä sanotte? — Te yritätte näytellä tässä pyhimystä, herra Tressilian, ja unohdatte, että Teillä on tuolla makuukammiossanne sellainen pieni hamenieikka, minun jalon herrani linnalle suoraksi häpeäksi. Ha! ha! haa! Osasinko oksaan, herra Tressilian?»

»Minä en tiedä, mitä Sinä tarkoitat», vastasi Tressilian, havaiten kuitenkin liiankin selvään, että tuolla julkealla roistolla oli vihiä Aryn oleskelusta hänen huoneessaan, »mutta jos», jatkoi hän, »Sinä olet kamaripalvelijoita ja kaipaat juomarahoja, niin tästä saat, kunhan vain jätät minun huoneeni rauhaan.»

Lambourne vilkaisi kultarahaan ja pisti sen taskuunsa, virkkoen: — »Jaa, sen minä vain tiedän, että Te olisitte saanut minun suhteeni enemmän aikaan ystävällisellä sanalla kuin tällä helisevällä kiertolaisella. Mutta oli menneeksi, hyvin maksaa, joka kullalla maksaa — eikä Mikael Lambourne ole koskaan ollut mikään pilan pilaaja eikä riemun rikkoja eikä mikään sen kaltainen. Elä ja anna muidenkin elää, siinä minun mielilauseeni — sitä minä vain en kärsi, että muutamat ne niin nostavat nokkaansa minut nähdessään kuin olisivat he puhdasta hopeaa ja minä Hollannin tinaa. Niin että kun minä nyt säilytän Teidän salaisuutenne, herra Tressilian, niin saatte Te edes katsahtaa ystävällisesti minuun; ja jos minä osuisin tarvitsemaan hieman suojaa ja turvaa jonkun pikkuruikkuisen hairahduksen takia, jollaisia, kuten tiedätte, sattuu parhaimmallekin meistä — niin, tuota, kaihan Te minua silloin muistatte — ja sitten saatte Te tehdä huoneellenne ja sille häkkilinnulenne mitä ikinä tahdotte — Mikael Lambourne välittää siitä viisi.»

»Tietä, mies!» huusi Tressilian, joka ei voinut enää hillitä suuttumustaan; »saithan jo kolikkosi.»

»Hmhyy!» venytteli Lambourne, väistäen kuitenkin, mutta mutisten närkästyneenä hampaittensa välistä ja toistellen Tressilianin sanoja — »Tietä, mies — ja saithan jo kolikkosi — mutta eipä haittaa, minä en sittenkään rupee pilan pilaajaksi, kuten jo sanoin: minä en ole mikään ärhentelevä rakki, minä — muistakaa se.»

Hän puhui yhä kovempaa ja kovempaa mitä etäämmäksi Tressilian, jota hän tunsu pelkäävänsä, ennätti kuuluvilta.

»Minä en ole tosin mikään ärhentelevä rakki — mutta en minä silti nieleskele millaisia loukkauksia tahansa — muistakaa sekin, herra Tressilian, ja tahdonpa hieman kurkistella sitä tytönheilakkaa, jonka Te olette niin mukavasti sijoittanut sinne vanhaan kummitushuoneeseenne — aaveita Te varmaan pelkäättekin, kun ette uskalla yksin nukkua. Olisinpa minä tehnyt tämän vieraassa linnassa, niin olisipa kohta kuulunut: — Portinvartijan koppiin se lurjus! — Peitotkaa sitä peijakasta! — potkaiskaa se roisto nauriina rappusia alas! — Niinpä niin, mutta nämä meidän siveät aatelisherramme ottavatkin itselleen toisenmoisia etu-oikeuksia kuin me, jotka suoraan ja teeskentelemättä palvelemme aistejamme. Hyvä — herra Tressilianin pää on minun miekkavyöni alla tämän onnellisen keksinnön takia, siitä nyt ollaan ensiksi varmoja; ja minä yritän heittää pienen silmäyksen siihen hänen Lindabrideeseensä, se nyt on toiseksi selvä.»

XI Luku.

Nyt Herran haltuun, mies — uskollisuus
Jos palkakseen vain tylyn katseen saa,
Niin poikki köys', ja merta polutonta

Venheemme käykööt eri suuntiin.

Haaksirikko.

Tressilian käveli linnan ulkopihaan, tuskin tietäen mitä ajatella äskeisestä, niin kovin oudosta ja odottamattomasta keskustelustaan Amy Robsartin kanssa, ja epäillen, oliko hän Amyn isän valtuutettuna edustajana ja lähettinä tehnyt oikein antaessaan niin juhlallisen lupauksen hänen jättämisestään oman onnensa nojaan niin pitkäksi ajaksi. Mutta miten olisi hän voinut evätäköön hänen pyyntönsä — koska hän nyt kerran liiankin ilmeisesti oli antautunut Varneyn täydelliseen valtaan? Näin hän johdonmukaisesti päätteli. Amyn tulevan elämän onni saattaa riippua siitä, ettei hän pakoita häntä äärimäisyyksiin, ja kun ei nyt Tressilian kerran kyennyt pelastamaan häntä Varneyn käsistä, jos tämä julkisesti tunnustaisi Amyn vaimokseen, niin mitä oikeutta oli hänellä syyttää vihaa heidän välilleen ja siten hävittää ne kotoisen rauhan mahdollisuudet, jotka tuolla onnettomalla naisraukalla ehkä vielä oli. Tressilian päätti siis tarkasti pitää Amylle antamansa lupauksen, osaksi koska hän oli kerran sen antanut, osaksi koska hän tuota kummallista kohtausta yhä uudestaan ja uudestaan muistellessaan varmistui siinä uskossa, ettei hän olisi millään oikeudella eikä kohtuudella voinut sitä kieltää.

Ainakin oli hänen nyt onnistunut hankkia varmempaa suojaa ja turvaa tuolle aikaisemman lempensä onnettomalle ja yhä vieläkin rakastetulle esineelle. Amy ei ollut enää suljettuna yksinäiseen, kaukaiseen piilopaikkaan epäilyttävien ihmisten hoimiin. Hän oli nyt Kenilworthin linnassa, tilapäisesti aivan kuninkaallisen hovin alueella, vapaana kaikesta väkivallan uhkasta ja oli hänen määrä heti ensimmäisestä käskystä astua Elisabetin eteen. Nämä seikat tulisivat suuresti tukemaan toimenpiteitä, joihin Tressilian ehkä saisi tilaisuuden ryhtyä hänen auttamisekseen.

Kun Tressilian näin mielessään punnitsi Amyn odottamattoman Kenilworthiin tulon etuja ja vaaroja, riensi hänen luokseen hätäisenä ja levottomana Wayland, joka huudahdettuaan: »Jumalan kiitos, että minä vihdoinkin Teidät löysin!» kuiskutti hengähtämättömän varovasti hänen korvaansa sen uutisen, että se nainen oli karannut Cumnorista.

»Ja on parhaillaan tässä linnassa», lisäsi Tressilian;

»minä tiedän sen ja olen nähnyt hänet. — Omasta ehdostaanko hän huoneeseeni pakeni?»

»Ei», vastasi Wayland; »mutta minä en osannut keksiä muutakaan keinoa hänen saattamiseen hyvään turvaan, ja olin hyvinkin onnellinen tavatessani airueen, joka tiesi Teidän asuntonne — ympäristö on tosin verrattain rauhaton, suuri sali kun on toisella puolen ja keittiöt toisella!»

»Vaiti, tässä ei ole nyt aika laskea leikkiä», käski Tressilian ankarasti.

»Minä tiedän sen liiankin hyvin», vastasi seppä, »sillä onpa minusta näinä kolmena päivänä tuntunut kuin olisi nuora ollut kaulassani. Se rouva ei tiedä, mitä hän tahtoo — hän ei suvaitse Teidän apuanne — kieltää minua mainitsemasta Teidän nimeännekään — ja aikoo nyt antautua Leicesterin kreivin käsiin. Minä en olisi millään saanut häntä huoneeseenne, jos hän olisi tiennyt, kuka siellä asui.»

»Onko se mahdollista?» virkkoi Tressilian. »Mutta ehkä hän toivoo kreivin käyttävän valtaansa konnamaisen palvelijansa suhteen hänen hyväkseen.»

»Sitä en tiedä», vastasi Wayland — »mutta jos hän kerran pääsee hyviin väleihin joko Leicesterin tai Varneyn kanssa, niin on minun mielestäni tämän Kenilworthin linnan ulkopuoli meille turvallisempi, sillä sieltä pääsemme nopeimmin pakoon. Eikä minun aikomukseni ole viipyä täällä hetkeäkään sen jälkeen kun olen toimittanut sen kirjeen Leicesterille; odotan vain Teidän käskyänne suorittaakseni tehtäväni. Kas tässä se on — ei — hitto sen vieköön — taisinkin jättää sen sinne koirankoppiini, heinäparvelle, missä minulle on tarjottu makuupaikka.»

»Kuolema ja kirous!» huudahti Tressilian tavallisesta pitkämielisyydestään poiketen; »ethän vain ole hukannut kirjettä, jonka merkitys voi olla paljoa tärkeämpi kuin tuhannen Sinunlaisesi lurjuksen henki?»

»Hukannutko!» vastasi Wayland kerkeästi; »sepä ulisi vasta leikinlaskua se! En, herra, minä panin sen varmaan talteen matkalaukkuni ja erinäisten muiden kapineiden joukkoon, joita ehkä tulen tarvitsemaan — minä noudan sen heti paikalla.»

»Tee niin», käski Tressilian; »ole uskollinen ja palkintosi on oleva hyvä. Mutta jos minä saan syyt epäillä Sinua, olisi kuolleen koirankin parempi kuin Sinun!»

Wayland kumarsi ja lähti matkaansa luottavan ja iloisen näköisenä, mutta itse asiassa täynnä mitä ankarinta pelkoa ja levottomuutta. Kirje oli hukunut, se oli varma, huolimatta siitä tekolohdutuksesta,

jonka hän oli keksinyt tyyntyttääkseen Tressilianin suuttumusta. Se oli hukkunut — se saattoi joutua vääriin käsiin — ja se ilmaisisi silloin varmasti koko juonen, johon hänkin oli sekaantunut; eikä Wayland isosti uskonut sen missäänkään tapauksessa jäävän salaan. Lisäksi tunsu hän suuresti loukkautuneensa Tressilianin vihanpuuskauksesta.

»Ei, jos minulle maksetaan sillä rahalla palveluksista, joissa kaulani on ollut kysymyksessä, niin onpa minun totisesti aika katsoa kinttuihini. Tässä olen minä tietääkseni tehnyt kuoleman synnin tämän komean linnan herraa vastaan, jonka yksikin sana voisi yhtä helposti viedä henkeni kuin sen lausumisesta syntynyt puhallus voisi sammuttaa penninkynttilän. Ja kaikki tämä hullun naikkosen ja huokailevan keikarin takia, joka pienen neliskulmaisen paperipalan hukkumisesta heti karkaa tikariinsa käsiksi ja vannoo, kuoleman ja kirouksen nimessä! — Sitten tohtori ja Varney! — Kyllä minä käänän selkäni koko joukolle. — Henki on kalliimpi kultaa. — Minä pakenen heti paikalla, vaikka palkkani jääkin tänne!»

Tällaiset mietiskelyt olivat kylläkin luonnollisia Waylandin kaltaiselle miehelle, joka näki sotkeutuneensa pahemmin kuin oli odottanutkaan salaperäisten ja käsittämättömien vehkeilyjen verkkoon, missä toimihenkilöt tuskin tiesivät itsekään, mitä tehdä ja mitä sanoa. Hänen kunniaukseen on meidän kuitenkin lisääminen, että hänen sääilinsä tuota onnetonta, hyljättyä naista kohtaan oli melkein yhtä suuri kuin hänen omakohtainen pelkonsa.

»Minä en välitä hituistakaan herra Tressilianista», ajatteli hän; »minä olen tehnyt hänen hyväkseen enemmänkin kuin kauppa oli ja tuonut hänen harhailevan naikkosensa hänen ulottuvilleen; pitäköön hän nyt itse huolta hänestä. Mutta minä pelkään sen raukan olevan suuressa vaarassa kaikkien näiden tuittupäiden keskellä. Minäpä nousen hänen huoneeseensa ja kerron hänen kirjeensä kohtalon, niin että hän voi kirjoittaa uuden, jos haluaa. Lähettä ei häneltä tule puuttumaan, sen uskon, sillä onhan täällä niin paljon palvelijoita herralleen kirjeitä kantamaan. Ja minä sanon hänelle myöskin lähteväni linnasta ja heittäväni hänet Jumalan huomaan, omaan johtoonsa ja herra Tressilianin suojiin ja turviin. — Ehkäpä hän muistaa sen sormuksen, jota hän minulle tarjosi — minä olen totisesti sen hyvin ansainnut; mutta on hän sentään suloinen olento, ja — vieköön piru koko sormuksen! En minä sen takia rupea hänelle vihoittelemaan. Jos minun tuon hyvän luontoni takia käykin huonosti tässä maailmassa, niin paremmathan on minulla paikat tulevassa. — Armollisen rouvan luo siis, ja sitten maantielle!»

Saalistaan tavottelevan kissan hiipivin askelin ja vaanivin katsein kulki Wayland Tressilianin luota kreivittären huoneeseen, painautuen pihojen ja käytävien seiniin ja tarkasti tähystellen kaikkea ympärillään, mutta visusti varoen itse herättämästä huomiota. Täten kulki hän linnan sekä ulko- että sisäpihan poikki ja pääsi jo suuresta holvikäytävästäkin, joka keittiörivin ja salin välitse johti niiden pienten kiertorappusten juurelle, mitkä veivät Mervynin tornin huoneisiin.

Seppä iloitsi jo mielessään välttäneensä kaikki matkansa monenlaiset vaarat ja nousi juuri rappuja ylös kaksi porrasta kerrallaan, kun hän huomasi eräästä raolleen avatusta ovesta lankeavan miehen varjon pimentävän käytävän vastakkaista seinää. Wayland peräytyi varovasti, laskeutui sisäpihalle, käveli siellä noin neljännestunnin, joka tuntui hänestä kestäväksi ainakin neljä kertaa kauvemmin tavallistaan, ja palasi sitten torniin, toivoen urkkijan jo kadonneen. Hän nousi epäilyttävälle kohdalle — varjoa ei enää näkynyt seinässä — hän nousi vielä muutamia askelmia — ovi oli yhä raollaan, ja hän mietti juuri, mennäkö eteenpäin vai peräytyäkö, kun se äkkiä avautui selki seljälleen, ja Mikael Lambourne syöksyi ällistyneen Waylandin kimppuun. »Kuka piru Sinä olet? Ja mitä Sinä haet tältä puolelta linnaa? Sukkelaan tähän huoneeseen ja mukisematta!»

»En minä mikään koira ole, että minä jokaisen vihellystä tottelisin», pamautti seppä, yrittäen pysyä lujana, vaikka hänen äänensä pelokas värähdys petti hänet.

»Puhutko Sinä minulle sellaisia? — Tulehan tänne, Laurentius Tapuli.»

Tavattoman iso, ruma, julmannäköinen, lähes kuusi jalkaa pitkä miehenruho ilmestyi ovelle, ja Lambourne jatkoi: »Jos Sinua tämä torni niin kovasti miellyttää, ystäväiseni, niin pääsetpä hieman katselemaan sen perustuksiakin, runsaasti kaksitoista jalkaa järven pintaa alemmas, missä muutamat hupaisat sammakot, käärmeet ja muut sellaiset tulevat pitämään Sinulle ylen hyvää seuraa. Sentähden kysynkin Sinulta vielä kerran kaikessa totuudessa, kuka Sinä olet ja mitä Sinä täältä haet?»

»Jos tyrmän ovet kerran perääni kiinni rysähtävät», ajatteli Wayland, »olen minä mennyttä miestä.» Hän vastasikin sentähden nöyrästi: »Minä olen se sama köyhä ilveilijä, jonka Teidän Kunnianarvoisuutenne tapasi eilen Weatherlyn laaksossa.»

»Ja mitä ilveilyä aijoit Sinä sitten harjoittaa täällä tornissa?» tiukkasi Lambourne. »Joukkueesihan majoilee jossakin tuolla Clintonin rakennusten puolella.»

»Minä tuln tänne sisartani katsomaan», selitti ilveilijä; »hän on tuolla ylhäällä herra Tressilianin

huoneessa.»

»Ahaa!» hymyili Lambourne, »siihenkö sitä tultiinkin! Kautta kunniani, noin muukalaiseksi on se herra Tressilian aivan kuin kotonaan meidän linnassamme ja varustaa kammionsa sievosesti kaikenlaisilla mukavuuksilla. Tämäpä on oiva juttu tuosta pyhästä herra Tressilianista, ja se on oleva erinäisille henkilöille yhtä tervetullut kuin minulle pullea rahakukkaro. — Kuuleppas, ukkoseni», jatkoi hän Waylandin puoleen kääntyen, »älä Sinä vihjaa pupua pakenemaan — meidän täytyy pyydystä se pesästään. No, hiiteen jo tuo surkeileva lampaannaamasi, muutoin paiskaan minä Sinut tuosta akkunasta ulos koettamaan, voiko temppuilutaitosi pitää luusi eheinä.»

»Teidän Kunnianarvoisuutenne ei toivoakseni ole kuitenkaan niin kovasydäminen», sanoi Wayland; »täytyyhän köyhänkin elää. Sallineehan Teidän Kunnianarvoisuutenne minun mennä tapaamaan sisartani?»

»Joka on sisaresi Aatamin puolelta, sen takaan», vastasi Lambourne; »tai jos asianlaita on toisin, niin sitä suurempi lurjus olet. Mutta olkoonpa hän nyt sitten sisaresi tai ei, Sinä saat surmasi miekan terästä heti paikalla, jos vielä kerran pyrit tähän torniin. Ja muistaessani — kautta säilän ja surman! — minä vien Sinut ulos tästä linnasta, sillä se on paljoa tärkeämpi tehtävä kuin koko Sinun ilveilytaitosi.»

»Mutta suvainneehan Teidän Jaloutenne huomata», puolustihe Wayland, »että minun on määrä näytellä Arionia siinä loistokappaleessa, joka juuri tänä iltana esitetään järvellä.»

»Minä näyttelen sitä itse, kautta Pyhän Kristoferin!» huusi Lambourne. — »Orioniksiko Sinä sitä sanoit? — Minä näyttelen Arionia ja sen vyötä ja seitsemää tähteä vielä kaupanpäällisiksi. Tule mukaan, Sinä sen vietävän lurjus ja roisto — seuraa minua! — Tai seis — Laurentius, hoiteleppas Sinä häntä.»

Laurentius kahmaisi vastustelematonta ilveilijää kauluksesta, ja Lambourne opasti heidät nopeasti samalle hyökkäysportille eli sala-aukolle, jonka kautta Tressilian oli palannut linnaan ja joka oli tehty läntiseen muuriin verrattain lähelle Mervynin tornia.

Kiireisin askelin kulkiessaan tornilta hyökkäysportille pinnisti Wayland turhaan aivojaan keksiäkseen keinoja onnettoman kreivittären auttamiseksi, sillä huolimatta omasta uhkaavasta asemastaan tunsii Wayland syvää sääliä häntä kohtaan. Mutta kun hänet heitettiin ulos linnasta ja kun Lambourne kauhistavasti kiroten julisti, että hän heti paikalla pääsisi hengestään, jos hän yrittäisi takaisin, nosti hän kätensä ja silmänsä taivasta kohti, ikäänkuin pyytäen Jumalaa todistajakseen, että hän oli viimeiseen asti puolustanut sorrettua ja vääryyttäkärshiväistä; sitten käänsi hän Kenilworthin ylpeille torneille selkänsä ja lähti etsimään vaatimattomampaa ja turvallisempaa pakopaikkaa.

Laurentius ja Lambourne katselivat hetken aikaa Waylandin jälkeen ja kun he sitten ryhtyivät astuskelemaan torniinsa takaisin, puhutteli edellinen toveriaan seuraavasti: »Älä usko minua milloinkaan enää, Lambourne, jos minä arvaan, miksi Sinä ajoit tämän miesraukan linnasta, vaikka hänen piti esiintyä juuri alkavassa näytelmässä, ja kaikki tämä vielä sitten jonkun tytönheilakan takia.»

»Ah, Laurentius», vastasi Lambourne, »Sinä ajattelet sitä Slingdonin tumma-ihoista Johanna Juggesia ja Sinä säälit inhimillistä heikkoutta. Mutta älähän hätäile, Sinä jalo Tyrmän herttua ja Hornan kreivi, sillä Sinä käyskentelet tämän asian suhteen yhtä suuressa pimeydessä kuin jos oleilisit omilla alueillasi tornin uumenissa. Tiedä siis, Sinä suuresti kunnioitettava Kenilworthin Alamaitten kuningas, että meidän korkeasti ylistettävä herramme Rikhard Varney antaisi niin paljon sen samaisen Tressilianin takkiin pistetystä reijästä, että me sillä saisimme pystyyn ainakin viidetkymmenet öiset juomakemut ja että meillä olisi täysi oikeus ja valta lähettää hovimestari sen tuhannen tuuteriin, jos hän tulisi hätyyttämään meitä liian aikaisin kolpakkojemme äärestä.»

»No, jos kerran asia niin on, niin oikeinpa teit», mukautti Laurentius Tapuli, Kenilworthin linnan ynnä sen Vapauden ja Kunnian Ylivalvoja, eli tavallisella kielellä vanginvartija; »mutta miten käs sitten käy, kun Sinä menet kuningatarta vastaan, Lambourne, sillä kaihan Sinun täytyy seurata isäntääsi?»

»Sinun, rehellisen vankilain ruhtinaan, täytyy pitää vahtia minun poissa ollessani. — Päästä Tressilian sisään, jos hän pyrkii, mutta varokin, ettet laske ketään pois. Jos se hameniekka yrittäisi pistää sieltä nokkaansa ulos, kuten hän ehkä tekeekin, niin aja hänet pesäänsä raikkain sanoin — hän on vain viheliäinen näyttelijätär, kun oikein suoraan puhutaan.»

»Mutta sittenhän», keksi Laurentius, »olisi minun parasta työntää hänen tielleen se rautaportti, joka on niiden kaksois-ovien ulkopuolella, ja saada hänet siten pysymään koreasti kolossaan ilman enempiä mutkia.»

»Tressilian ei pääsisi silloin hänen luokseen», vastasi Lambourne hetkisen mietittyään. »Mutta se ei haittaa mitään — hänet tullaan keksimään Tressilianin huoneesta, ja sillä hyvä. — Mutta tunnusta pois, Sinä vanha yökönsilmäinen tyrmätonttu, että Sinä pelkäätkin pitää yksinäsi vahtia tässä Mervynin

tornissa?»

»Mitä pelkäämiseen tulee, Lambourne», virkkoi äijä, »niin en minä välitä siitä senkään vertaa, kuin että kerran avaintani vääntäisin; mutta kummia on kuultu ja nähty tässä tornissa. — Olethan Sinä kai kuullut sinäkin lyhyenä aikana, minkä olet Kenilworthissa ollut, että siellä kummittelee Artur Mervynin henki; tämä Mervyn oli hurja sissipäällikkö, jonka julma Mortimer Walesin rajakreivinä ollessaan otti vangiksi ja joka sitten sanotaan murhatunkin tässä hänen nimellään mainitussa tornissa?»

»Oh, minä olen kuullut sen jutun viisisataa kertaa», vastasi Lambourne, »vieläpä senkin, että aave aina silloin pitää pahinta ääntä kun alhaalla keittiön valtakunnassa kiehutetaan laukkaa ja kaurapuuroa tai paahdetaan juustoa. Santo Diavolo, mies, pidä kitasi, minä tunnen sen tarinan juurta jaksain!»

»Etpähän, etpähän tunnekaan», intti vanginvartija, »niin viisas kuin oletkin olevinasi. Ah, on kauheaa murhata vanki koppiinsa! — Sinä, joka voisit noin vain lävistää miehen pimeällä kadulla, et tiedä siitä mitään. Jos hieman kopahuttaa niskoittelevaa ukkia avaimilla pääkuoreen ja käskee hänen pysymään hiljaa, niin se on minun mielestäni vain hyvän järjestyksen pitämistä vankilassa; mutta kun vedetään miekka ja tapetaan hänet tappamalla, kuten tehtiin sille walesilaiselle, niin se se panee kummitukset liikkumaan ja se se saattaa muutamiksi sadoiksi vuosiksi vankilan mahdottomaksi kenenkään säädyllisen ihmisen asua. Ja minä pidän niin paljon vangeistani, niistä ihmisparoista, että minä olen pistänyt hyviä ritareita ja korkeasukuisia herroja, jotka ovat sattuneet tekemään erinäisiä ratsastusretkiä maanteille tai leikkaamaan isäntäni Leicesterin kreivin kunniaa tai tekemään muuta sen suuntaista, viisikymmentä jalkaa maan alle mielummin kuin olisin sulkenut heidät tuonne yläkamariin, jota ne sanovat Mervynin kopiksi. Ja kautta kahleita kantavan Pyhän Pietarin, minä ihmettelenkin suuresti, että jalo kreivi tai herra Varney ovat tulleet ajatelleksikaan sijoittaa vieraitaan sinne; ja jos se herra Tressilian on voinut saada sinne jonkun seurakseen, ja päälle päätteeksi kauniin neitosen, niin on hän minun mielestäni sen hyvin ansainnut.»

»Minäpä sanon Sinulle», julisti Lambourne, käyden vanginvartijan huoneeseen, »että Sinä olet aika aasi. — Mene vetämään se rautaporttisi rappusten sulkeiksi, äläkä vaivaa älykoppaasi kaikenlaisilla kummitusjutuilla. — Saatappas tänne tuo viinihaarikka, mies, sainpa pienen palavan sen roiston kanssa rimpuillessani.»

Lambournen vetäessä pitkiä siemauksia suoraan viinihaarikasta, maljaa käyttämättä, selitteli vanginvartija edelleen uskoaan ylikuonnollisiin asioihin.

»Sinä olet viipynyt vasta muutamia tunteja tässä linnassa ja koko senkin ajan olet Sinä, Lambourne, ollut niin juovuksissa, että Sinä olet ollut sekä kuuro ja mykkä että sokea. Mutta eiköpähän tuo kerskailemisesi hieman talttuisi, kun viettäisit yön kanssamme täyden kuun aikana, sillä silloin telmää kummitus kauheimmin; ja etenkin jos vielä kävisi vinkuva tuuli luoteisesta, sade räiskyisi ja ukkonen jyrähtelisi. — Voi mun päiviäni sentään mikä rätinä ja roikina ja voihkaminen ja ulvonta silloin kuuluu Mervynin kopista, aivan kuin tuosta päitemme päältä, niin ettei ole aina kaksi neljänestä paloviinaakaan saanut pysymään minua ja poikiani hiukankaan reippaalla tuulella!»

»Joutavia, mies!» vastasi Lambourne, jonka mielialaan hänen viimeiset kulauksensa, yhtyneinä aikaisemmissa tilaisuuksissa tapahtuneihin pullon puhutteluihin, alkoivat vaikuttaa elähyttävästi. »Sinä sitä ja puhua pärpätät, vaikket tiedä hengistä mitään. Ei kukaan osaa niistä mitään varmaa sanoa; ja mitä vähemmän niistä yleensä puhuu, sitä parempi. Yksi uskoo tähän, toinen tuohon — kaikki riippuu vain mielikuvituksesta. Minä olen nähnyt niitä monenlaisia, niitä uskojia, rakas Laurentius Lukkonen, oikein järkimiehiäkin. Muuankin suuri herra — nimestä viisi, Laurentius — uskoo tähtiin ja kuuhun ja kiertolaisiin ja niiden kulkuun ja muuhun semmoiseen ja luulee niiden kimmeltelevän vain hänen onnekseen; kun ne selvästi, tai oikeammin, Laurentius, juopuneesti puhuen paistavat yksinomaan sen takia, etteivät semmoiset kelpo veikot kuin minäkin suistuisi rapakoihin tai katu-ojiin. Hyvä, herra, antaa hänen tehdä päänsä mukaan, hän on kylliksi mahtava noudattamaan omaa tahtoansa. — Sitten on toinen hyvä — sangen oppinut mies, sen takaan, joka laskettaa kreikkaa ja hebreaa yhtä solkenaan kuin minä ikinä varkaanlatinaa — hän on hassahtanut myötävetoisuuksiinsa ja vastavetoisuuksiinsa — hän on muuttavinaan lyijyä kullaksi ja niin pois päin — no, olkoon menneeksi sekin minun puolestani, ja saakoon hän maksaa niille muutetulla rahalla, jotka ovat kyllin typeriä ottamaan sen täydestä. — Ja sitten tulet Sinä itse, kolmas suuri mies, vaikka et olekaan mikään oppinut etkä ylimys, olethan vain täydet kuusi jalkaasi pitkä, ja Sinunkin, tihrusilmäisen myyrän, sitä pitää kaikin mokomin uskoman kummituksiin ja haltijoihin ja sen sellaisiin. — Muutoin on sitä sentään olemassa vielä neljäskin suuri mies — tarkoitan suuri pieni mies tai pieni suuri mies — rakas Laurentiukseni — ja hänen nimensä alkaa V:llä, ja mihin uskoo hän? Ei kerrassaan mihinkään, kunnan Laurentius — ei mihinkään maassa eikä taivaassa eikä helvetissä; ja minä puolestani uskon pirun olemassaoloon vain sen takia, että täytyyhän toki olla joku, joka sieppaa yllämainittua ystäväämme perälihoista silloin 'kun sielu ruumiista erii', kuten laulussa sanotaan — sillä jokaista esilausetta pitää seuraaman johtopäätöksen — *raro antecedentem*, kuten tohtori Birchamalla oli tapana sanoa. — Mutta tämä on nyt jo kreikkaa Sinulle,

kelpo Laurentius, ja opiskeleminen on totta totisesti kuivaa työtä. — Ojennahan tänne se haarikka vieläkin kerran.»

»Jos Sinä juot vielä, Mikael», varoitti vanginvartija, »tulet Sinä olemaan surullisessa tilassa Arionia näytelläksesi tai isäntääsi palvellaksesi näin juhlallisena iltana; ja minä odotan joka hetki ison kellon soittavan kokoonnuttavaksi Mortimerin tornille kuningatarta vastaan ottamaan.»

Laurentius Tapulin häntä nuhdellessa joi Lambourne juomistaan, laski sitten melkein kokonaan tyhjentyneen haarikan kädestään syvään huokaisten ja alkoi puhua, ensin hiljaa, mutta sitten yhä kovemmin, mitä pitemmälle hän ehti. »Ei tee mitään, Laurentius — vaikka minä olisinkin hieman päissäni, minä tiedän sellaista, joka saa Varneyn pitämään minut selvänä. Mutta kuten jo sanoin, ei haittaa mitään, minä osaan juoda siivosti. Sitäpaitsi, minunhan täytyy Orionina mennä vesille, ja minä kylmetyttäisin itseni vallan pahanpäiväisesti, ell'en olisi ennakolta ottanut hieman sydämenvahvistusta. Minäkö en muka osaisi näytellä Arionia! Katsotaanpas vain, kykeneekö paraskaan mylvijä, joka ikinä vaivasi keuhkojansa kahdentoista pennin hinnasta, voittamaan minun karjuntaani! Mitäpä, jos minä laittaisin itseni pieneen valepukuun? — Miksi olisi kenenkään pakko pysyä selvissä päin tänä iltana? Vastaappas siihen — ilomieli kuuluu nyt uskollisen alamaisen velvollisuuksiin — ja minä sanon Sinulle, että tässä linnassa on sellaisia ihmisiä, joilla, ell'eivät he ole iloisia humalapäissään, on hyvin vähän toiveita olla iloisia selvänä. — Minä en mainitse mitään nimiä, Laurentius. Mutta tuo Sinun viinihaarikkasi on aika vekkuli nostamaan miestä oikein kuninkaalliselle riemutuulelle. Eläköön kuningatar Elisabet! — Eläköön jalo Leicester! — Eläköön korkeasti kunnioitettava herra Varney! — ja eläköön myös Mikael Lambourne, joka kiertää heidät kaikki sormensa ympärille!»

Tämän sanottuaan laskeutui hän rappuja alas ja asteli poikki sisäpihan.

Vanginvartija katseli hänen jälkeensä, pudisti päätänsä, ja vetäessään esiin ja teljetessään rautaporttia, joka portaat sulki teki mahdottomaksi kenenkään nousta ylemmäs kuin heti Mervynin kopin, kuten Tressilianin huonetta nimitettiin, alapuoliseen kerrokseen, puheli hän itsekseen: »Onpa se somaa olla isoisten suosiossa — minä olin vähällä menettää virkani, koska herra Varney luuli minun eräänä kylmänä aamuna haisevan paloviinalle; ja tuo veijari saa esiintyä hänen nähtensä sikahumalassa, eikä siitä kuitenkaan tule nuhteita eikä rangaistuksia. Mutta siitä huolimatta on hän niin peijakkaan älykäs poika, ettei tällainen tavallinen ihminen ymmärrä hänen puheistaan puoliakaan.»

XII Luku.

Nyt torni jyräämään — hän lähestyy! —
Puhukaa puolestamme, kellot — torvet
Kimakat; sytytin kouraan, tykkimies,
Ja kanuunaasi laulata kuin oisi
Käärelakkipakanoita ryntäämässä!
Myös näytelmiä — mut älyä tarvis
Niiden tekoon, ja min' oon vain miekan mies.

Neitseellinen Kuningatar — Murheellinen huvinäytelmä.

Kun Wayland oli edellisessä luvussa kerrotulla tavalla lähtenyt Tressilianin luota, jäi tämä epätietoisena miettimään, mihin nyt olisi ryhdyttävä, kun Raleigh ja Blount lähestyivät häntä käsikoukussa ja tapansa mukaan ankarasti riidellen. Tressilian ei silloisessa mielentilassaan suurestikaan halunnut heidän seuraansa, mutta heitä ei käynyt enää väistäminen; lisäksi tunsin hän, että kun hänet nyt kerran oli toimettomuuteen sitonut Amylle antamansa lupaus pysyä hänestä kaukana ja olla yrittämättä mitään hänen hyväkseen, hänen olisi parasta sekaantua yleiseen tuoksinaan ja näyttää kasvoillaan niin vähän kuin hän suinkin voi sitä tuskaa ja levottomuutta, joka raskaana painoi hänen sydäntään. Hän taipui siis urheasti välttämättömyyteen ja huikkasi tovereilleen: »Kaikkeaa iloa vain teille, hyvät herrat! Mistä te tulette?»

»Warwickista tietysti», vastasi Blount; »meidän täytyi väkisinkin palata muuttamaan vaatteita, niinkuin köyhät näyttelijät, jotka niin kernaasti monistavat ulkonaisen ihmisensä pukua vaihtamalla; ja viisainta olisi Sinun tehdä samoin, Tressilian.»

»Blount on oikeassa», vahvisti Raleigh; »kuningatar pitää paljon sellaisesta huomaavaisuudesta ja katsoo sitä kunnioituksen puutteeksi, jos joku ilmestyy hänen välittömään läheisyyteensä likaisessa ja rypistyneessä ratsastuspuvussaan. Mutta katsohan Blountia, Tressilian, kautta makeimman naurun, ja näe, millaiseksi hänen räätäilurjuksensa on hänet sonnustanut — sinistä, viheriää ja tulipunaista, punertavat nauhat ja keltaiset rihmaruusukkeet kengissä.»

»No, ja mikä siinä sitten on vikana?» kysyi Blount. »Minä käskin sen pihtikinttuisen varkaan panemaan parastaan eikä säästämään kustannuksia; ja luulenpa siitä tulleenkin koreaa ja kaunista — koreampaakin kuin nuo Sinun hetaleesi — Tressilian arvostelkoon.»

»Suostun — suostun», huudahti Walter Raleigh. »Ratkaise riitamme, Tressilian, taivaan nimessä!»

Näin tuomariksi pyydettyinä tarkasti Tressilian heitä molempia ja huomasi heti ensi silmäyksellä, että kunnan Blount oli räätälinä neuvosta laittanut kovin kirjavaa ylleen ja että hän oli yhtä saamaton ja kömpelö kaikkien niiden nauhojen ja punosten keskellä, jotka hänen puvussaan löyhyivät, kuin talonpoika pyhävaatteissaan; kun taas Raleighin puku oli sekä siro että huoliteltu, ja sopi liian hyvin hänen solakkaan, muhkeaan vartalonsa, herättääkseen erikoista huomiota. Tressilian julistikin siis, että Blountin puku oli koreampi, mutta Raleighin aistikkaampi.

Blount oli tyytyväinen tähän ratkaisuun. »Tiesinhän minä, että minun pukuni oli koreampi», riemuitsi hän; »jos se tikkimestari-lurjus olisi tuonut minulle tuollaisen yksinkertaisen nutun kuin Raleighin on, olisin minä iskenyt häneltä aivot päästä hänen omalla silitysraudallaan. Ei, jos sitä kerran narreja ollaan, niin ollaan sitten oikein aika mekosta, sanon minä.»

»Mutta miks'et Sinä ole paneutunut parhaimpiisi, Tressilian?» kysyi Raleigh.

»Erään hullunkurisen erehdyksen takia olen joutunut ulos huoneestani», vastasi Tressilian, »niin etten pääse käsiksi matkalaukkuuni. Ajoin tästä juuri lähteä Sinua hakemaan, jos vaikka Sinä ottaisit minut siksi aikaa asuntoosi.»

»Varsin mielelläni», sanoi Raleigh; »minulla onkin komeat paikat. Leicesterin kreivi on ollut kovin ystävällinen meitä kohtaan ja majoittanut meidät oikein ruhtinaallisesti. Vaikka hänen kohteliaisuutensa tapahtuukin pakosta, niin ulottuu se ainakin avaralle. Sinun olisi nähdäkseni viisainta puhua pulastasi kreivin kamaripalvelijalle — asia tulisi silmänräpäyksessä autetuksi.»

»Ei, eipä maksa vaivaa, kun kerran minä sovin Sinunkin huoneeseesi», virkkoi Tressilian. — »Minä en mitenkään tahtoisi olla haitaksi. — Tuliko muita mukanaan tänne?»

»Tulihan noita», selitti Blount, »Varney ja kokonainen lauma leicesteriläisiä sekä parisenkymmentä kelpo miestä Sussexin väkeä. Meidän tulee kuulemma odottaa kuningataria parveketornin edustalla — siksi ne kai sitä kiviläjää sanovat — ja katsella siellä muutamia hullutuksia; ja sitten on meidän määrä, Jumala armahtakoon, pitää seurata kuningattarelle isossa salissa sen aikaa, kun Hänen Majesteettinsa nykyiset saattajat ovat luomassa nahkaansa tai toisin sanoen riisumassa ratsastuspukuaan. Taivas minua auttakoon, mutta jos Hänen Majesteettinsa sattuisi minua puhuttelemaan, en minä totisesti tietäisi, mitä vastata!»

»Ja mikä pidätti heitä niin kauan Warwickissa?» tiedusteli Tressilian, tahtoen pysyttää keskustelun etäällä hänen omista asioistaan.

»Sellainen hassutusten sarja», vastasi Blount, »ettei moista ole vielä nähty edes Pärtylinmarkkinoillakaan. Siellä sitä oli puhujaa ja näyttelijää ja koiraa ja karhua ja apinoita esitteleviä miehiä ja eläviksi nukiksi paneutuneita akkoja — ihme, että se kuningatar kesti sen kaiken. Mutta tuon tuostakin tuli aina jotakin 'hänen armollisten kasvojensa suloisesta paisteesta' ja muuta sellaista hölynpölyä. Ja ah! turhamaisuus tekee narrin viisaimmastakin. Vaan tulkaa, lähtekäämme sinne parveketornin edustalle, — vaikk'en minä ymmärrä, Tressilian, minne Sinä panet tuon ratsastuspukusi ja nuo saappaasi.»

»Minä asetun Sinun taaksesi, Blount», sanoi Tressilian, joka näki ystävänsä ylenpalttisen komeuden nousseen hänen päähänsä. »Sinun kookas ruhosi ja kaunis pukusi peittävät minun heikot puoleni.»

»Teekin niin, Edmund», vastasi Blount. »Ja totta puhuakseni olenkin minä hyvin mielissäni, että Sinä pidät tätä minun pukuani kauniina, huolimatta kaikesta siitä, mitä tuo herra Älypää tuossa saattaa sanoa; sillä kun joku kerran hassuksi rupeaa, niin ruvetkoon sitten oikein perinpohjaisesti.»

Näin puhein kohensi Blount lakkiaan uljaampaan asentoon, oikaisi säärensä ja alkoi miehekkäästi astella eteenpäin aivan kuin olisi hän tepastellut piikkimiestensä etunenässä, tuon tuostakin tyytyväisenä katsahtaen tulipunaisiin sukkiinsa ja kengissään kukoistaviin suunnattomiin keltarusuihin. Tressilian seurasi häntä omiin murheellisiin ajatuksiinsa vaipuneena, tuskin huomaten Raleighia, joka kuiskaili Tressilianin korvaan niitä sukkeluuksia, joita hänen eloisa mielikuvituksensa kunnianarvoisan ystävän kömpelön turhamaisuuden huvittamana loi.

Tällä tavoin kulkivat he pitkän sillan eli kilpatantereen yli ja asettuivat muiden aatelismiesten mukana

parveketornin ulkoportin edustalle. Kaikkiaan oli heitä noin neljäkymmentä ritarien parhaimmistosta valittua miestä järjestettyinä kunniavahdiksi kahteen riviin portin molemmin puolin ja sen tiheän peitsi- ja tappara-aitauksen sisään, jonka muodostivat Leicesterin komeihin varustuksiin puettut huovit. Aatelismiehillä ei ollut muita aseita kuin miekat ja tikarit, ja olivat he niin loistavasti puettut kuin suinkin saattoi kuvitella; ja kun sen ajan kuosi piti tuhlailevan komeuden näyttelemisestä, näkyi siellä vain samettia ja kulta- ja hopeakangasta, nauhoja, sulkia, jalokiviä ja kultaviitjoja. Huolimatta vakavammista surunsyistä ei Tressilian kuitenkaan voinut olla tuntematta, että hän ratsastuspuvussaan, niin oivallinen kuin se saattoi ollakin, esitti oikeastaan hyvin surkeata osaa tällä »prameilevan komeuden» näyttämöllä, etenkin kun hän näki sopimattoman asunsa herättävän ihmettelyä ystäviensä ja ivaa ja halveksumista leicesteriläisten joukossa.

Me emme voi olla mainitsematta tätä seikkaa, vaikka se näyttäisikin olevan ristiriidassa Tressilianin luonteen vakavuuden kanssa; sillä totuus on, että huolehtiminen ulkonaisesta ihmisestämme on laji itserakkautta, josta eivät viisaimmatkaan vapaudu ja johon mieli niin vaistomaisesti ohjautuu, ettei ainoastaan melkein väistämättömään kuolemaan kiiruhtava sotilas vaan jopa läheisestä mestauksestaan varma rikollinenkin pitää erikoista huolta ulko-asunsa kelvollisuudesta. Vaan älkäämme poiketko kertomuksestamme.

Kesäillan hämärä (9 p. heinäk. 1575) oli laskeutunut maille ja vesille, sillä aurinko oli hiljattain kadonnut näkyvistä, ja kaikki odottivat jännitettyinä kuningattaren pikaista saapumista. Väkijoukko oli jo ollut koolla useita tunteja ja se kasvoi vain kasvamistaan. Anteliaasti jaellut virvokkeet, paistettu häränliha ja eri paikoissa tien varrella avatut oluttynnyrit olivat pitäneet kansanjoukkoa mainiolla ja hyvänsävyisellä tuulella kuningatarta ja hänen suosikkiaan kohtaan, mikä ei ehkä olisi tapahtunut, jos odottajain olisi lisäksi täytynyt paastota. He tappoivat siis aikaa tavallisin rahvaan huvitteluin, huutaen, hoilaten, kiljuen, tehden repäiseviä kujeita toisilleen ja kohottaen ilmoille sen sekasortoisen hälinän, joka aina liittyy moisiin tilaisuuksiin. Kaikki tiet ja kentät olivat täynnä kansaa, mutta erittäinkin metsästyspuiston portin edusta, minne suurin osa alemmaa rahvasta oli kokoontunut; melu ja räihinä kävi yhä äänekkäämmäksi, kun yht'äkkiä sähköinen suhahti taivasta kohti ja samalla hetkellä linnan ison kellon kumahdukset alkoivat vyöryä yli maiden ja mantereitten.

Heti syntyi kuoleman hiljaisuus, jota seurasi syvä odotuksen hyrinä, monen tuhannen hiljaa puhuvan ihmisen yhdistynyt ääni, tai yksinkertaisemmin sanoen, suunnattoman kansanjoukon kuiske.

»Nyt ne varmaan tulevat», virkkoi Raleigh. »Tressilian, tuo humina on suurenmoinen. Me kuulemme sen tänne asti, niinkuin merimiehet pitkän matkan jälkeen kuulevat yö-vartiollaan maininkien kohahtavan jotakin kaukaista, tuntematonta rantaa vasten.»

»Loruja!» vastasi Blount. »Minusta kuulostaa se aivan samanlaiselta kuin hatasarvieni mylvinä Wittenswestlowen niityltä.»

»Kohta rupeaa hän saarnaamaan meille karjoistaan», sanoi Raleigh Tressilianille; »hän ajattelee vain lihavia härkiä ja meheviä laitumia — hän on tuskin omia elukoitaan parempi ja muuttuu uljaammaksi ja vlevämmäksi vasta kun hänet yllytetään huitomaan ja ryntäämään.»

»Pian hän siihen työhön rupeaakin», varoitti Tressilian, »ellet Sinä säästä sukkeluukiasi.»

»Hui hai, siitä välitän minä viisi!» vastasi Raleigh; »mutta Sinustakin, Tressilian, on tullut jonkunlainen tarhapöllö, joka lentelee vain öisin; Sinä olet vaihtanut laulusi ilkeään rääkyntään ja hyvän seuran seiniläsköynnöksiin.»

»Mutta mitä eläimen lajia sinä sitten itse luulet olevasi, Raleigh», kysyi Tressilian, »kun Sinä katselet meitä kaikkia noin vain yli olkaisi?»

»Kuka, minäkö», vastasi Raleigh. »Kotka minä olen, joka en koskaan halua ajatella kurjaa maata niin kauvan kuin on taivas lihoiteltavana ja aurinko tuijotettavana!»

»Kautta Pyhän Barnabaan, mainiosti kerskattu!» virkkoi Blount; »mutta, hyvä herra Kotka, varohan häkkiä ja varohan metsästäjää. Moni lintu on lentänyt yhtä korkealle, ja kuitenkin olen minä nähnyt ne olkitukko mahassa roikkuvan poutahaukkojen peloittimina. — Mutta kuulkaahan, mikä kuolonhiljaisuus valtasi ne nyt äkkiä!»

»Kulkue pysähtyy metsästyspuiston portille, missä tietäjä-akka, muuan *fatidicae*-naisista astuu kuningatarta vastaan, ennustamaan hänen tulevia vaiheitansa», selitti Raleigh. »Minä näin ne säkeet; niissä on hyvin vähän makua ja pontta, ja Hänen Majesteettiinsa on jo sullottu kelpolailla tuollaisia runollisia kohteliaisuuksia. Hän kuiskasi minulle siellä Ford-millissä, lähestyessään Warwickin yltäkylläisyyttä, kunnantuomarin puheen aikana, että hän oli '*pertaesa barbarae loquela*'.»

»Kuningatar kuiskasi *hänelle!*» ihmetteli Blount itsekseen; »hyvä

Jumala, mitähän tästä maailmasta vielä tulee!»

Hänen enemmän mietiskelynsä keskeytti väkijoukon riemuhuuto, niin hirvittävän voimakas, että sen kaiku kiiri peninkulmia avaralle yli koko tienoon. Tien sivuille lähemmäs asetetut vartijat yhtyivät kukin vuorostaan huutoon, joka kulovalkean tavoin kiiti linnaan, ilmoittaen siellä kaikille, että kuningatar Elisabet oli ratsastanut Kenilworthin kuninkaallisen metsästyspuiston portista sisään. Kaikki linnan soittokoneet ulvahtivat täyteen ääneen, ja kaikki tykit ja kaikki pienemmät tuliluikut laukaistiin muureilta; mutta rumpujen pärinä ja torvien toivotus ja kanuunainkin jyrähdykset kaikuihin vain heikkona säästyksenä kansanjoukon huikkeen huudon ja kiljahdusten keskeltä.

Kun melu oli hieman asettunut, alkoi puiston portilta näkyä väkevää valoa, joka avonaista ja kaunista, ja — kuten jo olemme huomauttaneet — molemmin puolin Leicesterin kreivin huovien reunustamaa lehtokujaa pitkin parveketornia lähetessään yhä vain paisui ja kirkastui. Käsky vierit pitkin riviä: »Kuningatar! Kuningatar! vaiti, seiso suorana!» Ja eteenpäin lasketti kulkue kahdensadan paksun, yhtä monen ratsumiehen pitelemän vahatuohuksen valaisemana, niin että koko saattue näkyi yhtä selvästi kuin keskellä kirkkainta päivää, mutta erittäinkin sen pääryhmä, minkä keskuksen loistavasti puettu ja jalokivin kimalteleva kuningatar muodosti. Hän ratsasti maidonvalkoisella hevosella, jota hän ohjasi erinomaisen kauniisti ja arvokkaasti; ja koko hänen uljaasta ryhdistään ja jalosta käytöksestään näkyi, että hän oli satojen kuninkaiden jälkeläinen.

Hänen Majesteettinsa rinnalla ratsastavat hovinaiset olivat pitäneet huolta siitä, ettei heidän ulkoasunsa ollut millään tavoin komeampi kuin heidän arvonsa ja nykyinen tilaisuus välttämättä vaativat, jottei mikään halvempi loiste pääsisi himmentämään kuninkaallisen valon säteilyä. Mutta heidän henkilökohtaiset sulonsa ja upeus, joka kaikesta varovaisuudestakin huolimatta vallitsi heidän puvuissaan ja varustuksissaan, osoittivat heidät loistostaan ja kaunottaristaan kuuluisan valtakunnan parhaimmistoksi. Ja naisia rajoittavista näkökohdista riippumattomain hovimiesten komeilu oli kerrassaan hillitön.

Leicester, joka epäjumalankuvan tavoin kimalteli jalokiviä ja kultakangasta, ratsasti hänen majesteettinsa oikealla puolella, niin hyvin hänen isäntänään kuin hänen tallimestarina. Hänen mustan orhinsa ruumiissa ei ollut ainoatakaan valkoista karvaa, ja oli se Europan kuuluisimpia sotaratsuja, jonka kreivi oli suurin kustannuksin hankkinut erikoisesti tätä juhlallista tilaisuutta varten. Jalo eläin tuskastui saattueen hidasta kulkua, kaarsi uljasta kaulaansa ja pureskeli hopeakuolaimia, jotka estivät sitä syöksähtämästä täyteen vauhtiin, niin että vaahto purskui sen suusta ja täplitti ikäänkuin lumihietaleinä sen mahtavan rinnan ja sen kauniit etujalat. Ratsastaja tuotti kaikkea kunniaa sille korkealle paikalle, missä hän oli ja sille uljaalle orhille, joka häntä kantoi; sillä ei kukaan koko Englannissa, ehk'eipä koko Europassakaan ollut Dudleyta etevämpi ratsastustaidossa ja kaikissa siihen kuuluvissa tempuissa. Hän oli paljain päin, kuten kaikkikin hovimiehet kulkueessa; ja tuohusten punainen valo väikkyi hänen pitkällä, mustilla kiharoillaan ja hänen kasvojensa jaloilla piirteillä, joiden ehdottomassa kauneudessa ankarinkin arvostelija olisi löytänyt vain yhden, niin sanoaksemme ruhtinaallisen virheen, sen nimittäin, että otsa oli hiukan liian korkea. Tänä ikimuistettavana iltana kuvastivat nuo piirteet alamaisen nöyrää kiitollisuutta, joka ymmärtää pitää arvossa sitä suurta kunniaa, minkä kuningatar oli hänelle suonut, ja myöskin kaikkea sitä ylpeyttä ja tyytyväisyyttä, jonka niin ylevä hetki oli hänen sydämessään herättänyt. Mutta vaikeivät siis hänen silmänsä eivätkä kasvonsa ilmaisseet muita kuin tilaisuuteen täysin soveltuvia tunteita, huomasivat kuitenkin muutamat kreivin läheisimmät ystävät, että hän oli tavattoman kalpea, ja pelkäsivät kaikki hänen rasittavan itseään enemmän kuin hänen terveytensä salli.

Varney ratsasti ylimpänä aseenkantajana aivan herransa takana, ja hoiteli kreivin mustaa samettihattua, jota koristi timanttisolki ja jossa liehui valkoinen sulka. Hän piti koko ajan tarkasti silmällä isäntänsä, ja Leicesterin lukuisista palvelijoista hän juuri kaikkein kiihkeimmin toivoi — syistä, jotka lukija jo tuntee — että hänen herransa voimat ja tarmo veisivät hänet kunnialla tämän niin ankaran päivän päähän. Sillä vaikka Varney oli yksi niitä harvoja — hyvin harvoja siveellisiä hirviöitä, jotka koettavat viihdyttää uneen oman sydämensä soimauksia ja jotka jumalankieltämys saattaa siveellisen tunnottomuuden tilaan, kuten opiumi poistaa kuolevain kärsimykset, niin tiesi hän kuitenkin, että hänen isäntänsä rintaan oli jo syttynyt se tuli, joka ei koskaan sammuu ja että hänen herransa tunsikin kaiken ylempänä kuvailemamme loiston ja komeuden keskelläkin sen madon kalvavan, joka ei koskaan kuole. Mutta koska Leicesterin kreivi oli Varneyn oman ilmoituksen nojalla varma siitä, että hänen kreivittärensä poti pahoinvointia, joka tulisi kuningattarelle täydellisesti selittämään, miksi hän ei ollut saapunut Kenilworthiin, arveli hänen ovela tallimestarinsa, ettei niin kunnianhimoinen mies sallisi ulkonaisen väsymyksen voittaa itseään.

Kuningattaren lähimpään saattueeseen päässeet miehet ja naiset olivat luonnollisesti urhouden ja kauneuden perikuvia — tämän merkillisen hallituskauden jalosukuisimpia ylimyksiä ja viisaimpia neuvonantajia, joiden nimien luetteleminen kuitenkin vain väsyttäisi lukijaa. Heidän takanaan tuli pitkät rivit ritareita ja aatelismiehiä, joiden arvo ja sukuperä, niin merkittäviä kuin ne ehkä olivatkin, joutuivat

tämän kulkueen ylhäisen ja mahtavan eturintaman varjoon, samoin kuin he itse sen jälkijoukkoon.

Täten järjestettynä läheni uljas ratsasseurue parveketornia, joka, kuten olemme huomauttaneet, muodosti linnan etuvarustuksen.

Nyt oli jättiläismäisen portinvartijan astuminen esiin. Mutta se miesparka oli niin sekaannuksissaan, — suunnaton olutkannu näet, jonka hän oli vähää ennen tyhjentänyt muistinsa teroittamiseksi, olikin petollisesti vain hämmettänyt aivot, joita sen oli määrä kirkastaa, — että hän vain voihki surkeasti ja jäi istumaan kivipenkille; ja kuningatar olisi ratsastanut ohi ilman tervehdystä, ellei portinvartijan salainen liittolainen, Flibbertigibbet, joka oli piiloutunut hänen taakseen, olisi pistänyt häntä neulalla hänen aikaisemmin kuvailemamme lyhyen lonkkavaatetuksensa taka-osiin.

Jättiläinen kiljaisi julmasti, mikä ei sopinut niinkään huonosti hänen osaansa, kavahti kohoksi nuijineen ja lyöä huitaisi sillä pari ankaraa kertaa ympärilleen, ja sitten syöksähti hän kannusten raateleman vaunuhevosen tavoin keskelle runomittaisen tervehdyspuheensa tulisinta vauhtia ja lasketti Dickie Sludgen tehokkaan kuiskauksen avustamana jyrisevällä pauhulla säejakson, josta esitämme seuraavat näytteet; — lukijan on otaksuminen, että ensi säkeet ovat tarkoitettut portin luo tungeskelevalle väkijoukolle, kun taas loppu-osa lausuttiin kuningattaren lähestyessä, jonka nähdessään jättiläismäinen portinvartija, ikäänkuin taivaallisen ilmestyksen satuttamana, pudotti nuijansa, luopui avaimestaan ja jätti tien avoimeksi yön jumalattarelle ja hänen uljaalle saattueelleen.

»Mikä melske, tungos, häly täällä —?

Luitanne varokaa ja etäällä

Pysykää! Vahti oon, en olkimies,

Äänein ja nuijain käskyn temput ties.»

»Mut vaiti — ei, seis — mikä näky tää?

— Mi ihanuus se tuolta ennättää?

Mikä jalo tähti seuran jalon:

Timantin se voittaa säihkypalon?

Huikaistuna nuijan, avaimeni

Jätän; eteesi käyn polvilleni,

Kirkas ihme; kulje onnekkaana; —

Hajotkoon portti, mi aukene ei Sulle autuaana!»

Elisabet otti hyvin armollisesti herkulesmaisen vartijan tervehdyksen vastaan ja päätään hänelle kiitokseksi nyökäytettyään, ratsasti hänen torninsa läpi, jonka huipusta kajahti yht'äkkiä valtava, sotaisa soitanto, mihin taas vastasivat muut eri kohtiin linnan muureja ja metsästyspuistoa sijoitetut soittokunnat, niin että kun yhden sävelet vielä kaikuna kiirivät, niitä heti jatkoi toinen milloin miltäkin ilmansuunnalta.

Tämän soitonhuminan keskellä, joka ikäänkuin tenhottuna kuului milloin olevan aivan lähellä, milloin kauvempaa kajahtelevan, milloin valittavan niin vienosti ja hiljaa kuin olisi tuo etäisyys vähitellen tullut niin suureksi, että vain viimeiset viipyvät värähdykset ehtivät enää korvaan, kulki kuningatar Elisabet parveketornin läpi, nousten sitten pitkälle sillalle, joka ulottui sieltä aina Mortimerin torniin asti ja joka oli nyt kirkas kuin päivä, niin monia soihtuja oli kiinnitetty vaajavarustukseen sen molemmin puolin. Useimmat ylimykset laskeutuivat tässä satulasta, toimittivat hevosesensa läheiseen Kenilworthin kylään ja seurasivat kuningatarta jalkaisin, kuten nekin aatelismiehet, jotka olivat odottaneet häntä parveketornin edustalla.

Tässä tilaisuudessa, kuten jo usein ennenkin illan kuluessa, puhutteli Raleigh Tressiliania ja hämmästy suuresti hänen hajanaisia ja epämääräisiä vastauksiaan; kun Tressilian sen lisäksi oli luopunut huoneestaan ilman selvästi perusteltuja syitä, esiintynyt huolimattomassa puvussa juuri silloin, kun se kaikkein helpoimmin saattoi loukata kuningatarta ja näyttänyt hänen mielestään muitakin säännöttömyyden oireita, alkoi Raleigh epäillä ystävänsä joutuneen tilapäiseen mielenhäiriöön.

Tuskin oli kuningatar ehtinyt sillalle, kun hänelle jo tarjoutui uusi näytelmä; sillä heti kun soittokuntain sävelet olivat ilmoittaneet hänen saapuneen sille kohdalle, ilmestyi järvelle hirsilautta, joka oli laitettu pienen uivan saaren tapaiseksi, jota valaisivat monet soihdut ja jota ympäröivät merihevosia esittävät uivat valekuvat, mitkä taas kantoivat selässään tritoneja, merenneitoja ja muita järvien ja jokien tarumaisia jumalia; lautta lähti liikkeelle pienen haikaramajan takaa, missä se oli ollut piilossa, ja lipui keveästi sillan toista päätä kohti.

Saarella näkyi kaunis, vaaleansiniseen silkkiviittaan puettu nainen; hänen uumenillaan oli leveä vyö, johon oli piirretty samanlaisia merkkejä kuin hebrealaisten mietelippuihin. Hänen jalkansa ja käsivartensa olivat paljaat, mutta hänen ranteitaan ja nilkkojaan koristivat tavattoman jyrkevät

kultarenkaat. Hänen pitkän, hienon, mustan tukkansa kaunistuksena upeili keinotekoisesta mistelistä väännetty kruunu eli seppele, ja kädessään kantoi hän mustaa, hopeapäistä sauvaa. Seurana oli hänellä kaksi samaan vanhanaikaiseen, tarumaiseen tapaan puettua vedenneitoa.

Koko näytelmä oli niin hyvin järjestetty, että tämä Uivan Saaren Valtijatar laski molempine seuralaisineen matkansa ihasuttavasti suoritettuaan Mortimerin tornin rantaan juuri samalla hetkellä, kun Elisabetkin ehti tämän ulkovarustuksen edustalle. Outo ilmestys julisti sitten oivallisessa puheessa olevansa se kuuluisa Järven Neito, jota niin usein mainitaan kuningas Arturin taruissa, joka oli vaalinut pelättyä Lancelotia tämän nuorena ollessa ja jonka kauneus oli voittanut mahtavan Merlininkin viisauden ja taikakeinot. Näistä varhaisista ajoista lähtien oli hän pysynyt kristallivaltakunnassaan, huolimatta niistä uljaista ja mainehikkaista miehistä, jotka olivat vuoronsa perään pitäneet Kenilworthia hallussaan. Saksilaiset, tanskalaiset, normannit, Saintlowet, Clintonit, Mountfortit, Mortimerit, Plantagenetit, niin suuria kuin he olivatkin olleet sekä asekuntonsa että voimansa puolesta, eivät olleet vielä koskaan, vakuutti hän, saaneet häntä nostamaan päätänsä vedestä, minkä pohjalla hänen ihana palatsinsa kimalteli. Mutta kaikkia näitä suuria nimiä suurempi nimi oli nyt tullut hänen kuuluvilleen ja hän oli saapunut kunnioituksensa ja velvollisuutensa tuomana toivottamaan verrattomalle Elisabetille kaikkea hauskuutta niistä huvituksista, joita linna ja sen ympäristöt, sen maat ja vedet saattoivat tarjota.

Kuningatar kuunteli sangen suosiollisesti tätäkin tervehdystä ja vastasi pilailleen: »Me luulimme tämän järven kuuluneen omiin alueihimme, kaunis neito; mutta koska nyt niin suuri kuuluisuus väittää niitä omikseen, olemme me mielihyvin jossakin toisessa tilaisuudessa lähemmin keskusteleva Teidän kanssanne meidän yhteisistä eduistamme.»

Saatuana tämän armollisen vastauksen, katosi Järven Neito, ja Arion, joka oli myöskin ollut merijumalien joukossa, nousi delfininsä selkään. Mutta Lambourne, joka oli ryhtynyt esittämään sitä osaa Waylandin poistuttua ja joka oli kylmettynyt viivytyään liian kauvan hänelle niin vastenmieliseen alkuaineeseen vaipuneena, ei ollut mitenkään voinut oppia puhettansa ulkoa, ja kun ei hänellä nyt portinvartijan tavoin ollut kuiskaajaakaan, päätti hän korjata asian häikäilemättömyydellä, repäisi naamuksen kasvoiltaan ja vannoi: »Vieköön sen tuhannen peijakas koko roskan! Minä en ole mikään Arion enkä Orion, vaan rehellinen Mikko Lambourne; minä olen juonut Teidän Majesteettinne terveydeksi koko upposen päivän ja nyt minä olen noussut tähän toivottamaan Teidän Majesteettianne sydämellisesti tervetulleeksi Kenilworthin linnaan.»

Tämä harkitsematon hullutus vastasi ehkä paremmin tarkoitustaan kuin koreita sanoja vilisevä puhe. Kuningatar nauroi makeasti ja vannoi — hänkin vuorostaan — että se oli paras puhe, mitä hän oli kuullut koko päivänä. Lambourne, joka heti näki, että hänen rohkea temppunsa oli pelastanut hänen luunsa, hyppäsi rannalle, potkaisi delfininsä menemään ja julisti, ettei hän tästä lähin enää ryhdy mihinkään tekemisiin kalojen kanssa muualla kuin päivällispöydässä.

Ja kun kuningatar oli juuri ratsastamaisillaan linnaan, syttyi vesillä ja mailla se ikimuistettava ilotulitus, jota kuvatakseen lukijalle entuudestaan tunnettu mestari Laneham on tuhlanut kaiken kaunopuheisuutensa.

»Sellainen oli», sanoo neuvoshuoneen oven ylivartija Kenilworthissa Elisabetin kunniaksi tapahtuneista juhlallisuuksista laatimassaan kertomuksessa, joka on vieläkin tallella ja joka on pari kertaa painettu viime aikoinakin, »sellainen oli palavain sähikäisten loiste, sellainen säihkyväin tähtien tuike, sellainen kipinäin paljous ja tulva, sellainen kiitävän tulen loimotus, sellainen salamain välähtely ja sellainen kaikkien niiden voima ja pauhu ja mahtavuus, että taivaat tärisivät, vedet vapisivat ja maa liikkui, ja että minä kaikesta rohkeudestani huolimatta jouduin väkevän pelästyksen valtaan.»

XIII Luku.

Ei, tää juttu maaliskuuhun säästä,
Jänisten hulluusaikaan. Puhu järkeä,
Kiihkotta kylmät todistukset näytä,
Tai istunnon mä tähän päätän.

Beaumont ja Fletcher.

Meidän aikomuksemme ei suinkaan ole ruveta yksityiskohtaisesti kertomaan Kenilworthin ruhtinaallisista juhlista kuten mestari Robert Laneham, jonka kuvauksesta me lainasimme osan edellisen luvun loppuun. Riittää, kun mainitsemme, että sen komean ilotulituksen kestäessä, jonka esittämiseksi me turvauduimme Lanehamin kaunopuheisuuteen, kuningatar ratsasti Mortimerin tornin

alatse Kenilworthin ulkopihaan, kaikkialla kohdaten pakanallisia jumalia ja muinaisajan sankareita, jotka polvilleen laskeutuen taritsivat hänelle lahjoja ja kohteliaisuuksia, ja että hän vihdoinkin saapui linnan suureen saliin, joka oli hänen kunniakseen koristettu mitä loistavimmin silkkiseinäverhoin, jossa kaikenlaiset haju-aineet tuoksuivat ja jossa vienon, ihanan soiton säveleet väräjäivät. Veistoksin kaunistetusta tammikatosta riippui mahtava, kullatusta pronssista tehty kynttiläkruunu; se oli muovattu lentävän kotkan muotoon, jonka levitetyillä siivillä seisoi kolme mies- ja kolme naiskuvaa, pitäen kahta haaraa kumpaisessakin kädessään. Salia valaisi siis kaksikymmentäneljä vahatuohusta. Tämän loistavan salin yläpäässä oli komea kunniakatos suojaamassa kuninkaallista valta-istuinta, ja sen vieressä oli ovi, josta näkyi pitkä rivi kuningattarelle ja hänen hovinmaisilleen varattuja, mitä upeimmin sisustettuja huoneita, minne hän saattoi vetäytyä rauhaan milloin vain suvaitsi.

Talutettuaan kuningattaren valta-istuimelle, polvistui Leicesterin kreivi hänen eteensä, suuteli hänen ojennettua kättänsä, kasvoillaan ilme, jossa haaveellinen ja ihaileva lemmenkuvastelu onnellisesti yhtyi nöyrän kuuliaisuuden sävyyn, ja kiitti häntä mitä innokkaimmin ja hartaimmin hänen osakseen tulleesta korkeimmasta kunniaista, mitä hallitsijatar voi alamaiselle osoittaa. Siinä polvistuneessa asennossaan näytti hän niin kauniilta, että Elisabetia halutti pientää kohtausta hieman kauvemmin kuin ehkä välttämättä tarpeellista oli; ja ennen kuin hän salli kreivin nousta, hipaisi hän kädellään hänen päätään niin läheltä, että hän melkein kosketti hänen pitkiä, tuoksuavia kiharoitaan, ja niin hellän taipuisasti, kuin olisi hän tahtonut sillä viitata, että hän olisi hyvin mielellään tehnyt siitä liikkeestä lempeän hyväilyn, jos olisi uskaltanut.

Vihdoin käski kuningatar hänen nousta, ja seisoen valta-istuimen vieressä, selitteli kreivi hänelle niitä erilaisia valmistuksia, joita oli tehty hänen hauskuudekseen ja mukavuudekseen ja joihin kaikkiin kuningatar antoi pikaisen ja suosiollisen hyväksymyksensä. Kreivi pyysi sitten hänen majesteetiltaan lupaa itselleen ja saattueeseen kuuluneille ylimyksille vetäytyä lyhyeksi hetkeksi laittautumaan niin jaloon tilaisuuteen paremmin sopivaan pukuun, millä ajalla näillä kunnioitettavilla aatelismiehillä (osoittaen Varneyta, Blountia, Tressiliania ja muita), jotka ovat jo ulko-asunsa uudistaneet, on oleva kunnia odottaa hänen majesteettinsa käskyjä tässä salissa.

»Tapahtukoon niin, herra kreivi», vastasi kuningatar. »Tepä voisitte hyvin teatteria hoitaa, Teillä kun on kaksinkertainen näyttelijäkunta. Mitä meihin tulee, niin ajomme me tänä iltana nauttia Teidän kohteliaisuudestanne vain aivan maalaisittain, koska ei meidän tarkoituksemme ole muuttaa ratsastuspukuamme, me kun olemme tosiaankin hieman väsyneet matkasta, jota meidän kunnan alamaistemme suuret joukot hieman hidastuttivat, mutta jonka heidän osoittamansa rakkaus samalla teki niin ihanaksi.»

Tämän luvan saatuaan poistui siis Leicester salista niiden ylimysten seuraamana, jotka olivat saattaneet kuningatarta Kenilworthiin. Aatelismiehet, jotka olivat kiiruhtaneet edelle ja jotka siis olivat pukeutuneet tätä juhlallista tilaisuutta varten, jäivät sinne. Mutta kun useimmat heistä olivat syntyperältään ja arvoltaan alhaisempia kuin poistuneet, pysyttelivät he kunnioittavan matkan päässä Elisabetin valta-istuimesta. Kuningattaren terävä silmä erotti pian Raleighin toisten joukosta sekä pari kolme muuta, jotka hän tunsikin henkilökohtaisesti, ja hän viittasi heti heitä lähenemään ja puhutteli heitä hyvin armollisesti. Etenkin Raleigh, jonka viittaseikkailun samoin kuin runon lausumisenkin kuningatar vielä muisti, sai sangen suosiollisen vastaanoton; ja häneltä Elisabet enimmäkseen kyselikin salissa näkyväin henkilöitten nimeä ja arvoa. Näihin tiedusteluihin vastasi Raleigh tarkasti, mutta samalla joskus leikkilisen ivallisesti, mistä Elisabet näytti olevan hyvin huvitettu. »Ja kuka on tuo talonpoikamainen mies tuolla?» kysyi kuningatar, katsahtaen Tressilianiin, jonka tahrainen puku tässä tilaisuudessa suuresti himmensi hänen kauniita kasvojaan.

»Runoilija, Teidän Majesteettinne luvalla», vastasi Raleigh.

»Olisipa minun pitänyt arvata se hänen huolimattomasta puvustaan», virkkoi Elisabet. »Olen nähnyt runoilijoita, jotka olivat niin ajattelemattomia, että heittivät viittansa vesilätäköihin.»

»Se tapahtui varmaankin silloin, kun aurinko oli huikaissut sekä heidän silmänsä että heidän järkensä», vastasi Raleigh.

Elisabet hymyili ja jatkoi — »Minä kysyin sen huolimattoman miehen nimeä, ja Te ilmoititte minulle vain hänen ammattinsa.»

»Tressilian on hänen nimensä», sanoi Raleigh vastenmielisesti, sillä hän ei aavistanut mitään hyvää ystävälleen sävystä, jolla kuningatar hänestä puhui.

»Tressilian!» huudahti Elisabet. »Oo, tarinamme Menelaus. No, onpa hän pukeutunut tavalla, joka auttaa sangen suuresti ymmärtämään hänen kauniin, petollisen Helenansa menettelyä. Ja missä on sitten Farnham, tai mikä hänen nimensä nyt olikaan — se Leicesterin kreivin palvelija, tarkoitan — tämän devonshirelaisen lemmenseikkailun Paris?»

Vielä vastenmielisemmin nimitti Raleigh Varneyn ja osoitti, kuka hän oli; Varneyn räätäli oli tehnyt kaikki, mitä hänen taitonsa suinkin saattoi tehdä hänen ulko-asunsa somistamiseksi; ja ell'ei hän ollutkaan erikoisen miellyttävän näköinen, niin korvasi sitä puutetta hänen terävä vaistonsa ja tottunut hieno käytöstapansa.

Kuningatar silmäili vuoroin toista, vuoroin toista ja virkkoi: »Tämä sama runollinen herra Tressilian, joka on nähtävästi liian oppinut muistaakseen, kenen läheisyydessä hän on, kuuluu varmaankin niihin, joista Geoffrey Chaucer sanoo niin sattuvasti: 'Viisaimmat oppineet eivät aina ole viisaimpia ihmisiä!' Muistan, että tuo Varney on aika liukaskielinen veijari. Minä uumoilen, että sillä kauniilla karkulaisella oli hieman syytä rikkoa sanansa.»

Tähän ei Raleigh uskaltanut vastata mitään, koska hän tajusi, miten vähän hän hyödyttäisi Tressiliania vastustamalla kuningattaren ajatuksia; eikä hän ollut lainkaan selvillä, olisiko lopultakin paras seikka, mikä Tressilianille saattaisi tapahtua, se, että kuningatar kerta kaikkiaan valtansa nojalla ratkaisisi tämän asian, johon hän huomasi Tressilianin ajatusten hellittämättömän, peloittavan lujasti kiintyneen. Näiden mietteiden risteillessä hänen vilkkaissa aivoissaan, avautui salin alapään ovi, ja Leicester palasi useiden sukulaistensa ja puoluelaitensa seuraamana.

Kreivi oli nyt kokonaan puettu valkeaan; hänen kenkensä olivat valkeaa samettia; hänen sukkansa valkeaa silkkiä, hänen kaationsa valkeaa samettia, jonka alta reiden keskikohdalle röyhellystyistä halkeamista näkyi hopeakangasta; hänen päällysnuttunsa hopeakangasta, kiinteä takki valkeaa, hopealangoin ja helmin kirjailtua samettia; hänen vyönsä ja tuppensa valkeaa, kultanastoin koristettua samettia; hänen tikarissaan ja miekassaan oli kultaiset ponnet ja oli niihin muutoinkin kultaa tuhlattu; ja kaiken yllä huljui väljä valkosilkkinen viitta, jonka kultakirjainen reunus oli jalkaa leveä. Sukkanauhan ritarikunnan kaulakoriste ja sininen sukkanauha itse hänen polvessaan täydensivät Leicesterin kreivin loistavan puvun, joka sopi niin erinomaisesti hänen solakkaan vartaloonsa, hänen miellyttävään elehtimiseensä, hänen ruumiinsa oivallisiin suhteisiin ja hänen hienoihin kasvonpiirteihinsä, että kaikki, jotka hänet näkivät, myönsivät hänet kauneimmaksi mieheksi, minkä he olivat koskaan tavanneet. Sussex ja muut ylimykset olivat hekin komeassa asussa, mutta loistossa ja ulkomuodon suloudessa voitti Leicester heidät kaikki ylivoimaisesti.

Elisabet tervehti häntä erinomaisen suosiollisesti. »Meillä olisi kuitenkin suoritettavana muuan kuninkaallisen oikeutemme alalle kuuluva teko», sanoi hän sitten. »Siinä on kysymyksessä asia, joka kiinnittää meidän mieltämme sekä naisena että englantilaisen kansamme äitinä ja suojelijana.»

Tahtomattaankin värähti Leicester kauhusta kumartaessaan syvään ja vakuuttaessaan alttiuttaan hänen kuninkaallisten käskyjensä tottelemisessa; ja sama kylmä puistatus kävi läpi Varneynkin, jonka katse (minkä hän harvoin sinä iltana käänsi isännästään) heti huomasi Leicesterin ilmeen muuttumisesta, niin heikko kuin se olikin, mistä kuningatar puhui. Mutta Leicester oli vääntänyt päätöksensä asteelle, jonka hän nurjassa valtiotaidossaan oli katsonut välttämättömäksi; ja kun Elisabet lisäsi: »Me puhumme Varneyn ja Tressilianin asiasta — onko se rouva saapunut tänne, herra kreivi?» oli hänen vastauksensa heti valmis: — »Ei, Teidän armollinen Majesteettinne.»

Elisabet rypisti kulmakarvojaan ja puristi huulensa yhteen.
»Käskymmehän oli selvä ja ehdoton, herra kreivi», iski hän.

»Ja sitä olisi toteltu, armollinen Valtijattareni», vastasi Leicester, »vaikka se olisi ollut esitetty keveimmänkin toivomuksen muodossa. Mutta — Varney, käy tänne — tämä aatelismies on selittävä Teidän Majesteettilenne, miksei se nainen» (hän ei voinut pakottaa kapinoivaa kieltänsä lausumaan sanoja — hänen puolisonsa) »ole voinut ilmestyä Teidän Majesteettinne kasvojen eteen.»

Varney läheni ja selitti epäröimättä, minkä hän muuten varmasti uskoikin, ettei kysymyksessä oleva nainen (ei hänkään uskaltanut Leicesterin kuullen sanoa häntä vaimokseen) mitenkään ollut voinut saapua hänen majesteettinsa nähtäville.

»Tässä todistavat», jatkoi hän, »muuan korkeasti oppinut lääkäri, jonka taidon ja rehellisyyden armollinen herrani Leicesterin kreivi hyvin tuntee, ja eräs kunniallinen ja harras protestantti, vakava ja luotettava mies, Anton Foster, jonka talossa mainittu rouva nykyään oleskelee, että hän tällä hetkellä potee sairautta, mikä ehdottomasti estää hänet kulkemasta sellaista matkaa kuin on Oxfordin lähistöltä tähän linnaan.»

»Se muuttaa asian», vastasi kuningatar, ottaen todistuksen käteensä ja silmäillen sitä. — »Astukoon Tressilian esiin. — Herra Tressilian, me surkuttelemme suuresti Teidän asemaanne, etenkin kun Teidän sydämenne näyttää syvästi kiintyneen tähän Amy Robsartiin eli Varneyhin. Meidän valtamme voi Jumalan armosta ja rakastavan kansamme alttiista kuuliaisuudesta paljon, mutta on kuitenkin rajoja, joiden yli se ei voi mennä. Me emme esimerkiksi voi määrätä nuoren, kevytmielisen tytön tunteiden suuntaa emmekä pakottaa häntä pitämään enemmän terävästä älystä ja oppineisuudesta kuin

hovimiehen koreasta nutusta; emme myöskään voi poistaa sairautta, joka nyt näyttää tätä rouvaa vaivaavan, niin ettei hän sellaisen onnettomuuden takia ole voinut saapua tänne hoviimme, kuten olimme käskeneet. Tässä ovat muutoin sen lääkärin, joka häntä hoitaa, ja sen kunnioitettavan herran, jonka talossa hän asustaa, antamat todistukset hänen tilastaan.»

»Teidän Majesteettinne armollisella luvalla puhuen», lausui Tressilian hätäisesti ja levottomana kuningatarta vastaan harjoitetun petoksen seurauksista, unohtaen ainakin osaksi Amylle antamansa lupauksen, »nämä todistukset eivät ilmaise asian oikeata laitaa.»

»Kuinka, herra!» huudahti kuningatar. — »Epäilettekö Te herra Leicesterin sanaa! Mutta me kuuntelemme Teitä kärsivällisesti. Meidän edessämme pitää kuultaman halvintakin alamaistamme yhtä hyvin kuin ylhäisintäkin, ja tuntemattomintakin yhtä hyvin kuin suosituintakin; sentähden saatte Te esittää asianne vapaasti, mutta varokaakin puhumasta sellaista, jota ette voi todistaa! Ottakaa nämä todistukset omaan käteenne, tutkikaa niitä huolellisesti ja sanokaa sitten rohkeasti, voitteko vastustaa niiden todenperäisyyttä ja millä syillä.»

Kuningattaren puhuessa muistui yhtäkkiä hänen lupauksensa ja kaikki sen seuraukset onnettoman Tressilianin mieleen, ja kun se ehkäisi hänet noudattamasta luonnollista haluaan paljastaa valhe, jonka hän omiin silmiinsä luottaen tiesi valheeksi, teki se samalla hänen ilmeensä ja käyttäytymisensä niin epävarmaksi ja levottomaksi, että Elisabet ja kaikki läsnä-olijat saivat hänestä sen takia hyvin huonon käsityksen. Hän väenteli ja käänteli papereita käsissään aivan kuin vähäjärkinen, joka ei olisi kyennyt käsittämään niiden sisältöä. Kuningattaren kärsimättömyys alkoi tulla ilmeiseksi. — »Te olette kuullakseni oppinut», virkkoi hän, »vieläpä huomattavakin oppinut, mutta Te näytätte saavan ihmeellisen hitaasti selkoa kirjoituksesta. — Mitä nyt sanotte, ovatko nämä todistukset vääriä vaiko eivät?»

»Armollinen kuningatar», änkytti Tressilian, ilmeisesti hädissään ja neuvottomana, koska hän ei voinut toiselta puolen myöntää oikeaksi todistusta, joka hänen ehkä olisi pakko myöhemmin kumota, eikä taas toiselta puolen rikkoo Amylle antamaansa lupausta, vaan suoda hänelle sen mukaisesti aikaa ajaa asiaansa omalla tavallaan. — »Armollinen kuningatar — Armollinen kuningatar — Teidän Majesteettinne vaatii minua hyväksymään todistusta, mikä niiden tulisi osoittaa oikeaksi, joilla siitä on hyötyä.»

»Oletpa Sinä, Tressilian, yhtä turhantarkka kuin runollinenkin», sanoi kuningatar, katsahtaen häneen kärsimättömänä; »minusta nähden pitäisi todistusten, jotka on esitetty sen jalon kreivin läsnäollessa, kenelle tämä linna kuuluu, ja joiden todenperäisyydestä hänen kunniansa on takuussa, pätemän Sinullekin. Mutta koska Sinä nyt kerran haluat olla niin muodollinen — Varney, tai pikemminkin herra Leicester, sillä asia muuttuu nyt Teidän asiaksenne» (nämä sanat, niin ohimennen kuin ne lausuttiinkin, kävivät läpi kreivin luiden ja ytimien), »miten voitte osoittaa nämä todistukset oikeiksi?»

Varney kiiruhti vastaamaan ennen Leicesteriä: — »Jos Teidän Majesteettinne suvaitsee, tämä nuori Oxfordin kreivi, joka on tässä läsnä, tuntee herra Anton Fosterin henkilökohtaisesti sekä hänen käsi-alansa.»

Oxfordin kreivi, nuori elostelija, jolle Foster oli useammin kuin kerran lainannut rahoja suunnatonta korkoa vastaan, myönsi näin kysyttäessä tuntevansa hänet varakkaaksi ja riippumattomaksi vapaatalolliseksi, jolla otaksutaan olevan paljon rahoja, sekä vahvisti hänelle näytetyn todistuksen kirjoitetuksi hänen käsi-alallaan.

»Ja kuka puhuu tohtorin todistuksen puolesta?» kysyi kuningatar.
»Alasco näkyy hänen nimensä olevan?»

Masters, hänen majesteettinsa henkilöäkäri, myönsi (sitäkin mielummin, kun hän vielä muisti Say's Courtin töykeän vastaanoton, ja kun hän tällä todistuksellaan uskoi hyödyttävänsä Leicesteriä ja vahingoittavansa Sussexin kreiviä ja hänen puoluettaan) hyvin usein neuvotelleensa tohtori Alacson kanssa sairastapauksista ja mainitsi hänen olevan erinomaisen oppineen, jopa salatietoisinkin miehen, jonka harjoittama lääkärintoimi ei kuitenkaan käynyt aivan säännöllistä uraa. Huntingdonin kreivi, Leicesterin lanko, ja vanha Rutlandin kreivitär kehuivat häntä tavattomasti ja molemmat muistivat he hänen kauniin, kevyen italialaisen käsi-alansa, jolla hän kirjoitti määräyksensä ja joka oli aivan samaa kuin nyt esitetystä todistuksesta.

»Nyt, toivoakseni, on tämä asia ratkaistu, herra Tressilian», virkkoi kuningatar. »Meidän aikomuksemme on vielä tänä iltana ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saavat vanhan ritari Hugh Robsartin katselemaan tätä avioliittoa hiukan suosiollisemmin silmin. Te olette tehnyt velvollisuutenne melkein liiankin häikäilemättömästi; mutta me emme olisi nainen, ellemme säälisi haavoja, jotka totinen rakkaus iskee; niin että me annamme rohkeutenne anteeksi ja unohdamme nuo Teidän puhdistamattomat saappaannekin, jotka lemullaan ovat melkein estäneet herra Leicesterin vaatteiden hyvät tuoksut

tuntumasta.»

Näin puhui Elisabet, jonka haju-aistin herkkyys kuului hänen luonteellisimpiin ominaisuuksiinsa, niinkuin kävi selville aikoja myöhemminkin, kun hän poisti Essexin läheisyydestään samanlaisen tämän saappaita koskevan syytöksen nojalla kuin sekin, jonka hän nyt lausui Tressilianin jalkineista.

Mutta Tressilian oli tällä välin ennättänyt koota ajatuksensa, niin hämmästynyt kuin hän ensi alussa olikin siitä rohkeasta valheesta, jota niin häikäilemättömästi yhä puolustettiin ja käytettiin hänen omien silmiensä todistusta vastaan. Hän syöksähti eteenpäin, polvistui ja tarttui kuningattaren hameen helmaan. »Niin totta kuin Te olette kristitty nainen», puhui hän kiihkeästi, »Teidän Majesteettinne, niin totta kuin Te olette kruunattu kuningatar, jonka tulee jakaa oikeutta yhtäläisesti kaikille alamaisilleen — niin totta kuin Te itse toivotte tulevanne kuulluksi (minkä Jumala Teille suokoon) sen viimeisen tuomio-istuimen edessä, jolle meidän on kerran kaikkien tehtävä tili teoistamme, myöntykää erääseen pieneen pyyntöni! Älkää ratkaisko tätä asiaa näin nopeasti. Antakaa minulle vain kaksikymmentäneljä tuntia käytettäväkseni ja minä olen sen lyhyen ajan kuluttua näyttävä ja todistava, että nämä paperit, jotka väittävät sen onnettoman naisen makaavan sairaana Oxfordin lähistöllä, puhuvat helvetillistä valhetta!»

»Päästäkää laahukseni, herra!» huudahti Elisabet, jota hänen kiihkeytensä peljästytti, niin paljon kuin hänessä olikin leijonaa vähistä säikähtyäkseen; »se miesparka on varmaankin menettänyt järkensä — tuon näppärän lurjuksen, kummipoikani Harringtonin, täytyy suoda hänelle tilaa Raivoisasta Rolandista sepittämässään säkeissä! — Mutta kuitenkin, tuon valon kautta, hänen pyyntönsä kiivaudessa on jotakin outoa. — Puhu, Tressilian; mitä teet sitten, ellet Sinä näiden kahdenkymmenen neljän tunnin kuluttua voi todistaa vääräksi niin juhlallisesti vahvistettua tosi-asiaa kuin sen rouvan sairautta?»

»Minä lasken pääni mestauspölkylle», vastasi Tressilian.

»Joutavia!» virkkoi kuningatar. »Kautta Jumalan kirkkaan päivän! Sinä puhut mielipuolen tavoin. Kenen pää putoaa Englannissa muutoin kuin Englannin lain oikeasta tuomiosta? — Minä kysyn Sinulta, mies — jos Sinä kykenet minua ymmärtämään — esitätkö minulle, jos epäonnistut tässä mahdottomassa yrityksessäsi, hyviä ja riittäviä syitä selittääksesi, miksi siihen ryhdyt?»

Tressilian vaikeni ja epäröi jälleen; sillä hän tunsu nyt selvästi, että jos Amy pyydetyllä väli-ajalla sopisi puolisonsa kanssa, tekisi hän siinä tapauksessa hänelle mitä pahimman ja tuhoisimman palveluksen uudelleen paljastamalla koko jutun Elisabetille ja osoittamalla tämän terävänäköisen ja epäluuloisen ruhtinattaren joutuneen väärin todistusten ja valheiden uhriksi. Tämän väistämättömän pulman tajuaminen teki hänen ilmeittensä, äänensä ja käyttäytymisensä levottomuuden ja rauhattomuuden yhä huomattavammaksi; hän epäröi, katsahti maahan, ja kun kuningatar oli ankarasti, leimuavin silmin toistanut kysymyksensä, vastasi hän katkonaisin, sopertavin sanoin: »Ehkäpä — en minä nyt sentään aivan varmaan — jos erinäiset tapaukset — sattuvat — niin voisin minä sitten — selittää ne syyt ja perusteet — joiden mukaan minä olen menetellyt.»

»Kautta kuningas Henrikin sielun!» virkkoi kuningatar, »tämä on joko ilmeisintä hourupäisyyttä tai suoraa konnuutta! — Kuulehan, Raleigh, ystäväsi on aivan liian pindarosmainen tähän saliin. Toimita hänet pois ja vapauta meidät hänen läheisyydestään, muutoin hänen kävisi yhä huonommin; sillä hänen henkensä lennähdykset ovat aivan liian hillittömiä muualle kuin Parnassolle tai Pyhän Luukkaan sairaalaan. Mutta tule itse heti takaisin, kun olet ensin vienyt hänet sopivaan suojaan. — Olisimmepa tosiaankin mielellämme halunneet nähdä kaunottaren, joka on voinut saada tuonlaista tuhoa aikaan viisaan miehen aivoissa!»

Tressilian aikoi jälleen puhutella kuningatarta, mutta Raleigh keskeytti hänet saamaansa käskyä totellen ja vei hänet Blountin avulla puoliväkisin salista, koska hänkin alkoi uskoa Tressilianin pitemmän viipymisen siellä enemmän vahingoittavan kuin hyödyttävän hänen asiaansa.

Heidän saavuttuaan etuhuoneeseen pyysi Raleigh Blountia viemään Tressilianin Sussexin kreivin seuralaisille varattuun asuntoon ja tarpeen vaatiessa asettamaan vartijan hänen ovelle.

»Tämä hillitön intohimo», sanoi hän, »ja nähtävästi myös sanoma hänen rakastettunsa sairaudesta ovat kokonaan hämmentäneet hänen muutoin niin mainion järkensä. Mutta se menee ohi, jos hän vain saa olla rauhassa. Älä millään ehdolla päästä häntä ulos; sillä hän on nyt jo kovasti Hänen Korkeutensa vihoissa, ja jos kuningatarta vielä ärsytettäisiin, voisi ystäväparkamme saada pahemman säilytyspaikan ja ankarammat vartijat.»

»Minustakin tuntui hän aivan mielipuolelta», vastasi Niklas Blount, katsahtaen alas tulipunaisiin sukkiinsa ja keltaisiin nauharuusukkeihinsa, »kun näin hänen yhä vain pitävän noita kirottuja saappaitaan, jotka lemusivat niin pahalta Hänen Majesteettinsa sieraimiin. — Minä toimitan hänet ensin talteen, ja tulen heti takaisin. — Mutta, Walter, kysyikö kuningatar, kuka minä olin? —

Nähdäkseni heitti hän minuun pienen silmäyksen.»

»Kaksikymmentä — kaksikymmentä silmäystä hän heitti, ja minä kerroin hänelle kaikki, kuinka urhea sotilas Sinä olit ja kuinka — Mutta Jumalan nimessä, toimita nyt tuo Tressilian jo pois!»

»Kyllä toimitan — kyllä toimitan», myönteli Blount; »mutta arvelenpa nyt, ettei tämä hovi-elämä ole lopultakaan niin huonoa ajanvietettä kuin luulisi. Me pääsemme täällä vielä korkealle, Walter, kunnan poikaseni. Sinä sanoit siis, että minä olin urhea sotilas ja — mitä vielä, rakas Walter?»

»Sanomattoman suuri — aasi. — Mutta lähde nyt jo Herran nimeen!»

Tressilian seurasi sen enempää vastustelematta ja riitelemättä Blountia tai oikeammin salli itseään opastettavan Raleighin asuntoon, missä hänet sijoitettiin erääseen palvelijalle ajottuun vaatekomeroon pienelle kenttävuoteelle. Hän näki liiankin selvään, etteivät mitkään puheet voisi nyt hankkia hänelle ystävänsä apua eikä myötätuntoa, kunnes se aika, joksi hän oli lupautunut pysymään toimeettomana, olisi kulunut loppuun ja hän voisi joko selittää heille koko asian tai luopua kaikista perusteista ja toiveista vaikuttaa Amyn kohtaloihin, jos tämä olisi sillä välin ennättänyt asettua sovinnolliselle kannalle mieheensä.

Vain suurilla vaikeuksilla ja suostuttelemalla Blountia hyvin kärsivällisesti ja lempeästi pelastui hän siitä häpeästä ja nöyryytyksestä, että kaksi Sussexin väkevintä huovia olisi tuotu hänen huoneeseensa vartijoiksi. Vihdoin tyytyi kuitenkin Niklas, nähtyään hänen kauniisti lepäävän kenttävuoteellaan ja pari kertaa tukevasti potkaistuaan ja yhtä tukevasti kirottuaan saappaita, joita hänen hiljattain herännyt keikarimaisuutensa piti valtavana vaikuttimena, elleikään suoranaisena syynä hänen ystävänsä sairauteen, aivan yksinkertaisesti telkeämään onnettoman Tressilianin kammion oven.

Näin olivat siis Tressilianin urhoolliset ja epäitsekkäät yritykset pelastaa naista, joka kohteli häntä kiittämättömästi, tähän asti johtaneet vain siihen, että hänen hallitsijattarensa oli vihastunut häneen ja että hänen ystävänsä pitivät häntä tuskin täyttä hullua parempana.

XIV Luku.

Viisainkin erehtyypi hallitsija.
Ja käsi kuninkaan se ritarmiekan
Olalle heittiönkin usein laskee,
Min merkintä ois teloittajan tointa.
Niin — parastaan koittaa kuningas, ja me
Vastaamme tahdosta, ei tuloksista.

Vanha Näytelmä.

»On tosiaankin surullista», virkkoi kuningatar Tressilianin poistuttua, »nähdä viisaan ja oppineen miehen järjen noin sääliittävästi sekaantuvan. Mutta tämä hänen mielenhäiriönsä julkinen esiintyminen näyttää meille hänen muka kärsimänsä vääryyden ja hänen syytöksensä perättömiksi; ja sentähden, hyvä herra Leicester, muistamme me nyt Teidän aikaisempaa anomustanne uskollisen palvelijanne Varneyn suhteen, jonka oivalliset lahjat ja alttius, samalla kun ne hyödyttävät Teitä, ansaitsevat myös vastaavan palkinnon meiltä, koska me hyvin tiedämme, että Te, herra kreivi ja kaikki Teidän miehenne olette minun hartaita ja luotettavia palvelijoitani. Ja me suomme Varneyle sen kunnian sitäkin mieluisammin, kun me olemme vieraana täällä Teidän kattonne alla, ja me pelkäämme, liian suurta puuhaa ja vaivaa tuottavana vieraana, ja kun me myöskin tahdomme tyydyttää sitä vanhaa kunnan devonilaista ritaria Hugh Robsartia, jonka tyttären hän on nainut, ja kun me toivomme sillä erikoisen armomme osoituksella, johon nyt aijomme ryhtyä, sovittavamme hänet vävyensä kanssa. — Miekkanne, herra Leicester.»

Kreivi päästi miekkansa ja pitäen sitä kärjestä, ojensi polvistuen kahvan Elisabetille.

Kuningatar otti sen hitaasti, veti sen tupesta ja ympärillä seisovain naisten kääntäessä silmänsä pois joko todellisen tai teeskennellyn peljästyksen valtaamina, katseli hän uteliaasti säkenöivän terän kiiltoa ja kauniita korkokaiverruksia.

»Jos minä olisin mies», sanoi hän sitten, »niin luulenpa, ettei kukaan esi-isistäni olisi rakastanut miekkaa hartaammin kuin minä. Minä katselen sitä niin mielelläni ja minä voisin järjestää hiuksiani ja kohentaa niiden koristeita tällaisen teräskuvastimen edessä kuin tämäkin — kuten se haltijatarkin, josta olen lukenut jossakin italialaisessa runoelmassa — olisipa kummipoikani Harrington nyt täällä, niin osaisi hän lausua minulle sen kohdan. — Rikhard Varney, lähestykää ja polvistukaa. Nimessä Jumalan ja

Pyhän Yrjänän lyömme me Sinut ritariksi! Ole Uskollinen, Urhoollinen ja Onnellinen! — Nouskaa, ritari Rikhard Varney.»

Varney nousi ja vetäytyi sivulle, syvään kumarrettuaan hallitsijattarelle, joka oli suonut hänelle niin suuren kunnian.

»Kannusten kiinnittäminen ja muut juhlamenot suoritettakoot huomenna linnan kirkossa», jatkoi kuningatar; »sillä me aijomme antaa ritari Rikhard Varneylle toverin siihen ylevään tilaisuuteen. Ja koska me emme haluaisi jakaa sellaista arvoa puolueellisesti, täytyy meidän neuvotella asiasta serkkumme Sussexin kanssa.»

Tämä jalo kreivi, joka aina Kenilworthiin saapumisestaan, niin, aina tämän retken alusta asti oli ollut Leicesteriin nähden alemmassa asemassa, piti nytkin närkästynttä katsantoa — mikä ei ollut jäänyt huomaamatta kuningattarelta, joka toivoi lauhduttavansa hänen tyytymättömyytensä ja joka halusi nyt kuten aina seurata valtioviisasta tasapainojärjestelmäänsä suomalla hänelle tai hänen puolueelleen jonkun erikoisen armonosoituksen hetkellä, jolloin sen arvo oli sitäkin suurempi, kun se tuli juuri hänen kilpailijansa näennäisesti täydellisen voiton jälkeen.

Kuningattaren käskystä lähestyi Sussex kiireesti valta-istuinta, ja kun häneltä kysyttiin, kenelle seuralaisistaan, jalosyntyiselle ja muutenkin ansiokkaalle, hän mieluummin soisi ritarilyönnin kunnian, vastasi hän pikemmin rehellisesti kuin viisaasti, että hän olisi rohjennut puhua Tressilianin puolesta, jota hänen oli nähdäkseen kiittäminen hengestään, joka oli mainio sotilas ja oppinut ja joka sen lisäksi oli kunnianarvoista, tahratonta sukuperää, »ellen pelkäisi», jatkoi hän, »tämän illan tapausten —» ja sitten hän vaiken.

»Minua ilahuttaa, että Teidän Jaloutenne on niin huomaavainen», virkkoi Elisabet; »tämän illan tapaukset tekisivät meidätkin alamaistemme silmissä yhtä mielettömäksi kuin sen hourupäisen miesparankin — sillä me emme usko hänen käytöksensä johtuneen pahuudesta — jos me nyt valitsisimme tämän hetken osoittaaksemme hänelle erikoista suosiotamme.»

»Siinä tapauksessa», jatkoi Sussexin kreivi hieman nolona, »sallinee Teidän Majesteettinne minun esittää tallimestarini Niklas Blountin, vanhan nimen ja sievän kartanon omistajan, joka on palvellut Teidän Majesteettianne sekä Skotlannissa että Irlannissa ja tuonut sieltä ruumiissaan verisiä, kunnialla saatuja ja kunnialla maksettuja merkkejä uskollisuudesta.»

Kuningatar ei voinut olla keveästi kohauttamatta olkapäitään tälle toisellekin ehdotukselle; ja Rutlandin herttuatar, joka luki kuningattaren koko käyttäytymisestä, että hän oli toivonut Sussexin nimittävän Raleighin ja siten tekevän hänelle mahdolliseksi noudattaa omaa mielitekoaan sekä hänen suositteluaan, odotti vain kuningattaren vastausta kreivin esitykseen ja sanoi sitten toivovansa, että koska näiden kahden jalon ylimyksen on jo sallittu esittää omat ehdokkaansa, hänellekin läsnäolevain naisten edustajana annettaisiin sama armo.

»Enpä olisi nainen, jos moisen pyynnön epäisin», vastasi kuningatar hymyillen.

»Siis pyydän minä», jatkoi herttuatar, »näiden kauniiden naisten nimessä teidän Majesteettianne suomaan ritari-arvon Walter Raleighille, jonka syntyperä, aseoteet ja alttius palvelemaan meidän sukupuoltamme sekä miekalla että kynällä ennen muita ansaitsevat tämän kunnian.»

»Paljon kiitoksia, kauniit naiset», sanoi Elisabet, jälleen hymyillen, »teidän pyyntöönne suostutaan, ja siitä kohteliaasta Viitattomasta Junkkarista on teidän toivomuksenne mukaan tuleva kelpo Ritari Viitaton. Astukoot molemmat ritarinarvon tavoittelijat tänne.»

Blount ei ollut vielä palannut Tressiliania viemästä ja hoitelemasta; mutta Raleigh astui esiin ja sai polvistuneena Neitseellisen Kuningattaren kädestä kunnianimen, jota ei ole milloinkaan suotu ansiokkaammalle eikä mainiommalle miehelle.

Vähän tämän jälkeen astui Niklas Blountkin saliin, ja kiireisesti ilmoitti hänelle Sussex, joka tapasi hänet ovella, kuningattaren armollisen aikomuksen hänen suhteensa, sekä että hänen tuli nyt lähestyä valtaistuinta. On sekä naurettavaa että sääliä nähdä, kuten joskus tapahtuu, tervejärkisen, kelpo miehen joutuvan kauniin naisen kiemmailun tai jonkun muun syyn takia turhamaisen koreiluhulun uhriksi, se kun sopii vain reippaille nuorukaisille ja niille, joille tottumus on tehnyt sen toiseksi luonnoksi. Blount-parka oli nyt joutunut tähän tilaan. Hänen päänsä oli jo kokonaan pyörällä hänen tavattoman komeutensa tietoisuudesta ja luulotellusta välttämättömyydestä käyttäytyä pukunsa loiston mukaan; ja nyt tämä odottamaton ylennys täydensi hänen hiljattain heränneen keikarimaisuushenkensä voiton hänen yksinkertaisesta luonnostaan ja muutti suoran, rehellisen, kunnioitettavan miehen mitä naurettavimmaksi narriksi.

Ritariksi pyrkijä astui salin poikki, jonka koko pituus hänen oli onnettomuudekseen kuljettava, ja väänsi jalkateräänsä niin innokkaasti ulospäin, että hän joka askeleella työnsi esiin säärensä leveimmän puolen ja sai sen siten suuresti näyttämään vanhanaikaiselta, kaarevakärkiseltä pöytäveitseltä sivultapäin katsottuna. Muukin hänen esiintymisensä oli sopusoinnussa tämän onnettoman käymistavan kanssa; ja hänen kasvoillaan kuvasteleva, hätäilevä pelko ja tyytyväisyys muodostivat kaiken muun kanssa niin sanomattoman hullunkurisen näyn, etteivät Leicesterin ystävät voineet hillitä nauruntyrskähdyksiään ja ettei moni Sussexin puoluelainenkaan saattanut olla niihin yhtymättä, vaikka he olivatkin vähällä syödä kiukusta kyntensä. Sussex itsekin menetti kaiken kärsivällisyytensä, eikä voinut olla kuiskaamatta ystävänsä korvaan: »Vieköön Sinut piru! Etkö Sinä osaa kävellä oikean miehen ja sotilaan tavoin?» huudahdus, joka sai vain kunnan Blountin hätkähtämään ja pysähtymään, kunnes silmäys keltaisiin nauharuusukkeihin ja tulipunaisiin sukkiin jälleen palautti hänen itseluottamuksensa, jolloin hän urheasti jatkoi samaa käymistapaansa kuin ennenkin.

Kuningatar antoi Blount-paralle ritarinarvon ilmeisen vastenmielisesti. Tämä älykäs ruhtinatar tajusi selvästi, mitenkä tarpeellista oli noudattaa suurta varovaisuutta ja säästeliäisyyttä näitä kunnianimiä jaellessa, joita hänen jälkeensä valta-istuimelle nousseet Stuartit tuhlailevat älyttömän anteliaasti, siten suuresti alentaen niiden arvoa. Tuskin oli Blount noussut jälleen seisaalleen ja poistunut, kun kuningatar kääntyi Rutlandin herttuattaren puoleen. »Meidän naisellinen vaistomme», virkkoi hän, »rakas Rutland, on paljoo terävämpi kuin noiden ylpeileväin takki- ja kaationiekkain. Näethän, noista kolmesta ritarista on vain Sinun ehdottamasi sitä oikeata metallia, johon kannatti lyödä ritarileima.»

»Herra Rikhard Varneylla, Leicesterin kreivin ystävällä on varmaan ansionsa hänelläkin», vastasi herttuatar.

»Varneylla on viekkaat kasvot ja lipeä kieli», virkkoi kuningatar. »Pelkäänpä hänen piankin osoittautuvan aika lurjukseksi — mutta lupaus oli jo vanhaa perua. Sussexin kreivi on varmaan myöskin kadottanut järkensä, kun hän tulee ehdottamaan minulle ensin sellaista mielipuolta kuin Tressiliana ja sitten sellaista moukkamaista narria kuin se toinen. Minä vakuutan, Rutland, että kun se mies oli tuossa polvillaan edessäni muikistellen ja maikistellen suutaan aivan kuin olisi siellä ollut kuumaa puuroa, oli minulla tuska ja työ pidättäytyä iskemästä häntä kalloon olkapään koskettamisen sijasta.»

»Teidän Majesteettinne antoi hänelle tuiman ritarilyönnin», sanoi herttuatar; »me, jotka seisoiimme hänen takanaan, kuulimme terän kolahtavan hänen solisluuhunsa, ja se miesparka kyyristyi itsekin kuin olisi se kovastikin koskenut.»

»En voinut sille mitään, rakas herttuatar», sanoi kuningatar nauraen, »mutta me lähetämme tämän herra Niklaan Irlantiin tai Skotlantiin tai minne tahansa, vapauttaaksemme hovimme niin vanhanaikaisesta ritarista; hän voi olla kylläkin mainio sotilas tappelutantereella, vaikka hän onkin täydellinen aasi juhlasalissa.» Keskustelu muuttui sitten yleisemmäksi, ja pian kaikui käsky pitopöytäan.

Tätä kehoitusta totellen oli seurueen kulkeminen linnan sisäpihan poikki päästäkseen uutisrakennuksiin järjestettyyn avaraan ruokailuhuoneeseen, johon oli harvinaisen tilaisuuden kunniaksi katettu tuhlailevan komea illallinen.

Suuret kaapit olivat täpösen täynnä mitä erilaisimpia ja mitä komeimpia astioita, toiset niistä hyvin aistikkaita, toiset ehkä rumuutta lähentelevän omituisia niin muodoiltaan kuin koristelultaankin, mutta kaikki upeita ja loistavia sekä työn hienouden että aineen jalouden puolesta. Niinpä koristi pääpöytää perlemutista tehty laivan muotoinen mauste-asetin, johon oli ahdettu hopeaa ja kaikenlaista sotaista sälyä ja koristusta, ankkureja, purjeita ja kuusitoista tykkiä. Se kuljetti pallon varassa lihoittelevaa onnen jumalatarta, jolla oli lippu kädessään. Toinen mausteasetin oli taas muovaeltu hopeaan mukkean joutsenen näköiseksi. Jotteri ritarejakaan unohdettaisi kaiken sen komeuden keskellä, upeili pöydällä myös hopeainen Pyhä Yrjänä niissä varustuksissa ja aseissa, joissa hänet yleisesti kuvattiin taistelevaksi lohikäärmeä vastaan. Kuvat oli koetettu saada myös palvelemaan käytännöllisiä tarkoituksia. Hevososen hännästä riippui veitsilaatikko ja lohikäärmeen rinta kävi samanlaisesta säiliöstä osteripuukoille.

Matkalla vastaanottosalista pitohuoneeseen, mutta etenkin linnan pihalla tervehtivät airueet, sanansaattajat, lauluniekat ja muut sellaiset vastaleivottuja ritareita tavanmukaisella huudolla »*Largesse, largesse, chevaliers très hardis!*» Tämän vanhanaikaisen huudon tarkoituksena oli herättää ritariston uusien jäsenten anteliaisuutta niiden hyväksi, joiden toimenä oli esitellä heidän vaakunamerkinsä ja ylistää niille kunniaa tuottavia sankaritekoja. Kehoitusta seurasivat tietysti avokätisesti ja kohteliaasti ne, joille se oli tarkoitettu. Varney jakeli lahjojaan teeskennellyn alentuvasti ja nöyristelevästi. Raleigh heitti kultarahansa väkijoukkoon luontevasti ja miellyttävästi, kuten mies, joka vain on päässyt luonnolliselle paikalleen ja jolle sen arvo on jo aivan tuttu. Kunnan Blount antoi kaikki mitä räätäli oli jättänyt hänen puolenvuotisista vuokratuloistaan, pudotti kiireissään muutamia kolikoita, kumartui niitä ottamaan ja jakeli ne sitten pyytäjille, kasvoillaan ja koko olemuksessaan köyhille almuja jakelevan seurakunnanpalvelijan hätäilevä ilme.

Lahjoja seurasivat tavalliset eläköön-huudot ja tavallinen suosionmelu; mutta kun saajat olivat enimmäkseen Leicesterin kreivin väkeä, tervehdittiin Varneyn nimeä äänekkäimmin kaikista. Etenkin Lambourne kunnostautui karjumalla alinoma: »Kauvan eläköön herra Rikhard Varney! — Terveyttä ja kunniaa herra Rikhardille! — Ei koskaan ole sen ansiokkaampaa miestä lyöty ritariksi!», mutta äkkiä alentaen äänensä, lisäsi hän — »sitten Troijan urhokkaan Pandaruksen aikojen» — ja tämä hänen mahtavain ylistyshuutojensa loppu sai räjähtämään ankaraan nauruun kaikki, jotka sen kuulivat.

On tarpeetonta kuvata laveammin tämän illan juhlallisuuksia, jotka olivat itsessään niin loistavia ja jotka kuningattaressa herättivät niin ilmeistä ja suosiollista tyytyväisyyttä, että Leicester vetäytyi huoneeseensa menestyksellisen kunnianhimon pyöryttävän riemun valtaamana. Varney, joka oli jo riisunut senpäiväisen komean vaatetuksensa ja esiintyi nyt hyvin vaatimattomassa ja yksinkertaisessa puvussa, avusti isäntäänsä tämän käydessä makuulle.

»Eikö niin! herra Rikhard», virkkoi Leicester hymyillen, »Teidän uusi arvonne tuskin enää sopii tämän halvan palveluksen suorittamiseen?»

»Minä luopuisin siitä arvosta, herra kreivi», vastasi Varney, »jos uskoisin sen karkoittavan minut Teidän Korkeutenne läheisyydestä.»

»Sinä olet kiitollinen mies, Varney», sanoi Leicester; »mutta minun ei sovi sallia Sinun tehdä sellaista, joka alentaisi Sinua muiden silmissä.»

Näin puhellessaan otti hän kuitenkin epäröimättä vastaan ne palvelukset, joilla uusi ritari näytti häntä avustavan niin hartaasti ja innokkaasti, kuin olisi hän tosiaankin niitä suorittaessaan tuntenut sitä iloa, jota hänen sanansa ilmaisivat.

»Minä en pelkää ihmisten ilkeitä puheita», vastasi hän Leicesterin huomautukseen, »koska ei tässä linnassa — sallikaa minun riisua tämä kaulanauha — ole ketään, joka ei odottaisi aivan pian saavansa nähdä paljoa arvokkaampienkin henkilöiden kuin mikä minä Teidän hyväntahtoisuudestanne nyt olen, avustavan Teitä levolle käydessänne ja pitävän sitä suurena kunniana.»

»Niin olisi ehkä tosiaankin voinut käydä —» sanoi kreivi tahtomattaankin huoaten ja lisäten heti: »Väljä nuttuni, Varney — haluan katsahtaa yöhön. Eikö nyt ole melkein täysikuu?»

»Taitaapa olla, armollinen herra, ainakin almanakan mukaan», vastasi Varney.

Huoneessa oli akkuna-ovi, joka avautui pienelle, goottilaiseen malliin hammasreunusteella varustetulle kiviparvekkeelle. Kreivi avasi ristikon ja astui ulkoilmaan. Siltä paikalta näki kauvas yli järven ja metsien, missä voimakas kuunvalo väreili kirkkaansinisen veden kalvossa ja etäisillä tammi- ja jalavaryhmillä. Kuu kulki ylhäällä taivaalla ja sitä ympäröivät tuhannet ja taas tuhannet pienemmät valot. Kaikki oli hiljaa alhaalla; vain silloin tällöin kajahti vahtimiesten huuto (sillä henkivartijat olivat palveluksessa aina siellä, missä kuningatarin viipyi) tai koirain etäinen haukunta, niitä kun häiritsivät seuraavan päivän mahtavaa metsästystä valmistelevat palvelijat ja erämiehet.

Leicester tähysteli taivaan sinikantta, eleillään ja ilmeillään osoittaen tuskallista kiihkoa, kun taas Varney, joka oli jäänyt hämäänsä huoneeseen, saattoi itse piilossa pysyen salaiseksi tyytyväisyydekseen nähdä isäntänsä vakavin liikkein ojentelevan käsiänsä ylailmoja kohti.

»Oi te elävän tulen kaukaiset kehät», niin puheli kunnianhimoisen kreivi hiljaa ja hartaasti, »vajajen kierrätte te salaperäisiä ratojanne, mutta Viisaus on antanut teille äänen. Kertokaa minulle siis, millainen loppu on määrätty minun korkealle uralleni! Onko se suuruus, jota tavoittelen, oleva kirkas, valtava ja pysyväinen kuten teidän suuruutenne; vai olenko minä tuomittu kiitämään vain lyhyenä, kimaltelevana kaarena läpi öisen pimeyden ja vajoamaan sitten maahan kuten niiden keinoitekoisten tulilenturien kurjat jätteet, joilla ihmiset ovat koettaneet jäljitellä teidän säteitänne?»

Hän katseli vielä taivasta syvän äänettömyyden vallitessa hetkisen, pari ja astui sitten jälleen huoneeseen, missä Varney näytti koko ajan sovitelleen kreivin kallisarvoisia koruja lippaaseen.

»Mitä sanoo nyt Alasco minun kohtaloni merkeistä?» kysyi Leicester. »Sinä taisit siitä jo minulle puhuakin, mutta se on taas mennyt mielestäni, minä kun panen hyvin vähän arvoa siihen tieteeseen.»

»Useat oppineet ja suuret miehet ovat ajatelleet toisin», vastasi Varney; »ja tahtomatta imarrella Teidän Korkeuttanne, minun oma mielipiteenikin kallistuu siihen suuntaan.»

»Kuinka, Saulkin profeettain joukossa?» ihmetteli Leicester. — »Minä luulin Sinun epäilevän kaikkea sellaista, mitä et voi nähdä, etkä kuulla, etkä haistaa, etkä maistaa, etkä koskea, ja minä luulin Sinun uskosi rajoittuvan aistiesi ilmoituksiin.»

»Ehkäpä, armollinen herra», myönsi Varney, »ehkäpä on minua tässä tapauksessa johtanut harhaan harras haluni uskoa tähtienselittäjän ennustukset tosiksi. Alasco sanoo, että Teille suosiollinen kiertotähti on korkeimmassa asemassaan ja että vahingollinen vaikutus — hän ei halunnut käyttää selvempää sanaa — ellei se ollutkaan vielä kokonaan voitettu, oli kuitenkin ilmeisesti katoamassa, niin hän luullakseni esitteli, tai ainakin peräytymässä.»

»Niin on», vastasi Leicester, tarkastaen tähtienselittäjän laskelmatulosta, jota hän piteli kädessään; »voimakkaampi vaikutus nousee etu-alalle, ja nähdäkseni on paha hetki juuri menossa ohi. — Auttakaahan hieman, Rikhard, että saan tämän viitan yltäni — ja jää tänne hetkiseksi, ellei se ole kovin rasittavaa herra Ritarille, siksi kunnes tässä tyynnyttäyn uneen. Luulenpa tämän päivän hyöriän ja pyöriän hieman kiihdyttäneen vertani, sillä se kiittää suonissani kuin sulatettu lyijy — jää hetkiseksi, minä pyydän — minä haluaisin niin kernaasti ensin tuntea silmäluomeni raskaiksi, ennen kuin ne suljen.»

Varney autteli isäntäänsä hyvin palvelevasti vuoteeseen ja laski jykevän hopeaisen yölampun ja lyhyen miekan marmoripöydälle aivan sängyn pääpuoleen. Joko sitten lampun valoa väistääkseen tai salatakseen ilmeensä Varneylta veti Leicester raskasta, hopea- ja kultalangoin koristeltua uudinta niin paljon eteenpäin, että se varjosti kokonaan hänen kasvonsa. Varney asettui istumaan lähelle vuodetta, mutta selkä käännettynä isäntäänsä päin, ikäänkuin viitatakseen, ettei hän suinkaan halunnut pitää häntä silmällä, ja odotti rauhallisesti siksi kunnes Leicester itse johtaisi keskustelun aiheeseen, joka täytti hänen mielensä.

»Ettäkö niin, Varney», virkkoi kreivi lopulta, turhaan toivottuaan palvelijansa ensiksi puuttuvan puheeseen, »että ihmiset hälisevät ankarasti kuningattaren suosiollisuudesta minua kohtaan?»

»Niin, armollinen herra», vastasi Varney; »mistäpä muusta ne sitten hälisisivätkään, onhan asia niin kovin ilmeinen?»

»Hän on tosiaankin minulle hyvä ja armollinen hallitsijatar», myönsi Leicester lyhyen äänettömyyden jälkeen; »mutta kirjoitettu on: Älä pane luottamustasi ruhtinaihin.»

»Oivallinen sananparsa ja tosikin», virkkoi Varney, »ellette voi yhdistää heidän asiaansa niin lujasti omaan asiaanne, että heidän täytyy pakostakin istua ranteellanne kuin haukka, jonka pää on peitetty huppuun.»

»Minä huomaan, mitä tarkoitat», kivahti Leicester kärsimättömänä, »vaikka Sinä tänä iltana punnitsetkin niin kovin tarkkaan, mitä minulle sanot — Sinä viittaillet, että minä voisin naida kuningattaren, jos haluaisin?»

»Te sen sanotte, armollinen herra, enkä minä», vastasi Varney, »mutta kuka niin sanoneekin, yhdeksänkymmentähdeksän sadasta ihmisestä koko avarassa Englannin maassa ajattelee niin.»

»Niinpä niin», virkkoi Leicester vuoteessaan käännähtäen, »mutta se sadas mies tietää asian paremmin. Sinäkin esimerkiksi tunnet vallan hyvin esteen, jota emme voi syrjäyttää.»

»Sen täytyy syrjäytyä, armollinen herra, jos tähdet puhuvat totta», vastasi Varney lujasti.

»Mitä Sinä tähdistä latelet», sanoi Leicester, »joka et usko niihin etkä mihinkään muuhunkaan?»

»Te erehdytte, armollinen herra, suosiollisella luvallanne puhuen», vastasi Varney; »minä uskon useihin seikkoihin, jotka tulevaisuutta ennustavat. Minä uskon, että jos sataa vettä huhtikuussa, niin sataa kukkia toukokuussa; että jos aurinko paistaa, niin kypsyy vilja; ja minä uskon moneen samanlaiseen luonnonhavaintoon, ja jos tähdet tietävät samaa, niin myönnän minä niiden puhuvan totta. Ja samalla tavalla en minä myöskään tahdo epäillä sitä, mitä minä näen toivottavan ja odotettavan maan päällä vain sen takia, että tähtienselittäjät ovat lukeneet samaa taivaalta.»

»Olet oikeassa», virkkoi Leicester, jälleen käännähtäen vuoteellaan — »maa toivoo sitä. Minä olen saanut viestejä Saksan reformeratuilta kirkkokunnilta — Alankomaista — Sveitsistä, jotka kaikki esittelevät sitä asiaa koko Europan menestykselle ja onnelle tärkeänä. Ranska ei asetu vastustavalle kannalle — Skotlannin vallitseva puolue pitää sitä asemansa parhaana tukena — Espanja pelkää sitä, mutta ei voi sitä estääkään — ja kuitenkin tiedät Sinä, että koko ajatus on mahdoton.»

»Sitäpä minä en juuri tiedäkään, armollinen herra», vastasi Varney, »kreivitär voi pahoin.»

»Konna!» kiljaisi Leicester, hypähti kohoksi vuoteellaan ja kahmaisi käteensä miekan läheiseltä pöydältä, »käyvätkö Sinun ajatuksesi sitä tietä? — Et suinkaan Sinä aijo murhaa tehdä!»

»Kenenä tai minä Te minua pidätte, armollinen herra?» kysyi Varney ylpeän loukkaantuneesti kuin viaton mies, jota epäillään syyttömästi. »Minä en sanonut mitään sellaista, joka ansaitsisi niin

kauhistavaa syytöstä kuin Te nyt kiivastuksissanne huuliltanne päästitte. Minä huomautin vain, että kreivitär on sairas. Ja niin rakastettava ja rakastettu kuin hän onkin, niin täytynee Teidän Korkeutenne kuitenkin kaikissa tapauksissa pitää häntä kuolevaisena olentona? Hän saattaa siis kuolla, ja Teidän Korkeutenne käsi voi siis vielä kerran tulla vapaaksi.»

»Pois! pois!» huusi Leicester; »älä puhu minulle enää sanaakaan siitä!»

»Hyvää yötä siis, armollinen herra», virkkoi Varney, näyttäen käsittäneen isäntänsä edellisen lauseen poistumiskäskyksi, mutta Leicesterin ääni katkaisi hänen aikeensa.

»Niin et Sinä pääse käsistäni, herra Narri», sanoi Leicester; »luulenpa ritarinarvon sekoittaneen järkesi. — Tunnusta puhuneesi mahdottomuuksista mahdollisuuksina.»

»Armollinen herra, kauvan eläköön Teidän kaunis kreivittärenne», vastasi Varney; »mutta ei Teidän rakkautenne enempää kuin minun hyvät toivomuksenikaan voi tehdä häntä kuolemattomaksi. Mutta suokoon Jumala hänen elävän kauvan ollakseen itse onnellinen ja tehdäkseen Teidät onnelliseksi! Siitä huolimatta voi Teistä minun nähdäkseni tulla Englannin kuningas.»

»Ei, mutta kuule, Varney, kyllä Sinä nyt olet aivan täyden hulluuden tilassa!» sanoi Leicester.

»Toivoisinpa olevani yhtä lähellä kelpo vapaaläänitystilaa kuin sitäkin!» vastasi Varney. »Olemmehan nähneet muissa maissa esiintyvän sivu-avioliittoja erisäätyisten henkilöiden kesken — eikä se estä miestä jälkeinpäin liittymästä toiseen, hänen arvolleen sopivampaan puolisoon.»

»Olen kuullut jotakin sentapaista Saksasta», myönsi Leicester.

»Niin, ja ulkomaalaisten yliopistojen kuuluisimmat oppineet todistavat ne luvallisiksi Vanhaan Testamenttiin nojaten», jatkoi Varney. »Ja loppujen lopuksi, mikä siinä sitten olisi vikana? Se ihana nainen, jonka Te olette valinnut totisen ja oikean lempenne esineeksi, saa sitten osakseen ne salaiset hetket, jolloin Te levähdätte ja virkistytte hänen hellyytensä hoivaamana. Hänen maineensa on turvattu — hänen omatuntonsa voi nukkua rauhassa — Te olette tarpeeksi rikas pitämään kuninkaallista huolta lapsistanne, jos taivas sattuisi Teille perillisiä siunaamaan. Sillä välin voitte Te kuitenkin omistaa Elisabetille kymmenen kertaa enemmän aikaa ja kymmenentuhatta kertaa enemmän hellyyttä kuin Espanjan Filip uhrasi hänen sisarelleen Marialle; ja Te tiedätte, miten kiihkeästi Maria rakasti Filipiä, niin kylmä ja välittämätön kuin tämä olikin. Tarvitaan vain suljettua suuta ja avonaista otsaa pitämään Eleonoraanne ja kaunista Rosamundaanne kylliksi etäällä toisistaan. — Jättäkää vain minun huolekseni rakentaa pesä, jonne ei mikään mustasukkainen kuningatar tietä löydä.»

Leicester oli hetkisen vaiti, huoautti sitten ja sanoi: »Se on mahdotonta. — Hyvää yötä, ritari Rikhard Varney — tai kuulehan — voitko arvata, mitä Tressilian tarkoitti näyttäytyessään tänään kuningattarelle niin huolimattomassa puvussa? — Liikuttaakseen hänen hellää sydäntään, luulisin, ja herättääkseen hänessä kaikkea sitä sääliä, jota ansaitsee naisensa hylkäämä, epätoivoinen rakastaja.»

Varney koki tukahuttaa ivallisen naurahduksensa ja vastasi: »Minä en usko herra Tressilianin niitä asioita päässään hautovan.»

»Kuinka!» huudahti Leicester; »mitä Sinä tarkoitat? Tuossa Sinun naurahduksessasi on aina jotakin ilkeää, Varney.»

»Minä tarkoitin vain, armollinen herra», virkkoi Varney, »että Tressilian on valinnut varmimman keinon sydämensä murtumista ehkäistäkseen. Hänellä on seuralainen — naisseuralainen — rakastajatar — luullakseni jonkun näyttelijän vaimo tai sisar — siellä Mervynin kopissa, jonne minä hänet erinäisistä syistä sijoitin.»

»Rakastajatar! — tarkoitatko että oikea lemmityinen?»

»Oikea niin, armollinen herra; kuka nainen sitä nyt muutoin viipyisi tuntikaupalla jonkun nuoren miehen huoneessa?»

»Totta tosiaan, jos aika ja tilaisuus olisi soveliaampi, tulisi siitä hauska juttu kerrottavaksi», sanoi Leicester. »Minä olen aina epäillyt niitä lukuhulluja, tekopyhiä, näkösideellisiä oppineita. Hyvä — herra Tressilian menettelee hieman liian omavaltaisesti talossani — jos minä jätän nyt asian silleen, niin saa hän kiittää siitä erinäisiä muistoja. Minä en tahtoisi tehdä hänelle paha muutoin kuin aivan väkipakosta. Pidä häntä kuitenkin silmällä, Varney.»

»Senpä takia minä hänet Mervynin torniin majoitinkin», sanoi Varney, »missä hän on sangen valppaan, vaan myöskin, ikävä kyllä, sangen väkeviin menevän palvelijani Mikael Lambournen valvonnan alaisena; luullakseni olen puhunut siitä miehestä joskus Teidän Majesteetillenne.»

»Majesteetillenne!» ihmetteli Leicester; »mitä tarkoitat Sinä sillä puhuttelusanalla?»

»Se tuli aivan sattumalta suuhuni, armollinen herra; ja kuitenkin kuuluu se nyt niin luonnolliselta, etten voi sitä peruuttaa.»

»Oma ylennyksesi on kokonaan pannut pääsi pyörälle», virkkoi Leicester nauraen; »uusi kunnia on yhtä juovuttavaa kuin uusi viinikin.»

»Olkoon Teidän Korkeudellanne pian syytä puhua niin kokemuksesta», vastasi Varney; ja toivotettuaan isännälleen hyvää yötä poistui hän huoneesta.

XV Luku.

Tässä uhri — tässä ylväs pettäjä —
Kuin koirain ajamana peura kaatuu
Eteen metsämiehen — mi aulihina,
Häneltä eräpalkintoon toivoin,
Tikarin retken Dianalle tarjoo
Kurkun nytkähtävän katkaisuksi.

Metsämies.

Meidän on nyt palaaminen Mervynin koppiin, onnettoman, levottomuuttaan ja epätietoisuuttaan vastaan taistelevan Leicesterin kreivittären huoneeseen tai oikeammin sanoen vankilaan. Hän ymmärsi kyllä, että päivän kaiken puuhan ja melskeen keskellä saattoi viipyä jonkun aikaa, ennenkuin hänen kirjeensä voi varmasti saapua Leicesterin käsiin, ja että vieläkin hiukan aikaa saattoi kulua ennenkuin tämä vapautui välttämättömistä velvollisuuksistaan Elisabetia kohtaan ja voi tulla katsomaan häntä tänne salakammioon. »Minä en saa odottaa häntä ennen kuin yöllä», ajatteli kreivitär, — »hän ei voi päästä kuninkaallisen vieraansa lähettyviltä, ei edes tullakseen minua tervehtimään. Minä tiedän, että hän tulisi ennemminkin jos suinkin voisi, mutta minä en nyt kuitenkaan odota häntä ennen yötä.» — Ja sittenkin odotti hän puolisoaan koko ajan; ja yrittäessään pakottaa itseään uskomaan aivan päinvastaista, herätti hänessä jokainen nopea astunta niiden monien satojen joukosta, jotka hän sinä päivänä kuuli, sen toivon, että nyt siellä Leicester kiiruhtaa rappuja ylös painamaan häntä rintaansa vasten.

Ruumiillinen rasitus, jota Amy oli saanut viime aikoina kestää, sekä mielen kiihoittuminen, joka oli luonnollista niin julmassa epätietoisuuden tilassa, alkoivat vähitellen ankarasti koskea hänen hermoihinsa, ja hän pelkäsi jo tulevaisuuden kokonaan kykenemättömäksi säilyttämään tarpeellista tyneyttä ja levollisuutta niissä kohtauksissa, jotka häntä ehkä odottivat. Mutta vaikka liian lempeä kasvatustapa olikin häntä suuresti vahingoittanut, oli Amyn tahdossa kuitenkin terästä ja tarmoa ja ruumiissa voimaa ja uhkeata terveyttä, seurauksena hänen osanotostaan isänsä metsästysretkiin. Hänellä oli siis käytettävänään melkoisia henkisiä ja ruumiillisia voimia, ja selvästi tajuten, kuinka suuressa määrässä hänen kohtalonsa ratkaisu saattoi riippua hänen omasta rauhallisesta esiintymisestäään, rukoili hän hiljaisuudessa ruumiin kestävyyttä ja mielen lujuuksi ja päätti samalla tarmokkaasti vastustaa kaikkia hermostuneisuuden puuskauksia, jotka voisivat niitä molempia heikontaa.

Mutta kun linnan iso kello, joka oli sijoitettu Caesarin torniin verrattain lähelle Mervynin tornia, alkoi paukahdella kuninkaallisen kulkueen saapumisen merkiksi, vihlaasi se niin tuskallisesti hänen levottomasta odotuksesta kiihoittunutta korvaansa, että hän oli vähällä päästää parhduksen jokaiselta tuon hellittämättömän soiton huumaavalta kumahdukselta.

Kun sitten vähän jälkeenpäin tuo pieni huone yhtäkkiä kirkastui mahtavan ilotulituksen loimosta ja kun säkenöivät pallot risteilivät ylhäällä omille toimilleen kiirehtiväin tulenhenkien tavoin tai salamanterien, jotka leiskuvat hurjassa hypyssä ilman hengetärten alueilla, tuntui kreivittärestä alussa, kuin olisi jokainen sähköinen ammahtanut taivasta kohti aivan hänen silmiensä editse ja siroitellut säkeniänsä ja liekkejänsä niin lähelle, että ne olivat häntä polttavinaan. Mutta hän taisteli näitä mielikuvituksensa luomia kauhutunnelmia vastaan ja pakottautui nousemaan, menemään akkunalle ja katselemaan näkyä, joka joskus muulloin olisi ollut hänestä sekä hurmaava että pelottava. Linnan jykevien tornien ympärillä suihki tulilentureita valtavina kiehkuroina, tai kääri niiden huiput huntuunsa kalpea savu. Järvi hehkui kuin sulatettu rauta, ja useat tulikuulat, joiden rakennetta silloin pidettiin hyvin ihmeellisenä, mutta jotka nyt ovat aivan tavallisia ja jotka eivät sammuneet tässä niiden luonteelle niin vastakkaisessa alku-aineessakaan, sukelsivat ja nousivat näkyviin, sähköivät ja paukkuivat ja purskuttivat tulta kuin palavan järven pinnalla temmeltävät lumotut lohikäärmeet.

Amyinkin tempasi hetkiseksi mukaansa tämä hänelle niin outo näytelmä: »Minä olisin luullut tätä taikavoimien toimittamaksi», ajatteli hän, »ellei se Tressilian-parka olisi opettanut minua näkemään tällaisia laitoksia oikeassa valossa. Suuri Jumala! Onhan tämä turha tulenloimotus ehkä aivan minun onnentoivoni kaltainen! — Minäkin olen ehkä vain yksinäinen kipinä, jonka pian nielee kitaansa ympäröivä pimeys, — heikko hehkupallo, joka ponnahtaa vain lyhyeksi hetkeksi ilmaan, sitten sitä syvemmälle pudotakseen! Oi Leicester! onko kaiken jälkeen — kaiken sen jälkeen, mitä Sinä olet sanonut — mitä vannonut — että muka Amy oli Sinun rakkautesi, Sinun elämäsi, onko sittenkin mahdollista, että Sinä olet se taikuri, jonka nyökkäyksestä kaikki nämä ihmeet ilmestyvät, ja Amy vain niiden hyljätty, ehkäpä vapautensa menettänyt katselija?»

Jatkuva, hellittämätön, keskeytymätön, niin monelta eri taholta ja niin vaihtelevista etäisyyksistä kuuluva soitanto, joka kaikui niin iloisena ja voimakkaana, kuin olisi ei vain Kenilworthin linna, vaan myös koko läheinen tienoo yht'äkkiä muuttunut jonkun suuren kansallisen juhlan riemuitsevaksi näyttämöksi, tunki noita samoja raskaita ajatuksia yhä syvemmälle hänen sydämeensä, muutamien sävelten sulaessa etäisiksi, häipyviksi värähdyksiksi ikäänkuin hänen surujaan säälien ja toisten taas räjähtäessä pauhaamaan aivan hänen lähellään koko hillittömän ilomielen ylpeydellä, ikäänkuin hänen kurjuuttaan pilkaten. »Nämä soinnut», mielti hän, »kuuluvat minulle — minulle, koska ne kuuluvat *hänelle*; mutta minä en voi sanoa niille: Lakatkaa, tämä hurja melu ei minua miellytä! — ei, halvimmankin tanssiin yhtyvän talonpojan ääni vaikuttaa enemmän soiton laatuun ja sävyyn kuin sen onnettoman naisen, jonka valtiijatarkäskyä täällä pitäisi kaikkien totella!»

Vähitellen vaikenen juhlahälinä, ja kreivitär poistui akkunasta, missä hän oli istunut sitä kuuntelemissa. Yö oli tullut, mutta kuu valoi paistettaan huoneeseen, niin että Amy näki ryhtyä siihen varovaisuustoimenpiteeseen, jonka hän katsoi välttämättömäksi. Hän toivoi Leicesterin tulevan huoneeseensa heti kun melu linnassa olisi lakannut; mutta mahdollista oli myös, että joku sivullinen tunkeutuisi häntä häiritsemään. Hän ei luottanut enään avaimeen sen jälkeen kun Tressilian oli päässyt sisään niin helposti, vaikka ovi oli lukittu sisäpuolelta; vaan kaikki lisävarmuus, minkä hän saattoi keksiä, oli työntää pöytä oven eteen, niin että häntä kolina varoittaisi, jos joku yrittäisi huoneeseen. Suoritettuaan tämän varovaisuuden vaatiman työn, oikaisihe onneton kreivitär vuoteelleen, odotti odottamistaan tuskallisessa levottomuudessa ja luki tunnit aina kello yhteen asti yöllä, kunnes menehtynyt luonto voitti rakkauden, surun, pelon, jopa epävarmuudenkin, ja hän nukahti.

Niin, hän nukahti. Paaluunsa köytetty indiaani nukkuu kidutusten väli-ajoilla; ja samaten tylsyttävät ankarat sielun kärsimykset liian kauvan kestettyään poloisen ihmisen tunteet niin, että välttämättä seuraa jonkunlainen turtunut horrostila, ennenkuin tuskat uudelleen alkavat.

Kreivitär nukkui useita tunteja ja uneksi olevansa vanhassa Cumnorin kartanossa ja kuulostelevansa sitä hiljaista vihellystä, jolla Leicester usein salaisilla käynneillään tapasi ilmaista odottamattoman tulonsa linnan pihaan. Mutta nyt oli hän vihellyksen asemasta kuulevinaan sen omituisen sävelen, jota hänen isänsä aina puhalsi hirven kaaduttua ja jota metsästäjät nimittivät *surmantoitotukseksi*. Hän oli rientävinään pihanpuoleiseen akkunaan ja näkevinään koko pihan täynnä surupukuisia ihmisiä. Vanha kappalainen oli lukevinaan ruumiinsiunausta. Kääriytyneenä muinaisaikaisen airueen outoon pukuun oli Mumblazen pitelevinä tavanmukaisin pääkalloin, ristikkäisin sääriluin ja tutilasein koristettua vaakunakilpeä, johon kuvastusta asevarustuksesta hän oli eroittavinaan vain sen, että sen yläpuolella oli kreivillinen kruunu. Ukko oli katsastavinaan häneen kaameasti hymyillen ja sanovinaan: »Amy, eivätkö kuviot ole oikeilla paikoillaan?» Juuri Mumblazenin puhuessa puhalsivat torvet jälleen hänen korviinsa sitä äskeistä surumielistä, mutta hurjaa surmantoitotusta eli kuolemansäveltä, ja hän heräsi.

Kreivitär heräsi todelliseen torventoitotukseen tai oikeammin sanoen useiden torvien yhdistettyyn räikkiniään, joka ei nyt soinnut *surmansäveltä*, vaan riemukasta *heräystä*, ilmoittaakseen Kenilworthin linnan vieraille, että päivän huvitusten oli määrä alkaa komealla hirvenmetsästyksellä läheisessä puistossa. Amy hypähti vuoteeltaan, kuunteli toivotusta, näki kesä-aamun auringon ensi säteiden jo pilkoittavan huoneeseen ristikko-akkunan läpi ja muisti vasta pyörryttävän tuskan raatelemana, missä ja millaisessa asemassa hän oli.

»Hän ei ajattele *minua*», mielti hän — »hän ei tule minua katsomaan! Hänellä kun on kuningatar vieraana, niin mitä välittää hän siitä, missä hänen suunnattoman linnansa loukossa minunlaiseni kurja olento kituu epätoivoa lähenevän levottomuuden vallassa!» — Äkkiä kuului ovelta rapinaa, ikäänkuin olisi joku koettanut sitä hiljaa avata, ja hänen rintansa täytti kuvailematon riemun ja pelon sekainen tunne; rientäen työntämään tieltä esteen, jonka hän oli oven eteen laahannut ja avaamaan lukon, osasi hän sentään varovasti kysyä: »Sinäkö siellä olet, rakkaani?»

»Minä, kreivittäreni», kuului kuiske vastaukseksi.

Hän tempasi oven auki ja huudahtaen: »Leicester!» löi hän kätensä ulkopuolella seisovan, viittaansa kääriytyneen miehen kaulaan.

»Ei sentään — ei sentään aivan Leicester», virkkoi Mikael Lambourne, sillä hän siellä oli, vastaten kiihkeästi hyväilyyn — »ei aivan Leicester, rakastettavin ja rakastavin herttuattareni, mutta yhtä reipas mies siltä.»

Voimainponnistuksella, johon hän olisi muulloin ollut mielestään kykenemätön, vapautui kreivitär tuon juopuneen irstailijan saastaisesta ja saastuttavasta syleilystä ja peräytyi keskelle huonetta, mihin epätoivo rohkaisi hänet pysähtymään.

Kun Lambourne sisään astuessaan veti viitan liepeen kasvoiltaan, tunsu kreivitär Varneyn inhoittavan palvelijan, viimeisen ihmisen, hänen vihattua isäntäänsä lukuunottamatta, jonka hän olisi suonut löytävän hänen piilopaikkansa. Mutta hän oli vielä tarkasti matkapukunsa peitossa, ja kun Lambourne oli tuskin häntä nähnyt Cumnorin kartanossa, toivoi hän, ett'ei tämä tuntisi häntä niin hyvin kuin hän tunsu hänet, koska Janet oli usein osoitellut häntä hänen kävellessään pihalla ja kertonut hänen roistomaisuudestaan. Kreivitär olisi voinut vieläkin enemmän luottaa valepukuunsa, jos hänen kokemuksensa olisi kyennyt sanomaan hänelle Lambournen olevan vahvasti humalassa; mutta se havainto olisi tuskin ollut omiansa rauhoittamaan häntä sen vaaran suhteen, joka saattoi uhata häntä sellaisen henkilön puolelta sinä aikana, siinä paikassa ja niissä oloissa.

Lambourne rämäytti oven kiinni jäljestään, lasu kätensä ristiin rinnalleen, ikäänkuin pilkatakseen sitä epätoivoista asentoa, johon Amy oli vaipunut, ja jatkoi: »Kuuleppas, Sinä ihana Callipolis — eli rakastettava räseykreivitär — eli jumalainen pimeän sopen herttuatar — jos Sinä näet noin paljon vaivaa kyyristelläksesi kuin pyydystetty lintu, jotta sitä olisi sitten hauskeampi peloitella, niin säästäppä itseltäsi se homma. Minä pidin paljon Sinun ensimmäisestä suorasukaisesta käytöksestäsi — mutta tästä yhtä vähän» — (hän käveli askeleen eteenpäin ja horjahti) — »yhtä vähän kuin — tuollaisesta epätasaisesta lattiasta kuin tämäkin, missä kunnan mies taittaa niskansa, ellei kävele niin suorana kuin ilveniekka köydellä.»

»Takaisin!» huusi kreivitär; »älä lähene minua, henkesi uhalla!»

»Henkeni uhalla! — ja takaisin! — Mitäs tämä nyt on, hyvä rouva? — Pitäisikö Teille olla vielä parempi mies kuin kunnan Mikko Lambourne? Minä olen ollut Amerikassa, neitsykäiseni, siellä, missä kulta kasvaa, ja minä olen tuonut sitä sieltä sellaisen kuorman —»

»Hyvä ystävä», virkkoi kreivitär, julmasti peljäten roiston päättävistä ja rohkeata lähentelemistä, »minä pyydän Sinua lähtemään pois ja jättämään minut yksin.»

»Lähden, lähdenhän minä, kaunokaiseni, sitten kun olemme kyllästyneet toistemme seuraan — mutta en rahtuakaan aikaisemmin.» — Ja hän tarttui kreivittären käsivarteen, ja tuo onneton, kun ei enää muutakaan voinut, kirkui kirkumistaan. »No rääky nyt siinä vain, jos Sinua haluttaa», puheli Lambourne hellittämättä otettaan; »minä olen kuullut meren rajuimmillaan pauhaavan, enkä minä välitä ulvovasta akasta enempää kuin naukuvasta kissasta. — Saakeli soikoon! — Minä olen kuullut niiden parkuvan viisinkymmenin, sadoinkin yht'aikaa, kun kaupunkeja väkiryynnäköllä valloitettiin.»

Kreivittären kiljuminen oli kuitenkin tuonut hänelle odottamatonta apua: Laurentius Tapuli, joka oli kuullut hänen huutonsa huoneeseensa alakertaan, astui sisään ajoissa pelastaakseen hänet ilmitulosta tai vieläkin julmemmasta pahoinpitelystä. Laurentius oli päissään hänkin edellisen yön juomingeista; mutta onneksi oli hänen humalansa toisenluontoista kuin Lambournen.

»Mitä pirun meteliä täällä tornissa pidetään?» karjaisi hän. — »Kuinka! mies ja nainen samassa kopissa? se on vastoin sääntöjä. Säädyllisyyttä minä vaadin huoneenhallitukseeni, kautta kahlelakantavan Pyhän Pietarin!»

»Painu heti paikalla rappuja alas, Sinä juopunut elukka», vastasi Lambourne; »etkö Sinä näe, että tämä nainen ja minä haluamme olla kahdenkesken?»

»Hyvä herra, kunnioitettava herra!» rukoili kreivitär vanginvartijaa, »pelastakaa minut hänen käsistään, Jumalan laupeuden nimessä!»

»Hän puhuu kauniisti», virkkoi vanginvartija, »ja minä rupean hänen puolelleen. Minä rakastan vankejani; ja on niitä minun avainteni takana ollutkin niin hyviä vankeja kuin ikinä Newgatessa tai minkä piirikunnan tyrmässä tahansa. Ja koska hän on yksi minun karitsoitani, kuten minun on tapana sanoa, niin ei kukaan saa tehdä hänelle pahaa karsinassaan. Kas niin, päästä heti irti se nainen, tai minä halkaisen kallosi avaimillani.»

»Minä teen sitä ennen verimakkaraa Sinun palleastasi», vastasi Lambourne, tavoitellen vasemmalla kädellään tikaria, mutta pidellen yhä kreivittäretä oikeallaan. — »Pidä siis varasi, Sinä vanha kamelikurki,

jonka koko elämä on ruostuneessa avainkimpussa!»

Laurentius tarrasi Mikaelin käteen ja esti häntä vetämästä tikariansa; ja Lambourne taistellessa ja riuhtoessa hänen kanssaan, ponnisti kreivitärkin puolelleen kaikki voimansa ja temmaten kätensä hansikkaasta, josta roisto häntä yhä piteli, hän pääsi vapaaksi, pakeni huoneesta ja juoksi rappuja alas, samassa kuullen tappelijain kaatua jysähtävän lattialle, mikä vielä lisäsi hänen kauhuansa. Ulomainen rautaportti ei estänyt hänen kulkuansa, koska se oli avattu Lambournea varten, niin että hän pääsi onnellisesti portaat alas ja kiiruhti niin nopeasti kuin saattoi huvikentälle, joka hänen hätäiselle tähystelylleen näyttäytyi varmimmaksi pakosuunnaksi.

Sillä välin pyöriskelivät Laurentius ja Lambourne lattialla, lujasti toisiinsa takertuneina. Onneksi ei voinut kumpainenkaan vetää tikariansa; mutta Laurentius sai mäjäytetyksi Mikaelia raskailla avaimillaan keskelle naamaa, ja Mikael puolestaan puristi vanginvartijaa niin lujasti kurkusta, että veri purskahti suusta ja sieraimista, niin että he olivat molemmat verisiä ja siivottomia katseltavia, kun muuan linnan palvelija kahakan melskeen kuultuaan astui huoneeseen ja sai suurella vaivalla tappelijat eroitetuiksi toisistaan.

»Vieköön teidät piru molemmat», sanoi armelias rauhanrakentaja, »ja erittäinkin Teidät, herra Lambourne! Mitä saakelia te siinä lattialla kieriskelette ja tappelette kuin kaksi äkäistä rakkia teurastushuoneen nurkassa?»

Lambourne nousi jaloilleen ja ärjäisi, jonkun verran selvinneenä kolmannen henkilön väliintulosta, tavallista röyhkeätä julkeuttaan hieman peitellen: »Me tappeelimme nartusta, ettäs sen tiedät.»

»Nartusta! Missä se on?» kysyi palvelija.

»Tiehensä kai juoksi», vastasi Lambourne ympärilleen katsellen, »ellei Laurentius niellyt sitä luineen ja lihoineen. Tuo hänen saastainen mahanrötkönsä ahmii yhtä paljon vainottuja vaimonpuolia ja onnettomia orpoja kuin ikinä mikään jättiläinen kuningas Arturin taruissa: ne ovat hänen himoruokaansa; hän korjaa ne kitaansa ruumiineen, sieluineen, kaikkineen.»

»Kas nyt, kas nyt sitä sisua!» puhuskeli Laurentius, väännältäen suunnatonta, kömpelöä ruhoaan lattialta; »mutta on sitä ollut parempiakin miehiä kuin Sinä, herra Mikael Lambourne, peukaloni ja etusormeni pienen pyörähdyksen takana; ja vielä minä Sinunkin peräsi oveni suljen, ennen kuin tästä leikki lakkaa. Naamasi hävyttömyys ei voi ijät päivät pelastaa sääriluitasi raudan puristuksesta eikä tuota ruokotonta janoista kurkkuasi hampukkoydestä.» — Tuskin olivat nämä sanat päässeet hänen huuliltaan, kun Lambourne ryntäsi uudelleen hänen kimppuunsa. »Ei, antakaa nyt olla jo», pauhasi rauhanrakentaja, »tai minä kutsun tänne sellaisen miehen, joka taltuttaa teidät molemmat: Varneyn — ritari Rikhardin, tarkoitan — hän on jo jalkeilla, sen takaan — minä näin hänen juuri käyvän tuon pihan poikki.»

»Näitkö, saatana olkoon!» pelästyi Lambourne, käyden käsiksi huoneessa oleviin pesuvehkeisiin: »Ei, mutta tee sitten tehtäväsi, alku-aine — luulinpa jo saaneeni Sinusta kyllickseni eilen illalla Orionina uida rähmästäessäni kuin korkki kuohuvan oluthaarikan pinnalla.»

Näin puheihin ryhtyi hän siivoamaan kasvoistaan ja käsistään tappelun jälkiä ja laittamaan ulko-asuaan edes jonkunlaiseen kuntoon.

»Mitä Sinä sille teit?» kysyi palvelija hiljaa vanginvartijalta; »sen naamatauluhan on vallan jumalattomasti turvoksissa.»

»Minä vain painoin siihen virkahuoneeni avaimen leiman — liian hyvä merkki muuten hänen hirtehisnaamalleen. Ei kukaan saa rääkätä eikä loukata minun vankejani; ne ovat minun jalokiviäni ja minä suljen ne siis varmoiniin laatikoihin. — Kas niin, kaunis tyttöseni, heitähän nyt jo uikutuksesi. — Ei, mutta varmasti täällä oli nainen!»

»Luulenpa, että te olette kaikki hulluja tänä aamuna», sanoi palvelija; »minä en nähnyt täällä en naista enkä oikeastaan miestäkään — vain kaksi lattialla kierittelevää petoa.»

»Ei, sitten olen minä hukassa», päivitteli vartija; »vankila on siis murrettu, se on selvä. Kenilworthin vankila on murrettu», jatkoi hän surkeasti valittaen, »vahvin vankila tästä Walesin rajoille — niin, ja kuitenkin on siinä talossa nukkunut ritareja ja kreivejä ja kuninkaita yhtä turvallisesti kuin Lontoon Towerissa. Se on nyt murrettu, vangit paenneet ja vanginvartija on suuressa vaarassa saada nuoran kaulaansa!»

Sitten laskeutui hän omaan luolaansa jatkamaan voivotteluansa tai nukkumaan itsensä selväksi. Lambourne ja palvelija seurasivat heti hänen jäljissään, ja hyvinpä siinä tekivätkin, sillä vartija oli pelkästä tottumuksesta sulkemaisillaan rappukäytävän rautaisen portin; ja elleivät he olisi ennättäneet

sitä estämään, olisivat he saaneet kauniisti jäädä samaan tornihuoneeseen, josta kreivitär oli juuri paennut.

Tämä onneton nainen piiloittautui vapaaksi päästyään huvikentälle, kuten olemme jo maininneetkin. Hän oli nähnyt tämän komeasti koristellun paikan Mervynin tornin akkunasta; ja pakomatalla johtui hänen mieleensä, että hän sen puiden, lehtimajojen, suihkulähteiden, patsaiden ja luolien joukosta löytäisi jonkun salaisen sopen, missä hän voisi olla piilossa siksi kunnes hän uskaltaisi kääntyä jonkun hyväsydämisen ihmisen puoleen, jolle hän saattaisi kertoa hädänalaisesta tilastaan niin paljon kuin rohkenisi ja jonka avulla hän voisi pyytää puhutella puolisoansa.

»Jos tapaisin oppaani», ajatteli hän, »saisin tietää, onko hän jättänyt kirjeeni. Ja vaikkapa näkisin Tressilianinkin, niin parempi minun olisi vihastuttaa Dudley paljastamalla koko kurja asemani hänelle, joka on rehellisyys itse, kuin joutua jälleen tämän vallattoman ja sekasortoisen linnan julkean palvelijakunnan solvaistavaksi. Minä en mene enää suljettuihin huoneisiin, minä odotan, minä tähystelen — niin monien ihmisolentojen joukosta täytyy löytyä joku lempeä sydän, joka voi ymmärtää ja sääliä minun kärsimyksiäni.»

Ja moni joukkue kulkikin tosiaan huvikentän poikki. Mutta heitä oli aina neljä, viisi ilakoivaa ihmistä yhdessä, jotka nauroivat ja elämöivät oman riemunsa runsautta ja oman sydämensä onnea.

Valitsemassaan piilopaikassa saattoikin hän hyvin helposti välttää kaikkea huomiota. Hänen tarvitsi vain peräytyä luolan syvimpään loukkoon, joka oli varustettu kaikenlaisilla luontoa itseään jäljittelevillä koristuksilla ja sammalpenkeillä ja jonka perällä suihkulähde lorisoi, ja hän saattoi helposti joko pysyä siellä piilossa tai mielensä mukaan näyttäytyä jollekin yksinäiselle vaeltajalle, jonka uteliaisuus saattoi houkuttaa tänne haaveellisen yksinäisyyden helmaan. Sellaista tilaisuutta odotellessaan katsahti hän kirkkaaseen altaaseen, jonka pinnan hiljaa lirittelevä suihkulähde salli pysyä kirkkaana kuin kuvastimen, ja pelästyi omaa ulkomuotoaan ja epäili samalla, niin oudonnäköiseksi ja rumaksi teki hänet valepuku mielestään, uskaltaisiko kukaan nainen (ja juuri säälistä omaa sukupuoltaan kohtaan toivoi hän parhaiten myötätuntoa herättävänsä) ryhtyä puheisiin niin epäilyttävän olennon kanssa. Ajatellen näin naisena, jolle ulko-asu ei missäänkään tilaisuudessa ole vähäpätöinen asia, ja kaunottarena, joka luotti hieman omien sulojensa voimaan, riisui hän matkaviittansa ja väljän hilkkansa, mutta asetti ne kuitenkin niin lähelle, että hän ennättäisi pukea ne jälleen ylleen nopeammin kuin saattoi ehtiä luolan suulta sen perälle, jos Varneyn tai Lambournen tulo tekisi valepuvun välttämättömäksi. Näiden päällysvaatteiden alla oli hänellä hieman teatterimainen, sille luulotellulle henkilölle soveltuva puku, jota hänen muka piti esittämän jossakin näytelmässä. Wayland oli asian järjestänyt siten heidän toisena matkapäivänään, saatuaan edellisenä päivänä kokea, mitä hyötyä sellaisena henkilönä kulkemisesta saattoi olla. Amy suoritti pienen aamusivouksen niin joutuin kuin mahdollista, altaan toimiessa sekä pesu-astiana että kuvastimena; sitten otti hän käteensä pienen jalokivilippaansa siltä varalta, että sen sisältämät kalleudet voisivat esiintyä välittäjinä, vetäytyi luolan pimeimpään, kaukaisimpaan soppeen, istuutui sammalpenkille ja alkoi odottaa, lähettäisikö sallimus hänelle jonkun pelastumismahdollisuuden tai jonkun hyväsydämisen suojelijan.

XVI Luku.

Sä pyyn näitkö värisevän
Liki liidellessä haukan,
Oksain suojaan kyyristyvän
Aran, neuvottoman raukan.

Prior.

Sinä muistettavana aamuna tapahtui, että ruhtinatar, jota varten kaikki nämä huvitukset olivat järjestetyt, Englannin neitseellinen kuningatar itse, oli varhaisimpia metsästäjättäristä, jotka ilmestyivät huoneistaan täydessä kunnossa, erän ajoon lähteäkseen. En tiedä, sattumaltako niin kävi vaiko osoittaakseen hienotunteista kohteliaisuutta hallitsijattarelle, joka oli hänelle aina ollut niin suosiollinen, se vain on varmaa, että tuskin oli Elisabet poistunut askeleen verran huoneensa kynnykseltä, kun Leicester jo oli hänen sivullansa ehdottamassa, että hän suvaitsisi metsästysretken viimeisiä valmisteluja suoritettaessa lähteä katsastamaan huvikenttää ja puutarhoja, jotka se yhdisti linnan pihaan.

Heidän kävellessään tälle uudelle ihanain näkyjen näyttämölle tarjosi kreivin käsivarsi hallitsijattarelle tarpeellista tilapäistä apua siinä, missä porrasjaksot, jotka olivat silloin hyvin suosittuja puutarhakoristuksia, veivät pengermältä pengermälle ja kukkalavalta toiselle. Mukana seuraavat hovinaiset, joilla oli kylliksi varovaista viisautta tai jotka ehkä ystävällisesti halusivat näyttää sitä heillä

olevan, eivät katsoneet velvollisuutensa kuningatartha kohtaan — vaikkeivät he kadottaneetkaan häntä koskaan näkyvistään, — vaativan heitä käymään aivan lähellä ja ottamaan osaa kuningattaren ja kreivin keskusteluun, ja ehkäpä sitä häiritsemään, sillä olihan kreivi sekä Elisabetin isäntä että hänen luotettu, kunnioitettu ja suosittu palvelijansa. He tyytyivät siis vain ihaillemaan tätä kaunista ylhäistä paria, jonka juhla-vaatteet oli nyt vaihdettu melkein yhtä komeihin metsästyspukuihin.

Elisabetin metsästyspuku, joka oli vaaleansinistä silkkiä ja hopeapunoksin ja kurepauloin koristettu, lähenteli muodoltaan muinaisten amatsonien pukua ja sopi sentähden erinomaisen hyvin sekä hänen pituuteensa että hänen piirteittensä arvokkuuteen, sillä tietoisuus asemastaan ja pitkä-aikainen käskemiseen tottumus olivat kehittäneet hänen kasvonsa melkein liian miehekkäiksi, jotta ne olisivat voineet esiintyä parhaaksi edukseen tavallisessa naisvaatetuksessa.

Leicesterin metsästyspuku oli lincolninvihreätä kangasta, runsaasti kullalla kirjaeltu, ja komeasta vyöstä riippui torvi ja väkipuukko miekan asemasta; tämäkin puku vaatetti häntä erinomaisesti, kuten hänen muutkin joko sitten hovi- tai sota-pukunsa. Sillä niin täydellinen oli hän kaikilta ruumiinsa ja kasvojensa muodoilta, että hän näytti aina esiintyvän parhaimpanaan juuri siinä tehtävässä ja puvussa, jota hän kulloinkin toimitti tai kanto.

Elisabetin ja suosikki-kreivin keskustelusta ei meille ole säilynyt yksityiskohtaisempia tietoja. Mutta ne, jotka katselivat heitä matkan päästä (ja hovimiesten ja hovinaisten silmät ovat sangen tarkat), väittivät, ettei vielä milloinkaan ennen ollut Elisabetin liikkeiden ja eleiden arvokkuus niin selvästi sulanut neuvottomuuden ja hellyyden sävyksi. Hänen askeleensa eivät olleet ainoastaan hitaita, vaan epätasaisiakin, mikä oli aivan outoa hänen käyntitavalleen; hänen katseensa näytti olevan luotu maahan ja ilmaisevan arkaa yrittelyä poistua saattajansa seurasta, mikä ulkonainen ilme osoittaa usein naisissa, jos heidän sydäntään lähemmin tutkitaan, täsmälleen vastakkaista halua. Rutlandin herttuatar, joka uskalsi lähimmäksi, väitti eroittaneensa kyneleen Elisabetin silmäkulmassa ja hehkuvan punan hänen poskillaan ja lisäsi: »Hän painoi silmänsä maahan väistääkseen minun katsettani, hän, joka tavallisissa oloissa katseellaan lannistaisi leijonan.» Mihin johtopäätöksiin nämä havainnot veivät, on itsestään selvää; eivätkä ne ehkä niin aivan perättömiä olleetkaan. Kahden eri sukupuoliin kuuluvan henkilön salainen keskustelu määrää usein heidän kohtalonsa ja antaa sille ehkä aivan toisenlaisen käänteen kuin he olivat odottaneetkaan. Mielistelyä sekaantuu keskusteluun, hellyyttä ja intohimoa sekaantuu vähitellen mielistelyyn. Aatelismiehet ja paimenpojat sanovat sellaisena viekoittelevana hetkenä enemmän kuin aikovatkaan; ja kuningattaret ja maalaistytöt kuuntelevat kauvemmin kuin heidän tulisikaan.

Hevoset hirnuivat sillävälän ja pureskelivat kärsimättöminä kuolaimiaan linnan ulkopihalla; koirat ulvoivat kahleissaan, ja vartijat ja ratsastavat ja jalkaisin astuvat metsämiehet valittelivat kasteen haihtumista, koska siten vainu tuli vaikeammaksi. Mutta Leicesterillä oli nyt toisenlainen otus kierroksessa, tai puhuaksemme oikeudenmukaisemmin häntä kohtaan, hän oli joutunut erän ajoon tietämättään, tuumimattaan, uljaan metsänkävijän tavoin, joka seuraa tiellensä sattunutta haukkua, vei se sitten minne tahansa. Kuningatar, loistavan kaunis nainen, Englannin ylpeys, Ranskan ja Hollannin toivo ja Espanjan kauhistus, oli nähtävästi kuunnellut tavallista suosiollisemmin sitä tunteilevaa mielistelyä, josta hän ainakin piti niin paljon; ja kreivi oli, ehkä turhamaisuuksissaan, ehkä kunnianhimosuudessaan, tai ehkä molempain viehättämänä lisännyt puheisiinsa yhä enemmän ja enemmän sitä huumaavaa ainetta, niin että hänen ahdistelunsa lopulta muuttui suoraksi lemmenthaasteluksi.

»Ei, Dudley», virkkoi Elisabet, vaikkakin vapisevin, katkonaisin sanoin — »ei, minun täytyy pysyä kansani äitinä. Muut siteet, jotka tekevät alhaissäätyisemmän neidon onnelliseksi, ovat kielletyt hänen hallitsijattareltaan. — Ei, Leicester, älkää puhuko siitä enää. — Jos minä olisin kuin muut ja saisin vapaasti etsiä onneani — silloin kylläkin — mutta nyt ei se käy päinsä — ei käy päinsä. — Siirtäkää metsästysretki — siirtäkää se puoleksi tunniksi — ja jättäkää minut, herra kreivi.»

»Kuinka, jättääkö Teidät, armollinen Valtijatar!» huudahti Leicester.
— »Hulluuteni on siis Teitä loukannut?»

»Ei, Leicester, ei niin!» vastasi kuningatar hätäisesti; »mutta se on hulluutta, eikä sitä saa enää toistaa. Menkää — mutta älkää poistuko täältä kauvaksi — älkääkä päästäkö tänne ketään yksinäisyttäni häiritsemään.»

Hänen näin puhuttuaan kumarsi Dudley syvään ja poistui hitaasti ja murheellisen näköisenä. Kuningatar jäi katselemaan hänen jälkeensä ja mumisi itsekseen: — »Olisipa se mahdollista — olisipa se vain mahdollista! — mutta ei — ei — Elisabetin täytyy olla vain Englannin puoliso ja äiti.»

Samassa kuului askeleita, ja tulijaa välttääkseen kääntyi kuningatar luolaan, missä hänen onneton, mutta liiankin menestyksellinen kilpailijattarensa oli piilossa.

Vaikka Englannin Elisabetin mieltä olikin jonkun verran järkyttänyt se kuohuttava keskustelu, jonka

hän juuri oli lopettanut, oli se kuitenkin luonnostaan niin luja ja päättäväinen, että se pian asettui entiselleen. Se oli aivan noiden vanhojen keltiläisten kiikkukiviksi sanottujen muistomerkkien kaltainen. Pieneksi poikaseksi kuvatun Cupidonkin sormi sai hänen tunteensa liikkeelle, mutta Herkuleenkaan voima ei olisi saanut niitä tasapainostaan. Hänen edetessään hitaasti luolan perimmäisintä sopukkaa kohti, olivat hänen kasvonsa, ennenkuin hän oli kulkenut puoltakaan matkasta, muuttuneet jälleen arvokkaan näköisiksi ja hänen katseensa käskeväksi.

Siinä hetkessä huomasi kuningatar naisolennon seisovan erään alabasteripylvään vieressä tai oikeammin osaksi takana; tämän pylvään juurelta kumpusi kirkas suihkulähde, joka täytti tämän hämärän luolan äärimäisen perukan. Klassillisesti sivistynyt Elisabet muisti kohta Numan ja Egerian tarinan, eikä hän epäillyt lainkaan jonkun italialaisen kuvanveistäjän siinä tahtoneen esittää vedenneitoa, joka muinoin saneli Roomalle lakeja. Lähetessäänkin oli hän yhä kahden vaiheilla, oliko hänen edessään kuvapatsas vaiko elävä ihmisolento. Onneton Amy seisoj tosiaankin paikallaan aivan liikahtamaton, haluten ilmaista tilansa oman sukupuolensa jäsenelle, mutta taas toisaalta kainostellen sitä komeata, ylhäistä naista, joka astui häntä kohti ja jonka hänen pelkonsa heti ilmaisi siksi henkilöksi, mikä hän todellisuudessa olikin, vaikeivat hänen silmänsä olleet häntä koskaan nähneekään. Amy oli noussut sammalpenkiltään aikoen puhutella tätä yksinään, ja, kuten hän aluksi luuli, niin sopivaan aikaan luolaan tullutta rouvaa. Mutta kun hän muisti, kuinka levottomana Leicester halusi estää kuningatarta saamasta pienintäkään vihiä heidän avioliitostaan, ja kun hän tuli yhä enemmän ja enemmän vakuutetuksi siitä, että henkilö, joka nyt läheni häntä, oli Elisabet itse, seisoj hän siinä toinen jalka toisen edellä, hänen kätensä ja päänsä eivät hievahtaneetkaan ja hänen poskensa oli yhtä kalpea kuin alabasteripylväs, johon hän nojasi. Hänen pukunsa, joka näkyi vain epäselvästi tässä hämärässä valossa, oli vaaleata merenviheriää silkkiä ja muistutti jonkun verran kreikkalaisen vedenneidon vaatetusta, koska sellaista muinaisaikaista valepukua oli pidetty varmimpana niin suureen näyttelijäin ja juhlijain joukkoon, niin että kuningattaren epäluulo, ettei hän muka ollutkaan mikään elävä olento, sai tosiaankin voimakasta tukea ympäristöstä, hänen verettömistä poskistaan ja hänen tuijottavasta katseestaan.

Elisabet ei vielä muutamien askelten päähänsä ehdittyään tiennyt, katseliko hän tosiaankin niin taitavasti muovaeltua kuvapatsasta, ettei sitä siinä heikossa valossa voinut lainkaan erottaa todellisuudesta. Hän pysähtyi sentähden ja kiinnitti tuohon omituiseen esineeseen ruhtinaallisen katseensa niin terävästi, että Amyn liikahtamattomaksi sitonut hämmästyks alkoi väistyä pelon tieltä ja että hän hitaasti loi silmänsä maahan ja laski päänsä riipuksiin hallitsijattaren tiukan katseen masentamana. Mutta paitsi tätä hidasta ja syvää pään kumartumista pysyi hän muutoin aivan värähtämättä entisessä äänettömässä asennossaan.

Hänen puvustaan ja lippaasta, jota hän yhä vaistomaisesti piteli kädessään, teki Elisabet sen luonnollisen johtopäätöksen, että tuo kaunis, vaikka mykkä olento hänen edessään oli varmaankin niiden lukuisain näytelmäkappaleiden ja muiden juhla-esitysten suorittajia, joita oli asetettu mitä erilaisimpiin paikkoihin yllättämään häntä kunnianosoituksillaan, ja että tuo tyttöparka oli hänet nähtyään säikähtänyt pahanpäiväisesti ja joko unohtanut osansa tai menettänyt rohkeutensa esittää sitä. Oli luonnollista ja armeliasta hieman rohkaista häntä; ja Elisabet virkkoikin siis alentuvan lempeästi: — »No, kuinka nyt, tämän ihanan luolan ihana impi — ovatko Sinut lumonneet ja mykäksi mananneet sen ilkeän taikurin loitsut, jota ihmiset Peloksi nimittävät? — Me olemme hänen verivihollisiaan, tyttö, ja me voimme rikkoa hänen lumonsa. Puhu, me käskemme.»

Vastaamatta hänelle opitulla puheellaan vaipui kreivitär polvilleen kuningattaren eteen, pudotti lippaansa ja lyöden kätensä yhteen katseli kuningatarta kasvoihin silmissä ja koko olemuksessa sellainen kuolettavan pelon ja hartaan rukouksen ilme, että Elisabet tunsj tulevansa suuresti liikutetuksi.

»Mitä tämä tarkoittaa?» kysyi hän; »tämä on jo voimakkaampaa tunteen tulkintaa kuin tilaisuus vaatisikaan. Nouse ylös, neitoseni — mitä Sinä meiltä tahdot?»

»Suojelustanne, Teidän Korkeutenne», sopersi onneton anoja.

»Jokainen Englannin tytär saa sitä, jos hän sitä ansaitsee», vastasi kuningatar; »mutta Sinun hädälläsi näyttää olevan syvempi syy kuin unohdettu osa. Miksi siis ja missä suhteessa suojelustamme pyydät?»

Amy koetti nopeasti miettiä, mitä hänen olisi parasta sanoa, pelastuakseen häntä ympäröivistä läheisimmistä vaaroista, kuitenkin vahingoittamatta puolisoaan; mutta syöksyen ajatuksesta toiseen kaiken sen sekasorron keskellä, mikä hänen mielensä täytti, saattoi hän vihdoin vastaukseksi kuningattaren uudistettuihin tiedusteluihin, että miksi hän suojaaj tahtoi, vain änkyttää: »Voi, voi! kun en minä tiedä.»

»Tämähän on aivan hullua, neitoseni», virkkoi Elisabet kärsimättömänä; sillä anojan äärimäinen hämmennys kiihoitti hänen uteliaisuuttaan, samalla kun se liikutti hänen tunteitaan. »Sairaan täytyy

selittää tautinsa lääkärille, emmekä *me* sitä paitsi ole tottuneet toistelemaan kysymyksiämme niin usein saamatta vastausta.»

»Minä pyydän — minä rukoilen», soperteli onneton kreivitär — »minä rukoilen Teidän armollista suojelustanne erästä — erästä Varneyta vastaan.» Hän oli tukehtumaisillaan lausuessaan tuon kohtalokkaan sanan, johon kuningatar heti tarttui.

»Mitä, Varneyta — ritari Rikhard Varneyta — Leicesterin kreivin palvelijaa vastaan? — Mitä tekemistä, neitoseni, on Sinulla hänen kanssaan ja hänellä Sinun kanssasi?»

»Minä — minä — olin hänen — vankinaan — ja hän tavoitteli henkeäni — ja minä karkasin — karkasin —»

»Heittäytyäksesi minun suojaani, eikö niin?» virkkoi Elisabet. »Minä olen Sinua suojeleva — se on, jos Sinä sitä ansaitset; sillä me aiomme tutkia tätä asiaa mitä tarkimmin. — Sinä olet», jatkoi hän, luoden kreivittäreen katseen, joka näytti tahtovan tunkeutua hänen sielunsa sisimpään, — »Sinä olet Amy, ritari Hugh Robsartin, Lidcoten linnan herran tytär?»

»Antakaa anteeksi — antakaa anteeksi — kaikkein armollisin Ruhtinatar!» rukoili Amy, uudelleen laskeutuen toiselle polvelleen, sillä hän oli jo välillä noussut ylös.

»Mitä minä Sinulle anteeksi antaisin, typerä tyttö?» vastasi Elisabet; »senkö, että olet isäsi tytär? Sinä olet hullu, varmasti. Minunpa täytyy nähdäkseni kiskoa koko juttu Sinusta tuumakaupalla — Sinä petit vanhan, kunnianarvoisan isäsi — katseesi tunnustaa sen — Sinä petit herra Tressilianin — punastumisesi myöntää sen — ja Sinä menit naimisiin sen samaisen Varneyn kanssa?»

Amy hypähti pystyyn ja keskeytti kiihkeästi kuningattaren: »Ei, armollinen Kuningatar, ei — niin totta kuin Jumala meitä kaikkia tuomitsee, en minä ole se saastainen olento, joksi Te minut tahtoisitte tehdä! Minä en ole sen inhoittavan orjan — sen kavalan konnan vaimo! Minä en ole Varneyn vaimo! Mieluummin olisin minä kuoleman morsian!»

Kuningatar, joka nyt vuorostaan hämmästy Amyn kiihkeyttä, seisoi vaijeten hetken aikaa ja vastasi sitten: »No sitten Jumala meitä armahtakoon, vaimo! — Minä huomaan kyllä Sinun osaavan puhua aika nopeaan, kun aihe Sinua miellyttää. Ei, mutta kerroppas nyt minulle, vaimo», jatkoi hän, sillä hänen uteliaisuuteensa liittyi nyt hämähästi aavistava epäily siitä, että häntä oli jollakin tavoin petetty — »kerro minulle, vaimo — sillä kautta Jumalan päivän, minä tahdon tietää kaikki — kenen vaimo tai kenen rakastajatar Sinä olet? — Puhu suoraan ja puhu pian. — Parempi Sinun olisi leikkiä naarasleijonan kuin Elisabetin kanssa.»

Tähän umpikujaan ajettuna ja vastustamattoman voiman laahaamana kuilun partaalle, jonka hän kyllä näki, mutta jota hän ei voinut kaartaa — kun kiivastuneen kuningattaren tiukat sanat ja uhkaavat eleet eivät suoneet hänelle hetkenkään miettimisaikaa, änkytti Amy vihdoin epätoivoissaan: »Leicesterin kreivi tietää kaikki.»

»Leicesterin kreivi!» huudahti Elisabet rajattomasti hämmästyneenä. — »Leicesterin kreivi!» toisti hän kipinöivän suuttumuksen vallassa. — »Vaimo, Sinulle on tätä neuvottu — Sinä valehtelet hänestä — hän ei katsahdakaan sellaisiin kuin Sinä. Sinut on palkattu häpäisemään Englannin jalointa ylimystä ja uskollisinta ritaria! Mutta vaikka hän olisi luottamuksemme oikea käsi tai vieläkin kallisarvoisempi meille, Sinä olet saava asiasi tutkituksi ja hänen läsnäollessaan. Tule mukaani — tule heti paikalla mukaani!»

Kun Amy peräytyi kauhistuneena, minkä kiihtynyt kuningatar selitti tietoisien syyllisyyden merkiksi, työksähti Elisabet hänen luokseen, tarttui hänen käsivarteensa ja riensi nopein, kiiruhtavin askelin ulos luolasta pitkin huvikentän pääkäytävää, laahaten mukanaan ylenmäärin pelästynyttä kreivittärtä, jota hän yhä piteli käsivarresta ja joka sai ponnistaa kaikki voimansa pysyäkseen raivostuneen kuningattaren rinnalla.

Leicester oli sillä hetkellä loistavan, lehtokujan päähän pylväskäytävään eli kaarikatokseen kokoontuneen herra- ja naisjoukon keskuksena. Seurue oli asettunut tähän paikkaan odottamaan hänen majesteettinsa käskyjä metsästysretken alkamisesta, ja saattaa kuvitella kaikkien heidän hämmästyksensä, kun he näkivät Elisabetin unohtaneen tavallisen arvokkaan juhlallisen astuntansa ja lähestyvän heitä niin nopeasti, että hän oli heidän keskellään ennenkuin he aavistivatkaan, ja kun he sitten huomasivat pelästyen ja oudoksuen, että hänen kasvoiltaan paistoi kiihtymyksen ja vihastuksen tuli, että hänen tukkansa oli päässyt piteistään ankarassa liikunnassa ja että hänen silmänsä säkenöivät niinkuin ne säkenöivät Henrik VIII:n hengen kohotessa korkeimmilleen hänen tyttäressään. Eikä heidän kummastuksensa suinkaan vähentynyt, kun he näkivät kuningattaren voimakkaasti pitelevän toisella kädellään kalpeata, menehtynyttä, puolikuollutta, mutta siitä huolimatta yhä vielä viehättävää naisolentoa, samassa toisella viitatessaan väistymään naisia ja herroja, jotka tunkeutuivat hänen

ympäriin, luullen hänen äkkiä tulleen sairaaksi. »Missä on Leicesterin kreivi?» kysyi hän äänellä, joka vavahutti kaikkia lähellä seisovia hovikoita. — »Astukaa esiin, herra Leicester!»

Jos keskellä kauneinta kesäpäivää, jolloin kaikki on vain valoa ja hymyä, salama iskisi kirkaalta sinitaivaalta ja halkaisisi maan jonkun huolettoman vaeltajan jalkojen juuresta, ei hän voisi silmätä sitä suitsuavaa kuilua, joka niin odottamatta avasi ammottavan kitansa hänen eteensä, puoliksikaan niin pelästyneenä ja kauhistuneena kuin Leicester nyt tarkasteli hänelle niin äkkiä tarjoutuvaa näkyä. Hän oli juuri kuunnellut valtioviisaasti kiellettyä ja ymmärtämättömyyttä teeskennellen hovimiesten puoliksi lausuttuja, puoliksi viittailtuja onnitteluja kuningattaren suosion johdosta, joka ilmeisesti oli noussut korkeimpaan huippuunsa tänäaamuksen keskustelun aikana ja jonka perustalla useimmat heistä ennustelivat hänen piankin kohoavan heidän vertaisestaan heidän käskijäkseen. Ja nyt, kun se hillitty, mutta ylpeä hymy, jolla hän oli torjunut heidän vihjailujaan, vielä väreili hänen poskellaan, syöksähti kuningatar piirin keskelle ylen määrin kiihtyneenä ja raivostuneena, kannattaen toisella kädellään ja nähtävästi ilman suurempaa ponnistusta hänen menehtyvää, kalpeaa ja maahan vajoavaa puolisoansa ja toisen kätensä sormella osoittaen hänen riutuneita, puolikuolleita kasvojaan, ja kysyen äänellä, joka kajahti pelästyneen valtiomiehen korvissa kuin viimeinen kauhistava, ruumista ja sielua tuomioistuimen eteen vaativa pasuunainpuhallus: »Tunnetko Sinä tätä naista?»

Ja niinkuin tämän tuomitorven toítottaessa syntinen rukoilee vuoria lankeamaan päällensä ja peittämään hänet, niin toivoi Leicesterkin sisimmässään sen uljaan kaarikatoksen, jonka hän oli ylpeyksissään rakentanut, repeävän lujista liitoksistaan ja hautaavan heidät kaikki raunioihinsa. Mutta iskostetut kivet, kaaret ja pylväät kestivät paikoillaan; ja niiden ylpeä isäntä itse polvistui Elisabetin eteen kuin olisi joku raskas paino taivuttanut hänet maahan ja kumarsi niin syvään, että hänen otsansa kosketti niitä marmoripaasia, joilla hän seiso.

»Leicester», huusi kuningatar raivosta vapisevalla äänellä, »jos minä vain voisin uskoa, että Sinä olet sillä halpamaisella ja kiittämättömällä tavalla pettänyt minua, kuin tuo Sinun tavaton pelästyksesi näyttää osoittavan — minua — hallitsijatartasi — luottavaa, liiankin puolueellista kuningatartasi — niin kautta kaiken pyhän, kavala kreivi, tuo Sinun pääsi istuisi yhtä höllässä kuin ikinä isäsi pää!»

Leicesterillä ei ollut tukenaan viattomuutensa tietoisuutta, mutta ylpeys piti häntä vielä pystyssä. Hän — kohotti hitaasti otsansa ja kasvonsa, jotka olivat mustat ja paisuneet raivoisasta mielenkuohusta ja vastasi vain: »Pääni voi pudota vain valtakunnan ylimmän tuomio-istuimen päätöksestä — siihen minä asiani vetoan, enkä ruhtinattareen, joka tuolla tavalla palkitsee uskollisen palvelukseni!»

»Kuinka! hyvät herrat», virkkoi Elisabet, ympärilleen katsahtaen, »meitä nähdäksemme uhmataan — uhmataan linnassa, jonka itse olemme lahjoittaneet tälle korskealle miehelle! — Herra Shrewsbury, Te olette Englannin marsalkka, vangitkaa hänet valtiorikoksesta!»

»Ketä Teidän Majesteettinne suvaitsee tarkoittaa?» kysyi Shrewsbury kovin hämmästyneenä, sillä hän oli juuri sillä hetkellä saapunut paikalle.

»Ketäpä muuta kuin tätä petturia Dudleyta, Leicesterin kreiviä! — Hunsdon-serkku, käske vartijasi aseisiin ja ota hänet heti paikalla hoimiisi. — Kuuletko, tomppeli, pidä kiirettä!»

Hunsdon, karkea, vanha ylimys, joka sukulaisuutensa takia Boleynien kanssa oli tottunut kohtelemaan kuningatarta vapaammin kuin kukaan muu olisi uskaltanut, vastasi hätkähtämättä: »Ja kuitenkin voi käydä niin, että Teidän Majesteettinne lähettää minut Toweriin liiasta hätiköimisestä. Minä pyydän Teitä malttamaan mielenne.»

»Malttamaan mieleni — Jumala nähköön!» huudahti kuningatar — »älä puhu siitä minulle — Sinähän et tiedä, mihinkä hän on vikaapä!»

Amy, joka oli sillä välin saanut tajuntansa johonkin määrin takaisin ja joka näki puolisoansa uhkaavan hänen mielestään tuhoisimman vaaran raivostuneen, loukkaantuneen hallitsijattaren puolelta, unohti heti omat kärsimyksensä (ah! kuinka moni nainen onkaan tehnyt samoin!) ja oman vaaransa hänen takiansa peljätessään ja heittäytyi kuningattaren jalkojen juureen, syleili hänen polviensa ja huudahti: »Hän on syytön, armollinen Valtijatar — hän on syytön — kukaan ei voi syyttää mistään jaloa Leicesteriä!»

»Mitä nyt, houkkio!» virkkoi kuningatar, »etkö Sinä äsken itse sanonut Leicesterin kreivin tietävän koko juttuasi?»

»Sanoinko minä niin?» vastasi onneton Amy, hyljäten kaiken puheittensa puolustelemisen ja unohtaen kokonaan itsensä. — »Oi, jos minä niin sanoin, niin minä ilkeästi valehtelin. Tuomitkoon Jumala minua niinkuin minä nyt uskon, ettei hänellä ole ollut pienintä ajatustakaan, joka olisi pyytänyt minua vahingoittaa!»

»Vaimo!» huusi Elisabet, »minä tahdon tietää, kuka Sinut on tähän viekoitellut; tai minun vihani — ja kuningasten viha on suitseva tuli — on polttava ja syövä Sinut kuin rikkaruohon hehkuvassa pätsissä.»

Kun kuningatar lausui tämän uhkauksen, huusi Leicesterin parempi enkeli hänen ylpeyttään avuksi ja osoitti hänen tekevän maailman halpamaisimman, hänet iki-ajoiksi häpeällä tahraavan työn, jos hän nyt alentuisi asettumaan vaimonsa jalomielisen uhrautumisen suojaan ja jättäisi hänet sitten hyvyytensä palkaksi kuningattaren raivon esineeksi. Hän kohotti jo päätänsä kunnian miehen arvokkuudella, tunnustaakseen avioliittonsa ja julistautuakseen kreivittärensä suojelijaksi, kun Varney, joka oli ilmeisesti syntynyt isäntänsä pahaksi hengeksi, syöksyi paikalle, kasvot ja koko ulko-asu mitä suurimman hämmennyksen vallassa.

»Mitä tarkoittaa tämä julkea tungettelu?» kysyi Elisabet tiukasti.

Ikäänkuin äärimäisen surun ja levottomuuden murtamana heittäytyi Varney hänen jalkoihinsa ja huudahti: »Antakaa anteeksi, armollinen Valtijattareni, antakaa anteeksi! — tai kääntäkää ainakin vihastuneen oikeutenne kosto minuun, sillä minä sen ansaitseen; mutta säästäkää jaloa, ylevää, viatonta herraani ja käskijääni!»

Amy, joka oli yhä vielä polvillaan, hypähti ylös nähdessään miehen, jonka lähellä ei hän saanut inholtaan olluksi, ja oli juuri pakenemaisillaan Leicesterin turviin, kun hänet yht'äkkiä pysäytti se epävarma ja arka ilme, joka oli jälleen lennähtänyt hänen kasvoilleen heti kun hänen uskottunsa esiintyminen näytti kääntävän kohtauksen uudelle uralle; hän peräytyi, kiljahti heikosti ja rukoili hänen majesteettiaan lähettämään hänet linnan syvimpään vankiluolaan — kohtelemaan häntä rikoksellisista pahimpana — »mutta päästäkää vain minut näkemästä ja kuulemasta sellaista», huudahti hän, »joka ryöstää minulta senkin vähän järjen, mikä minulla vielä on jäljellä — näkemästä tuota inhoittavinta, julkeinta konnaa!»

»Ja miksi, rakas lapseni?» kysyi kuningatar, saaden uuden ajatuksen; »mitä on Sinulle tehnyt tämä petollinen ritari, sillä sellaiseksihan häntä väität?»

»Oh, pahempaa kuin suru, armollinen Kuningatar, ja pahempaa kuin vääryys on hän minulle tehnyt — hän on kylvänyt epäsofia sinne, missä pitäisi pyhimmän rauhan vallitseman. Minä tulen hulluksi, jos minun täytyy katsella häntä kauvemmin!»

»Jumala nähköön, Sinähän olet jo luullakseni järjiltäsi», vastasi kuningatar. — »Hyvä Hunsdon, ota tämä nuori hätäntynyt naisraukka huostaasi ja toimita hänet varmaan ja hyvään suojaan siksi kunnes me jälleen tarvitsemme häntä.»

Pari, kolme hovinaista, joko sitten säälien niin omituista olentoa tai jostakin muusta syystä, tarjoutui pitämään hänestä huolta; mutta kuningatar vastasi yksikantaan: »Hyvät rouvat, luvallanne, ei. — Teillä on kaikilla, kiittäkää siitä Jumalaa, tarkat korvat ja kerkeä kieli — sukulaisellamme Hunsdonilla on mitä kuuroimmat korvat ja kieli hieman karkea, mutta hitaista hitain. — Hunsdon, katso, ettei kukaan pääse puhelemaan hänen kanssaan.»

»Pyhän Neitsyen nimessä!» sanoi Hunsdon, tukien voimakkaalla käsivarrellaan menehtynyttä, taintuvaa Amya, »hän on suloinen lapsi; ja vaikka Teidän Majesteettinne antoikin hänelle karkean hoitajan, niin osaa se hoitaja olla ainakin ystävällinen ja lempeä. Hän on minun luonani yhtä hyvässä turvassa kuin omatkin tyttärehäiskaleeni.»

Näin puhelein vei hän vastustelemattoman, melkein tiedottoman Amyn mukanaan; hänen monet sodat nähnyt tukkansa ja pitkä harmaa partansa sekaantuivat kreivittären vaaleanruskeisiin kiharoihin, kun tämä nojasi päätänsä hänen vahvaan, vantteraan olkapäähänsä. Kuningatar seurasi häntä katseellaan — hän oli jo sillä itsehillinnällä, jonka täytyy välttämättä kuulua jokaisen hallitsijan avuihin, karkoittanut kasvoiltaan kaikki kiihtymyksen merkit ja näytti haluavan poistaa raivonpuuskauksensa pienimmätkin jäljet kaikkien niiden muistista, jotka olivat siinä ympärillä seisoneet. »Herra Hunsdon puhuu totta», huomautti hän, »hän on tosiaankin liian karkea hoitaja niin hennolle lapsoselle.»

»Herra Hunsdon», vahvisti Pyhän Asaphin tuomiorovasti, »tahtomatta lainkaan halventaa hänen jalompia ominaisuuksiaan, käyttää puheessaan leveätä vapautta ja sekoittaa siihen melkein liaksikin julmia ja taika-uskoisia sadatteluja, jotka kuulostavat yhtä paljon pyhyidenhäivistykseltä kuin vanhalla paavilaisuudeltakin.»

»Se on hänen verensä vika, herra tuomiorovasti», vastasi kuningatar, käännähtäen puhuessaan kiivaasti arvoisaan kirkonmieheen päin; »ja Te saatte silloin moittia minuakin samasta synnistä. Boleynit ovat ikänsä kaiken olleet kuumaveristä ja suorapuheista sukua, kerkeämmin ilmoittaen selvän ajatuksensa kuin huolellisesti asetellen lauseitaan. Ja kautta kunniasanani — toivoakseni ei tässä puheenvahvistuksessa ole mitään synnillistä — epäilen minä, kylmenikö se paljoakaan sen kautta, että siihen sekoitettiin Tudorein verta.»

Näitä viimeisiä sanoja lausuessaan hymyili hän armollisesti ja katsahti salaa ja melkein huomaamatta Leicesterin kreiviin, jolle hän nyt alkoi uskoa puhuneensa liian kiivaasti ja räikeästi hetken perusteettoman epäilyksen nojalla.

Kuningattaren silmä ei tavannut kreiviä missään sovinnontarjoukselle suosiollisessa mielentilassa. Leicesterin oma katse oli myöhäistä, mutta sitä syvempää katumusta kuvastaen seurannut sitä surkuteltavaa olentoraukkaa, jonka Hunsdon oli juuri vienyt pois; nyt tuijotti se synkkänä maahan, mutta enemmän — niin ainakin Elisabetista näytti — ilmaisten miestä, joka on kärsinyt aiheettoman loukkauksen kuin ihmistä, joka on syllisyydestään tietoinen. Kuningatar käänsi vihoissaan kasvonsa hänestä ja sanoi Varneylle: »Puhu, ritari Rikhard, ja selitä tämä arvoitus — Sinulla ainakin on vielä järkesi ja puhelahjasi tallella, vaikka me saammekin niitä turhaan etsiä muualta.»

Näin sanoessaan kimmahutti hän vielä toisen vihastuneen katseen Leicesteriin, ja ovela Varney kiiruhti latelemaan juttuansa.

»Teidän Majesteettinne läpitukenvea silmä», alkoi hän, »on jo huomannut rakkaan puolisoni kauhistavan sairauden, sairauden, jota, niin onnettomia seurauksia kuin siitä nyt on ollutkin, en halunnut mainittavaksi hänen lääkäriinsä todistuksessa, koettaen siten salata sellaista, mikä nyt on tullut ilmi sitä suuremmaksi häpeäkseen.»

»Hän on siis tosiaankin mielenhäiriössä?» kysyi kuningatar — »oikeastaan emme sitä epäilleetkään — koko hänen käyttäytymisensä sitä todistaa. Minä tapasin hänet tylsänä seisomasta tuon luolan nurkasta; ja jokaisen sanan, minkä hän puhui — minun täytyi kiskoa ne hänestä ikäänkuin kidutuskoneilla — peruutti hän samassa ja väitti valheeksi. Mutta miten pääsi hän tänne? Miksi ette pidä häntä paremmassa tallessa?»

»Armollinen Valtijattareni», vastasi Varney, »se kunnianarvoisa henkilö, jonka huostaan minä hänet jätin, herra Anton Foster, saapui juuri äsken tänne, kuljettuaan niin nopeasti kuin mies ja hevonen suinkin pääsevät, kertomaan minulle hänen paostaan, joka oli suunniteltu ja suoritettu kaikella sitä sairautta poteville ominaisella oveluudella. Hän on valmis kuulusteltavaksi.»

»Jättäkäämme se toiseen kertaan», sanoi kuningatar. »Mutta, ritari Rikhard, me emme suinkaan kadehdi Teidän koti-onneanne; Teidän rouvannehan herjasi Teitä mitä katkerimmin ja oli vähällä pyörtyä Teidät nähdessään.»

»Sillä lailla ne menettelevät kaikki hänen tilassaan olevat ihmiset, Teidän Majesteettinne luvalla puhuen», vastasi Varney; »he vihaavat sen puuskauksensa käsissä ollessaan enimmäin juuri niitä, jotka ovat heille heidän parempina hetkinään rakkaimpia ja läheisimpiä.»

»Olemme jotakin sentapaista kuulleet ennenkin», sanoi Elisabet, »ja uskommekin sen kernaasti.»

»Suvaitsisiko Teidän Majesteettinne siis kärkeä», pyysi Varney, »että minun onneton vaimoni jätettäisiin ystävänsä hoidettavaksi?»

Leicester vavahti hieman, mutta sai ankaralla ponnistuksella liikutuksensa hillityksi, ja Elisabet vastasi terävästi: »Pidättepä Te nyt kiirettä, herra Varney; me haluamme ensin kuulla Mastersin, oman lääkärimme selvityksen hänen terveydestään ja mielentilastaan, ja sitten vasta päättää, mitä on edelleen tehtävä. Te saatte kuitenkin puhutella häntä, niin että jos teillä on joitakin aviollisia riitaisuuksia — sellaisia olemme kuulleet sattuvan rakastavienkin pariskuntien välillä — ratkaistavina, te voitte sopia ne keskenänne, häpäisemättä enää koko hoviamme ja meitä häiritsemättä.»

Varney kumarsi syvään eikä vastannut sanaakaan.

Elisabet katsahti jälleen Leicesteriin ja virkkoi niin alentuvasti kuin vain sydämellisin osanotto voi: »Epäsopu, sanoo eräs italialainen runoilija, löytää tiensä yhtähyvin rauhallisiin luostareihin kuin perheen pyhättöönkin; ja pelkäämme, etteivät meidän omat vartijamme eivätkä airueemme saa sitä pysymään poissa hovistamme. Herra Leicester, me loukkasimme Teitä ja meillä on syytä katsoa, että Te olette loukannut meitä. Me näyttelemme leijonan osaa ja annamme ensimmäisenä anteeksi.»

Leicester kirkasti katsantonsa, jos se ponnistustakin kysyi, mutta hänen mielensä oli niin syvästi järkytetty, ett'ei sen rauha niin vain palannut. Hän puheli kuitenkin kaikkea, mikä sopi tilaisuuteen, ettei hänellä ollut onnea antaa anteeksi, koska henkilö, joka häntä kehoitti niin tekemään, ei voinut yleensä häntä lainkaan loukata.

Elisabet näytti tyytyvän tähän vastaukseen ja ilmoitti aamun huvitoimitusten voivan alkaa. Torvet räikkyivät — koirat haukkuivat — hevoset teutaroivat — mutta herrat ja naiset riensivät nyt alkaneeksi julistetulle metsästyretkelle aivan toisenlaisin tuntein kuin heidän sykähtävin sydämin kuullessaan

ensimmäisen herätystoimituksen. Jokaisella otsalla väikkyi epäily, pelko ja odotus, ja aavistelua ja vehkeilyä piili jokaisessa kuiskauksessa.

Blount suihkasi sopivan tilaisuuden tullen Raleighin korvaan: »Tämä myrsky tuli yhtä odottamatta kuin itävihuri Välimerellä.»

»*Varium et mutabile*» — vastasi Raleigh samaan tapaan.

»No, ole nyt siinä, enhän minä siitä Sinun latinastasi kuitenkaan mitään ymmärrä», kuiskasi Blount edelleen; »mutta siitä minä vain Jumalaa kiitän, ettei Tressilian ollut ulapalla tämän kamalan tuulispään raivotessa. Hän olisi tuskin kyennyt haaksirikkoa välttämään, hän kun osaa niin huonosti asetella purjeitaan hovipuuskausten mukaan.»

»Olisihan Sinun sopinut häntä neuvoa», virkkoi Raleigh.

»No, olenpa minä käyttänyt aikaani yhtä hyvin kuin Sinäkin, ritari Walter», vastasi kunnon Blount. »Minä olen ritari yhtä hyvin kuin Sinäkin, vieläpä aikaisempaa tekoa.»

»Jumala järkeäsi valistakoon», tokaisi Raleigh; »mutta haluaisinpa tosiaankin tietää, miten sen Tressilianin laita oikeastaan on. Hän jutteli minulle tänä aamuna, ettei hän lähde huoneestaan kahteentoista tuntiin tai niille main, koska häntä muka sitoo joku lupaus. Tuon rouvan mielipuolisuus, kun hän saa sen tietää, ei, niin pelkään, suinkaan paranna hänen tautiaan. Nyt on juuri täysikuu, ja ihmisten aivot kuohuvat silloin kuin hiiva. Mutta kuulehan! soitetaan ratsaille. Nouskaamme satulaan, Blount; meidän nuorten ritarien täytyy ansaita kannuksemme.»

XVII Luku.

— Rehellisyys,

Hyveistä jaloin! Älköön kenkään tieltäs
Suoralta väistykö; maa vaikka halkeis
Ja hornan kuiluun ikituhot uhkais,
Sittenkin vilpin kierot polut hylkää.

Douglas.

Vasta pitkän ja onnistuneen metsästysretken ja myöhään kestäneen aterian jälkeen, johon ryhdyttiin heti kuningattaren palattua linnaan, pääsi Leicester vihdoinkin kahdenkesken Varneyn kanssa; tältä hän kuuli nyt kaikki kreivittären paon yksityiskohdat sellaisina kuin ne oli esittänyt Foster, joka sen seurauksista levottomana oli itse kiiruhtanut Kenilworthiin uutisineen. Kun Varney kertomuksessaan erikoisesti vältti koskettelemasta niitä kreivittären terveyttä uhkaavia juomia, jotka juuri olivat ajaneet hänet niin epätoivoiseen tekoon, loukkautui Leicester suuresti siitä kevytmielisyydestä, millä hänen puolisonsa oli rikkonut hänen ankarat käskynsä ja pannut hänet siten alttiiksi Elisabetin vihastukselle, hän kun saattoi vain uskoa hänen toimineen siten yksinomaan mustasukkaisuudesta ja kärsimättömyydestä, saavuttaakseen sitä pikemmin arvolleen kuuluvan aseman ja kunnian.

»Minä olen antanut sille tuntemattoman devonshirelaisen aatelismiehen tyttärelle», sanoi hän, »Englannin ylpeimmän nimen. Minä olen tehnyt hänet aviovuoteeni ja mahtavuuteni osalliseksi. Minä pyydän häneltä hieman kärsivällisyyttä, ennenkuin hän lykkää veneensä suuruutensa täyttä vauhtia vilistävään virtaan, ja kuitenkin se sokaistu nainen uskaltaa enemmän itsensä ja minut haaksiriksoon, ajaa minut tuhansien puuskien pyöritettäväksi ja tuhansien karien ja särkkien keskelle ja kietoo minut tuhansiin petoksiin, jotka häpäisevät minut omissa silmissänikin, kuin viipyisi vielä lyhyen ajan siinä huomaamattomassa asemassa, mihin hän oli syntynyt. — Hän on niin rakastettava, niin suloinen, niin hellä, niin uskollinen — ja kuitenkin puuttuu häneltä niin vakavassa asiassa varovaisuutta, jota odottaisi jo typerimmältäkin houkkiolta — se saa tosiaankin kärsivällisyyteni loppumaan.»

»Kyllä me siitä vielä kunnialla selviämme», lohdutti Varney, »kunhan vain saisimme armollisen rouvan tottelemaan ja esittämään osaa, jonka hetken olosuhteet tekevät välttämättömäksi.»

»Se on liiankin totta, ritari Rikhard», sanoi Leicester, »muuta keinoa ei tosiaankaan ole. Minä olen kuullut häntä julkisesti mainittavan Sinun vaimoksesi, panematta vastaan. Hänen täytyy pitää sitä nimeä ja arvoa siksi kunnes hän on kaukana Kenilworthista.»

»Ja kauvan vielä jälkeinkin päin, luullakseni», vastasi Varney ja lisäsi sitten heti: »Sillä minun täytyy toivoa, että siihen menee vielä pitkä aika, — ennenkuin hän voi julkisesti kantaa Leicesterin kreivittären

nimeä — jopa pelkään, ettei se saata turvallisesti tapahtua tämän kuningattaren koko elinaikana. Mutta Teidän Korkeutennehan asian parhaiten ymmärtää, Te kun yksin tiedätte, millaiset suhteenne ovat Elisabetiin.»

»Olet oikeassa, Varney», virkkoi Leicester; »minä olen tänä aamuna ollut sekä narri että konna; ja kun Elisabet saa kuulla onnettomasta avioliitostani, ei hän voi muuta kuin ajatella itseään kohdellun tuolla edeltäpäin harkitulla ylenkatseella, jota eivät naiset anna milloinkaan anteeksi. Me olemme olleet tänään aivan lähellä julkista riitaa; ja minä pelkään, että siihen sitä vielä kerran palataan.»

»Onko hänen vihansa sitten niin leppymätön?» kysyi Varney.

»Kaukana siitä», vastasi kreivi; »sillä ollen sen luontoinen ja siinä asemassa kuin hän on, on hän tänään ollut aivan liiankin alentuvainen ja antanut minulle monta tilaisuutta korjata, mitä minä hänen nähdäksensä olin mieleni kiivaudessa rikkonut.»

»Niin», virkkoi Varney, »italialaiset sanovatkin oikein: lemmenriidoissa on rakastava puoli aina taipuvaisempi ottamaan suuremman syyn niskoilleen. — Niin että, armollinen herra, jos tämä Teidän avioliittonne nyt vain saadaan pysymään salassa, ovat Teidän suhteenne Elisabetiin entisellään.»

Leicester huokasi ja oli hetken äänettömänä, ennenkuin vastasi.

»Varney, minä luulen Sinua täysin uskolliseksi ja luotettavaksi ja minä kerron Sinulle kaikki. Minun suhteeni häneen eivät ole entisellään. Minä olen puhunut Elisabetille — mikä hulluus minut siihen vei, en tiedä itsekään — asiasta, jota ei voi heittää sikseen loukkaamatta kaikkia naisellisia tunteita mitä syvimmin, mutta jota minä kuitenkin en uskalla enkä voi jatkaa. Hän ei voi koskaan, koskaan antaa minulle anteeksi sitä, että minä olen saanut nuo inhimillisen intohimon ilmaukset hänessä hereille ja julki.»

»Meidän täytyy tehdä jotakin, armollinen herra», virkkoi Varney, »ja pian.»

»Ei ole mitään tehtävissä», vastasi Leicester toivottomana; »minä olen miehen kaltainen, joka on kauvan suurella työllä ja tuskalla kiivennyt vaarallista kallioseinää ja joka huomaa kulkunsa katkaistuksi ja peräytymisen mahdottomaksi juuri silloin, kun yksi ainoa rohkea harppaus enään eroittaisi hänet huipusta. Minä näen yläpuolellani korkeuden, jota en voi saavuttaa — allani kuilun, jonne minun täytyy romahtaa heti kun höltyvät käteni ja pyörtyvä pääni päästävät minut putoamaan nykyisestä epävakaisesta asemastani.»

»Ajatelkaa parempaa tilastanne, armollinen herra», virkkoi Varney — »koettakaamme keinoa, johon juuri äsken suostuitte. Jos vain saamme avioliittonne pysymään Elisabetilta salassa, voi kaikki käydä vielä hyvin. Minä lähden heti armollisen rouvan puheille. — Hän vihaa minua, koska hän aivan oikein epäilee minun innokkaasti Teidän Korkeutenne edessä vastustaneen niitä oikkuja, joita hän nimittää oikeuksikseen. Minä en välitä hänen ennakkoluuloistaan. — Hänen täytyy kuunnella minua, ja minä olen esittelevä hänelle niin päteviä syitä, jotka pakottavat mukautumaan olosuhteiden vaatimuksiin, etten lainkaan epäile tuovani hänen suostumustaan kaikkiin näiden vaatimusten mukaisiin toimenpiteisiin.»

»Ei, Varney», vastasi Leicester; »minä olen miettinyt, mitä on tehtävä, ja minä tahdon itse puhutella Amya.»

Nyt oli Varneyn vuoro tuntea omissa lihoissaan se kauhistus ja levottomuus, joihin hän oli ollut ottavinaan osaa vain isäntänsä puolesta. »Ei suinkaan Teidän Korkeutenne aijo itse tavata armollista rouvaa?»

»Se on vakava päätökseni», vastasi Leicester; »hanki minulle palvelijanviitta; minä kuljen vartijain ohi Sinun käskyläisenäsi. Sinähän pääset vapaasti hänen luokseen.»

»Mutta, armollinen herra —»

»Minä en kärsi mitään *muttaa*», kivahti Leicester; »niin sen pitää käymän, eikä toisin. Hunsdon nukkuu luullakseni Saintlowen tornissa. Me pääsemme näistä huoneista sinne salakäytävää pitkin, tarvitsematta pelätä ketään kohtaavamme. Ja mitä sitten, vaikka Hunsdonin tapaisinkin? Hän on enemmän ystäväni kuin vihämieheni ja kyllin typerä tomppeli uskoakseen kaikki mitä hänelle suinkin viitsii syöttää. Hanki viitta tänne heti paikalla.»

Varneyn ei auttanut muu kuin totteleminen. Muutamien minuuttien kuluttua oli Leicester kääriytynyt vaippaansa, vetäen lakin silmilleen ja seuraten Varneytä pitkin salakäytävää, joka oli yhteydessä Hunsdonin huoneuston kanssa, jossa heidän tuskin tarvitsi peljätä urkkijoita ja jossa oli niin pimeä, etteivät nämä kai olisi voineetkaan tyydyttää uteliaisuuttaan. He tulivat jälleen ihmisten ilmoille ovesta,

jonka vartijaksi Hunsdon oli sotilasmaisen varovasti asettanut erään pohjanpuoleisen käskyläisensä; tämä päästi ritari Rikhard Varneyn ja hänen palvelijansa vastustelematta jatkamaan matkaansa, sanoen vain pohjoismurteellaan: »Tahtoisinpa, jotta Sinä saisit sen hullun frouan pysymähän siivommalla tuolla; sen voivottelemisen panoo niin ilkiästi mun päaluusnani, jotta mä paljo tärkeämpää seisoonin vaharis vaikka kuinka saakurinlaases lumipyrys kuin täs.»

He astuivat kiireesti sisään ja sulki oven perästään.

»Nyt, kelpo piru, jos Sinua on lainkaan olemassa», ajatteli Varney itsekseen, »auta nyt kerrankin uskollista liittolaistasi kuolemanhädässä, sillä veneeni on ajautunut kauheiden salakarien keskelle!»

Kreivitär Amy istui, tukka ja vaatteet epäjärjestyksessä, jonkunlaisella vuoteentapaisella, syvimmän masentumuksen perikuvana; oven avautuminen herätti hänet horroksistaan. Hän käännähti äkkiä ympäri ja huudahti, kiinnittäen katseensa Varneyhin: »Roisto! oletko taas tullut punomaan uusia konnamaisia juoniasi?»

Leicester katkaisi lyhyeen hänen kiihkeät soimauksensa astumalla esiin, pudottamalla viittansa ja lausumalla pikemmin kärkevästi kuin hellästi: »Minun kanssani, rouva, on Teidän puhuminen, eikä ritari Rikhard Varneyn.»

Kuin taikavoimalla muuttui kreivittären katse ja koko käytös. »Dudley!» kiljaisi hän, »Dudley! Vihdoinkin Sinä siis tulit?» Ja nopeana kuin salama syöksähti hän puolisonsa luo, karkasi hänen kaulaansa ja Varneyn läsnä-olosta huolimatta peitti hänet hyväilyin, hänen kyyneltensä valuessa virtoina Leicesterin kasvoille ja hänen kuiskiessaan katkonaisin, yhteydettömin tavuin hellimpiä sanoja, mitä rakkaus suinkin pyhitetyilleen opettaa.

Leicesterillä oli mielestään syytä olla vihoissaan vaimolleen, koska tämä oli rikkonut hänen käskynsä ja siten saattanut hänet tänänaamuiseen vaaralliseen asemaan. Mutta mikä suuttumus voisi kestää tuollaisia hellyyden osoituksia vastaan, kun niitä jakeli niin suloinen olento, että puvun huolimattomuus ja pelon, surun ja väsymyksen kuihduttavat vaikutukset, jotka olisivat olleet muiden kauneuden surma, tekivät vain hänen ihanuutensa sitä kiinnittävämmäksi! Leicester vastasi hänen hyväilyihinsä hellästi, mutta samalla murheellisesti, ja tätä viimeistä vivahdusta hän tuskin näytti huomaavan, ennenkuin hänen ensimmäinen riemunpuuskauksensa oli jonkun verran talttunut; silloin hän kysyi, puolisoaan levottomana kasvoihin katsoen, oliko tämä sairas.

»En ruumiillisesti, Amy», vastasi Leicester.

»Sitten tahdon minäkin jaksaa hyvin — Oi Dudley! Minä olen ollut sairas! — niin sairas sen jälkeen kun viimeksi tapasimme! — sillä minä en sano tänänaamuista kauhistuttavaa kohtausta tapaamiseksi. Minä olen ollut sairauden, surun ja vaaran valloissa. — Mutta nyt olet Sinä tullut, ja kaikki on nyt vain iloa ja terveyttä ja turvallisuutta!»

»Voi Amy», sanoi Leicester, »Sinä olet saattanut minut turmioon!»

»Minä, herrani?» kysyi Amy, ja hänen poskensa menetti heti ohimenevän ilon punerruksen, — »miten voisin vahingoittaa sitä, jota rakastan enemmän kuin itseäni?»

»En haluaisi nuhdella sinua, Amy», vastasi kreivi, »mutta etkö ole täällä vastoin nimenomaisia käskyjäni — ja eikö läsnäolosi täällä vaaranna sekä sinua että minua?»

»Niinkö, niinkö tosiaan?» Amy huudahti kiihkeästi; »miksi sitten olen täällä hetkeäkään kauemmin? Voi, jos tietäisit, mitkä pelot pakottivat minut jättämään Cumnorin linnan! Mutta en sano mitään itsestäni — vain sen, että jos olisi mahdollista toisin, en mieluusti palaisi *sinne*; kuitenkin, jos on kyseessä turvallisuutesi —»

»Harkitsemme jotain toista paikkaa, Amy», sanoi Leicester, »ja sinä menet johonkin pohjoisista linnoistani — uskon tämän olevan tarpeellista vain muutaman päivän ajan — Varneyn vaimon ominaisuudessa.»

»Mutta, armollinen herra Leicesterin kreivi», sanoi Amy, irrottautuen hänen syleilystään, »omalle vaimolleneneko Te annatte tuon kunniantoman neuvon tunnustaa olevansa toisen morsian — ja kaikista miehistä, tuon konna Varneyn morsiamen?»

»Armollinen rouva, puhun nyt tosissani — Varney on hyvä ja uskollinen palvelijani, luotettu syvimmissäkin salaisuuksissani. Ennemmin menettäisin oikean käteni kuin hänen palveluksensa tällä hetkellä. Teillä ei ole mitään syytä halveksia häntä niinkuin teette.»

»Voisin nimetä yhden, armollinen herra», vastasi kreivitär, »ja näen, että hän jo vapisee tuon

luottavaisen naamionsa alla. Mutta se, joka on tarpeellinen oikeana kätenä turvallisuudellenne, on vapaa kaikista syytöksistäni. Olkoon hän uskollinen Teille; ja jotta hän olisi uskollinen, älkää luottako häneen liian paljon tai liian pitkälle. Mutta on tarpeeksi sanottu, etten mene hänen kanssaan kuin väkisin, enkä tunnusta häntä miehekseni, vaikka —»

»Se on vain väliaikainen harhautus, rouvaseni», sanoi Leicester, harmistuneena hänen vastustuksestaan, »tarpeen meidän molempien turvallisuudellemme, mikä vaarantui naisellisen oikkunne takia, tai ennenaikaisen halunne takia päästä arvoon, jonka annoin Teille vain sillä ehdolla, että avioliittomme pysyisi jonkin aikaa salassa. Jos ehdotukseni inhoittaa Teitä, muistakaa, että Te itse olette sen saattanut päällemme. Ei ole muuta keinoa — Teidän on tehtävä, mitä kärsimätön oikkunne on saanut välttämättömäksi — minä käsken Teitä!»

»En voi panna käskyjänne, armollinen herra», sanoi Amy, »vaakaan kunnian ja omantunnon kanssa. Tässä tapauksessa minä en tottele Teitä. Te ehkä saavutatte oman kunniantomuutenne, johon nämä kierot toimet luonnostaan johtavat, mutta minä en tee mitään, mikä tahraisi omaa kunniaani. Miten voisitte minut taas, armollinen herra, tunnustaa puhtaaksi ja siveelliseksi vaimoksi, joka on arvoisa jakamaan onnenne ja omaisuutenne, kun, säilyttäen tuon korkean arvon, olin kierrellyt maata sellaisen elostelijan kuin palvelijanne Varneyn tunnustettuna vaimona?»

»Armollinen herra», sanoi Varney väliin, »rouvalla on valitettavasti liian paljon ennakkoluuloja minua kohtaan, jotta hän kuuntelisi, mitä voin tarjota, kuitenkin se ehkä miellyttää häntä enemmän kuin hän toivookaan. Hänellä on hyvät välit herra Edmund Tressilianin kanssa, jonka voisi epäilemättä saada suostuelluksi seuralaisekseen Lidcoten linnaan, missä hän voisi pysyä kaikessa rauhassa siksi kunnes aika sallii tämän salaisuuden paljastamisen.»

Leicester ei virkkanut mitään, vaan katsoi kiihkeästi Amyyn, ja hänen silmiinsä näytti yht'äkkiä sytähtäneen sekä epäluulon että suuttumuksen tuli.

Kreivitär sanoi vain: »Kiittäisinpä Jumalaa, jos olisin vielä isäni talossa! — Sieltä lähtiessäni en lainkaan aavistanut, että minun täytyi jättää sinne mieleni rauha ja kunniani.»

Varney jatkoi varovaisella äänellä: »Siitä on vain se varma seuraus, että täytyy päästää vieraita tunkeutumaan armollisen herrani salaisuuksiin; mutta epäilemättä voi kreivitär taata herra Tressilianin samoin kuin isänsä perheenkin uskollisuuden —»

»Vaiti, Varney», käski Leicester; »kautta taivaan, minä isken tikarin ruumiiseesi, jos Sinä vielä kerran esittelet Tressiliania minun asioitteni osalliseksi!»

»Ja miksei?» kysyi kreivitär; »elleivät ne asiat sovikin paremmin sellaiselle konnalle kuin Varney, kuin miehelle, jonka kunnia ja rehellisyys ovat yhtä tahrattomat. — Armollinen herra, armollinen herra, älkää heittäkö minuun vihaisia katseita — se on totuus, ja minä puhun sen. Minä olen kerran tehnyt Tressilianille vääryyttä Teidän tähtenne — minä en tahdo jatkaa sitä vääryyttä vaikenemalla, kun hänen kunniansa on kysymyksessä. Minä voin olla», jatkoi hän Varneyhin katsahtaen, »riistämättä naamusta teeskentelijän kasvoilta, mutta minä en salli hyvettä paneteltavan minun kuulteni.»

Synty kuolonhiljaisuus. Leicester seisoi tyytymättömänä, mutta epäröivänä ja liiankin tietoisena asiansa heikkoudesta, kun taas Varney, syvää, nöyrää alakuloisuutta teeskennellen, ei nostanut katsettaan lattiasta.

Silloin osoitti kreivitär Amy hädän ja vaarojen keskellä sellaista luonteen lujutta ja tarmoa, että se olisi tehnyt hänestä, jos kohtalo olisi suonut, säätynsä todellisen kaunistuksen. Hän astui Leicesterin luo varmasti ja arvokkaasti, kasvoilla ilme, jossa väkevä rakkaus turhaan koki järkähyttää itsetietoisien totuuden lujutta ja periaatteiden vilpittömyyttä. »Te olette ilmaissut tahtonne, armollinen herra», virkkoi hän, »näiden vaikeuksien voittamiseksi, mutta onnettomuudekseni en minä kuitenkaan voi siihen taipua. Tämä herra — tämä olio, sanoisin — on viitannut toiseen keinoon, johon minulla on vain se huomautettavana, ettei se miellytä Teitä. Suvaitseeko Teidän Korkeutenne kuulla, mitä nuorella ja pelokkaalla naisella, joka kuitenkin on Teidän hellin puolisonne, on sanomista tässä äärimäisessä pulassa?»

Leicester ei vastannut, nyökkäyttihän vain vähän päätään kreivitärtä kohti, ikäänkuin siten antaen hänelle luvan jatkaa.

»Kaikkeen tähän pahaan on ollut vain yksi syy, armollinen herra», puhui kreivitär, »nimittäin se salaperäinen kaksimielisyyys, jolla Te olette joutunut ympäröimään itsenne. Riistäykää kerta kaikkiaan, armollinen herra, näiden häpeällisten kahleiden hirmuvallasta. Olkaa oikea englantilainen aatelismies, ritari ja kreivi, jonka mielestä totuus on kunnian perustus ja jolle kunnia on yhtä kallisarvoinen kuin hänen sieraintensa hengitys. Ottakaa onnetonta puolisoanne kädestä, viekää hänet Elisabetin valtaistuimen juurelle ja sanokaa, että Te jonakin hulluuden hetkenä, otaksutun kauneuden viekoittelemana,

kauneuden, josta ei ehkä voi enää havaita jätteitäkään, satuitte antamaan kätenne tälle Amy Robsartille. — Siten tekisitte oikeutta minulle, armollinen herra, ja omalle kunniallenne; ja jos sitten laki tai voima pakottaisi Teidät eroamaan minusta, en minä panisi vastaan — sillä silloinhan, minä voisin kunniani säilyttäen piiloittaa surun sortaman, murtuneen sydämeni siihen pimeyteen, josta Teidän rakkautenne minut nosti. Sitten hieman kärsivällisyyttä vain, ja Amyn elämä ei ole pitkää aikaa himmentävä Teidän loistavimpia suunnitelmianne ja toiveitanne.»

Kreivittären puheessa oli niin paljon arvokkuutta, niin paljon hellää rakkautta, että se liikutti kaikkea jaloa ja hyvää hänen puolisonsa sielussa. Suomukset tuntuivat putoavan hänen silmistään, ja se kaksimielisyyys ja juonittelu, johon hän oli tehnyt itsensä syylliseksi, täytti hänet yht'äkkiä katumuksella ja häpeällä.

»Minä en ole Sinun arvoisesi, Amy», sanoi hän; »mitä voisi kunnianhimo tarjota minulle sellaisen sydämen korvaukseksi kuin Sinun sydämesi on? Minulla on katkera katumustyö suoritettavana, kokiessani ivailevain vihamiesten ja säikähtyneiden ystäväin nähden irtautua kaikista petollisen oveluuteni pauloista. — Ja kuningatar — mutta ottakoon hän vain pääni, kuten on uhannut.»

»Pääne, armollinen herra!» huudahti kreivitär; »senkö takia, että Te käytätte jokaisen Englannin alamaisen oikeutta ja valtaa vapaasti valita puolisonne? Hyi häpeä! juuri tuo luottamattomuus kuningattaren oikeamielisyyteen ja tuo vain luulotellun vaaran väisteleminen ovat linnunpelättien tavoin syrjäyttäneet Teidät suoralta polulta, joka on aina paras, samoin kuin se on turvallisin.»

»Ah! Amy, Sinä et tiedä!» huudahti Dudley, mutta hillitsi itsensä samassa ja lisäsi: »Mutta hän ei ole saava minusta vaaratonta ja helppoa mielivaltaisen kostonsa uhria. — Minulla on ystäviä — minulla on liittolaisia. — Minä en tahdo tulla Norfolkkin lailla laahatuksi mestauspölkylle kuin uhriteuras. Älä pelkää, Amy; Sinä olet saava nähdä Dudleyyn käyttäytyvän nimensä arvoisesti. Minun täytyykin heti paikalla lähteä puhuttelemaan muutamia ystäviäni, joihin voin parhaiten luottaa; sillä niinkuin asiat nyt ovat, voidaan minut vangita omassa linnassani.»

»Oi hyvä, rakas puolisoni», rukoili Amy, »älkää muodostako puolueita rauhalliseen valtioon! Ei mikään ystävä voi auttaa meitä niin hyvin kuin Teidän oma vilpitön suorutenne ja kunnianne. Kutsukaa ne vain avuksemme, ja Te olette turvassa kokonaisen kademielten ja pahansuopain sotajoukon keskellä. Mutta jos Te ne heitätte syrjään, on kaikki muu puolustus hyödytöntä. Totuutta kuvataankin, jalo puolisoni, sattuvasti kyllä aseettomaksi.»

»Mutta viisaus, Amy», vastasi Leicester, »on puettu koeteltuun rautavarustukseen. — Älä kiistele kanssani keinoista, joita minun on käyttäminen voidakseni tehdä tunnustukseni — koska meidän nyt on kerran sitä niin nimittäminen — niin vaarattomaksi kuin suinkin mahdollista; se on uhka-yritys joka tapauksessa, teimme me sitten mitä tahansa. — Varney, meidän täytyy lähteä täältä. — Hyvästi, Amy, minä julistan Sinut omakseni vaaran ja vastusten uhallakin, jotka vain Sinä yksin voit ansaita! Sinä saat pian kuulla minusta.»

Kreivi suuteli häntä tulisesti, kääriytyi viittaansa kuten tullessakin ja seurasi Varneyta huoneesta. Poistuessaan kumarsi tämä jälkimäinen syvään ja suoristaessaan selkänsä heitti Amyyn merkitsevän katseen, ikäänkuin kysyäkseen, sisältykö hänellekin anteeksianto siihen sovintoon, joka nyt oli syntynyt hänen ja hänen puolionsa välille. Kreivitär katsahti häneen lujasti, mutta ei näyttänyt sen enempää huomaavan häntä kuin olisi ollut vain tyhjää ilmaa sillä paikalla, missä hän seiso.

»Hän on ajanut minut äärimäisyyksiin», mumisi hän. — »Hän tai minä, toisen meistä täytyy kaatua. En tiedä, pelko vai säälikö neuvoi minua tätä tuhoisaa ratkaisua välttämään. Nyt on se päätetty — Hänen tai minun täytyy suistua perikatoon!»

Näitä miettiessään huomasi hän hämmästykseseen vartijan pysäyttämän pojan kääntyvän Leicesterin puoleen ja puhelevan hänen kanssaan. Varney oli niitä viisaita palvelijoita, jotka eivät heitä pienintäkään seikkaa tutkimatta ja tarkastamatta. Hän kysyi vartijalta, mitä poika oli hänestä tahtonut, ja sai vastaukseksi, että se nulikka oli pyytänyt häntä toimittamaan jonkun käärön sille hullulle rouvalle, mutta ettei hän ollut viitsinyt ruveta siihen hommaan, sellaiset puuhut kun eivät kuulu hänen tehtäviinsä. Saatuaan uteliaisuutensa tyydytetyksi siltä kohdalta, lähestyi hän isäntäänsä ja kuuli hänen sanovan: — »Hyvä, poikasen, kyllä se käärö toimitetaan perille.»

»Kiitoksia, hyvä herra huovi», virkkoi poika ja katosi pian näkyvistä.

Leicester ja Varney palasivat kiiruusti kreivin yksityiseen huoneustoon samaa käytävää pitkin, joka oli vähää ennen vienyt heidät Saintlowen torniin.

— Mä sanoin,

Että on, hän portto — sanoin myöskin, kelle.

Lisäksi: kavaltaja, jonka kanssa

Camillo liitoss' on, mies, joka tietää

Mit' itsekin tuon pitäis' hävetä.

Talvinen Tarina.

Tuskin olivat he saapuneet kreivin työkammioon, kun tämä otti taskustaan kirjoitustaulusensa ja alkoi piirrellä niihin muistiinpanojaan, puhellen puolittain Varneylle, puolittain itseksensä: — »Monet heistä ovat lujasti kiintyneet minuun, ja etenkin varakkaat ja korkeiden virkojen haltijat; monet taas, jos he katsovat taaksepäin palveluksiin, joita olen heille suorittanut, tai eteenpäin vaaroihin, joihin he saattavat joutua, eivät luullakseni ole rientämättä apuun nähdessään minun alkavan horjua. Katsotaanhan — Knollis on varma ja hänen kauttaan Guernsey ja Jersey — Horsey vallitsee Wightsaarta — langollani Huntingdonilla ja Pembrokella on paljon sananvaltaa Walesissa — Bedfordin kautta johdan minä puritaneja ja heidän vaikutusvoimaansa, joka on niin mahtava kaikissa maalaiskaupungeissa: — veljeni Warwick on melkein vertaiseni rikkauden, puoluelaiden ja alusmaiden suhteen — ritari Owen Hopton on harras ystäväni; hänen hallussaan on Lontoon Tower ja sinne sijoitettu valtionrahasto — isäni ja iso-isäni eivät olisi koskaan tarvinneet laskea päätänsä mestauspölkylle, jos he olisivat näin hyvin suunnitelleet yrityksensä edeltäkäsini. — Miksi näytät niin murheelliselta, Varney? Minä vakuutan Sinulle, ettei myrskyn ole oleva helppo kaataa niin syvälle juurtunutta puuta.»

»Ah! armollinen herra», vastasi Varney hyvin murhettaan näytellen, ja veti sitten jälleen kasvoilleen saman epätoivoisen ilmeen, minkä Leicester jo oli huomannut.

»Ah!» toisti Leicester, »ja niiksi ah! ritari Rikhard? Eikö Sinun uusi ritarihenkesi tiedä Sinulle sen rohkeampaa huudahdusta, juuri kun jalo kamppailu on ovelta? Tai jos se *ah!* tarkoittaa sitä, että haluat väistää taistelua, niin voit lähteä linnasta tai liittyyä vihollisiini, miten vain parhaaksi näet.»

»Ei niin, armollinen herra», vastasi hänen uskottunsa, »Varney on taisteleva tai kaatuva Teidän rinnallanne. Antakaa anteeksi, jos minä rakkaudesta Teihin näenkin selvemmin kuin Teidän jalo sydämenne sallii Teidän nähdä ne voittamattomat vaikeudet, jotka Teitä ympäröivät. Te olette mahtava, armollinen herra, ja voimakas; mutta, se olkoon sanottuna loukkaamatta Teitä, Te olette mahtava ja voimakas vain kuningattaren suosiossa pysyessänne. Niin kauvan kuin Te olette Elisabetin suosikki, olette Te nimeä vailla aivan todellinen hallitsija. Mutta jos hän riistää Teiltä kaiken lahjoittamansa kunnian ja arvon, ei profetan kurpitsakaan kuihtunut pikemmin kuin Te olette kuihtuva. Jos Te nousette ilmitaisteluun kuningatarta vastaan, en minä sano ainoastaan, että Te koko kansakunnan kesken tai vain tässä maakunnassa joutuisitte heti hyljätyn ja voitetun asemaan, vaan sanon minä, että Te juuri tässäkin linnassa ja läänitysmiestenne, sukulaistenne ja käskyläistenne keskellä olisitte vanki ja vielä tuomittu vanki, jos hän vain suvaitsi viitatakin sinne päin. Muistakaa Norfolkia, armollinen herra — muistakaa mahtavaa Northumberlandia — muistakaa komeaa Westmorelandia; muistakaa kaikkia niitä, jotka ovat nousseet tätä viisasta hallitsijatarta vastaan. He ovat menettäneet henkensä, joutuneet vangeiksi tai harhailevat pakolaisina. Tämän maan valta-istuin ei ole muiden valta-istuinten kaltainen, joita voivat syöstä kumoon liittoutuneet mahtavat ylimykset; sen tukevat perustukset, jotka sitä kannattavat, pohjautuvat kansan lujaan rakkauteen ja kiintymykseen. Te voitte jakaa sen Elisabetin kanssa, mutta ei Teidän oma voimanne, eikä kenenkään muunkaan, ei ulkomaalainen eikä kotoinen, kykene sitä edes järkähtyttämään, saati sitten kaatamaan.»

Hän vaikenä, ja Leicester heitti kirjoitustaulusensa luotaan välinpitämättömän ynseästi. »Voi olla niin kuin sanot», virkkoi Leicester sitten; »enkä minä itse asiassa huoli siitä, totuusko vaiko pelkurimaisuus Sinulle ennustuksesi sanelee. Mutta missään tapauksessa ei tulla sanomaan minun kukistuneen ilman taistelua. — Käske, että niiden huovieni, jotka palvelivat johdollani Irlannissa, tulee vähitellen siirtyä linnan päätorniin ja kehoita ystäviämme olemaan varuillaan ja kulkemaan aseistettuina, ikäänkuin he muka pelkäisivät Sussexin seuralaisten hyökkäystä. Saata kyläläiset hieman kauheilleen, toimita heidät aseisiin ja neuvo heitä olemaan valmiina heti merkin saatuaan hyökkäämään kuninkaallisen henkivartioväen kimppuun.»

»Sallikaa minun huomauttaa Teille, armollinen herra», sanoi Varney yhä saman syvän, surumielisen levottomuuden vallassa, »että Te nyt annoitte minulle käskyjä kuningattaren henkivartijain tekemisestä aseettomiksi. Se on valtiorikosta se, mutta siitä huolimatta olen minä Teitä totteleva.»

»Vähät minä siitä», tiuskaisi Leicester epätoivoisena; — »vähät minä siitä. Häpeä takanani, perikato edessäni; minun täytyy eteenpäin.»

Tässä syntyi jälleen hiljaisuus, minkä Varney vihdoinkin rikkoi seuraavin sanoin: »Nyt on tultu siihen kohtaan, jota minä olen kauvan pelännyt. Minun täytyy joko kiittämättömän elukan tavoin katsella parhaimman, ystävällisimmän isännän kukistumista tai puhua sellaista, minkä minä olisin halunnut haudata syvimpään unhoon tai minkä ainakin olisin suonut toisen suun kertovan.»

»Mitä Sinä sanot, tai mitä Sinä aijot sanoa?» kysyi kreivi; »meillä ei nyt ole aikaa loruilemiseen, kun olosuhteet käskevät meitä työhön ja toimeen.»

»Minun asiani on pian kerrottu, armollinen herra — soisipa Jumala vastauksenkin tulevan siihen yhtä pian! Teidän avioliittonnehan on ainoa syy Teidän ja kuningattaren välien uhkaavaan rikkoutumiseen, armollinen herra, eikö olekin?»

»Tiedäthän Sinä sen olevan!» vastasi Leicester. »Mitä niin hyödyttömällä kysymyksellä?»

»Suokaa anteeksi, armollinen herra», jatkoi Varney; »sen hyöty selviää kohta. Ihmiset saattavat uskaltaa maansa ja henkensä puoltaakseen jotakin kallisarvoista jalokiveä; mutta eiköhän ensin olisi viisainta katsoa, olisiko siinä mahdollisesti halkeamia tai muita virheitä?»

»Mitä Sinä sillä tarkoitat?» kysyi Leicester, jonka silmät tuijottivat ankaroina Varneyhin; »kenestä rohkenet Sinä puhua?»

»Tuota — kreivitär Amysta, armollinen herra, sillä minun on, onnetonta kyllä, pakko puhua hänestä; ja minä tahdon puhua hänestä, vaikka Teidän Korkeutenne sitten tappaisikin minut palvelusintoni takia.»

»Saattaisitpa Sinä sen kerran ansaitakin», vastasi kreivi; »mutta jatka, minä haluan kuunnella Sinua.»

»Hyvä, armollinen herra, minä puhun siis aivan arkailematta. Minä puhun oman henkeni, niinkuin Teidän Korkeutennekin hengen nimessä. Minä en pidä lainkaan armollisen rouvan salakähmäisestä, vehkeilevästä yhteydestä sen samaisen Edmund Tressilianin kanssa. Te tunnette sen miehen, armollinen herra. Te tiedätte hänellä olleen aikaisemmin armolliseen rouvaan suhteita, joiden vaikutusta Teidän Korkeutenne oli hieman vaikea voittaa. Te tiedätte myös, kuinka kiihkeästi hän on sittemmin vainonnut minua sen naisen takia, ja on kaiken sen ilmeisenä tarkoituksena ollut pakottaa Teidän Korkeutenne tunnustamaan Teidän onnettomista onnettomin avioliittonne, sillä siksi täytyy minun aina sitä sanoa, mihin päämäärään armollinen rouvakin tahtoo keinoilla millä tahansa ajaa Teidät.»

Leicester hymyili väkinäisesti. »Sinä tarkoitat hyvää, kunnan ritari Rikhard, ja tahtoisit luullakseni uhrata oman kunniasi ja kenen tahansa kunnian lisäksi estääksesi minua siitä, mitä Sinä pidät niin kauheana askeleena. Mutta muista», hän lausui nämä sanat mitä ankarimmalla äänellä »muista, että Sinä puhut Leicesterin kreivittärestä.»

»Minä muistan, armollinen herra», vastasi Varney; »sillä kaikkihan tarkoittaa Leicesterin kreivin parasta. Kertomukseni on vasta alullaan. Minä uskon aivan varmasti, että tämä Tressilian on aina siitä asti, kun hän ensin alkoi esiintyä hänen asiassaan, toiminut hänen Armonsa kreivittären tietten ja tahtoen.»

»Sinä puhut ilmeisesti hulluuksissasi, Varney, niin yksitotista papinnaamaa kuin näytätkin. Missä tai miten olisivat he päässeet toistensa yhteyteen?»

»Armollinen herra», sanoi Varney, »onnettomuudeksi voin minä todistaa sen liiankin hyvin. Vähää ennen syytöskirjelmän jättämistä kuningattarelle Tressilianin nimessä, tapasin minä hänet mitä suurimmaksi hämmästyksekseni Cumnorin kartanoon vievällä takaportilla.»

»Sinä tapasit hänet, konna! ja mikset lyönyt häntä hengiltä?» huudahti Leicester.

»Minä vedin jo miekkani hänen päänsä varalle ja hän minun, armollinen herra; ja ellei jalkani olisi luiskahtanut, ei hän ehkä enään olisi jäänyt kompastuskiveksi Teidän Korkeutenne polulle.»

Leicester näytti mykistyneen kummastuksesta. Vihdoin hän kuitenkin vastasi: »Mitä muita todisteita on Sinulla asiasta, Varney, paitsi omaa vakuutustasi? sillä niinkuin minä tahdon rangaista ankarasti, niin tahdon minä myös tutkia asiaa kylmästi ja varovasti. Kautta pyhän taivaan! mutta ei — minä tahdon tutkia asiaa kylmästi ja varovasti — kylmästi ja varovasti.» Hän toisti toistamistaan näitä sanoja, ikäänkuin olisi jo niiden soinnussa ollut rauhoittava voima; ja sitten puristi hän huulensa yhteen, ikäänkuin peläten jonkun kiihkeän lauseen niiltä karkaavan ja kysyi jälleen: »Mitä muita todisteita?»

»Todisteita on riittämään asti, armollinen herra», vastasi Varney, »onpa säästäenkin. Olisin toivonut asian jääneen yksistään minun tietooni, sillä minä olisin vajennut siitä ehkä ikipäiviksi. Mutta

palvelijani Mikael Lambourne näki kaikki, ja hänen kauttaan Tressiliankin oikeastaan ensin Cumnorin kartanoon pääsi; ja siksi minä otinkin hänet palvelukseeni ja pidin hänet siinä kauvemmin, vaikka hän onkin sellainen juoppo ja lurjustelija, etten voi aina pitää hänen kieltään kurissa.» Hän esitteli sitten Leicesterin kreiville, kuinka helppoa oli osoittaa heidän kohtaamisensa todeksi, sillä Anton Fosterhan oli sen nähnyt, ja monet cumnorilaisethan, jotka olivat kuulleet vetoa lyötävän ja nähneet Lambournen ja Tressilianin lähtevän yhdessä matkaan, voisivat sitä todistuksillaan vahvistaa. Koko kertomukseensa ei Varney uskaltanut sekoittaa mitään perätöntä, paitsi että hän vihjaillen, eikä suinkaan varmasti väittäen, johti isäntänsä uskomaan Aryn ja Tressilianin kohtauksen Cumnorin kartanossa kestäneen kauvemmin kuin ne muutamat minuutit, joihin se itse asiassa rajoittui.

»Ja miksei minulle ole mainittu kaikesta tästä sanaakaan?» kysyi Leicester ankarasti. »Miksi salasitte Te kaikki — ja etenkin Sinä, Varney — minulta niin tärkeän tiedon?»

»Koska kreivitär väitti Fosterille ja minulle, armollinen herra», vastasi Varney, »että Tressilian oli vasten hänen tahtoaan ruvennut häntä puhuttelemaan; ja minäkin päätin heidän kohtauksensa tapahtuneen kaikella kunnialla, ja luulin hänen kertovan siitä Teidän Korkeudellenne heti kun hän olisi mielestään saanut sopivan tilaisuuden. Teidän Korkeutennehan tietää, kuinka vastahakoisin korvin me kuuntelemme pahoja otaksumia niistä, joita me rakastamme; ja minä en ole, Luojan kiitos, mikään rauhanrikkoja enkä ilmiantaja, niitä ensimmäisenä levittääkseni.»

»Olet Sinä sentään liiankin karkäs niitä kuuntelemaan, ritari Rikhard», vastasi hänen isäntänsä. »Mistä Sinä tiedät, ettei se heidän kohtauksensa tapahtunut kaikella kunnialla, kuten Sinä sanot? Minun nähdäkseni voi Leicesterin kreivin puoliso puhella hetkisen sellaisen henkilön kuin Tressilianin kanssa, minua loukkaamatta ja saattamatta itseään epäluulon alaiseksi.»

»Epäilemättä, armollinen herra», myönsi Varney; »jos minä olisin toisin ajatellut, en minä olisi sitä salaisuutta niin kauvan säilyttänyt. Mutta nyt tulee asiaan mutka: — Tressilian ei lähde seudulta toimittamatta sinne asiansa valvojaksi erästä köyhää miestä, erään cumnorilaisen majatalon isäntää, siten valmistellakseen armollisen rouvan ryöstöä. Sitten lähetti hän sinne erään apulaisensa, jonka minä uskon pian saavani varmaan talteen Mervynin tornin alle. Killigrew ja Lambsbey nuuskivat koko tienoon läpikotaisin hänet tavottaakseen. Isännälle annettiin suun sulkeiksi sormus — Teidän Korkeutenne on ehkä sattunut näkemäänkin sen Tressilianin kädessä — tässä se on. Tämä lähetti, tämä kätyri matkustaa Cumnoriin reppurina, neuvottelee kreivittären kanssa, ja he pakenevat yhdessä yöllä — ryöstävät siinä sivussa eräältä miespoloiselta hevosen, niin ankara oli heidän rikollinen kiiruunsa, ja saapuvat viimein tähän linnaan, missä Leicesterin kreivitär saa piilopaikkansa — minä en uskalla sanoa mihin.»

»Puhu, minä käsken», virkkoi Leicester; »puhu niin kauvan kun minulla on tarpeeksi järkeä jäljellä ymmärtääkseni, mitä puhut.»

»Koska nyt kerran niin on», vastasi Varney: »armollinen rouva turvautui heti paikalla Tressilianin huoneeseen, missä hän viipyi useita tunteja, osaksi hänen seurassaan, osaksi yksin. Minähän kerroin Teille, että Tressilianilla oli lemmityinen huoneessaan. — Enpä osannut lainkaan aavistaa, että se lemmityinen oli —»

»Amy, tarkoitat sanoa», puuttui Leicester; »mutta se on valhe, niin musta valhe kuin helvetin sauhu. Kunnianhimoinen hän lienee — kevytmielinen ja malttamatonkin ehkä — ne ovat naisellisia vikoja; mutta uskon minulle! — ei koskaan, ei koskaan! — Todista se — todista se!» huusi hän kiihkoissaan.

»Carrol, ali-airut, opasti kreivittären sinne tämän omasta tahdosta, eilen iltapäivällä — Lambourne ja vanginvartija tapasivat hänet sieltä vielä varhain tänä aamuna.»

»Oliko Tressilian siellä hänen kanssaan?» kysyi Leicester samalla kiihkeällä äänellä.

»Ei, armollinen herra. Tehän muistanette», vastasi Varney, »että hänet määrättiin eilen illalla jonkunlaiseen koti-arestiin ja ritari Niklas Blountin valvonnan alaiseksi.»

»Tiesivätkö Carrol ja ne muut miehet, kuka se nainen oli?» kysyi Leicester.

»Eivät, armollinen herra», vastasi Varney; »Carrol ja vanginvartija eivät olleet koskaan nähneetkään kreivitärtä, ja Lambourne ei tuntenut häntä, koska hän oli valepuvussa; mutta koettaessaan estää häntä lähtemästä kopista, jäi Lambournen käteen hänen toinen hansikkaansa, jonka Teidän Korkeutenne luullakseni tuntee.»

Hän näytti hansikasta, johon oli pikkuhelistä neulottu karhu ja ryhmysauva, kreivin vaakunakuviot.

»Tunnen, tunnen minä sen», vastasi Leicester. »Itsehän ne hänelle lahjoitin. Toinen oli vielä käsivarressa, jonka hän tänään kiersi kaulaani!» — Hän lausui tämän mitä suurimman kiihtymyksen vallassa.

»Teidän Korkeutenne voi armolliselta rouvalta itseltään tiedustella näiden seikkojen todenperäisyyttä», jatkoi Varney.

»Ei ole tarpeen — ei ole tarpeen», sanoi kidutettu kreivi; »se totuus on piirretty ikäänkuin tulikirjaimin minun omiin silmiini! Minä näen hänen kunniaattomuutensa — minä en voi nähdä mitään muuta; ja — laupias Jumala! — tämän inhoittavan naisen takia olin minä panemaisillani alttiiksi niin monen jalon ystävän hengen — järkyttämäisilläni laillisen valta-istuimen perustuksia — pistämäisilläni miekan ja tulisoihdun rauhallisen maan sydämeen — tekemäisilläni julmaa vääryyttä armolliselle valtiattarelleni, joka on tehnyt minut siksi mikä minä olen — ja joka olisi kohottanut minut niin korkealle kuin mies suinkin saattaa kohota, ellei tätä helvetin solmimaa avioliittoa olisi ollut olemassa! Kaiken tämän olin minä tekemäisilläni naisen takia, joka juonittelee ja vehkeilee pahimpien vihollisteni kanssa! — Ja Sinä sitten, konna, mikset Sinä saanut suutasi auki aikaisemmin?»

»Armollinen herra», vastasi Varney, »yksikin kreivittären kyynel olisi pyyhkäissyt pois kaikki, mitä minä olisin voinut sanoa. Sitäpaitsi sain minä nämä todisteet tietooni vasta tänä aamuna, jolloin Anton Foster äkkiä saapui tänne ja kertoi kaikista toimittamistaan tutkimuksista ja tunnustuksista, jotka hän oli kiskonut majatalonpitäjä Goslingista ja muista ja jotka vasta selittivät yksityiskohdittain, millä tavalla kreivitär oli paennut Cumnorin kartanosta; ja omien tiedustelujeni kautta pääsin minä perille askeleista, joita hän on täällä astunut.»

»Jumala olkoon kiitetty valaistuksesta, jonka hän on minulle antanut, valaistuksesta niin täydellisestä, niin paljastavasta, ettei koko Englannissa ole ainuttakaan ihmistä, joka sanoisi menettelyäni malttamattomaksi tai kostoani epä-oikeutetuksi. — Ja kuitenkin, Varney, niin nuori, niin kaunis, niin kiehtova, ja niin petollinen! Siitäpä hänen vihansa Sinua, uskollista, suosittua palvelijaani kohtaan, koska Sinä vastustit hänen suunnitelmiaan ja saatoit hänen rakastajansa hengen vaaraan!»

»Minä en ole koskaan antanut hänelle muuta suuttumuksen syytä, armollinen herra», vastasi Varney; »mutta hän tiesi, että minun neuvoni aivan empimättä vähensivät hänen vaikutusvaltaansa Teidän Korkeuteenne, ja että minä aina olin ja olen aina ollut valmis panemaan henkeni alttiiksi Teidän vihollisianne vastaan taistelllessani.»

»Se on liiankin, liiankin ilmeistä», virkkoi Leicester; »ja sittenkin, kuinka arvokkaan ja ylevän näköinen hän olikaan rukoillessaan minua uskomaan pääni kuningattaren laupeuden varaan pikemmin kuin kantamaan petoksen kaapua hetkeäkään kauvemmin! Minusta tuntuu aivan siltä, kuin ei itse totuuden enkelikään tapaisi sen jalompia, ylevämpiä ja kauniimpia sanoja! Onko se mahdollista, Varney? — Voiko vilppi niin rohkeasti käyttää totuuden kieltä? — Voiko saastaisuus niin helposti verhoutua puhtauden pukuun? — Varney, Sinä olet ollut palvelijanani lapsesta saakka — minä olen Sinut korkealle kohottanut — minä voin kohottaa Sinut korkeammalle. Ajattele, ajattele puolestani! Sinun järkesi on aina ollut terävä ja tarkka — Eiköhän hän voisi olla viaton? todista hänet viattomaksi, ja kaikki, mitä minä olen tähän asti tehnyt hyväksesi, ei ole oleva mitään — ei mitään sitten samaasi palkintoon verrattuna!»

Äärimäinen tuska, jonka kiduttamana kreivi puhui, vaikutti jonkun verran paatuneeseen Varneyhinkin, joka kesken omien katalain ja kunnianhimoisten sala-aikeidensäkin rakasti isäntäänsä sikäli kuin sellainen konna saattoi yleensä mitään rakastaa; mutta hän lohdutti itseään ja masensi itesoimauksensa sillä ajatuksella, että vaikka hän nyt pakottikin kreivin kärsimään äkillistä, ohimenevää tuskaa, niin tapahtui se tarkoituksessa tasoittaa hänen tietänsä valta-istuimelle, jolle, jos tämä avioliitto kuoleman kautta tai muuten purkautuisi, Elisabet hänen nähdäkseen mielellään korottaisi hänen isäntänsä. Hän pysyi siis pirullisessa juonessaan; ja hetken mietittyään vastasi hän kreivin levottomiin kyselyihin surumielisellä katseella, ikäänkuin olisi hän turhaan koettanut keksiä jotakin puolustusta kreivittärelle; sitten kohotti hän äkkiä päänsä ja sanoi, äänessään toivova kaiku, joka heti paikalla loihti vastaavan ilmeen kreivinkin kasvoille: »Mutta miksi olisi hän antautunut vaaraan tulemalla tänne, jos hän olisi ollut syyllinen? — Miksei hän pikemminkin paennut isänsä luo tai muualle? — vaikka siihen on sentään voinut vaikuttaa hänen halunsa tulla tunnustetuksi Leicesterin kreivittäreksi.»

»Totta, totta, totta!» huudahti Leicester, lyhyen toivonvälähdyksen väistyessä hänen tunteittensa ja sanojensa tavattoman katkeruuden tieltä; »Sinä et kykene käsittämään naisellisen oveluuden syvyyttä, Varney. Minä ymmärrän kaikki. Hän ei tahtonut luopua sen typerän aisankannattajan tiluksista, rikkauksista ja arvonimestä, joka oli hänet nainut. Niin, ja jos minä olisin hulluuksissani nostanut kapinan tai jos vihastunut kuningatar olisi ottanut pääni, kuten hän tänä aamuna uhkasi, ei se runsas lesken eläke, jonka laki olisi määrännyt Leicesterin kreivittärelle, olisi ollut lainkaan pois tieltä tuolle kerjäläismäiselle Tressilianille. Hyväpä hänen olikin yllyttää minua antautumaan vaaraan, joka kaikissa

tapauksissa saattoi päättyä vain hänen hyödykseen. — Älä puhu hänen puolestaan, Varney! Minä tahdon nähdä hänen vertansa!»

»Armollinen herra», vastasi Varney, »Teidän tuskanne hurjuus purkautuu Teidän hurjiin sanoihinne.»

»Minä kiellän, älä puhu hänen puolestaan!» jatkoi Leicester; »hän on häväissyt minut — hän olisi murhannut minut — kaikki siteet ovat väliltämme katkenneet. Hän on kuoleva petturin ja avionrikkojan kuoleman, sillä sen on hän hyvin ansainnut niin Jumalan kuin ihmistenkin lakien mukaan! Ja — mikä tämä lipas on», lisäsi hän, »jonka muuan poika juuri äsken työnsi käteeni, pyytäen minua toimittamaan sen Tressilianille, koskei hän itse päässyt viemään sitä kreivittärelle? Taivaan nimessä! hänen sanansa kummastuttivat minua jo silloin, vaikka muut ajatukset karkoittivat ne mielestäni; mutta nyt palaavat ne muistiin kaksinkertaisin voimin. — Se on hänen jalokivilippaansa! — Avaa se, Varney; kangota saranat irti tikarillasi.»

»Kerran ei hän huolinut tikarini avusta», ajatteli Varney vetäessään asetta tupesta, »leikatakseen kirjeen nauhaa, mutta nyt suorittaa se paljoa merkitsevemmän tehtävän hänen kohtalonsa määräämiseksi.»

Näin mietiskellen ja käyttäen kolmikulmaista tikarinkärkeä kiilana, mursi hän lippaan heikot hopeasaranat. Tuskin näki kreivi niiden särkyvän, kun hän sieppasi lippaan ritari Rikhardin käsistä, kiskaisi kannen pois, kahmaisi sen välkähtelevän sisällön kouraansa ja paiskasi jalokivet pitkin lattiaa vihansa vimmassa, kuumeisesti etsiessään sieltä kirjettä tai edes paperilappua, joka tekisi hänen viattoman kreivittärensä luulotellun rikoksen vieläkin ilmeisemmäksi. Sitten polki hän raivoissaan jalokiviä ja huusi: »Näin muserran minä nämä viheliäiset leikkikalut, joiden takia Sinä olet myynyt itsesi, ruumiisi ja sielusi, määrännyt itsesi varhaiseen ja pikaiseen kuolemaan ja minut ikuisen kurjuuteen ja ikuisiin omantunnotuskiin! — Älä puhu minulle anteeksi-annosta, Varney! — Hän on tuomittu!»

Ja hän lähti huoneesta ja syöksyi viereiseen kammioon, jonka oven hän lukkosi ja telkesi lujasti.

Varney katseli hänen jälkeensä, ja hieman inhimillisempi tunne näytti estävän tavallista ivahymyä vääntymästä hänen suupieliinsä. »Minua surettaa hänen heikkoutensa», ajatteli hän, »mutta rakkaus on tehnyt hänestä lapsen. Hän viskelee ja polkee näitä kallisarvoisia leluja — yhtä raivoisesti repisi hän kappaleiksi sen kaikkein hauraimman lelun, johon hän oli ennen niin hullaantunut. Mutta tämäkin mieliteko unohtuu, kun sen esinettä ei ole enää näkyvillä. Niin, hänellä ei ole silmää arvostaa esineitä ja ihmisiä niiden ansion mukaisesti, mutta sen lahjan on luonto antanut Varneylle. Kun Leicester kerran kohoaa hallitsijaksi, muistaa hän yhtä vähän niitä intohimonpuuskia, joiden avulla hän pääsi tuohon kuninkaalliseen satamaan, kuin ikinä laituriin laskenut merimies muistelee kestetyt matkan vaaroja. Mutta nämä juoruavat korut eivät saa jäädä tähän — niistä tulisi melkein liian runsas saalis huonetta siivoaville akoille.»

Parhaillaan keräillessään ja sovitellessaan niitä erääseen pöydän salalaatikkoon, joka oli sattumalta jäänyt lukkoamatta, näki Varney Leicesterin kammion oven avautuvan, verhojen siirtyvän syrjään ja kreivin kasvojen ilmestyvän niiden välistä, mutta silmät niin kuolleina ja huulet ja posket niin verettöminä ja kalpeina, että hän säikähti tätä äkkinäistä muutosta. Mutta heti kun hänen katseensa kohtasi kreivin katseen, veti tämä päänsä takaisin ja sulki kammion oven. Tämän tempun uudisti Leicester kahdesti, sanaakaan sanomatta, niin että Varney alkoi pelätä hänen sielullisten tuskiensa jollakin tavoin sekoittaneen hänen järkensä. Kolmannella kerralla hän kuitenkin nyökäytti päätänsä, ja Varney totteli tätä kutsua. Astuttuaan kammioon huomasi hän pian, ettei hänen isäntänsä hämmennys johtunut suinkaan hulluudesta, vaan hänen hirvittävästä, useiden vastakkaisten intohimojen ahdistamasta aikomuksestaan. He neuvottelivat innokkaasti kokonaisen tunnin, minkä jälkeen Leicesterin kreivi pukeutui uskomattomin ponnistuksin ja lähti tervehtämään kuninkaallista vierastaan.

XIX Luku.

Ilomme veit ja rikoit hauskan seuran
Mit' ihmeyttävimmällä häiriöllä.

Macbeth.

Jälkeenpäin muistui monen mieleen, että tämän tapausriikkaan päivän loppupuolelle sattuneiden pitojen ja juhlallisuuksien aikana oli Leicesterin ja Varneyn käytös kokonaan erilainen entisestään. Ritari Rikhard Varneyta oli pidetty pikemminkin neuvokkaana toimen miehenä kuin huvitusten

harrastajana. Toiminta, joko sitten sotilaan tai muun, näytti aina olleen hänen oikea alansa; ja juhlissa ja hauskuuksissa, vaikka hän oivallisesti ymmärsikin niitä järjestää ja ohjata, oli hänen oma osansa pelkän katselijan; tai jos hän sukkeluuttansa osoittikin, teki hän sen karkealla, ivallisella ja pisteliäällä tavalla, aivan niinkuin olisi hän pilkannut koko esitystä ja vieraita, vilpittömästi yhtymättä yhteiseen iloon.

Mutta sinä päivänä näytti hänen luonteensa muuttuneen. Hän haki nuorempain hovimiesten ja hovinaisten seuraa ja tuntui sillä hetkellä uhkuvan sellaista hilpeyttä ja mielenkeveyttä, että hänestä tuli vaarallinen kilpailija vallattomimmillekin. Jotka olivat pitäneet häntä vakavampien ja kunnianhimoisempien pyrkimysten miehenä, katkerana ivailijana ja niiden armottomana pilkkaajana, jotka ottavat elämän sellaisena kuin se tulee ja sieppaavat osansa jokaisesta hauskuudesta, minkä se tarjoaa, huomasivat nyt hämmästyen, että hänen sukkeluksiensa kärki saattoi olla yhtä säälivästi peitetty, hänen naurunsa yhtä raikas ja hänen otsansa yhtä pilvetön kuin konsanaan heidän. Millä pirullisen ulkokultaisuuden keinoilla hän saattoi vetää tämän iloisuuden hunnun mitä ilkeimmän inhimillisen sydämen mustien ajatusten verhoksi, sen seikan täytyy jäädä käsittämättömäksi kaikille muille paitsi hänen vertaisilleen ja kaltaisilleen, mikäli sellaisia on koskaan ollut olemassa; mutta hänen luonteensa voima ja lahjat olivat erinomaisemmat tavallista, ja onnettomuudeksi oli nämä lahjat kaikessa kehityksessään asetettu kaikkein kauhistuttavimpien aikeiden palvelukseen.

Leicesterin laita oli kokonaan toinen. Miten tottunut hän yleensä olikin näyttelemään täydellisen hovimiehen osaa ja esiintymään aina iloisena, kohteliaana ja vapaana kaikesta muusta surusta kuin hetken hauskuuden lisäämisestä, vaikka hänen rinnassaan riehuivatkin tyydyttämättömän kunnianhimon, kateuden ja vihan tuskat, niin oli hänen sydämensä nyt kuitenkin saanut paljoa peljättävämmän vieraan, jonka repimistä ja raastamista ja kalvamista ja nakertamista hän ei voinut salata eikä vaimentaa; ja sinä olisit voinut lukea hänen kiinteettömästä silmästään ja hänen kasvojensa hämmentyneestä ilmeestä, että hänen ajatuksensa harhailivat kaukana niistä tapauksista, joissa hän pakottautui olemaan osallisena. Hän katseli, liikkui ja puhui ikäänkuin herkeämättömästi ponnistellen, ja hänen tahtonsa näytti jossakin määrin menettäneen nopeata vaikutusvoimaansa siihen terävään älyyn ja siihen kauniiseen ruumiiseen, joita se hallitsi. Hänen tekonsa ja eleensä eivät tuntuneet olevan yksinkertaisia tahdon ilmauksia, vaan ikäänkuin itsetoimivan koneen liikkeinä odottavan jonkun sisäisen laitteen töytäyksiä, ennenkuin ne saattoivat tapahtua; ja hänen sanansa putoilivat yksitellen, katkonaisina, ikäänkuin olisi hänen ollut ensin pakko tarkoin ajatella, mitä sanoisi ja sitten miten sanoisi, ja ikäänkuin pääsisi hän vain hellittämättömästi huomiotaan jännittäen lauseensa loppuun, unohtamatta enemmän yhtä kuin toistakaan.

Tämän hajamielisyys omittuiset ilmiöt, jotka näkyivät niin selvästi Englannin täydellisimmän hovimiehen koko käytöksessä ja puheessa, että hänen lähelleen osunut alhaisin ja typerin palvelijakaan ei saattanut olla niitä huomaamatta, eivät voineet myös välttää sen ajan älykkäimmän ruhtinattaren silmää. Ja ilman vähintäkään epäilystä olisi tämä hänen väliin huolimaton, väliin säännötön esiintymisensä nostanut Leicesterin kreiviä vastaan Elisabetin ankaran suuttumuksen, ellei kuningatar olisi otaksunut sen vihastuksen pelon, josta hän oli niin kiivaasti hänelle puhunut tänä aamuna, yhä vielä hämmentävän hänen suosikkinsa ajatuksia ja kaikista hänen vastaponnistuksistaan huolimatta hävittävän hänen tavallisen, miellyttävän ilmeensä ja hänen keskustelunsa hilpeän sulon. Kun tämä naisellista turhamaisuutta niin suuresti mairitteleva otaksuma oli kerran päässyt valtaan hänen mielessään, selitti se täydellisesti ja tyydyttävästi kaikki Leicesterin kreivin lukuisat virheet ja hairahdukset; ja häntä ympäröivä tarkkaavainen seurue pani hämmästyen merkille, että kuningatar, raivostumatta hänen alituisesta huolimattomuudestaan ja kaiken tavallisen huomaavaisuudenkin puutteestaan (vaikka nämä olivatkin kohtia, joiden suhteen Elisabet yleensä oli tavattoman ankara) päinvastoin koetti hankkia hänelle aikaa ja tilaisuutta tyyntymiseen ja suvaitsi häntä siinä avustaakin suopeudella ja hyväntahtoisuudella, jotka näyttivät kokonaan olevan ristiriidassa hänen tunnetun luonteensa kanssa. Selvää kuitenkin oli, ettei tämä voinut kestää enää kovin kauvan ja että Elisabetin täytyi lopultakin keksiä toinen ja epäsuosioisempi selitys Leicesterin säädyttömälle käytökselle, kun Varney tuli pyytämään kreiviä puheilleen toiseen huoneeseen.

Kun tämä pyyntö oli hänelle toistettu kaksi kertaa, nousi hän vihdoin ja oli juuri ikäänkuin vaistomaisesti lähtemäisillään — kun hän pysähtyikin, kääntyi ympäri ja anoi kuningattarelta lupaa poistua hetkiseksi erinäisten sangen kiireellisten ja tärkeiden asiain takia.

»Menkää, herra kreivi», sanoi kuningatar; »me uskomme kyllä, että meidän oleskelumme täällä saattaa synnyttää äkillisiä ja odottamattomia sattumuksia, joista on viipymättä huolehtiminen. Mutta kuitenkin, herra kreivi, jos Te tahdotte meidän pitävän itseämme Teidän mieluisana ja kunnioitettuna vieraananne, toivoisimme me Teidän ajattelevan vähemmän meidän komeata kestitsemistämme ja ilahuttavan meitä ystävällisemmällä ja kohteliaammalla käytöksellä kuin mihin tänään olemme saaneet tyytyä; sillä tuli sitten vieraaksi ruhtinas tai talonpoika, isännän sydämellinen kohtelu on aina kestityksen paras osa. Menkää, herra kreivi; ja me toivomme Teidän palaavan silein otsin ja kirkkain, kevein ajatuksin, sillä niitä ovat ystävämme tottuneet Teiltä odottamaan.»

Leicester vain kumarsi syvään vastaukseksi tähän nuhdesaarnaan ja poistui. Huoneen ovella tapasi hän Varneyn, joka veti hänet kiireesti sivulle ja kuiskasi hänen korvaansa: »Kaikki on hyvin!»

»Onko Masters käynyt häntä katsomassa?» tiedusteli kreivi.

»On, armollinen herra; ja koska ei kreivitär suostunut vastaamaan hänen kysymyksiinsä eikä taas mitenkään selittämäänään itsepäisyyttään, on hän antava ratkaisevan todistuksen siitä, että häntä vaivaa aivohäiriö ja että on parasta jättää hänet ystävänsä huomaan. Mahdollisuus on siis tarjolla toimittaa hänet pois täältä kuten aijoimmekin.»

»Mutta Tressilian?» virkkoi Leicester.

»Hän ei saa hyvään aikaan lainkaan tietää hänen lähdöstään», vastasi Varney; »se on tapahtuva vielä tänä iltana, ja huomenna pidetään Tressilianista huolta.»

»Ei, kautta sieluni», tiukkasi Leicester; »minä tahdon kostaa hänelle omin käsin!»

»Tekö, armollinen herra, ja niin mitättömälle miehelle kuin Tressilianille! — Ei, armollinen herra, hän on pitkät ajat halunnut lähteä vieraisiin maihin. Uskokaa hänet minun huostaani. — Minä olen toimittava niin, ettei hän enää palaa tänne kielimään.»

»Ei, kautta taivaan, Varney!» huudahti Leicester. — »Mitättömäksi sanot Sinä vihollista, joka on kyennyt haavoittamaan minua niin syvästi, että koko vastainen elämäni tulee olemaan vain tuskaa ja kärsimystä? — Ei; ennemmin paljastaisin minä koko totuuden Elisabetin valta-istuimen juurella ja antaisin hänen kostonsa iskeä yhdellä kertaa sekä heihin että itseeni, kuin luopuisin oikeudestani kostaa omin käsin sille kirotululle konnalle.»

Varney näki suureksi levottomuudekseen isäntänsä olevan niin ankaran kiihtymyksen vallassa, että ellei hän myöntynyt hänen tahtoonsa, voisi hän kerta kaikkiaan ryhtyä siihen epätoivoiseen tekoon, josta hän puhui ja joka silmänräpäyksessä murskaisi kaikki ne kunnianhimoiset suunnitelmat, mitkä Varney oli isännälleen ja itselleen muodostanut. Mutta kreivin raivo näytti sekä hillittömältä että syvältä; sillä kun hän puhui, iskivät hänen silmänsä tulta, hänen äänensä vapisi kuohuvan vihan voimaa ja hänen huulillaan poreili kevyt vaahto.

Hänen uskottunsa teki rohkean ja menestyksellisen yrityksen päästä hänen valtijaakseen tälläkin hurjan kiihtymyksen hetkellä. — »Armollinen herra», sanoi hän, vieden hänet kuvastimen eteen, »katsokaapa kuvaanne tuosta ja ratkaiskaa, ovatko nämä vääntyneet piirteet miehen, joka kykenee niin tavattoman ankarassa asiassa päättämään itse puolestaan.»

»Minkä Sinä sitten tahdot minusta tehdä?» kysyi Leicester, hämmästyneenä kasvojensa kauheasta muutoksesta, mutta samalla loukkautuneena siitä liian vapaasta tavasta, millä Varney häntä tynnytti. »Pitääkö minusta tuleman Sinun holhottisi, orjasi — oman palvelijani alamainen ja käskettävä?»

»Ei suinkaan, armollinen herra», vastasi Varney lujasti, »vaan itsenne ja omien intohimojenne valtijas. Armollinen herra, minä, Teidän halpa palvelijanne, minä häpeän nähdessäni Teidän käyttäytyvän niin kehnosti kuohahtelevien tunteittenne myrskyssä. Heittäytykää Elisabetin jalkoihin, tunnustakaa avioliitonne — syyttäkää puolisoanne ja hänen rakastajaansa aviorikoksesta — ja myöntäkää kaikkien vertaistenne kuullen olevanne aisankannattaja, joka nai maalaistytön ja jota tämä ja hänen kirjanoppinut lemmityisensä vetivät nenästä. — Tehkää se, armollinen herra — mutta sanokaa ensin hyvästi Rikhard Varneylle ja ottakaa takaisin kaikki ne lahjat, joita olette hänelle vuosien kuluessa jaellut. Hän palveli jaloa, uljasta, rohkeaa Leicesteriä ja oli ylpeämpi saadessaan olla hänen käskyläisenään kuin komentaessaan tuhansia. Mutta sitä raukkamaista kreiviä, joka masentuu jokaisesta vastuksesta, jonka järkeileviä päätöksiä jokainen intohimon puuskaus lennättelee kuin tuuli akanoita, sitä kreiviä ei Rikhard Varney palvele. Hän on niin paljon ylempänä häntä mielenlujuudessa kuin hän on alempana arvossa ja vallassa.»

Varney puhui näin teeskentelemättä, sillä vaikka hänen kehumansa mielenlujuus olikin paatumusta ja tunnottomuutta, tunsikin hän nyt tosiaankin etevämmyytensä, niin oudosti kuohahtelevan sävyn kuin hänen suuri kiintonsa Leicesterin tuleviin kohtaloihin loikin hänen ääneensä ja koko esiintymiseensä.

Leicesterin lannisti tämä oletettu ylemmyys kokonaan; onnettomasta kreivistä näytti nyt hänen viimeinen ystävänsä aikovan hyljätä hänet. Hän ojensi kätensä Varneyta kohti lausueksaan nämä sanat: »Älä jätä minua — Mitä Sinun mielestäsi minun tulisi nyt tehdä?»

»Olla oma itsenne, jalo herrani», vastasi Varney, koskettaen kreivin kättä huulillaan, ensin siihen kunnioittavasti tartuttuaan; »olla oma itsenne, vallita intohimon myrskyjä, jotka lyövät haaksirikoon heikompia sydämiä. Oletteko Te ensimmäinen, jota on petetty lemmenseikoissa? Ensimmäinen, jonka

kevytmielinen ja irstas nainen on viekoitellut rakastumaan, sitten käyttäen Teidän tunnetanne väärin ja pitäen sitä pilkkanaan? Ja aijotteko sietää, että Teidät ajetaan typeränä mielipuolena pellolle, koska ette ole osannut olla viisaampi kuin viisaimmat miehet maailman alusta alkaen? Olkaa niin kuin ei sitä naista olisi koskaan ollut olemassakaan — poistakaa hänet muistostanne, sillä hän ei ole ansainnut saada siellä sijaa lainkaan. Pitäkää tämänaamuista lujaa päätöstänne, jonka toteuttamiseen minulla on tarpeeksi rohkeutta, intoa ja keinoja, ikäänkuin jonkun korkeamman olennon vastustamattomana käskynä, intohimottomana oikeudentekona. Hän on ansainnut kuoleman — hän kuolsoon!»

Hänen puhuessaan piteli kreivi häntä yhä kädestä, puri huulensa tiukasti yhteen ja rypisteli otsaansa, ikäänkuin olisi hän ankarasti ponnistellen koettanut johtaa itseensä Varneylta osan tuota hänen suosittelemaansa kylmää, säälimätöntä ja tunteetonta lujuutta. Hänen vajettuaan ei kreivi vielääkään hellittänyt hänen kättään ennenkuin hän tyynen päättäväksi pyrkien kykeni lausumaan: »Olkoon niin — hän kuolsoon! — Mutta saanenhan itkeä yhden ainoan kyneleen hänen muistolleen?»

»Ei ainoatakaan, armollinen herra», keskeytti Varney, joka isäntänsä nytkähtelevästä silmäkulmasta ja vääntyvistä poskista näki hänen aikovan antaa liiketukselleen vallan. — »Ei kyyneltäkään — aika ei sitä salli — täytyy muistaa Tressiliania —»

»Se nimi kykenee tosiaankin muuttamaan kyneleet vereksi», vastasi kreivi. »Varney, minä olen sitä ajatellut ja päätökseni on valmis — eivät rukoukset eivätkä todistelut pysty enää minuun — Tressilian on oleva minun sovitus-uhri.»

»Se on hulluutta, armollinen herra; mutta Te olette minuun nähden liian mahtava, jotta minä voisin sulkea tien Teidän kostoltanne. Valitkaa sitten edes sopiva aika ja paikka ja välttäkää häntä siksi kunnes olette ne löytäneet.»

»Sinä saat muissa seikoissa ohjata minua minne tahdot», sanoi Leicester, »mutta tässä älä vastusta minua.»

»Sitten, armollinen herra», vastasi Varney, »pyydän minä ensiksikin Teitä heittämään tuon varomattoman, epäilyttävän ja puolihullun käytöksenne, joka tänään veti koko hovin huomion puoleensa ja jota kuningatar ei olisi milloinkaan sallinut Teidän sovittaa, ellei hän olisi ollut Teille niin puolueellisen hyvänsuopa ja osoittanut ystävyyttään Teille paljoa suuremmassa määrässä kuin hänen luonteelleen on oikeastaan ominaista.»

»Olenko minä tosiaankin ollut niin huolimaton?» ihmetteli Leicester ikäänkuin unesta heräten; »ja minä kun luulin niin hyvin kaiken peittäneeni; mutta älä pelkää, mieleni on nyt rauhoittunut — minä olen aivan tyyni. Kohtalonennustukseni on käyvä toteen; ja jotta se kävisi toteen, olen jännittävä kaikkia kykyjäni korkeimmilleen. Älä huolehdi minusta, sanon vieläkin — minä lähdän heti kuningatarta tapaamaan — ei Sinun omakaan katseesi eikä puheesi olisi tutkimattomampi kuin minun. — Onko Sinulla mitään muuta sanomista?»

»Minun täytyy pyytää Teidän sinettisormustanne», vastasi Varney vakavana, »merkiksi niille palvelijoillenne, joita minun on pakko käyttää, että minulla on Teidän täysi valtuutuksenne heidän apuaan vaatiessani.»

Leicester veti sormestaan sinettisormuksen, jota hän tavallisesti käytti, ja antoi sen Varneylle hurjan, kaamean ilmeen kuvastellessa hänen kasvoillaan, lisäten matalalla, puolittain kuiskaavalla, mutta hirvittävän painokkaalla äänellä nämä sanat: »Mitä teet, tee pian.»

Vastaanottosalissa syntyi jo levottomuutta ja ihmettelyä, kun jalo linnanherra viipyi niin kauvan poissa, ja suuresti ihastuivatkin sentähden hänen ystävänsä nähdessään hänen astuvan sisään miehenä, jonka sydämeltä kaiken inhimillisen huomioonin mukaan oli juuri pudonnut huolten taakka. Ja Leicester täyttikin sinä päivänä oivallisesti Varneylle antamansa lupauksen, niin että tämä näki voivansa lakata näyttelämästä luonteelleen niin vierasta osaa kuin se käytöstapa, mitä hän oli aamupuolella noudattanut ja että hän vähitellen saattoi jälleen muuttua siksi hillityksi, teräväksi, ivalliseksi keskustelun ja tapausten tarkkaajaksi, jollaisena hän tavallisesti seurassa esiintyi.

Elisabetiin nähden käyttäytyi taas Leicester miehenä, joka tunsu hyvin kuningattaren luontaisen lahjakkuuden ja tarmon, mutta myös hänen pari heikkoa puoltansa. Hän oli liian viisas muuttaakseen äkkiä sen juron ja hajamielisen esiintymistapansa, joka oli herättänyt niin suurta huomiota ennen hänen poistumistaan Varneyn kanssa, vaan joka nyt hänen kuningatarta lähestyessään näytti vaimenneen hellyyteen vivahtavaksi surumielisyydeksi ja joka keskustelun kuluessa, kun Elisabet oli säälivästi antanut suosiostaan merkin toisensa jälkeen häntä lohduttaakseen, vaihtui tunteikkaan mielistelyn sanatulvaksi, palavimmaksi, arkaluontoisimmaksi, tarkoittelevimmaksi, mutta samalla kunnioittavimmaksi, mitä mikään kuningatar on alamaiseltaan ikinä kuullut. Elisabet kuunteli ikäänkuin lumottuna; hänen vallanhalunsa oli tuuditeltu uneen; hänen päätöksensä pysyä erillään kaikista

yhteiskunnallisista ja perheellisistä siteistä ja antautua yksin omaan kansansa vaalimiseen, alkoi horjua, ja vielä kerran oli Dudleyn tähti kohonnut korkeimmilleen hovin taivaalla.

Mutta Leicester ei nauttinut tätä luonnosta ja omastatunnostaan saamaansa voittoa täysin sekoittamattomana, sillä sitä katkeroittivat sekä hänen tunteittensa sisäinen kapina niitä kahlitsevaa väkivaltaa vastaan että monet satunnaiset tapaukset, jotka aterian ja sitä seuraavien iltahuvitusten aikana värähtelivät tätä äärimäisen tuskan viimeistä tuntohermoa.

Hoviväki oli esimerkin mainitaksemme kokoontunut pitohuoneesta isoon saliin odottelemaan loistavan naamionäytelmän, illan odotetun hauskutuksen alkamista, kun kuningatar keskeytti hurjan kokkapuhehyökkäyksen, jolla Leicesterin kreivi parhaillaan ahdisti kreivi Willoughbytä, Raleighia ja muutamia muita hovimiehiä, seuraavin sanoin: — »Me syytämme Teitä valtiorikoksesta, herra kreivi, jos Te yhä jatkatte tätä yritystänne tappaa meidät nauruun. Mutta tässä tuleekin onneksemme otus, joka voi saada meidät vakaviksi milloin vain tahtoo: oppinut lääkärimme Masters, tuoden ehkä uutisia siitä meidän suojatti-raukastamme, rouva Varneysta — ei, herra kreivi, älkää poistuko, sillä koska tässä on kysymyksessä aviopuolisoiden välinen riita, emme me pidä omaa kokemustamme riittävän syvällisenä sitä ratkaisemaan ilman taitavaa neuvojaa. — No, Masters, mitä ajattelet siitä karkulais-rouvasta?»

Hymy, joka oli väikkynyt Leicesterin huulilla, kun kuningatar keskeytti hänen pilailunsa, jähmettyi hänen huulilleen ikäänkuin olisi sen siihen veistänyt Mikael Angelon tai Chantreyn taltta; ja hän kuunteli lääkärin puhetta sama värähtämätön ilme kasvoillaan.

»Rouva Varney, armollinen Valtijatar», vastasi hovilääkäri Masters, »esiintyi hyvin tyyliä ja ynseästi, eikä halunnut ryhtyä kanssani mihinkään keskusteluihin terveytensä tilasta, vaan haasteli hurjasti siitä, että hän muka esittää asiansa Teille itsellenne ja ettei hän vastaa lainkaan halvempien henkilöiden kysymyksiin.»

»Taivas varjelkoon!» huudahti kuningatar; »me olemme jo saaneet kylliksemme kärsiä niistä värinkäsityksistä ja selkkauksista, jotka näyttävät seuraavan tätä hourupäistä rouvaraukkaa, minne hän tuleekin. — Eikö Teistäkin ole asia niin, herra kreivi?» jatkoi hän Leicesteriin kääntyen ja kuvastaen katseessaan vienoa, melkein hellästi rukoilevaa katumusta heidän senaamisesta epäsovustaan. Leicester pakottautui kumartamaan syvään. Äärimäisinkään ponnistus ei jaksanut tehdä häntä kykeneväksi myös sanoin ilmaisemaan hänen yhtymistään kuningattaren ajatukseen.

»Tepä olette kostonhimoinen, herra kreivi», virkkoi kuningatar; »mutta kyllä me pian saamme sopivan ajan ja paikan Teitä rangaistaksemme. Vaan vieläkin kerran palataksemme tähän riemunrikkojaan, tähän rouva Varneyhin — Mitä voit sanoa hänen terveydestään, Masters?»

»Hän on kovin tyyliä ja ynseä, armollinen Kuningatar, kuten jo sanoinkin», vastasi Masters, »ja hän kieltäytyy vastaamasta tiedusteluihin, eikä lainkaan tottele lääkärin käskyjä eikä määräyksiä. Minä havaitsin kuitenkin hänen potevan aivohäiriötä, jonka minä olisin taipuvainen pikemmin määrittelemään sanalla *hypochondria* kuin sanalla *phrenesis*; ja luulisin minä olevan hänelle parasta, että hänen miehensä toimittaisi hänet hoidettavaksi kotiinsa, kauvas kaikesta tästä näytelmän ja huvitusten hälinästä, sillä ne sekoittavat hänen heikon järkensä kaikenlaisilla mitä kummallisimmilla haaveilla. Häneltä huomaamatta päässeet viittailut tähtäävät sinne päin, kuin olisi hän muka joku suuri arvohenkilö — kreivitär tai jopa ruhtinatarkin. Jumala heitä auttakoon, sellaisia kuvittelevat usein hänenlaisensa sairaat!»

»Ei, mutta sitten täytyy hänet toimittaa täältä kaikin kiirein», sanoi kuningatar; »käskekää Varneyn pitää hänestä kaikkea inhimillistä huolta; mutta vapauttakoon hän pian tämän linnan rouvastaan. Sillä takaampa hänen kohta luulevan itseään meidän kaikkien valtijattareksi. Säälä sentään, että niin kauniilla olennolla pitää oleman niin surkeasti häiriintynyt järki. — Vai mitä Te siitä ajattelette, herra kreivi?»

»Säälä tosiaankin», vastasi kreivi, toistellen niitä sanoja ikäänkuin ulkolukuläksyä.

»Mutta ehkettepä Te olekaan samaa mieltä kanssamme hänen kauneudestaan», jatkoi Elisabet; »ja me olemmekin nähneet miesten pitävän uljaita, junomaisia naisia tuollaista hentoa, riutuvaa olentoa parempana, jonka pääkin nuokkuu kuin katkenneen liljan varsi. Niin, miehet ovat hirmuvaltijaita, herra kreivi, joita miellyttää enemmän kiihkeä kamppailu kuin vastustelematta saavutettu valloitus, ja he rakastavat parhaiten sellaisia naisia, jotka uskaltavat lähteä heidän kanssaan voittosille. — Melkeinpä olen kanssanne samaa mieltä, Rutland, että jos tämä Leicesterin kreivi joskus saisi sellaisen maalatun vahanuken puolisoikseen, toivottaisi hän sen kuolleeksi jo ennen kuherruskuukausien loppua.»

Näin puhuessaan katsahti hän Leicesteriin niin merkittävästi, että tämä, huolimatta sydämensä kapinasta, tätä rajatonta petollisuutta vastaan, pakottautui kuitenkin kuiskaten vastaamaan, että Leicesterin rakkaus oli paljon nöyrympää laatua kuin mitä hänen majesteettinsa otaksui, koska se oli kiintynyt sellaiseen henkilöön, jota hän ei voinut koskaan käskää, vaan jota hänen täytyi aina totella.

Kuningatar punastui ja käski hänen olemaan vaiti, mutta näytti kuitenkin odottavan, ettei toinen noudattaisi hänen kehoitustaan. Mutta samassa räjähtivät torvet toitottamaan ja patarummut paukkumaan korkealta parvekkeelta, josta näki yli koko salin, siten ilmoittaen naamionäyttelijäin tulevan; näin pääsi Leicester siitä kauheasta pakonalaisuuden ja teeskentelyn tilasta, johon hänen oma kaksimielisyytensä oli hänet vienyt.

Alkavaan naamionäytelmään kuului neljä eri joukkoa, jotka seurasivat toisiaan lyhyin väliajoin; kussakin joukossa oli kuusi päähenkilöä ja yhtä monta soihdunkantajaa, ja kukin esitti yhtä niistä kansoista, jotka olivat eri aikoina pitäneet Englantia hallussaan.

Muinaisia brittejä, jotka ensinnä esiintyivät, johdatti kaksi vanhaa druidia, joiden harmaita hapsia koristi tammenlehväseppel ja jotka käsissään kantoivat mistelinoksia. Näitä kunnianarvoisia miehiä seurasivat varsinaiset naamiosankarit ja näitä taas kaksi valkoisiin puettua runoniekkaa, jotka heläyttelivät tuon tuostakin harppujaan, laulaen samalla muutamia muinaisen hymnin säkeitä Beluksen eli auringon kunniaksi. Alkuperäiset britit oli valittu hovissa palvelevain aatelismiesten pisimmistä ja vahvimista. Heidän naamioihinsa oli kiinnitetty pitkät pörröiset parrat ja tukat; heidän pukuinaan oli susien ja karhujen nahkoja, kun taas heidän sääriään, käsivarsiaan ja yläruumistaan peitti ihonvärinen silkki, johon oli karkein viivoin piirretty taivaankappaleiden sekä eläinten ja muiden maallisten olentojen kuvia, niin että he antoivat hyvin elävän käsityksen vanhoista maalauksin koristelluista esi-isistämme, joiden vapautta ensinnä ahdistivat roomalaiset.

Rooman pojat, jotka tulivat yhtä hyvin sivistämään kuin valloittamaankin, astuivat sitten ruhtinaallisen seurueen eteen; ja juhlanäytösten järjestäjä oli saanut oivallisesti ilmaistuksi tämän kuuluisan kansan uljaan korskeuden ja sotaisat tavat, varustamalla esiintyjät keveällä, mutta lujalla kilvellä ja lyhyellä, kaksiteräisellä miekalla, jonka käyttely teki Roomasta maailman valtijaan. Kaksi airutta kantoi Rooman kotkia heidän edellään, samalla lausuen ylistysrunoa Marsille, ja nuo muinaisajan mahtavat soturit seurasivat heitä miesten jyrkein ja varmoin askelin, jotka pyrkivät valloittamaan koko maanpiirin.

Kolmas joukkue esitti Germanian metsistä tuomiinsa karhunnahkoihin pukeutuneita saksilaisia, ja kantoivat nämä käsissään niitä kauhistuttavia sotakirveitä, jotka tekivät niin ankaraa tuhoa Britannian alkuperäisten asukasten riveissä. Heitä johti niinikään kaksi laulumestaria, jotka hyrisivät Odinin ylistystä.

Viimeisinä tulivat normannilaiset ritarit rautapaidoissaan ja teräskypäreissään ja kaikissa asiaankuuluvissa varustuksissaan, kahden sodasta ja naisten lemmeistä laulavan runoniekkan edeltäminä.

Nämä neljä joukkuetta saapuivat avaraan saliin mitä oivallisimmassa järjestyksessä, ja jotta katselijat saisivat tyydyttää uteliaisuutensa, pidettiin aina pieni väli-aika, ennenkuin seuraava parvi esiintyi. Sitten marssivat he ympäri salin näytelläkseen itseään, noudattaen urkujen, pillien, torvien ja kaikenlaisten muiden Leicesterin kreivin soittokoneiden poljentoa. Vihdoin asettuivat nämä neljä naamiojoukkuetta, sijoittaen soihdunkantajansa taakseen, kukin omiin riveihinsä kahdelle puolelle salia, niin että roomalaiset joutuivat brittejä vastapäätä ja saksilaiset normanneja, ja näyttivät ensin katsahtelevan toisiinsa kummastunein silmin, mutta sitten kiihtyvän uhkaavin liikkein ilmaistuun vihaan. Silloin kajahti parvekkeelta kiivas sotainen sävel, naamiosankarit vetivät miekkansa kaikilla tahoilla ja lähenivät toisiaan, tahdikkain askelin hyppien jonkunlaista sota- tai asetanssia, kalahutellen miekkojaan vastustajainsa kilpiin ja kilauttaen niitä toistensa miekkoihin ohi kulkiessaan. Oli hyvin hauska nähdä eri joukkojen pysyvän säännöllisessä järjestyksessä aivan säännöttömiltä näyttävissä liikkeissään, sekaantuvan toisiinsa, kiehiytyvän eroon taas ja ryhmittyvän jälleen omiin, alkuperäisiin riveihinsä, aina soiton mukaan.

Tämä vertauskuvallinen sotahyppy esitti niitä monenlaisia kahakoita ja ristiriitoja, joita oli sattunut muinaista Britanniaa vuorotellen hallinneiden kansojen kesken.

Vihdoin, monien sokkeloisten kierteilyjen ja koukuttelujen jälkeen, jotka herättivät katsojissa suurta ihastusta, kuului ankara torventörähdys, ikäänkuin tappelun alkajaisiksi tai voiton julistamiseksi. Naamiot lakkasivat heti paikalla pyöriskelyistään ja kokoontuen alkuperäisten johtajainsa eli esittelijäinsä — sillä se oli heidän ammattinimensä — ympärille, näyttivät odottavan yhtä jännitettyinä kuin katselijatkin, mitä sitten tuleman piti.

Salin ovet avautuivat selkosen seljälleen, eikä tulija ollutkaan mikään vähempi kuin itse paholaissyntyinen Meriin, joka oli puettu kummalliseen, salaperäiseen, hänen epätietoista sukuperäänsä ja suurenmoista loihutaitoansa vastaavaan tapaan. Hänen ympärillään ja takanaan liehui ja hyppi mitä omituisimpia olentoja, joiden oli määrä esittää hänen mahtavia käskyjään odottelevia henkiä; ja niin valtavasti vaikutti tämä näytelmän osa palvelijoihin ja muihin linnassa oleskelemaan alhaisempaan kansaan, että monet unohtivat kuningattarelle kuuluvan kunnioituksen, tunkeutuivat

sisään ja jäivät salin ovipuoleen seisomaan.

Leicesterin kreivi, joka huomasi airueittensa vain suurella vaivalla saavan nämä innostuneet katselijat pysymään kauvempana, kuitenkin herättämättä suurempaa melua kuin oli soveliaista kuningattaren ollessa läsnä, nousi istuimeltaan ja meni itse paikalle; sillä Elisabetkin oli samaan aikaan pyytänyt — hän kun aina tahtoi rahvasta kohdeltavan hyvin — että heidän sallittaisiin häiritsemättä katsella näytelmää. Leicester käytti tätä veruketta poistukseensa; mutta hänen todellisena vaikuttimenaan oli halu päästä edes hetkiseksi omiin rauhoihinsa ja lepuuttaa mieltään vaikkapa vain silmänräpäyksenkin siitä hirvittävästä painostuksesta, jonka sille tuotti häpeän, vihan, katumuksen ja kostonjanon raatelevain tuskain peittäminen iloisuuden ja mielistelyn verhoon. Hän pani silmäyksellään ja viittauksellaan kansanjoukon vaikenemaan; mutta palaamatta heti hänen majesteettinsa luo kääriytyi hän viittaansa, sekaantui tungokseen ja jäi sieltä, muiden halpa-arvoisten katselijain tavoin seisoltaan seuraamaan naamionäytelmän kulkua.

Astuttuaan saliin eteni Meriin keskelle lattiaa, kutsui taikasauvansa heilauksella taistelevain joukkueiden johtajat ympärilleen ja ilmoitti heille runomittaisessa puheessa, että nyt hallitsi Britannian saarta kuninkaallinen neitsyt, jolle heidän tuli kohtalon tahdosta osoittaa kunnioitustaan, samalla kun heidän piti pyytää häntä lausumaan mielipiteensä niistä erilaisista syistä, joiden perusteella kukin heistä katsoi olevansa se etevin kantajoukko, mistä maan nykyiset asukkaat, tämän enkelimäisen ruhtinattaren onnelliset alamaiset johtivat sukuperänsä.

Tätä käskyä totellen kulki kukin parvi juhlallisen soiton kaikuessa Elisabetin ohi, suorittaen kukin oman kansansa tavan mukaisen, mitä nöyrimmän ja kunnioittavimman tervehdyksen, mihin kuningatar vastasi sillä armollisella suopeudella, joka oli ollut hänen julkisessa esiintymisessään havaittavissa aina siitä asti kun hän oli tullut Kenilworthiin.

Eri joukkueiden johtajat mainitsivat sitten, kukin kansansa nimessä ne syyt, joihin nojaten he väittivät olevansa muita mainehikkaampia ja etevämpiä; ja kun heitä oli kutakin vuoroonsa kuultu, piti kuningatar heille seuraavan armollisen vastauspuheen: »Me olemme pahoillamme, ettei meillä ole parempia edellytyksiä ratkaista sitä vaikeata kysymystä, joka kuuluisan Merlinin käskystä nyt on joutunut pohdittavaksemme, mutta meistä näyttää kuitenkin siltä, ettei mikään näistä ikimuistettavista kansoista erikseen saata vaatia ehdotonta etusijaa muihin nähden ja väittää olleensa suurimpana tekijänä meidän päiviemme englantilaisen muodostamisessa, sillä tämä on aivan epäilemättä perinyt kultakin muutamia luonteensa jaloimpia piirteitä. Niinpä on nykyinen englantilainen saanut muinaisilta briteiltä uljaan ja lannistumattoman vapaudenhalunsa — roomalaisilta erinomaisen sotakurinsa ja rohkeutensa sekä rauhan aikana viljelemänsä rakkauden tieteisiin ja sivistykseen — saksilaisilta viisaat ja oikeudenmukaiset lakinsa — ja ritarillisilta normanneilta ankaran kunniantuntonsa ja kohteliaan käytöksensä sekä jalon ihastuksensa mainetöihin.»

Merlin vastasi luontevasti, että piti tosiaankin niin monien erinomaisten ominaisuuksien yhtymän nykypäivien englantilaisissa, että heistä on tullut muille kansoille ikäänkuin täydellisyysperikuva, koska he vain siten ovat edes johonkin määrin ansainneet sen siunauksen, hyvinvoinnin ja onnen, jota he ovat saaneet nauttia Englannin Elisabetin hallituskautena.

Soitto kajahti taas, ja naamiosankarit sekä Meriin ja hänen palvelevat henkensä alkoivat poistua tungokseen asti täyttyneestä salista, kun Leicester, joka, kuten olemme maininneet, oli jäänyt seisomaan lähelle salin ovea ja joka siis oli joutunut melkein keskelle väkijoukkoa, tunsu viittaansa nykäistävän samalla kun muuan ääni kuiskasi hänen korvaansa: »Herra kreivi, haluaisin keskustella hetkisen kanssanne.»

XX Luku.

Mik' on mun? Risahdustakin ma säikyn!

Macbeth.

»Haluaisin keskustella hetkisen kanssanne.» Sanat olivat itsessään yksinkertaiset, mutta Leicesterin kreivi oli niin kiihtyneessä ja kuumeisessa mielentilassa, että mitä tavallisimpiinkin seikkoihin näytti hänestä liittyvän erikoista levottomuutta herättävää tärkeyttä. Hän käännähtikin siis nopeasti, nähdäkseen henkilön, joka ne oli lausunut. Puhujan ulko-asussa ei ollut mitään huomattavampaa: musta silkkinuttu, lyhyt viitta ja musta naamus kasvoilla, siinä hänen pukunsa; sillä hän oli ilmeisestikin kuulunut siihen naamioitujen joukkoon, joka oli tunkeutunut saliin Merlinin jäljissä, vaikkei hänellä ollutkaan sitä kummallista valepukua, jollaisia useimmat heistä kantoivat.

»Kuka Te olette, ja mitä Te minusta tahdotte?» kysyi Leicester, äänensä sävyllä selvästi paljastaen mielensä kuohahtelewan tilan.

»En mitään pahaa, herra kreivi», vastasi naamioitu, »vaan hyvää ja kunniallistakin, jos Te vain oikein käsitätte tarkoitukseni. Mutta minun täytyy saada puhella kanssanne jossakin yksinäisemmässä paikassa.»

»Minä en voi lähteä keskustelemaan kenenkään tuntemattoman muukalaisen kanssa», virkkoi Leicester, peljäten, hän ei tiennyt itsekään mitä tuon salaperäisen miehen pyynnöstä; »ja niiden, jotka minä tunnen, täytyy valita soveliaampi puhelu-aika.»

Hän aikoi kiiruhtaa tiehensä, mutta naamioitu pidätti häntä.

»Niillä, jotka puhuvat Teidän Korkeudellenne Teidän omaa kunniaanne koskevista asioista, on oikeus käyttää Teidän aikaanne, mitä tehtäviä Teidän onkin sitten syrjäyttäminen heitä kuullaksenne.»

»Kuinka! Kunniaani? Kuka uskaltaa sitä leikata?» kiihkoili Leicester.

»Vain Teidän oma käytöksenne voi antaa aihetta sen moittimiseen, herra kreivi, ja juuri siitä asiasta halusinkin keskustella kanssanne.»

»Te olette hävytön», vastasi Leicester, »ja Te käytätte väärin tämän hetken vierasvapautta, joka estää minua Teitä rankaisemasta. Minä kysyn nimeänne?»

»Minä olen Edmund Tressilian Cornwallista», vastasi naamio. »Kieleni on erään lupauksen takia ollut sidottu kahdeksikymmeneksineljäksi tunniksi — määräaika on nyt kulunut — nyt voin minä puhua ja teen Teidän Korkeudellenne sen oikeuden, että käänny ensin Teidän puoleenne.»

Hämmästyksen vavahdus, joka oli väräyttänyt Leicesterin sydänjuuria hänen kuullessaan tuota nimeä lausuvan miehen, jota hän eniten vihasi ja jonka hän luuli itseään niin syvästi loukanneen, vei häneltä ensi hetkenä liikuntakyvyn, mutta muuttui siinä samassa sellaiseksi kostonjanoksi, ettei erämaan kulkija sen palavammin ikävöi vesilähteille. Hänellä oli sentään niin paljon järkeä ja tahdonvoimaa jäljellä, ettei heti paikalla survaissut tikariansa tuon rohkean konnan sydämeen, konnan, joka ensin syöksi hänet sellaiseen onnettomuuteen ja sitten uskalsi vielä niin järkähtämättömän tynesti tulla kohtelemaan häntä tuolla tavalla. Päätäten sillä hetkellä peittää kaikki kiihtymyksen jäljetkin, jotta saisi täyden selon Tressilianin aikeista ja tarkoituksesta ja jottei samalla menettäisi kostoaan, vastasi hän niin kähisevällä, pidätetyn vihan muuntamalla äänellä, että hänen sanojaan tuskin saattoi ymmärtää: — »Ja mitä pyytää minulta herra Edmund Tressilian?»

»Oikeutta, herra kreivi», virkkoi Tressilian tynesti, mutta lujasti.

»Oikeutta», toisti Leicester, »kaikki ihmiset saavat sitä vaatia — erittäinkin Te, herra Tressilian, ja olkaa varma, että Te sitä saatte.»

»En muuta odotakaan Teidän Jaloudeltanne», vastasi Tressilian; »mutta aika kiiruhtaa, ja minun täytyy keskustella kanssanne vielä tänä iltana. — Menenkö vuottamaan Teitä huoneeseenne?»

»Ei», vastasi Leicester tylästi, »ei katon alle, eikä etenäkään minun kattoni alle. — Me tapaamme toisemme vapaan taivaankannen alla.»

»Te olette tuskastunut tai vihastunut, herra kreivi», jatkoi Tressilian; »eikä tässä kuitenkaan ole siihen vähintäkään syytä. Paikka on minusta samantekevä, kunhan Te vain suotte minulle häiritsemättömän puolisen tuntia aikaanne.»

»Luullakseni tulee lyhyempikin aika riittämään», vastasi Leicester. — »Odottakaa minua huvikentällä sen jälkeen kun kuningatar on vetäytynyt huoneeseensa.»

»Riittää», virkkoi Tressilian ja poistui. Leicester näytti hetkiseksi joutuneen rajattoman riemun valtaan.

»Taivas suosii minua vihdoinkin», puheli hän itsekseen, »ja lähettää ulottuvilleni konnan, joka on minut sillä sovittamattomalla häväistyksellä leimannut — joka on tuottanut minulle nämä kamalat tuskat. Minä en soimaa sallimusta enää, koska nyt pääsen selville niistä kavaloista juonista, joilla hän yhä aikoo kietoa minua, ja koska minä siis samalla voin todistaa hänen konnamaisuutensa ja kostaa sen. Taakkaani kantamaan — taakkaani kantamaan! — Minä en tahdo nyt enää sortua sen alle — koska kerran viimeistään keskiyö tuo minulle koston!»

Näiden mietteiden riehussa Leicesterin aivoissa lähti hän jälleen kulkemaan läpi nöyristelevän joukon, joka halkesi hänelle tietä tehdäkseen, ja istuutui entiselle paikalleen, kadehditulle ja ihailulle,

hallitsijattarensa viereen. Mutta jos tämän siten ihaillon ja kadehditun miehen sydän olisi ollut avoinna kaikkien tämän salin täyttävään ihmisten edessä, kaikkine rikollisen kunnianhimon, kuoletetun rakkauden, raivoavan koston, ja suunnitellun julmurityön tietoisuuden herättämine pimeine ajatuksineen, jotka liehuivat ja parveilivat siellä kuin haamut jonkun inhoittavan noita-akan taikakehässä — niin kuka heistä, kunnianhimoisimmasta hovi-ylimyksestä aina kehoimpaan palvelijaan, joka eli lautasia muuttamalla, olisi halunnut vaihtaa paikkaa Elisabetin suosikin ja Kenilworthin herran kanssa!

Uudet kidutukset odottivat häntä Elisabetin luo palattuun.

»Tulettekin sopivaan aikaan, herra kreivi», virkkoi tämä, »ratkaisemaan erään väittelyn meidän naisten kesken. Tässä juuri ritari Rikhard Varney pyysi lupaamme saada lähteä linnasta sairas rouvansa mukanaan, ja koska hänellä oman kertomuksensa mukaan jo oli Teidän suostumuksenne poistumiseensa, niin sai hän meidänkin myöntymyksemme. Meillä ei tosiaankaan ole vähintäkään halua pidättää häntä sen nuoren vaimoparan hellästä huolehtimisesta — mutta nyt on se samainen ritari Rikhard Varney tänään joutunut niin ilmeisesti näiden meidän hovinaistemme lumoihin, että tämä Rutlandin herttuatar tässä vakuuttaa hänen vevän sen mielipuolen vaimonsa vain järvelle asti, työntävän hänet sinne ja jättävän hänet niiden kristallipalatsien asukkaaksi, joista se viehättävä vedenneitonen haasteli, sekä palaavan luoksemme iloisena leskimiehenä, kuivaavan kyyneleensä ja korvaavan pian vahinkonsa meidän seurueemme kustannuksella. Mitä siihen sanotte, herra kreivi? — Me olemme nähneet Varneyn parissa, kolmessa erilaisessa puvussa, siinä kaikki — mutta Tehän tunnette hänen todellisen luonteensa — luuletteko hänen voivan tehdä rouvalleen moisen konnankujeen?»

Leicester oli joutua suunniltaan, mutta vaara oli uhkaava ja edes jonkunlainen vastaus ehdottomasti välttämätön. »Arvoisat naiset», sanoi hän, »ajattelevat liian huonoa oman sukupuolensa jäsenestä, jos he otaksuvat hänen ansainneen sellaisen kohtalon, tai sitten liian pahaa meistä, jos he uskovat kenenkään voivan kohdella siten viatonta ihmistä.»

»Kuulkaahan vain häntä, hyvät naiset», jatkoi Elisabet; »kaikkien miesten tavoin haluaa hän puolustella heidän julmuuttaan syyttämällä meitä kevytmielisyydestä.»

»Älkää sanoko *meitä*, armollinen Valtijatar», vastasi kreivi; »me väitämme vain, että halparvoisemmilla naisilla on kuten pienemmällä taivaan valoillakin epävakaisuutensa ja vaihteensa, mutta kenpä voisi soimata muuntelevaisuudesta aurinkoa tai Elisabetia?»

Keskustelu kääntyi sitten vaarattomampaan suuntaan, ja Leicester hoiteli siinä osaansa erinomaisen älykkäästi, huolimatta raatelevasta sisäisestä tuskastaan. Se tuntui niin hauskalta Elisabetista, että linnan kello oli jo lyönyt keski-yötä, ennenkuin hän poistui seurasta, mikä oli vallan kuulumaton seikka hänen rauhallisissa ja säännöllisissä, ajan kulusta huolehtivissa tavoissaan. Hänen lähtönsä antoi luonnollisesti merkin koko seurueen hajaantumiseen; kukin erkani omaan lepopaikkaansa uneksimaan päivän huvituksista ja ihastuen aavistelemaan huomensia.

Onneton linnanherra ja koko tämän ylvään juhlahumun alku poistui aivan toisin ajatuksin. Hänen ensimmäinen käskynsä häntä avustavalle kamaripalvelijalle oli kutsua Varney heti paikalla hänen huoneeseensa. Lähetti palasi hetken kuluttua ja ilmoitti, että tunti sitten lähti ritari Rikhard Varney linnasta takaportin kautta, kolme muuta henkilöä mukanaan, joista yhtä kuljetettiin hevoskantotuolissa.

»Kuinka pääsi hän linnasta, vaikka vartijat oli jo asetettu paikoilleen?» kysyi Leicester; »minä en luullut hänen matkustavan ennen päivänkoittoa.»

»Hän esitteli ymmärtääkseni päteviä syitä vartijoille», vastasi palvelija, »ja näytti kuulenma Teidän Korkeutenne sinetti —»

»Aivan niin — aivan niin», keskeytti kreivi; »mutta hän on pitänyt liikaa kiirettä. — Onko kukaan hänen palvelijoistaan jäänyt tänne?»

»Mikael Lambournea ei löytynyt ritari Rikhard Varneyn lähtiessä», vastasi palvelija, »ja hänen isäntänsä oli kovin suuttunut hänen katoamisestaan. Mutta minä näin hänen juuri äsken satuloivan hevostaan nelistääkseen isäntänsä perään.»

»Käske hänet viipymättä tänne», määräsi Leicester; »minulla on muuan sanoma vietävänä hänen isännälleen.»

Palvelija poistui huoneesta, ja Leicester mitteli sen lattiaa hetkisen syviin mietteisiin vaipuneena. — »Varney on liian innokas», ajatteli hän, »liian kiihkeä. — Luullakseni hän minua rakastaa — mutta hänellä on myöskin omat tarkoituksetperänsä ajettavanaan ja hän on hellittämätön ja järkähtämätön siinä toimessa. Jos minä kohoan, kohoaa hänkin, ja hän on osoittautunut jo liiankin halukkaaksi

vapauttamaan minut esteestä, joka näyttää olevan minun ja kuninkuuden välillä. Mutta minä en taivu kantamaan sitä häpeätäkään. Sitä petollista naista on rangaistava, mutta se täytyy toimittaa varovaisemmin ja harkitummin. Minä tunnen jo ennakolta, miten liallinen hätäileminen tässä asiassa syyttäisi helvetin liekit rintaani. — Ei — yksi uhri riittää kerrallaan, ja tämä uhri odottaa jo minua.»

Hän tarttui kirjoitusvehkeisiin ja piirsi kiiruusti seuraavat sanat:

»Ritari Rikhard Varney!

Me olemme päättäneet lykätä toistaiseksi Teidän suoritettavaksenne uskotun asian ja me kiellämme Teitä ankarasti ryhtymästä mihinkään enempiin toimenpiteisiin kreivittäremme suhteen siksi kunnes toisin määräämme. Me käskemme myös Teitä palaamaan Kenilworthiin heti kun olette vienyt turvalliseen paikkaan sen, mikä Teidän huostaanne annettu on. Mutta jos Teidän hoimiinne uskotun saatettavan toimittaminen varmaan talteen pidättäisi Teitä kauvemmin kuin me otaksumme, käskemme me Teitä siinä tapauksessa palauttamaan sinettisormuksemme luotettavalla ja nopealla lähetillä, sillä me tarvitsemme sitä aivan pian. Odottaen Teidän tarkoin noudattavan näitä määräyksiämme ja jättäen Teidät Jumalan haltuun, pysymme me varmasti Teidän hyvänä ystävänänne ja isäntänänne.

R. Leicester.

Annettu Kenilworth-linnassamme, kymmenentenä päivänä heinäkuuta, armon vuonna tuhatviisisataa ja seitsemänkymmentäviisi.»

Kun Leicester oli saanut tämän käskykirjeen kirjoitetuksi ja sinetöidyksi, astui kamaripalvelijan ohjaamana huoneeseen Mikael Lambourne, jolla oli saappaita puolireiteen, jonka ratsastusviittaa piteli leveä vyö ja jonka huopahattu muistutti suuresti sananlennättäjain päähinettä.

»Mikä Sinä olet miehiäsi?» kysyi kreivi.

»Teidän Korkeutenne talliherran tallimestari», vastasi Lambourne totutulla häikäilemättömyydellään.

»Hillitseppä röyhkeää kieltäsi, mies», komensi Leicester; »pilapuheet, jotka sopivat ritari Rikhard Varneyn kuultaviksi, eivät ole ensinkään paikallaan minulle lausuttuina. Kuinka pian luulet voitasi saavuttaa isäntäsi?»

»Tunnissa, armollinen herra, jos mies ja hevonen eheinä pysyvät», vastasi Lambourne, muuttaen silmänräpäyksessä tuttavallisuutta lähentelevän käytöksensä mitä nöyrimmäksi kunnioitukseksi. Kreivi mitteli häntä katseillaan kiireestä kantapäähän.

»Minä olen kuullut Sinusta puhuttavan», virkkoi hän sitten; »sanotaan Sinun suorittavan tehtäväsi nopeasti, mutta taipuvan liiaksi rähinään ja juopotteluun, jotta Sinulle voisi uskoa mitään tärkeämpiä toimia.»

»Armollinen herra», vastasi Lambourne, »minä olen ollut sotilaana, merimiehenä, matkustajana ja seikkailijana, ja ne ovat kaikki elinkeinoja, joiden harjoittajat nauttivat tästä päivästä, koska he eivät ole varmoja huomisesta. Mutta vaikka minä ehkä käytänkin väärin vapaa-aikojani, en ole vielä koskaan lyönyt laimin velvollisuuttani isäntääni kohtaan.»

»Katso, että niin tapahtuu nytkin», jatkoi Leicester, »etkä Sinä ole sitä katuva. Toimita tämä kirje nopeasti ja varmasti ritari Rikhard Varneyn käsiin.»

»Eikö tehtäväni ulotu laajemmalle?» kysyi Lambourne.

»Ei», vastasi Leicester, »mutta minulle on erikoisen tärkeätä, että Sinä suoritat sen yhtä huolellisesti kuin kiireisestikin.»

»Minä en ole säästävä huolta enkä hevosta», vastasi Lambourne, lähtien viipymättä huoneesta.

»Niin, sillä lailla se päättyi se minun yksityinen puheillepääsyni, josta minä kuitenkin toivoin niin paljon!» mutisi hän itsekseen astuskellessaan pitkää käytävää ja laskeutuessaan takaportaita. »Saakeli soikoon! Minä luulin kreivin tarvitsevan apuani johonkin salajuoneen, ja nyt se laulu loppuikin vain kirjeen viemiseen! Hyvä, hänen tahtonsa on tapahtuva siitä huolimatta, ja kuten hänen korkeutensa oikein sanoikin, minä en ole sitä vastaisuudessa katuva. Lapsen täytyy ensin kontata, ennenkuin se oppii kävelemään, ja niin on alottelevan hovimiehenkin laita. Mutta annahan kun pilkistan tuohon kirjeeseen, jonka hän sinetöi niin kovin huolimattomasti.» — Tämän tempun tehtyään mäjäytti hän ylen määrin riemastuneena käsiään yhteen ja huudahti: »Kreivitär — kreivitär! — Nyt tiedän minä salaisuuden, joka on minut kohottava tai kaatava. — Mutta astuppas esiin, Bayard», jatkoi hän

hevostaan pihalle taluttaen, »sillä Sinun kupeittesi ja minun kannusteni täytyy tehdä piakkoin tuttavuutta keskenään.»

Lambourne nousi siis satulaan ja lähti linnasta takaportin kautta; hänen annettiin vapaasti mennä, koska ritari Rikhard Varney oli poistuessaan jättänyt vartijalle häntä koskevan käskyn.

Heti kun Lambourne ja kamaripalvelija olivat lähteneet huoneesta, vaihtoi Leicester hovipukunsa hyvin yksinkertaiseen vaatetukseen, heitti viitan ympärilleen, otti lampun käteensä ja kulki salaista yhdyskäytävää pitkin pienelle takaportille, josta pääsi linnan pihalle, lähelle huvikentän yläpäättä. Hänen ajatuksensa olivat tynyempiä ja selvempiä kuin yleensä viime aikoina, ja hän yritti omista silmissäänkin esiintyä miehenä, jota vastaan oli enemmän rikottu kuin hän itse oli rikkonut.

»Minua on mitä syvimmin loukattu», tähän suuntaan kulkivat hänen mietteensä, »mutta minä olen luopunut silmänräpäyksellisestä kostosta ja siirtänyt sen miehekkyyden ja jalomielisyyden alueelle. Vaan pitääkö avioliiton, jonka se petollinen nainen on tänään häväissyt, kahlehtiman minua ja ehkäisemän minua sillä mahtavalla uralla, johon kohtaloni minua kutsuu? Ei — on olemassa muitakin keinoja sellaisten siteiden avaamiseksi, tarvitsematta katkoa elämän säikeitä. Jumalan kasvojen edessä en minä ole enää sidottu liittoon, jonka hän ensimmäisenä rikkoi. Kuningaskuntien tulee joutua välillemme — valtamerten vyöryvät aallot, joiden syvyudet ovat nielleet kokonaisia laivastoja, saavat olla ainoina tämän kuolettavan salaisuuden säilyttäjinä.»

Tämänlaisilla todisteluilla koetti Leicester rauhoittaa omaatuntoansa niin äkkiä päätetyn kostonaikeen toteuttamisen ja kunnianhimoisten suunnitelmainsa suhteen, jotka olivat niin läheisesti liittyneet jokaiseen hänen elämänsä pyrkimykseen ja tekoon, ettei hän kyennyt edes yrittämään vapautua niistä, niin että hänen kostonsakin näytti hänestä lopulta kerrassaan oikeutetulta, jopa jalomielisen hillityltäkin toimitukselta.

Tässä mielentilassa astui tuo kosta ja kunniaa himoitseva kreivi komealle huvikentälle, minne juuri silloin täysikuu valoi säteitään. Tuo kirkas keltainen valo heijasteli kaikkialta valkoisesta hiekkakivestä, josta kentän kivitys, pylväsaidat ja rakennustaiteelliset kaunistukset olivat laitettut; eikä pieninkään pilvenhattara himmentänyt sinitaivasta, niin että koko tienoo oli melkein yhtä kirkas kuin jos aurinko olisi vast'ikään laskenut. Lukuisat valkoisesta marmorista veistetyt kuvapatsaat hohtivat kalpeassa valossa juuri haudoistaan nousseiden, käärinliinoihinsa verhoutuneiden aaveiden tavoin, ja suihkulähteet lennättelivät ilmaan vesisäikeitään, ikäänkuin niitä kuun säteissä kirkastaakseen, ennenkuin ne jälleen kimaltelevana hopearaiskeena putosivat altaisiinsa. Päivä oli ollut helteinen, eikä vieno yötuulahdus, joka huokui huvikentän pengermillä, löyhytellyt puiden lehviä voimakkaammin kuin viuhka nuoren kaunottaren kädessä. Kesä-yön laulaja oli rakentanut runsaasti pesiä läheisen puutarhan lehtimajoihin, ja niiden asukkaat korvasivat nyt päiväistä vaikenemistaan helskyttelemällä valtavassa kuorossa ihania liverryksiään, milloin hilpeitä, milloin kiihkeitä, milloin yhteisiä, milloin toinen toisilleen vastailevia, ikäänkuin purkaen rintansa riemua siitä tynystä, hurmaavasta yöstä, johon he säveleitään kajuttelivat.

Ajatellen kokonaan toisia asioita kuin suihkulähteiden solinaa, kuun kimallusta ja satakielen laulua, käyskenteli uljas Leicester hitaasti pengermän päästä toiseen, viitta lujasti ympärillä, miekka kainalossa, keksimättä kuitenkaan ihmisolennon varjoakaan.

»Oma jalomielisyyteni petti minut surkeasti», puheli hän itsekseen, »jos se konna nyt pääsi minulta pakoon — niin, ja ehkäpä on hän nyt jo rientänyt vapauttamaan sitä avionrikkoojaa, jolla on vielä niin vähän vartijoitakin.»

Nämä hänen mietiskelynsä keskeytyivät samassa, sillä kun hän kääntyi katsomaan portille päin, näki hän ihmisolennon hitaasti etenevän pylväskäytävästä, himmentäen varjollaan vuorotellen kaikkia esineitä, joiden ohi hän lähestyessään kulki.

»Iskenkö ennenkuin edes kuulen hänen raivostuttavan äänensä?» ajatteli Leicester miekkansa kahvaan tarttuen. »Mutta ei! Minä tahdon nähdä, mihin suuntaan hänen saastaiset juonensa käyvät. Minä tahdon katsella, niin vastenmielistä kuin se onkin, miten se inhoittava käärme kiemurtelee ja pyörähtelee, ennenkuin käytän voimaani ja muserran sen.»

Hänen kätensä heltisi kahvasta, ja hän lähenei hitaasti Tressiliania, keräten tämän kohtauksen varalle kaiken itsehillinnän ja tahdonlujuuden, mitä hänellä suinkin oli, kunnes he seisoivat aivan vastakkain.

Tressilian kumarsi kunnioittavasti, mutta kreivi vastasi vain ylpeällä päännököhdyksellä ja sanoilla: »Te halusitte puhella kahden kesken kanssani, herra — tässä minä olen valmiina kuuntelemaan.»

»Herra kreivi», virkkoi Tressilian, »minulle on sanottavani laatu niin tärkeä ja minä toivon niin hartaasti Teidän kuuntelevan minua kärsivällisesti, jopa suosiollisestikin, että minä alennun puhdistautumaan kaikesta, mitä Teidän Korkeudellanne suinkin saattaa olla minua vastaan. Te pidätte

minua vihollisenanne?»

»Eikö minulla ole sitten ilmeisiä syitä siihen?» vastasi Leicester, huomatessaan Tressilianin vaijonneen vastausta odottamaan.

»Teette siinä minulle vääryyttä, herra kreivi. Minä olen kyllä Sussexin kreivin ystävä, mutta en hänen liittolaisensa enkä puoluelaisensa, niin Teidän kilpailijaksenne kuin hovi häntä sanookin; siitä on jo pitkä aika, kun minä lakkasin pitämästä hovija hovijuonia luonteelleni ja lahjoilleni sopivana alana.»

»Voipa hyvin niin ollakin, herra», vastasi Leicester; »sillä onhan niitä oppineelle miehelle — sellaiseksihan maailma huutaa herra Tressiliania — arvokkaampiakin askarruksia. Rakkaudella on vehkeilynsä yhtä hyvin kuin kunnianhimollakin.»

»Minä huomaan, herra kreivi», jatkoi Tressilian, »Teidän panevan suurta painoa minun aikaisempaan kiintymykseeni siihen onnettomaan nuoreen naiseen, josta aijon kohta puhua, ja ehkäpä ajattelevan minun ajavan hänen asiaansa enemmän mustasukkaisuuden kuin oikeudentunnon houkuttelemana.»

»Mitäpä minun ajatuksistani, hyvä herra!» vastasi kreivi; »jatkakaa! Tähän asti olette Te puhunut yksinomaan itsestänne; sangen tärkeä ja arvokas aihe epäilemättä, mutta se ei ehkä koske minua niin syvästi, että minun pitäisi sen takia viipyä vuoteeltani. Säästäkää enemmän esipuheet, hyvä herra, ja käykää asiaan, jos Teillä tosiaan on jotakin minuun kuuluvaa kerrottavana. Teidän lopetettuanne saanen minäkin vuorostani lausua parisen sanaa.»

»Minä käyn siis suoraan asiaan, herra kreivi», virkkoi Tressilian; »ja kun minun sanottavani on Teidän Korkeutenne kunniaa koskevaa, uskon minä, ettette Te omastakaan mielestänne ole tuhlannut aikaanne sitä kuuntelemalla. Minulla on muuan pyyntö Teidän Korkeudellenne onnettoman Amy Robsartin suhteen, jonka tarina on Teille liiankin tuttu. Minä kadun syvästi, etten heti ryhtynyt tähän toimenpiteeseen ja asettanut Teitä tuomariksi itseni ja tuon konnan välille, joka on hänet niin kauheasti häväissyt. Herra kreivi, Amy Robsart karkasi laittomasta ja vaarallisesta vankeudestaan, ja luottaen omien nuhteidensa vaikutukseen kunnottomaan mieheensä, vaati minulta lupauksen, etten minä sekaantuisi hänen asioihinsa siksi kunnes hän oli itse yrittänyt saada oikeutensa tunnustetuiksi.»

»Haa!» huudahti Leicester, »muistatteko, kenelle puhutte?»

»Minä puhun hänen kunnottomasta miehestään, herra kreivi», toisti Tressilian, »enkö minä parhaalla tahdollanikaan löydä lievempää sanamuotoa. Se onneton nuori nainen on nyt kadonnut minun tiettyvistäni ja on hänet kaiketi kätkeyty johonkin tämän linnan salasoppeen — ellei häntä ole kuljetettu johonkin pahoille aikomuksille vielä sopivampaan säilytyspaikkaan. Se asia on autettava, herra kreivi — minä puhun hänen isänsä valtuuttamana ja tämä onneton avioliitto on tunnustettava ja todistettava kuningattaren edessä ja Amy Robsart viipymättä, estelemättä päästettävä omaan vapauteensa. Ja sallikaa minun sanoa, tämän minun oikeutetun pyyntöni täyttäminen ei koske kenenkään kunniaa niin paljon kuin juuri Teidän Korkeutenne.»

Kreivi seiso siinä ikäänkuin kivettyneenä siitä tavattomasta tyyneydestä, millä tuo mies, jonka hän luuli loukanneen itseään niin syvästi, puolusti rikollisen rakastajattarensa asiaa, aivan kuin olisi tämä ollut kerrassaan viaton nainen ja Tressilian vain hänen puolueeton avustajansa; eikä hänen hämmästyksensä lainkaan vähentynyt siitä lämmöstä, millä Tressilian tuntui vaativan tuolle naiselle arvoa ja yhteiskunnallista asemaa, jotka hän oli häväissyt ja joiden edut hän oli sittemmin varmasti jakava nyt hänen asiaansa niin kuulumattoman julkeasti puolustavan rikostoverinsa kanssa. Tressilian oli ollut jo yli minuutin aikaa vaiti, ennenkuin kreivi tointui suunnattomasta kummastuksestaan; ja kun muistaa hänen mielessään kuohuvat ennakkoluulot, ei ole lainkaan ihmeellistä, että hänen hurja vihansa vei voiton kaikista muista tunteista. »Minä olen keskeyttämättä kuunnellut Teitä, herra Tressilian», virkkoi hän vihdoon, »ja minä kiitän Jumalaa, etteivät koskaan ennen ole korvissani soineet niin häikäilemättömän konnan sanat. Teidän kurittamisenne sopisi oikeastaan paremmin teloittajan ruoskalle kuin aatelismiehen miekalle, mutta kuitenkin — konna, paljasta säiläsi ja puolusta henkeäsi!»

Viimeisiä sanoja lausuaan pudotti hän viittansa maahan, sivalsi Tressiliania rajusti miekkansa tupella, paljasti sitten heti säilänsä ja laittautui hyökkäysasentoon. Hänen puheittensa hurja raivo oli ensin täyttänyt Tressilianin yhtäläisellä hämmästyksellä kuin mitä Leicesterkin oli tuntenut häntä kuunnellessaan. Mutta kummastelu muuttui vihaksi, kun hänen sanojensa ansaitsemattomia solvauksia seurasi isku, joka heti paikalla poisti kaikki muut ajatukset hänen mielestään, paitsi pikaista taistelua koskevat. Tressilianin miekka lensi viipymättä tupesta, ja vaikka hän ei ehkä ollutkaan juuri niin taitava aseensa käyttelyssä kuin Leicester, osasi hän sentään oivallisesti puolustautua, etenkin kun hän oli heistä kahdesta tynempi ja rauhallisempi, koska hän ei voinut olla pitämättä Leicesterin käytöksen syynä joko tilapäistä mielenhäiriötä tai sitten jonkun erinomaisen harhaluulon vaikutusta.

Ottelu oli jo kestänyt useampia minuutteja kummankaan haavoittumatta, kun äkkiä alkoi kuulua ääniä

pylväskäytävästä, jonka läpi pengermälle päästiin, ja niihin yhtyneinä kiireisesti läheneviä askeleita. »Meitä häiritään», sanoi Leicester vastustajalleen; »seuratkaa minua.»

Samaan aikaan kajahti ääni pylväskäytävästä: »Se marakatti oli oikeassa — täällä ne kahakoivat.»

Leicester veti sillä välin Tressilianin jonkunlaiseen komeroon erään suihkulähteen taakse, ja siellä olivat he hyvässä piilossa, kun kuusi kuningattaren henkivartijaa astui huvikentän keskikäytävää pitkin heitä kohti, saattoivatpa he kuulla yhden puhelevankin toisille: »Emme me niitä löydä koko tänä yönä kaikkien näiden ruiskupillien, oravanhäkkin ja kaninkolojen seasta; mutta ellemme saa niitä napatuiksi tuonne perälle mennessämme, käännyimme ympäri ja asetamme vahdin portille, niin saamme ne siten huomenna varmasti kynsiimme.»

»Kaunis juttu», päivitteli toinen, »kun rupeavat tapella natistamaan aivan kuningattaren kuuluvilla, sanoisinpa melkein hänen omassa palatsissaan! — Hiisi heidät viekään, he olivat varmaankin pari humalaista pieneen käsirsyyyn joutunutta tappelukukkoa, — olisipa melkein ollut sääli niitä tavata — rangaistuksenahan on käden katkaiseminen, eikös olekin? — olisipa kovaa menettää kätensä teräspalan käsittelemisen takia, se kun vielä sopii niin luontevasti miehen kouraankin.»

»Sinä olet itse aikamoinen tappelupukari, Yrjö», virkkoi kolmas; »mutta olehan varoillasi, laki on tosiaankin se minkä sanoit.»

»Niin», puuttui jälleen puheeseen ensimmäinen, »elleihän asiaa paineta hieman villaisella; sillä tiedäthän, ettei nyt sentään olla kuningattaren palatsissa, vaan Leicesterin kreivin linnassa.»

»No sen takia voi rangaistus olla aina yhtä ankara», vastasi toinen; »sillä jos meidän armollinen valtiattaremme — Jumala häntä varjelkoon — on kuningatar, niin on Leicesterin kreivi yhtä hyvä kuin kuningaskin.»

»Pidä kitasi! senkin lurjus!» varoitti kolmas; »mistä Sinä tiedät kuka sattuu kuulemaan?»

Ja he jatkoivat matkaansa huolimattomasti etsiskellen sieltä ja täältä, sillä he olivat ilmeisesti kiintyneempiä omaan keskusteluunsa kuin halukkaita nuuskimaan henkilöitä, jotka olivat tämän yöllisen metelin aiheuttaneet.

Heti kun he olivat edenneet pengermän päähän, viittasi Leicester Tressiliania seuraamaan, hiipi hänen kanssaan vastakkaiseen suuntaan, ja niin pääsivät he kenenkään huomaamatta pakoon pylväskäytävän kautta. Hän vei Tressilianin Mervynin tornille asti, missä tämä jälleen asui, ja puhui hänelle ennen eroamista näin: »Jos Sinulla on rohkeutta jatkaa ja päättää sitä, mikä nyt jäi sikseen, niin pysyttele lähelläni huomenna hovin lähtiessä jälleen matkaan — me tapaamme kyllä sopivan tilaisuuden, ja minä annan Sinulle merkin, kun aika on tullut.»

»Herra kreivi», vastasi Tressilian, »jossakin toisessa tapauksessa olisin minä kysynyt Teiltä tämän hyvin oudoksuttavan ja minua kohtaan niin raivokkaan käytöksenne tarkoitusta ja syytä. Mutta Te olette iskenyt olkapäähänni merkin, jonka vain veri voi pestä pois; ja vaikka Te olisitte vieläkin korkeammassa asemassa kuin pöyhkeimmätäkään toiveenne ovat Teidät ikinä nostaneet, vaatisin minä Teiltä sittenkin hyvitystä loukatulle kunnialleni.»

Näin erosivat he sitten, mutta sen yön seikkailut eivät olleet vielä Leicesteriltä loppuneet. Hänen oli pakko kulkea Saintlowen tornin ohi päästäkseen omaan huoneeseensa johtavaan salakäytävään, ja sen portilla tapasi hän Hunsdonin puolipukeissa, paljastettu miekka kainalossa.

»Herättikö se meteli Teidätkin, herra kreivi?» kysyi vanha soturi. »Sepä sen — koira viekään, yöt ovat täällä Teidän linnassanne yhtä rauhattomia kuin päivätkin. Pari tuntia sitten heräsin minä sen mieluinen rouva Varneyn kirkunaan, kun hänen miehensä vei häntä väkisin linnasta. Takaanpa, että sieti sillä olla sekä Teidän että kuningattaren lupa, muutoin olisin minä sekaantunut leikkiin ja iskenyt sitä Teidän Varneytanne kalloon aika navakasti; ja nyt sitä taas tapella jyhästäetään tuolla alhaalla huvikentällä, tai miksi Te nyt sanotte tuota kivillä laskettua pengerpuiistikkoa, missä noita koreita leluja töröttää?»

Ukon puheen ensi osa viilsi kuin puukolla kreivin sydämeen; jälkimäiseen osaan vastasi hän itsekin kuulleensa miekkujen kalsketta ja tulleen tänne palauttamaan niitä järjestykseen, jotka olivat rohjenneet menetellä niin julkeasti aivan kuningattaren läheisyydessä.

»No, mutta sittehän minä saankin Teistä seuraa», iloitsi Hunsdon.

Ja Leicesterin oli pakko palata tuon karhumaisen vanhan herran kanssa huvikentälle, missä Hunsdon kuunteli välittömän komentonsa alaisten vartijain kertomusta heidän turhasta yömallakoitsijain etsimisestä, taritsi heille vaivojen palkkioksi pari tusinaa mehevää kirousta ja haukkui heitä laiskoiksi

lurjuksiksi ja sokeiksi portonpojiksi. Leicester katsoi myös tarpeelliseksi olla olevinaan vihoissaan siitä, ettei niitä tappelupukareita oltu löydetty; mutta vihdoinkin esitteli hän Hunsdonille, että ne olivat yhtä hyvin voineet olla joitakin huimapäisiä nuorukaisia, jotka olivat liian ahkeraan kallistelleet maljoja ja joita nyt jo tapahtunut etsiskely oli kai tarpeeksi säikäyttänyt. Hunsdon, joka itse piti myös paljon pikaristaan, myönsi hänkin, että pullo sai usein vastata niistä monista hulluuksista, joita se oli saattanut ihmisen tekemään. »Mutta», lisäsi hän, »ellei Teidän Korkeutenne rupea hieman säästeliäämmäksi talonpidossaan ja hieman vähennä tätä suunnatonta oluen, viinin ja muun juomatavaran tulvaa, niin aavistanpa laulun lopuksi tulevan sen, että minun täytyy teljetä vahtitupaan muutamia niistä iloisista veitikoista ja käsitellä heitä hieman vipukoneellani. — Huomatkaa tämä varoitukseni ja nukkukaa makeasti!»

Leicester oli hyvin iloinen päästessään seuralaisestaan, jätti hänet portille, missä he olivat kohdanneet toisensa, astui salakäytävään, otti käteensä lampun, jonka oli sinne tullessaan jättänyt, ja löysi sen sammuvassa valossa tiensä omaan huoneeseensa.

XXI Luku.

Tilaa! heponi karkaa,
Jos läheltä ruhtinaan se nähdä saa;
Runoksi totta puhuen,
Siihen aikaan sattui synty sen,
Kun suuri Lester linnassaan
Elisabetia piti vieraanaan.

Naamionäytelmä Pöllöt — Ben Jonson.

Huvitus, jonka oli seuraavana päivänä määrä ilahuttaa Elisabetia ja hänen hoviaan, olivat hänen uskollisten coventrylaistensa, heidän vanhassa kaupungissaan jo ammuin säilyneen, muinaisiin tarinoihin ja kronikoihin perustuvan tavan mukaan esittämät englantilaisten ja tanskalaisten taistelut. Tässä näytelmässä esitti osa kaupungin asukkaita saksilaisia ja toinen osa tanskalaisia, kuvastellen sekä karkein säkein että ankarin iskuin näiden kahden uljaan kansan kamppailuja ja englantilaisten naisten amatsonimaista urheutta, heidän kun tarina väittää olleen innokkaimpina toimihenkilöinä yleisessä tanskalaisia vastaan suunnatussa verilöylyssä, joka tapahtui sittemmin heidän hävittämisenä muistojuhlaksi korotettuna päivänä armon vuonna 1012. Tämän leikin, joka oli kauvan ollut Coventryn asukkaiden suosittuna ajanvietteenä, olivat toimittaneet lakkautetuksi erinäiset uskonkiihkoiset, puritanilaisuuteen kallistuvat hengenmiehet, joilla sattui olemaan melkoista vaikutusta ylempiin virkamiehiin. Mutta kaupunkilaisten suuri enemmistö oli kääntynyt kuningattaren puoleen anoen näyttelemis-oikeuttansa takaisin ja kunniaa saada esittää kappaleensa hänen majesteetilleen. Ja kun tätä pyyntöä pohdittiin siinä pienessä neuvoskunnassa, joka tavallisesti avusti kuningatar kiireellisten asiain ratkaisemisessa, sai se muutamien ankarampaimien miesten vastustuksesta huolimatta suosion Elisabetin silmissä, sillä kuningatar huomautti, että tuollaiset huvitukset viehättivät ilman vähintäkään vahinkoa useata sellaistaikin, joka niiden puuttuessa käyttäisi aikansa huonompiin iloihin, ja että heidän hengelliset paimenensa, niin kunnioitettavia kuin he olivatkin oppinsa ja hurskautensa takia, katsoivat kuitenkin asiaa liian synkältä kannalta saarnatessaan tällaisia laumojensa huvituksia vastaan; ja sillä oli näytelmän esittämislupa myönnetty.

Kun oli syöty aamiainen, jota mestari Laneham nimittää taivaalliseksi murkinaksi, riensivät kaikki hovin huomattavimmat henkilöt hänen majesteettiaan saattaen parveketornille katselemaan molempain taistelevain puolueitten, englantilaisten ja tanskalaisten, saapumista; ja kun merkki oli annettu, lensi metsästysspuistoon avautuva portti selkosen seljälleen päästääkseen ne sisään. Tuossapa he jo tulivatkin, jalkaisin ja ratsain; sillä useat kunnianhimoiset kaupunkilaiset olivat laittautuneet eriskummallisiin ritarien varustuksia jäljitteleviin pukuihin, siten esittääkseen noiden kahden kansakunnan ritaristoa. Mutta tapaturmien välttämiseksi ei heidän oltu sallittu käyttää oikeita hevosia, vaan saivat he ratsastaa niin sanotuilla keppihevosilla, jotka entisinä aikoina muodostivat maurilaistanssin päähuvituksen ja joita vieläkin saadaan ihailta näyttämöllä, herra Bayesin murhenäytelmän loppupuolella suoritettuna suuressa taistelussa. Jalkaväki seurasi myös asiaankuuluvasti varustettuna. Koko esitystä tuli pitää jonkunlaisena naamio-ilveilynä tai pilamukailuna komeammista näytelmistä, joihin ylimykset ja säätyhenkilötkin ottivat osaa, parhaan tietonsa ja taitonsa mukaan tarkasti jäljitellen kuvailemiansa henkilöitä. Tämä tanskalaisten hävittämisen muistoksi näytelty kappale oli kokonaan toisenluontoinen, sen esittäjät kun olivat alhaisempia henkilöitä, joiden tavat ja käytös sitä paremmin sopivat tilaisuuteen, mitä hullunkurisempia ja naurettavampia he itsessään olivat. Heidän vaatetuksensa, jota kiirehtivä kertomuksemme ei salli meidän lähemmin kuvailla, herätti myös suurta hupia, ja vaikka heidän hyökkäys-aseillaan saattoikin mäjäytellä tukevia

iskuja, niin olivat ne kuitenkin vain pitkiä leppäseipäitä keihäiden ja jykeviä kolikoita miekkojen asemesta; ja puolustukseen olivat sekä hevos- että jalkamiehet oivallisesti varustetut muhkeilla kypäröillä ja kilvillä, mitkä molemmat oli kyhätty paksusta nahasta.

Kapteeni Coxe, tämä Coventryn kuuluisa ilonieikka, jonka laulut, almanakat ja pennintarinat, kauniisti nahkapaperilla päällystettyinä ja varmuuden vuoksi lujalla nuoralla sidottuina, pysyvät yhä kaikkien vanhojen kirjojen keräilijäin ja myyjäin himotavarana, koska hän itse kekseliäänä miehenä oli johtanut näytelmän harjoitusta ja esittämistä, ratsasti urheasti keppihevoseensa selässä englantilaisten joukkojen etunenässä, kovin pönäkkänä ja mahtavana, kuten Laneham sanoo, heiluttaen pitkää miekkaansa, kuten sopikin kokeneen soturin, joka oli taistellut kuningattaren isän, ankaran kuningas Henrikin johdolla Boulognen piirityksessä. Tämä päällikkö astui, kuten oikeus ja kohtuus vaativatkin, ensimmäisenä taistelutantereelle ja kulkiessaan parvekkeen ohi miestensä seuraamana, suuteli miekkansa pontta kuningattaren kunniaksi ja suoritti samassa sellaisen hypyn, ettei moiseen ollut vielä milloinkaan pystynyt mikään kaksijalkainen keppihevonen. Sitten kulki hän kaikkine seuralaisineen, ratsumiehineen ja jalkasotilaineen sillan tai taistelutantereen vastakkaiseen päähän, järjesti ne sinne tottuneen taitavasti ja jäi odottamaan vastustajainsa valmistumista rynnäkköön.

Siihen ei kulunutkaan pitkää aikaa; sillä tanskalainen hevos- ja jalkaväki, joka ei missään suhteessa ollut englantilaisia huonompi ei luvun, urhouden eikä varustusten puolesta, saapui heti sen jälkeen, pohjoisille seuduille ominaisen säkkipillin piipittäessä näiden joukkojen edellä heidän kotimaansa merkiksi; heitä johti taitava päällikkö, jonka tarvitsi hävetä kuuluisaa kapteeni Coxea vain sotatottumuksessa, jos tarvitsi siinäkään. Hyökkääjinä asettuivat tanskalaiset parveketornin juurelle, Mortimerin tornia vastapäätä; ja kun kaikki heidän valmistelunsa olivat suoritettut, annettiin merkki ottelun alkamiseen.

Heidän ensimmäinen ryntäyksensä toisiansa vastaan tapahtui verrattain hillitysti, koska kumpikin puolue hiukan pelkäsi joutuvansa tungetuksi järveen. Mutta kun lisäjoukkoja yhä saapui molemmille puolille, muuttui kahakka viattomasta käsirysystä leimuavaksi tappeluksi. He syöksyivät vihollistensa kimppuun, kuten mestari Laneham todistaa, kuin lemmenkateuden kiihoittamat jäävät, ja törmäys oli usein niin raivoisa, että molemmat rivit hajaantuivat ja että nuijat ja kilvet synnyttivät suuresti kauhistavan metelin. Usein sattui myös se, mitä kokeneemmat soturit olivat päivän kamppailua alkaessaan pelänneet. Kaidepuut, jotka suojelivat sillan partaita, oli ehkä tahallaan kiinnitetty vain hyvin heikosti, niin että ne eivät pidättäneetkään niitä, jotka taistelun tuoksinassa tungettiin niitä vasten, mistä oli seurauksena, että monen urhon kuuma sota-into tapasi järven aalloissa varsin tehoisan jäähdykkeen. Nämä tapaturmat olisivat ehkä aiheuttaneet vakavampiakin tuhoja kuin senluontoisille kahakoille soveliasta oli, sillä useat sotijalot, joita tämä onnettomuus kohtasi, eivät osanneet uida, ja niitä taas, jotka osasivat, estivät heidän nahkaiset ja paperiset varustuksensa vapaasti käyttämästä jäseniään; mutta tapaus oli jo ennakkolta arvattu ja useita veneitä oli varattu kerkeästi onkimaan Ahtolan helmasta kaikki sinne suistuneet sankarit ja saattamaan heidät kuivalle maalle, missä he vettä valuen ja kovin surkean näköisinä lohduttelivat sydämiään runsaasti taritulla kuumennetulla oluella ja paloviinalla, osoittamatta enää vähintäkään halua sekaantua uudelleen niin kamalaan kahakkaan.

Kapteeni Coxe yksin, tämä kaikkien goottilaiskirjasimilla painettujen tuotteiden keräilijäin ihme, suoritettuaan kaksi kertaa hevosineen päivineen vaarallisen hypyn sillalta järveen, uhmaten sitä äärimäistäkin hätää, mihin ritarisatujen mielisankarit, joiden urotekoja hän on kuvaillut lyhennytyssä muodossa, kuten Amadis, Belianis, Bevis tai hänen oma Warwickin Guynsa olivat ikinä joutuneet — kapteeni Coxe yksin, me toistamme sen vieläkin, syöksyi kaksi kertaa sanotun onnettomuuden uhriksi jouduttuaankin tulisimpaan otteluun, hänen vaatteidensa ja hänen keppihevoseensa jalkaverhon valuessa vettä, mutta sittenkin kahdesti äänellään ja esimerkillään rohkaisten englantilaisten lannistunutta urheutta, niin että heidän tanskalaisista maahanryntääjistä saamansa voitto muodostui lopultakin, kuten oli oikein ja kohtuullista, täydelliseksi ja ratkaisevaksi. Ansiostapa hänet siis tekikin kuolemattomaksi Ben Jonsonin kynä, joka viisikymmentä vuotta myöhemmin kirjoitti, ettei kukaan olisi ollut niin omiansa johtamaan erästä Kenilworthissa esitettyä naamionäytelmää kuin kapteeni Coxen peljättyllä keppihevosella ratsastava samaisen kapteenin haamu.

Nämä sievistelemättömät maalaisilveilyt eivät kai täydelleen sovi siihen kuvaan, minkä lukija on ennakkolta itselleen muodostanut Elisabetin nähtäväksi aijotun kappaleen laadusta, hänen hallituskautenaan kun kirjallisuus saavutti semmoisen loistavan kukoistuksen ja hänen hovinsa kun, naisen hallitsemana, jonka sopivaisuustajunta veti vertoja hänen lahjakkaisuudelleen, oli yhtä kuuluisa kehittyneestä maustaan ja hienostuneista tavoistaan kuin viisaista ja tarmokkaista valtiomiehistäänkin. Mutta johtuiko se nyt sitten oivallisesti harkitusta halusta näyttää kiintyneeltä kansanomaisiin huvituksiin tai iskikö hänen mieleensä kipinä vanhan kuningas Henrikin mehevän miehekkäästä hengestä, joka joskus tuntui heräävän Elisabetissa, se vain on varmaa, että kuningatar nauroi sydämellisesti kunnan coventrylaisten esittämälle ritaritaistelujen jäljittelylle tai oikeammin sanoen pilamukailulle. Hän kutsui luokseen Sussexin kreivin ja Hunsdonin, osaksi ehkä hyvittääkseen edellistä niistä pitkistä, yksityisistä puheluista, joita hän oli suonut Leicesterin kreiville, johtamalla hänet

keskustelevaan huvituksesta, joka paljoo paremmin vastasi hänen makuaan kuin nuo klassillisen muinaisuuden varastoista ammennetut korunäytelmät. Harras mieltymys, jolla kuningatar näytti nauravan ja pilailevan molempien sotapäälliköittensä kanssa, antoi Leicesterin kreiville odotetun tilaisuuden poistua hänen läheisyydestään, minkä seikan, niin hyvin oli hän valinnut aikansa, koko hovi selitti hänelle sangen mairittelevalla tavalla, että hän nimittäin päästi kilpailijansa vapaasti kuningattaren puheille, eikä käyttänyt oikeuttaan hänen isäntänään seisoa luopumatta hänen suosionsa paisteen ja muiden välissä.

Leicesterin ajatuksilla oli kuitenkin kauvas pelkästä kohteliaisuudesta poikkeava tarkoitus; sillä heti kun hän näki kuningattaren syventyneen innokkaaseen keskusteluun Sussexin ja Hunsdonin kanssa, joiden selän takana seisojia ritari Niklas Blount, naama korvia tavoittelevassa irvistyksessä jokaiselta sanalta, minkä kuuli lausuttavan, viittasi hän Tressilianille, joka sopimuksen mukaisesti seurasi hiukan ulohtaampaa hänen liikkeitään, raivautui ulos tungoksesta ja astui metsästyspuistoa kohti läpi alhaisempain katselijain joukkojen, jotka suu auki töllistelivät englantilaisten ja tanskalaisten tappelua. Tämän verrattain vaikean työn suoritettuaan katsahti hän toistamiseen taakseen nähdäkseen, oliko Tressilian siinä yhtä hyvin onnistunut, ja heti kun hän huomasi myös hänen selvinneen ihmisten vilinästä, lähti hän kulkemaan erästä pientä pensaikkaa kohti, jonka takana palvelija piteli kahta valmiiksi satuloitua hevosta. Hän heilautti toisen selkään ja antoi Tressilianille merkin, että tämän tulisi ratsastaa toisella. Sanaakaan sanomatta totteli Tressilian.

Leicester kannusti sitten hevostaan ja ratsasti nopeasti eräälle hyvin eristetylle, korkeiden tammien ympäröimälle paikalle, noin peninkulman päähän linnasta ja vastakkaiseen suuntaan näyttämöstä, minne uteliaisuus veti jokaisen katselijan. Siellä laskeutui hän satulasta, satoi hevosensa puuhun ja lausuen vain nämä sanat: »Täällä ei kukaan meitä häiritse», heitti viittansa poikki satulan ja veti miekkansa.

Tressilian noudatti täsmällisesti kaikkia hänen liikkeitään, mutta ei voinut säiläänsä paljastaessaan olla sanomatta: »Herra kreivi, koska moni tuntee minut mieheksi, joka ei pelkää kuolemaa, kun se on vaakalaudalla kunniaa vastaan, niin tuntuu minusta, että minä itseäni häpäisemättä voin Teiltä kysyä kaiken rehellisyyden nimessä, miksi Teidän Korkeutenne on juljennut antaa minulle sellaisen osoituksen vihastaan, että me nyt olemme joutuneet tällaisiin suhteisiin toistemme kanssa?»

»Ellette pidä sellaisista halveksumiseni osoituksista», vastasi kreivi, »niin tarttukaa heti paikalla aseeseen, tai toistan minä muutoin tempun, josta nyt valitatte.»

»Sitä ei Teidän tarvitse tehdä, herra kreivi», virkkoi Tressilian, »Jumala tuomitkoon välimme! Ja jos Te kaadutte, tulkoon verenne oman päänne päälle!»

Tuskin oli hän lopettanut lauseensa, kun he jo olivat ankarassa ottelussa.

Leicester, joka oli myöskin oivallinen miekan käyttelijä kaikkien muiden sen ajan ulkonaisten avujen ohella, oli edellisenä yönä saanut tarpeeksi kokea Tressilianin voimaa ja taitoa taistellakseen nyt varovammin kuin ennen ja pitääkseen varmaa kosta pikaista parempana. Muutamia minutteja miekkailivat he yhtä taitavasti ja menestyksellisesti, kunnes Tressilian uhkarohkeata hyökkäystä tehdessään, jonka Leicester onnellisesti väisti, paljastihe liiaksi, ja kun hän sitten koetti korjata asentoaan, iski kreivi miekan hänen kädestään ja töyttäsi hänet kumoon. Julmasti hymyillen piti hän sitten miekkansa kärkeä parin tuuman päässä kaatuneen vastustajansa kurkusta, ja laskien samalla jalkansa hänen rinnalleen, käski häntä tunnustamaan konnamaiset tekonsa ja valmistautumaan kuolemaan.

»Minulla ei ole mitään muka Sinua vastaan harjoittamaani konnamaisuutta eikä vääryyttä tunnustettavana», vastasi Tressilian, »ja minä olen paremmin valmistautunut kuolemaan kuin Sinä. Käytä voittoaasi miten suvaitset, ja antakoon Jumala sen Sinulle anteeksi! Minä en ole antanut Sinulle tähän kaikkeen vähintäkään aihetta.»

»Et vähintäkään aihetta!» huudahti kreivi, »et vähintäkään aihetta! — mutta miksi keskustella pitemmältä moisen roiston kanssa? — Kuole valehtelijana, niinkuin olet elänytkin!»

Hän kohotti jo käsivarttaan antaakseen surmaniskun, kun siihen tartuttiin äkkiä takaapäin.

Raivostuneena käännähti kreivi pudistamaan pois tuon odottamattoman esteen, mutta suuri oli hänen hämmästyksensä, kun hän huomasi oudon näköisen pojan tarrautuneen käsivarteensa niin sisukkaasti, ettei hän päässyt hänestä eroon ilman aika rimpuilemista, minkä kestäessä Tressilian ehti nousta maasta ja ottaa uudelleen aseensa. Leicester kääntyi jälleen vastustajansa puoleen yhä kiukustuneempana, ja ottelu olisi alkanut entistäänkin hurjempana molemmin puolin, ellei poika olisi uudelleen takertunut Leicesterin kreivin polviin ja kirkuvalle äänellä rukoillut häntä kuuntelemaan hetkisen, ennenkuin jatkaisi tätä taistelua.

»Nouse ylös ja päästä minut», tiuskaisi Leicester, »tai kautta taivaan, minä lävistän Sinut miekallani! — Mitä syytä Sinulla on tulla tuolla tavoin estämään minua kostotoimessani?»

»Paljon — paljon!» huusi pelkäämätön poika, »koska kerran minun hulluuteni on ollut syytä tähän Teidän veriseen riitaanne ja ehkäpä vielä kamalampiinkin tekoihin. Oo, jos Te vielä haluatte nauttia viattoman mielen rauhaa, jos Te vielä toivotte voivanne nukkua huolettomana, ilman omantuntonne kalvavaa tuskaa, niin malttakaa edes lukea tämä kirje ja sitten saatte tehdä mitä haluatte.»

Puhuessaan tähän hartaaseen ja vakavaan tapaansa tämä kummallisine kasvopiirteineen ja outoine äänineen tontulta tuntuva kääpiö kokotti Leicesterin kreiville pitkällä, kauniilla vaaleanruskealla naisen hiuskiehkuralla sidottua kirjettä. Niin raivostunut, melkeinpä vihansa sokaisema kuin kreivi olikin nähdessään varman kostonsa menneen niin omituisella tavalla hukkaan, ei hän kuitenkaan voinut vastustaa tämän merkillisen anojan pyyntöä. Hän sieppasi kirjeen hänen kädestään — muutti väriä päällekirjoituksen nähtyään — aukaisi vapisevin käsin solmun, joka piti paperia kasassa — silmäili sen sisältöä, horjahti taaksepäin ja olisi kaatunut, ellei olisi saanut eräästä puunrungosta tukea; siinä seiso i hän hetkisen, kirjettä tuijottaen, miekankärki maassa, näyttämättä aavistavankaan vastustajansa läsnä-oloa, vastustajan, jota kohtaan hän äsken oli osoittanut niin vähän armeliaisuutta, ja joka nyt saattoi vuorostaan käyttää tilaisuutta hyväkseen. Mutta sellaiseen koston oli Tressilian liian jalomielinen — hänkin seiso i siinä ylen hämmästyneenä, odottaen tämän omituisen tunteenpuuskauksen päätöstä, mutta pitäen aseensa valmiina puolustautuakseen hätätilassa jotakin Leicesterin uutta ja odottamatonta hyökkäystä vastaan, sillä hän epäili riitakumppaninsa jälleen joutuneen äkillisen mielenhäiriön valtaan. Pojan tuns i hän helposti vanhaksi tuttavakseen Dickoniksi, jonka kasvoja, ken ne kerran oli nähnyt, ei voinut hevillä unohtaa; mutta miten hän oli tullut sinne niin tärkeällä hetkellä, miksi hän esiintyi niin tarmokkaasti ja miksikä, ennen kaikkea, hänen tuomansa kirje saattoi niin mahtavasti vaikuttaa Leicesteriin, olivat kysymyksiä, joihin hän ei osannut vastata.

Mutta kirje kykeni jo sellaisenaan saamaan vielä ihmeellisempiä asioita aikaan. Se oli onnettoman Amyn puolisolleen kirjoittama kirje, missä hän selitti Cumnorista pakenemisensa syyt ja tavan, ilmoitti tulleensa Kenilworthiin hänen suojaansa etsiäkseen, mainitsi olosuhteet, jotka olivat pakottaneet hänet turvautumaan Tressilianin huoneeseen, ja rukoili samalla hartaasti häntä viipymättä hankkimaan hänelle sopivamman asunnon. Kirje päättyi mitä hellimpiin rakkaudenvakuutteluihin ja lupaukseen nöyrästi alistua hänen tahtoonsa kaikissa asioissa, mutta etenkin hänen asemaansa ja oleskelupaikkaansa koskevista, kunhan ei häntä vain enään asetettaisi Varneyn valvonnan ja vallan alaiseksi.

Kirje putosi Leicesterin kädestä, kun hän oli päässyt sen sisällöstä täysin selville. »Ottakaa miekkani, Tressilian», sanoi hän, »ja lävistäkää sydämeni, kuten minä aijoin äsken lävistää Teidän rintanne!»

»Herra kreivi», vastasi Tressilian, »Te olette menetellyt hyvin väärin minua kohtaan; mutta ääni sisimmässäni kuiskasi minulle koko ajan, että se johtui jostakin suunnattomasta erehdyksestä.»

»Erehdyksestä tosiaankin!» virkkoi Leicester ja ojensi hänelle kirjeen; »minut on saatu uskomaan kunnian mies konnaksi ja puhtain ja parhain nainen kurjaksi petturiksi. — Sinä pojanlurjus, miksi tulee tämä kirje nyt vasta käsiini ja missä sen tuoja on näin kauvan kuhnustellut?»

»Sitä en uskalla Teille sanoa, armollinen herra», vastasi poika, siirtyen hänen ulottuviltaan; — »mutta tässä hän sen kuljettaja tuleeekin.»

Samassa saapui Wayland paikalle ja kertoi Leicesterin kuulustelemana nopeasti kaikki kreivittären paon seikat — ne kamalat yritykset, jotka olivat pakottaneet hänet karkaamaan — ja hänen kiihkeän halunsa päästä puolisonsa turviin niin pian kuin mahdollista — sekä viittasi Kenilworthin palvelijain todistukseen, »he kun eivät voi olla muistamatta», huomautti hän, »kuinka innokkaasti armollinen rouva tiedusteli heti linnaan tultuaan Leicesterin kreiviä.»

»Ne konnat!» huudahti Leicester; »mutta oo, pahin konna kaikista on sittenkin Varney! — ja se onneton on tälläkin hetkellä hänen vallassaan!»

»Mutta ei suinkaan hänelle vain ole, Jumalan nimessä, annettu mitään tuhokäskyjä?» kysyi Tressilian.

»Ei, ei, ei!» huudahti kreivi hätäisesti. — »Minä kyllä puhuin jotakin hulluuksissani — mutta minä peruutin sen, peruutin kokonaan, lähettämällä nopean sanansaattajan; ja hän on nyt — hänen täytyy olla nyt täydessä turvassa.»

»Niin», virkkoi Tressilian, »hän *täytyy* olla nyt täydessä turvassa, ja minun *täytyy* olla vakuutettu hänen turvallisuudestaan. Meidän riitamme on nyt lopussa, herra kreivi; mutta nyt on ryhdyttävä ankaraan otteluun Amy Robsartin viettelijän kanssa, joka on peittänyt syllisyytensä tuon inhoittavan Varneyn viitan alle.»

»Amy*n viettelijän* kanssa!» huusi Leicester jyrisevällä äänellä; »sanokaa hänen puolisonsa kanssa! — hänen petetyn, soaistun, arvottoman puolisonsa kanssa — Hän on yhtä varmasti Leicesterin kreivitär kuin minä Leicesterin kreivi. Ettekä Te voi, herra, esittää ainoatakaan oikeuden muotoa, jolla minä en häntä hyvittäisi omasta vapaasta tahdostani. Ja minun tarvitsee tuskin sanoa, etten suinkaan pelkää Teidän pakotustanne.»

Tressilianin jalomielinen luonne kääntyi heti pitämästä silmällä hänen omia henkilökohtaisia asioitaan, vaan kiintyi kokonaan Amy*n* onnen ja menestyksen edistämiseen. Hän ei luottanut lainkaan Leicesterin häilyviin päätöksiin, etenkin kun hänen mielensä näytti vielä olevan niin kiihdyksissä, ettei tyyni harkinta tullut kysymyksenäkään; eikä hän myöskään uskonut Amy*n* olevan täydessä turvassa kreivin palvelijain käsissä, huolimatta hänen monista vakuutteluistaan. »Herra kreivi», vastasi hän siis rauhallisesti, »minä en tahdo mitenkään loukata Teitä enkä rakentaa riitaa kanssanne. Mutta velvollisuuteni ritari Hugh Robsartia kohtaan pakottaa minut saattamaan tämän asian viipymättä kuningattaren tietoon, niin että kreivittären arvo ja asema tulee täysin tunnustetuksi ja tunnetuksi.»

»Sitä ei Teidän tarvitse tehdä, herra», vastasi kreivi ylpeästi; »älkää rohjetko sekaantua minun asioihini. Ei kenenkään muun kuin Dudley*n* ääni saa julistaa Dudley*n* häpeää — Minä kerron kaikki itse Elisabetille ja sitten Cumnoriin elämän ja kuoleman vauhdilla!»

Tämän sanottuaan päästi hän hevosensa puusta, heittäytyi satulaan ja lähti ratsastamaan täyttä laukkaa linnaan päin.

»Ottakaa minut eteenne, herra Tressilian», pyyteli poika, nähdessään Tressilianin aikovan pitää samaa kiirettä — »minun tarinani ei ole vielä lopussa, ja minä tarvitsen Teidän suojelustanne.»

Tressilian suostui ja seurasi kreiviä, vaikkeikaan niin hurjaa vauhtia. Matkalla tunnusti poika hyvin katuvaivana, että hän vihastuneena Waylandiin, kun tämä vältteli kaikkia hänen kysymyksiään siitä tuntemattomasta naisesta, vaikka hän oli omasta mielestään monella tavalla ansainnut hänen luottamuksensa, oli siepannut häneltä Amy*n* Leicesterin kreiville aikoman kirjeen. Hänen aikomuksensa oli ollut jättää se hänelle takaisin eilen illalla, jolloin hän varmasti luuli tapaavansa hänet, Waylandin kun piti esiintymän Arionina naamionäytelmässä. Hän oli kyllä ensin säikähtänyt, nähdessään kenelle kirje oli osoitettu; mutta sitten oli hän päättellyt, että kun ei Leicester kuitenkaan palaisi Kenilworthiin ennen iltaa, olisi kirje jo silloin oikean kuljettajansa käsissä niin hyvissä ajoin kuin yleensä saattoi toivoa sen pääsevän perille. Mutta kun Wayland ei tullutkaan näyttelemään, hänet kun oli sillä välin Lambourne karkoittanut linnasta, ja kun ei poika löytänyt häntä eikä päässyt Tressilianinkaan puheille ja kun hänen hallussaan oli niin mahtavalle henkilölle kuin Leicesterin kreiville osoitettu kirje, alkoi hän ankarasti pelätä kepposensa seurauksia. Varovaisuus, jopa levottomuuskin, jolla Wayland oli puhunut Varneysta ja Lambournesta, oli saattanut hänet otaksumaan, että kirje oli tarkoitettu vietäväksi kreivin omaan käteen ja että hän olisi vahingoittanut ehkä suurestikin sitä naista, uskomalla sen jonkun palvelijan huostaan. Hän oli parikin kertaa yrittänyt päästä Leicesterin puheille, mutta hänen oudonköiset kasvonsa ja koko hänen ulkonaisen ihmisensä vähäpätöisyys olivat aiheuttaneet sen, että korskeat ovenvartijat olivat käännöttäneet hänet aina takaisin. Kerran oli hänen kyllä ollut käydä hyvin, kun hän kaikkia soppia ja loukkoja kierrellessään oli löytänyt luolasta lippaan, jonka hän heti tunsikin onnettoman kreivittären lippaaksi, hän kun oli nähnyt sen heidän yhdessä matkustaessaan; sillä mikään ei jäänyt hänen tutkivalta silmältään huomaamatta. Koetettuaan turhaan toimittaa sitä Tressilianille tai kreivittärelle pisti hän sen Leicesterin omiin käsiin, kuten olemme nähneet, vaikkei hän, ikävä kyllä, tuntenut häntä valepuvussa.

Vihdoin luuli poika onnistuvansa tehtävässään, kreivin tullessa salin ovipuoleen, mutta juuri kun hän oli raivautumaisillaan hänen luokseen, ehti Tressilian hänen edelleen. Kun pojalla oli yhtä terävä korva, kuin järkikin, kuuli hän heidän sopivan kohtauksesta huvikentällä, ja päätti yhtyä kolmanneksi joukkoon, toivoen joko mennessään tai tullessaan saavansa tilaisuuden antaa kirjeen Leicesterille; sillä kummallisia huhuja alkoi liikkua palvelijain keskuudessa, ja ne panivat hänet pelkäämään kreivittären turvallisuutta. Joku sattuma pidatti Dickonia kuitenkin niin paljon, että hän jäi jälkeen kreivistä ja että hän pylväskäytävään tullessaan näki heidän olevan jo täydessä tappelussa; silloin kiiruhti hän kutsumaan vahtia, aavistamattakaan, että jos heidän välillään verenvuodatusta tapahtui, tapahtui se juuri hänen kepposensa takia. Yhä väijyessään pylväskäytävässä kuuli hän kreivin erotessaan määräävän toisen kohtauksen, ja hän piti heitä sitten tarkasti silmällä coventrylaisten kahakan aikana, kun hän suureksi hämmästykselleen näki Waylandin väkijoukossa, oivallisessa valepuvussa, mutta ei kuitenkaan niin oivallisessa, ettei hänen vanha toverinsa terävä katse olisi häntä keksinyt. He poistuivat tungoksesta syrjemmälle selittämään toisilleen asemansa. Poika tunnusti Waylandille kaikki, mitä olemme ylempänä kertoneet, ja seppä vuorostaan ilmoitti, että hänen syvä huolensa sen onnettoman naisen kohtalosta oli tuonut hänet takaisin linnan lähetyville, kun hän ensin oli eräässä kylässä noin kymmenen peninkulman päässä Kenilworthista saanut kuulla Varneyn ja Lambournen, joiden vihaa ja väkivaltaa hän pelkäsi, molempain lähteneen linnasta edellisenä yönä.

Vielä puhellessaan näkivät he Leicesterin ja Tressilianin eroavan tungoksesta, hiipivät heidän jäljissään siksi kun he nousivat hevostensa selkään, jolloin poika, jonka nopsajaikaisuudesta olemme ennen maininneet, saapui kuitenkin ajoissa perille pelastamaan Tressilianin hengen, vaikkei hän luonnollisesti voinutkaan pysyä aivan heidän kintereillään. Poika oli juuri päässyt kertomuksensa loppuun heidän ehtiessään parveketornin juurelle.

XXII Luku.

Aurinko jo nousee yli idän vuorten,
Yö petollisin varjoinensa häipyä pois. —
Niin voittaa vilpin vihdoin totuus.

Vanha Näytelmä.

Kun Tressilian ratsasti pitkin siltaa, joka vielä aivan äsken oli ollut niin hullunkurisen ilveilyn näyttämönä, ei hän voinut olla huomaamatta ihmisten ilmeiden ja käytöksen kummallisesti muuttuneen sillä lyhyellä ajalla, minkä hän oli viipynyt poissa. Pilasota oli loppunut, mutta äskeisiin naamiopukuihinsa jättäytyneitä ihmisiä seisoskeli kaikkialla ryhmissä kaupungin asukkaiden tavoin, jota ovat juuri hämmästyttäneet oudot ja tuhoa ennustavat uutiset.

Hänen ennätettyään ulkopihalle oli näky sama — palvelijoita, huoveja ja alempia virkamiehiä seisoi parvissa kuiskailemassa ja tähystelemässä suuren salin akkunoihin, katseissaan kuvastaen sekä levottomuutta että salaperäisyyttä.

Ritari Niklas Blount oli ensimmäinen tuttu, jonka Tressilian tapasi ja joka ei jättänyt hänelle kyselemisenkään aikaa, vaan tervehti häntä näin sanoen: »Jumala Sinua armahtakoon, Tressilian, Sinä olet sopivampi talonpoikaistolloksi kuin hovimieheksi — Sinä et osaa esiintyä hänen majesteettinsa seuralaiselle kuuluvalla tavalla — Täällä Sinua huudetaan, kysellään, odotetaan — ilman Sinua ei tulla toimeen; ja tuossa Sinä nyt sitten lopultakin väntytät ja raastat hevosesi niskassa niin vietävän rumaa pojannulikkaa, että Sinua luulisi jonkun imevän paholaisenpenikan kaitalaiseksi hoitajattareksi, joka juuri palaisi tuuletteluretkeltä.»

»No, mikä nyt on sitten hätänä?» kysyi Tressilian, päästäen pojan hyppäämään maahan kevyenä kuin höyhen ja samalla laskeutuen itsekin satulasta.

»Sitä ei tiedä aivan varmaan kukaan», vastasi Blount; »en minäkään ole saanut siitä vainua, vaikka minulla on yhtä tarkka nenä haistamaan kuin kenellä hovimiehellä tahansa. Leicesterin kreivi vain ratsasti sillan poikki niin hurjaa vauhtia kuin olisi tahtonut kaikki survottaa, pyysi päästä kuningattaren puheille ja on nyt tuolla salissa hänen kanssaan; Burleigh ja Walsingham ovat myös siellä — ja Sinuakin haetaan — mutta onko sitten kysymys valtiopetoksesta tai jostakin vielä pahemmasta, sitä ei tiedä kukaan.»

»Kautta taivaan, hän puhuu totta!» vahvisti Raleigh, joka saapui samassa paikalle; »Sinun täytyy viipymättä mennä kuningattaren puheille.»

»Älähän nyt miestä noin hätyytä, Raleigh», varoitti Blount, »muista hänen saappaitaan. — Taivaan nimessä, mene huoneeseeni, rakas Tressilian, ja vedä jalkaasi ne minun uudet kukikkaat silkkikaationi — minä olen pitänyt niitä vain kahdesti.»

»Joutavia!» vastasi Tressilian; »pidä Sinä huolta tästä pojasta, Blount; ole ystävällinen hänelle ja katso, ettei hän pääse karkuun käsistäsi — hän voi olla meille erinomaisen tärkeä.»

Tämän sanottuaan seurasi hän Raleighia kiireisin askelin ja jätti kunnon Blountin siihen seisomaan hevosen marhaminta toisessa kädessä ja pojan kaulus toisessa. Blount katsahti pitkään heidän peräänsä.

»Ei kukaan kutsu minua niihin salaisuuksiin kurkistamaan», puheli hän — »ja tuokin se jättää minut tähän hevosten ja lasten vartijaksi yhtäkaaa. Enhän minä siitä toisesta niin välittäisikään, sillä minä pidän paljon hyvästä hevosesta; mutta kun minulle pannaan rasitukseksi tuollainen rujo nulikka! — Mistä sitä nyt niin tullaan, kaunis pikkukuomaseni?»

»Suolta, suolta», vastasi poika.

»Ja mitä sieltä tekemästä. Sinä rikkiviisas paholaisen sikiö?»

»Pyydystämästä räpyläjalkaisia, sinisäärisiä keltanokkia», laukaisi poika.

»Hnyhyy!» vastasi Blount ja katsahti suunnattomiin nauharuusukkeihinsa

—. »Ei, piru Sinulta ruvetkoon enempiä kyselemään.»

Sillä välin kulki Tressilian koko suuren salin läpi, missä ihmettelevät hovimiehet kuiskuttelivat salaperäisesti ryhmäkunnittain, kaikkien tarkoin tähystäessä ovea, joka vei salin perältä kuningattaren omaan huoneeseen. Raleigh viittasi siihen oveen — Tressilian koputti ja pääsi heti sisään. Moni kaula kurkotti katsatamaan huoneeseen; mutta verho pudotettiin sisäpuolelta niin äkkiä alas, ettei kukaan saanut uteliaisuuttaan vähimmässäkään määrässä tyydytetyksi.

Astuttuaan sisään huomasi Tressilian sydämensä lujasti jyskyttäessä joutuneensa suoraan Elisabetin eteen; kuningatar mitteli lattiaa tavattoman kiihtymyksen vallassa, jota hän ei näyttänyt viitsivän salatakaan; pari kolme hänen viisainta ja luotetuinta neuvonantajaansa vaihtoi levottomia silmäyksiä keskenään, mutta oli puhumatta siksi kunnes hänen raivonsa olisi hieman asettunut. Tyhjän kunniatuolin edessä, jossa Elisabet oli istunut ja joka oli puoleksi kääntynyt sivuttain, niin rajusti oli kuningatar siitä hypähtänyt, oli Leicester polvillaan, käsivarret ristissä, katse maassa, äänettömänä, liikahtamattomana kuin hautojen marmorikuvat. Hänen vierellään seisoi Shrewsbury'n kreivi, Englannin silloinen hovimarsalkka, virkasauva kädessään — kreivin miekka oli vyöstään päästettynä hänen edessään lattialla.

»Kuinka, herra!» huusi kuningatar, tullen aivan Tressilianin eteen ja polkien jalkaa aivan kuningas Henrikin tavoin; »*Te* tiesitte tästä kauniista tekosesta — *Te* olette myös syyllinen petokseen, jota on juljettu harjoittaa meitä kohtaan — *Te* olette suurelta osaltanne johtanut meidät tekemään vääryyttä!» Tressilian lankesi polvilleen kuningattaren jalkojen juureen, koska hänen tarkka vaistonsa sanoi hänelle, että oli kovin vaarallista ruveta puolustautumaan niin kiihkeän suuttumuksen hetkellä. »Oletko Sinä mykkä, mies?» jatkoi kuningatar; »Sinä tiesit tästä asiasta — etkö tiennyt?»

»En, armollinen Valtijatar, minä en tiennyt sitä naisraukkaa Leicesterin kreivittäreksi.»

»Eikä kukaan tule häntä siksi tietämäänkään», jatkoi Elisabet. »Elämäni kuolema! Leicesterin kreivitär! — Minä sanon rouva Amy Dudley — ja hyväpä hänen, ellei hänellä ole kohta syytä sanoa itseään petturi Robert Dudley'n leskeksi.»

»Armollinen Valtijatar», sanoi Leicester, »tehkää minulle mitä suvaitsette — mutta älkää loukatko tätä aatelismiestä — hän ei ole sitä millään tavoin ansainnut.»

»Ja luuletko Sinä hänen tulevan paremmilleen Sinun puolusteluistasi?» tiuskaisi kuningatar, jättäen Tressilianin, joka nousi hitaasti ja riensi sitten yhä polvistuvan Leicesterin luo, — »luuletko Sinä hänen tulevan paremmilleen Sinun puolusteluistasi, Sinä kaksinkertainen petturi — Sinä kaksinkertainen valapatto? — Sinun puolusteluistasi, Sinun, jonka konnamaisuus on tehnyt minut naurettavaksi alamaisilleni ja vihattavaksi itselleni? — Minä melkein repisin silmät päästäni, kun ne ovat olleetkin niin sokeat!»

Burleigh uskalsi nyt puuttua puheeseen.

»Teidän Majesteettinne, muistakaa, että *Te* olette kuningatar — Englannin kuningatar — kansanne äiti. — Älkää päästäkö intohimonne myrskyä noin raivoamaan.»

Elisabet käännähti häneen päin, ja kyynel kimalteli hänen ylpeässä, vihastuneessa silmässään. »Burleigh», sanoi hän, »Sinä olet valtiomies — Sinä et käsitä, Sinä et voi käsittää puoleksikaan sitä häpeää — puoliksikaan sitä tuskaa, minkä tämä mies on minulle tuottanut!»

Mitä varovaisimmin, mitä kunnioittavimmin tarttui Burleigh hänen käteensä tällä hetkellä, jolloin hän näki kuningattaren sydämen olevan liikutetuimmillaan, ja vei hänet erilleen muista akkunakomeroon.

»Armollinen Valtijatar», sanoi hän, »minä olen valtiomies, mutta minä olen myöskin mies — mies, joka on vanhentunut Teidän neuvoskunnassanne, jolla ei ole ja jolla ei voi olla muuta tarkoitusperää maailmassa kuin Teidän kunnianne ja onnenne — minä pyydän Teitä: rauhoittukaa!»

»Ah, Burleigh», vastasi Elisabet, »Sinä et tiedä —» kyyneleet valuivat pitkin hänen poskiaan vastoin hänen tahtoaankin.

»Minä tiedän — minä tiedän, kunnioitettu Hallitsijattareni. Varokaa, varokaa, ettette johda muitakin arvailemaan sellaista, mitä he eivät tiedä!»

»Haa!» huudahti Elisabet ja vaiken, ikäänkuin olisi uusi ajatussarja äkkiä lennähtänyt hänen aivoihinsa. »Burleigh, Sinä olet oikeassa — Sinä olet oikeassa — kaikkea muuta, mutta ei häpeää — kaikkea muuta, mutta ei heikkouden tunnustusta — kaikkea muuta, mutta ei petetyn ja ylenkatsotun

asemaa. — Kuolema! Jo pelkkä ajatuskin siitä tekee minut hulluksi!»

»Olkaa vain oma itsenne, kuningattareni», virkkoi Burleigh; »ja kohotkaa kauvas heikkouden yläpuolelle, johon ei kukaan englantilainen ole uskova Elisabetinsa vaipuneen; ellei tämän hillitön tuska pakota häntä omaksumaan niin surullista ajatusta.»

»Mitä heikkoutta tarkoitatte, herra kreivi?» kysyi Elisabet ylpeästi; »onko Teidänkin tarkoituksenne viitata sinne päin, että suosio, jota soin tuolle korskealle petturille, olisi johtunut —» Mutta nyt ei hän voinut enää jatkaa alottamaansa mahtipontiseen tapaan, vaan lausui lempeämmin: »Mutta miksi yrittäisin pettää Sinuakin, hyvää ja viisasta palvelijaani!»

Burleigh kumartui suutelemaan hänen kättänsä liikutettuna, ja — harvinainen tapaus hovien aikakirjoissa — vilpittömän myötätunnon kyynel valahti ministerin silmästä kuningattaren kädelle.

On otaksuttavissa, että tietoisuus tämän myötätunnon omistamisesta auttoi Elisabetia kestämään nöyrytyksensä ja hillitsemään rajattoman suuttumuksensa; mutta enemmän vielä vaikutti häneen pelko, että hänen kiihtymyksensä paljastaisi suurelle yleisölle sen loukkauksen ja sen pettymyksen, jotka hän sekä naisena että kuningattarena halusi pitää yhtä hartaasti salassa. Hän kääntyi Burleighista ja asteli ankarana salin lattiaa edestakaisin siksi kunnes hänen kasvonsa olivat saaneet entisen arvokkaan ilmeensä ja hänen eleensä totutun pontevan uljuutensa takaisin.

»Hallitsijattaremme on oma jalo itsensä jälleen», kuiskasi Burleigh Walsinghamille; »pankaa merkille, mitä hän tekee, mutta varokaa vastustamasta häntä.»

Hän lähestyi sitten Leicesteriä ja sanoi tyyneästi: »Herra Shrewsbury, me vapautamme Teidät vankinne vartioimisesta. Herra Leicester, nouskaa ja ottakaa miekkanne — neljännestunnin olo marsalkkamme valvonnan alaisena, herra kreivi, ei meidän nähdäksemme ole kovin suuri rangaistus kuukausmäärin meitä kohtaan harjoitetusta petoksesta. Me haluamme nyt kuulla tämän asian kulun juurtajaksain.» — Hän istuutui tuolilleen ja sanoi: »Astukaa esiin, Tressilian, ja kertokaa mitä tiedätte.»

Tressilian suoritti pyydetyn tehtävän jalomielisesti vajeten niin paljon kuin mahdollista kaikesta, mikä koski Leicesteriä, ja sivuuttaen esimerkiksi kokonaan senkin seikan, että he olivat aivan äskettäin kahdesti miekkoja mitelleet. On hyvin luultavaa, että hän siten teki kreiville hyvän palveluksen; sillä jos kuningatar olisi sillä hetkellä keksinyt jotakin, minkä nojalla hän olisi saattanut purkaa vihaansa häneen paljastamatta tunteita, jotka tuottivat hänelle häpeää, olisi kreivin ehkä käynyt huonosti. Tressilianin lopetettua kertomuksensa oli hän vaiti hetken aikaa.

»Me otamme Waylandin omaan palvelukseemme», virkkoi hän vihdoin, »ja toimitamme sen pojan kirjurinvirastoomme oppimaan, millä tavalla hänen on vastaisuudessa käsittelemisen kirjeitä. Mitä Teihin tulee, Tressilian, niin teitte väärin, kun ette ilmoittanut meille heti koko totuutta, ja Teidän lupauksenne olla sitä tekemättä oli sekä varomaton että laiton. Mutta kun Te taas toiselta puolen olitte antanut sananne sille onnettomalle naiselle, oli miehen ja ritarin velvollisuus se myös pitää; ja yleensä me kunnioitamme Teitä käyttäytymisenne takia tässä asiassa. — Herra kreivi, nyt on Teidän vuoronne kertoa meille totuus, tapa, joka viime aikoina näyttää käyneen Teille liiankin vieraaksi.»

Ahdistavin kyselyin sai kuningatar vähitellen kiskotuksi hänen huuliltaan koko tarinan hänen ensimmäisestä tutustumisestaan Amy Robsartiin — heidän avioliitostaan — hänen mustasukkaisuudestaan — syistä, joihin se perustui, ja monista muista seikoista. Tämä synnintunnustus, sillä siksihän sitä voitane sanoa, tuli kuuluville vain katkonaisesti ja väkinäisesti, mutta oli sentään kokonaisuudessaan totuudenmukainen, paitsi että hän jätti kokonaan mainitsematta oman osallisuutensa tai suostumuksensa Varneyn yrityksiin kreivittären henkeä vastaan. Ja kuitenkin oli tietoisuus tästä seikasta silläkin hetkellä hänen sydäntään lähinnä; ja vaikka hän luottikin suuresti Lambournella lähettämäänsä verrattain jyrkkään vastakäskeyn, oli hänen aikomuksensa lähteä itse Cumnoriin heti kun hän vain pääsisi eroon kuningattaresta, jonka hän arveli pian jättävän Kenilworthin.

Mutta kreivi rakensikin laskelmansa ilman vieraitaan. Hänen läsnä-olonsa ja hänen paljastuksensa olivat kyllä katkeraa sappea hänen ennen niin suosiolliselle valtiattarelleen. Mutta kun hän ei voinut käyttää muita suoranaisempiakaan kostokeinoja, ymmärsi kuningatar kiduttavansa petollista rakastajaansa näillä tiedusteluilla, ja hän jatkoi niitä siitä syystä, välittämättä enempää tuskasta, jota hän myöskin itse tunsi, kuin villi huolii omien käsiensä palamisesta tarttuessaan tulikuumiin pihteihin, joilla hän repelee vangitun vihollisensa lihaa.

Mutta vihdoin ilmaisi ylpeä kreivi vainoojiansa vastaan kääntyvän metsäkauriin tavoin kärsivällisyytensä loppuvan. »Armollinen Valtijatar», virkkoi hän, »minä olen paljon rikkonut — enemmän kuin mitä Teidän oikeutettu vihastuksenne on julistanutkaan. Kuitenkin, armollinen Kuningatar, sallikaa minun sanoa, että jos rikkomukseni onkin anteeksi-antamaton, ei se ainakaan ollut aiheeton, ja että jos kauneus ja alentuva arvokkuus voivat viekoitella tavallisen ihmisen heikon

sydämen, tahtoisin minä esittää ne molemmat syiksi siihen, etten minä paljastanut tätä salaisuutta Teidän Majesteetillenne.»

Kuningatar hämmästyi niin tätä vastausta, jonka Leicester varovasti lausui vain hänen kuultavakseen, että hän oli hetken aikaa aivan äänettä, ja kreivi rohkeni käyttää tätä etua hyväkseen. »Teidän Majesteettinne, joka on antanut niin paljon anteeksi, on toivoakseni salliva minun heittäytyä Teidän kuninkaallisen laupeutenne turviin niiden sanojen takia, joita eilen aamulla pidettiin vain pienenä loukkauksena.»

Kuningatar katsoi häntä lujasti silmiin vastatessaan: »Ei — mutta, kautta taivaan, herra kreivi, Sinun julkeutesi sivuuttaa jo kaiken uskottavuuden ja kärsivällisyyden rajat! Mutta etpä ole siitä mitään hyötyvä. — Hei siellä, hyvät herrat, tulkaapas kaikki kuulemaan uutisia — Herra Leicesterin salainen avioliitto on ryöstänyt minulta puolison ja Englannilta kuninkaan. Hänen Jaloutensa on patriarkalinen tavoiltaan; — yksi nainen ei riitä hänelle kerrallaan, ja hän aikoi kunnioittaa meitä sivu-aviolla. Eikö tämä ole sentään liian hävytöntä — etten minä voi osoittaa hänelle muutamia tavallisen hovisuosion merkkejä, kun hänen jo pitää luulla käteni ja kruununi olevan hänen käytettävissään? — Te toivoakseni luulette minusta sentään parempaa; ja minä voisin sääliäkin tätä kunnianhimoista miestä kuin lasta, jonka käsiin on saippuakupla hajonnut. Me menemme valtaistuinsaliin — herra Leicester, me käskemme Teitä pysyttelemään aivan lähettyvillämme.»

Jännitetty odotus vallitsi koko salissa, ja suunnaton olikin kaikkien hämmästys, kun kuningatar sanoi likeisimmilleen: »Kenilworthin juhlat eivät ole vielä lopussa, hyvät herrat ja naiset — meidän on vielä viettäminen sen jalon omistajan häitä.»

Nousi yleinen kummastelun kohina.

»Se on totta, siitä annamme kuninkaallisen sanamme», jatkoi Elisabet; »hän on pitänyt sitä meiltäkin salassa, yllättääkseen meidät sillä uutisella juuri täällä ja tällä hetkellä. Minä näen Teidän olevan aivan kuolemaisillanne uteliaisuudesta, saadaksenne tietää, kuka on onnellinen morsian — hän on Amy Robsart, sama, joka kevätleikin täydentämiseksi esiintyi eilisessä pilanäytelmässä herra kreivin palvelijan Varneyn vaimona.»

»Jumalan nimessä, armollinen Valtijatar», rukoili kreivi lähestyksen häntä, kasvoilla omituinen nöyryyden, kiukun ja häpeän ilme, ja puhuen niin hiljaa ettei kukaan muu häntä kuullut, »ottakaa pääni, kuten vihassanne uhkasitte, mutta säästäkää minulta nämä herjaukset! Älkää ajako kaatuvaa miestä epätoivoon — älkää polkeko murskattua matoa!»

»Matoako, herra kreivi?» vastasi kuningatar samalla tavalla; »ei, käärme on jalompi matelija ja sopivampi tähän kohtaan — se kylmä kyy, jonka tunnette ja jota lämmitettiin eräällä povella —»

»Itsenne tähden — minun tähteni, armollinen kuningatar», puhui kreivi, »niin kauvan kun minulla on vielä edes hiukan järkeä jäljellä —»

»Puhukaa kovempaa, herra kreivi», sanoi Elisabet, »ja pysykää hieman etäämmällä, jos suvaitsette — henkäyksenne kostuttaa kaularöyhelömmä, Mitä Te meiltä pyydätte?»

»Lupaa matkustaa Cumnoriin», vastasi onneton kreivi nöyrästi.

»Morsiantanne hakemaanko ehkä? — Aivan niin — sehän on luonnollista ja oikein — sillä me olemme kuulleet häntä kohdeltavan siellä huolimattomasti. Mutta, herra kreivi, Te ette lähde itse — me olemme aikoneet viipyä vielä muutamia päiviä tässä Kenilworthin linnassa, ja olisihan hieman epäkohteliasta isännän poistua meidän täällä ollessamme. Luvallanne puhuen, me emme voi ajatellakaan joutua sellaiseen häpeään alamaistemme silmissä. Tressilian saa lähteä Cumnoriin Teidän sijastanne sekä hänen mukanaan joku meidän palvelevista aatelismiehistämme, jottei herra Leicesterin jälleen tarvitse ruveta mustasukkaiseksi vanhalle kilpakosijalleen. — Kenen haluaisit ottaa mukaasi matkalle, Tressilian?»

Tressilian nimesi nöyrästi ja kunnioittavasti Raleighin.

»Taivaan nimessä, hyvinpä valitsit!» jatkoi kuningatar. »Kaiken lisäksi on hän vielä nuori ritari, ja ylhäisen naisen vapauttaminen vankeudesta on erinomaisen sopiva ensi seikkailuksi. — Sillä Cumnorin kartano ei ole paljoakaan vankilaa parempi, se Teidän tulee tietää, hyvät herrat ja naiset. Sitäpaitsi on siellä muutamia roistoja, jotka me mielellämme toimittaisimme varmaan talteen. Te varustatte heille, herra sihteeri, tarpeelliset valtakirjat, niin että he voivat vangita Rikhard Varneyn ja erään Alascon joko kuolleina tai elävinä. Ottakaa tarpeeksi väkeä mukaanne, hyvät herrat, — tuokaa se rouva tänne kaikella kunnialla — älkää hukatko aikaa, ja Jumala kanssanne!»

He kumarsivat ja lähtivät salista.

Kuka onkaan kuvaileva, miten sen päivän loppupuoli kulutettiin Kenilworthissa? Kuningatar, joka näytti jääneen sinne vain saadakseen nöyryyttä ja kiusata Leicesterin kreiviä, osoittautui tässä naisellisessa kostotoimessa yhtä taitavaksi kuin kansansa viisaassa hallitsemisessa. Hänen seurueensa huomasi pian, miltä suunnalta tuuli puhalsi, ja omien loistavain varustelujensa keskellä kävellessään sai Kenilworthin herra jo omassa linnassaan taipua epäsuosioon joutuneen hovimiehen kohtaloon ja pitää hyvänä kaikkoavien ystäväinsä puolittaisen halveksumisen ja kylmäkiskoisuuden ja julkisten ja tunnustettujen vihollistensa huonosti salatun riemun. Sussex suoran sotilasluonteensa, Burleigh ja Walsingham harkitsevan, varovaisen terävänäköisyytensä ja muutamat naiset sukupuolelleen ominaisen säälittelyn johtamina olivat ainoat henkilöt koko taajassa hovissa, jotka kohtelivat häntä aivan samoin kuin aamullakin.

Niin suuresti oli Leicester tottunut pitämään hovisuosiota elämänsä pää-asiallisimpana tarkoituksena, että kaikki muut tunteet hukkuivat ajaksi siihen raatelevaan tuskaan, mitä hänen korskea henkensä kärsi näistä häntä vastaan tähdätyistä pikkumaisista loukkauksista ja harkitusta halveksimisesta; mutta kun hän poistui yöksi omaan huoneeseensa, osui hänen silmiinsä se pitkä, kaunis hiuskiehkura, joka oli ympäröinyt Aryn kirjettä ja joka nyt herätti vastalumon voimalla jalompia ja hellempiä tunteita hänen sydämeensä. Hän suuteli sitä tuhansin kerroin; ja ajatellessaan, että hänen vallassaan oli milloin tahansa paeta näitä nöyryytyksiä, joita hän oli tänään saanut kestää, vetäytymällä arvokkaaseen, jopa ruhtinaalliseen yksinäisyyteen tulevan elämänsä kauniin, rakastetun kumppanin kera, tunsikin hän voivansa kohoutua sen koston yläpuolelle, mitä Elisabet oli suvainnut alentua harjoittamaan.

Seuraavana päivänä osoittikin kreivin koko käytös niin arvokasta tyyneyttä, hän näytti niin innokkaasti pitävän huolta vieraittensa mukavuudesta ja huvittamisesta, mutta huolivan sentään hyvin vähän heidän henkilökohtaisesta käyttäytymisestään häntä kohtaan, hän näytti pysyttelevän niin kunnioittavan etäällä Elisabetista, mutta kuitenkin kantavan niin kärsivällisesti hänen raatelevaa vihastustansa, että Elisabet alkoi kohdella häntä toisin ja kylmänä ja kaukaisena pysyenkin lakkasi ainakin häntä suoranaisesti loukkaamasta. Hän huomauttikin sentähden verrattain terävästi muillekin, jotka luulivat tekevänsä hänen mielikseen esiintymällä halveksivasti ja piittaamattomasti kreiviä kohtaan, että niin kauvan kuin he viipyivät Kenilworthissa, tuli heidän osoittaa vieraille kuuluvaa kohteliaisuutta linnan herralle. Sanalla sanoen, asema oli niin muuttunut kahdessakymmenessä neljässä tunnissa, että useat kokeneemmat ja kaukonäköisemmät hovimiehet uumoilivat Leicesterin hyvin mahdollisesti pääsevän uudelleen suosioon, ja että he tarkistivat sen mukaan käytöksensä häntä kohtaan ikäänkuin jonakin päivänä lukeakseen ansiokseen sen seikan, etteivät olleet hyljänneet häntä vastoinkäymisen hetkenä. On kuitenkin jo aika jättää nämä hovijuonittelut ja lähteä Tressilianin ja Raleighin matkaan.

Heidän joukkueessaan oli kuusi miestä; sillä paitsi Waylandia oli heillä mukanaan muuan kuninkaallinen airut ja kaksi vahvaa palvelijaa. Kaikki olivat hyvin aseistettuja ja ratsastivat niin nopeasti kuin kohtuullisesti voivat hevosiltaan, joilla oli pitkä matka kestettävänä. He koettivat saada jonkunlaista tietoa Varneysta ja hänen joukostaan tiensä varsilta, mutta eivät siinä onnistuneet, tämä kun oli kulkenut yöllä. Eräässä pienessä kylässä noin kuudentoista peninkulman päässä Kenilworthista, missä he syöttivät hevosiaan, astui muuan köyhännäköinen hengenmies, seudun kappalainen, vaatimattomasta majastaan ja kysyi, oliko heidän joukossaan ketään haavatiedon tuntijaa, pyytäen häntä siinä tapauksessa katsomaan erästä kuolevaa miestä.

Entisen ammattinsa nojalla lupasi Wayland koettaa parastaan, ja opastaessaan häntä paikalle kertoi kappalainen, että miehen olivat löytäneet maantieltä noin peninkulman päässä kylästä edellisen aamun töihinsä menevät talonpojat ja että hän, kappalainen, oli suonut hänelle suojaan katon alla. Hän oli saanut ampumahaavan, joka näytti ilmeisesti kuolettavalta, mutta oliko hän saanut sen tappelussa vaiko rosvojen pyssyistä, siitä ei oltu päästy selville, koska hänellä oli ankara kuume ja hänen puheensa aivan sekavaa. Wayland astui pimeään, matalaan huoneeseen, ja heti kun kappalainen oli vetänyt uutimet syrjään, tunsikin hän potilaan väentyneistä kasvoista Mikael Lambournen piirteet. Lähtien muka hakemaan jotakin puuttuvaa tarve-ainetta ilmoitti Wayland kiiruusti matkatovereilleen tämän kummallisen seikan, ja pahaa aavistavan pelon täyttämänä riensivät sekä Tressilian että Raleigh kappalaisen taloon katsomaan kuolevaa miestä.

Heidän sinne ehtiessään kamppaili onneton jo kuoleman kanssa, eikä häntä olisi voinut enää pelastaa parempikaan lääkäri kuin Wayland, sillä kuola oli lävistänyt kokonaan hänen ruumiinsa. Hän näytti sentään olevan ainakin osaksi tajussaan, sillä hän tunsikin Tressilianin ja ilmaisi merkeillä pyytävänsä häntä kumartamaan vuoteensa yli. Tressilian totteli, ja hetken aikaa epäselvästi mutistuaan jotakin, mistä saattoi erottaa vain Varneyn ja Leicesterin kreivittären nimet, neuvoi Lambourne häntä kiiruhtamaan, muuten tulisi hän liian myöhään. Turhaan koetti Tressilian saada potilaalta enempiä tietoja; hän näytti rupeavan hourailemaan, ja kun hän jälleen merkillä käänsi Tressilianin huomion puoleensa, tapahtui se vain hänen pyytäkseen Tressiliania ilmoittamaan hänen enolleen Giles Goslingille, »Mustan Karhun» isännälle, että hän oli lopultakin kuollut ilman saappaitaan. Ja ankara

kouristus toteuttikin muutamia minuutteja jälkeenpäin hänen sanansa, eivätkä matkustajat tästä kohtauksesta muuta ymmärtäneet kuin että hänen viimeiset viittauksensa vain vahvistivat sitä aavistelevaa pelkoa, jota he olivat jo kauvan tunteneet kreivittären kohtalon suhteen ja joka sai heidät jatkamaan matkaansa mahdollisimman nopeasti ja vaatimaan kuningattaren nimessä uusia hevosia entisten uuvuttua.

XXIII Luku.

Kolmasti kuolinkello soi.
Käy huuto läpi ilmojen;
Kolmasti korppi leuhakoi
Yli Cumnorin tornien.

Mickle.

Meidän on nyt palaaminen siihen kertomuksemme osaan, missä viittasimme Varneyn Leicesterin kreivin valtuuttamana ja kuningattarenkin luvalla varustettuna kiiruhtaneen estämään kavaluutensa paljastumista toimittamalla kreivittären pois Kenilworthin linnasta. Hän oli ensin aikonut matkustaa vasta varhain aamulla, mutta peljäten kreivin voivan sillä välin muuttaa mieltänsä ja pyrkivän toistamiseen puhuttelemaan kreivitärtä päätti hän kaikkien ilmitulemisen ja tuhon mahdollisuuksien varalta lähteä heti paikalla. Sitä varten käski hän puheilleen Lambournea, mutta sai rajattomaksi harmikseen kuulla luotettavan palvelijansa urkeutuneen juomaretkelle läheiseen kylään tai jonnekin muuante. Hänen palaamistaan odotellen määräsi ritari Rikhard, että hänen oli heti valmistautuminen matkaan ja kiiruhtaminen hänen jälkeensä, jos hän tulisi vasta hänen lähdettyään.

Sillä välin käytti Varney tehtäviinsä erästä Robin Tider-nimistä palvelijaa, jolle Cumnorin kartanon salaisuudet olivat jo kutakuinkin tunnettuja, hän kun oli käynyt siellä useammin kuin yhden kerran kreivin mukana. Tämän miehen, jonka luonne oli Lambournen luonteen kaltainen, vaikkei hän ollutkaan niin ripeä, elleihän sitten taas niin heittiömäinenkään kuin Lambourne, käski Varney toimittamaan kolme satuloitua ratsua ja hevospurilaat takaportille. Hänen vaimonsa hourupäisyys, johon nyt yleisesti uskottiin, oli riittävänä selityksenä hänen salaiseen poistamiseensa linnasta, ja hän toivoi saman selityksen tepsivän siinäkin tapauksessa, että onneton Amy tekisi vastusta tai huutaisi. Anton Fosterin apu oli välttämätön, ja hän lähti nyt sitä tavoittamaan.

Tämä jo luonnostaan niin juro ja epäseurallinen mies, joka vielä lisäksi oli hieman väsynyt ratsastuksestaan Cumnorista Warwickshireen tuomaan uutisia kreivittären paosta, oli jo varhain poistunut juhlijain tungoksesta ja noussut huoneeseensa, missä hän nukkui, kun Varney, täydellisessä matkakunnossa ja salalyhty kädessä astui sinne. Hän pysähtyi hetkiseksi kuuntelemaan, mitä hänen liittolaisensa jupisi unissaan ja erotti selvästi sanat: »*Ave Maria — ora pro nobis — Ei — ei se niin ole — päästä meitä pahasta — niinhän se kuuluukin.*»

»Se raukka rukoilee unissaan», puheli Varney itsekseen, »ja sekoittaa toisiinsa vanhan ja uuden uskonsa — Hän tulee kyllä tarvitsemaan enemmänkin rukouksia ennenkuin hän minusta eroon pääsee. — Ho hoi! pyhä mies — autuas katuja! — Herää — herää! — Piru ei ole Sinua vielä karkoittanut palveluksestaan.»

Kun Varney samalla ravisteli nukkujaa käsivarresta, muutti se hänen ajatustensa suunnan ja hän karjui: »Varkaita! — varkaita! Minä puolustan kultaani henkeen ja vereen asti — suurella vaivalla ansaittua kultaani, joka on tullut minulle niin kalliiksi. — Missä on Janet? — Onko Janet turvassa?»

»Riittävässä turvassa, Sinä mylvivä hölmö!» ärjäisi Varney; »etkö Sinä jo häpeä tuota kirkumistasi?»

Samassa Foster heräsi täydellisesti, nousi istualleen vuoteeseensa, kysyi Varneylta tämän näin sopimattomaan aikaan sattuvan vieraskäynnin tarkoitusta ja lisäsi: »Se ei tiedä mitään hyvää.»

»Väärä ennustus, kaikkein pyhin Antonius», vastasi Varney; »se tietää, että hetki on tullut muuttaa verotilasi vapaaläänitykseksi — Mitäpä siihen sanot?»

»Jos olisit puhunut siitä minulle kirkkaalla Jumalan päivällä», virkkoi Foster, »olisin minä riemastunut — mutta katsellessani tällä synkällä hetkellä ja tässä himmeässä valossa Sinun kalpeita kasvojasi, jotka ovat niin kaameassa ristiriidassa pilailevien sanojesi kanssa, en saata olla ajattelematta enemmän työtä, johon minun on nyt ryhtyminen, kuin palkkiota, jonka siitä voim saada.»

»Joutavia, typerä narri, Sinunhan tulee vain saattaa suojattisi takaisin Cumnoriin.»

»Siinäkö tosiaankin kaikki?» kysyi Foster; »Sinä näytät niin kalman kalpealta, eivätkä Sinuun pienet pysty — siinäkö tosiaankin kaikki?»

»Siinä — ja ehkäpä joku pikkuseikka lisäksi», vastasi Varney.

»Ah! siinäpä se on: joku pikkuseikka lisäksi!» jatkoi Foster; »ja Sinä näytät yhä kalpeammalta ja kalpeammalta!»

»Älä huolehdi minun kasvoistani», tiuskaisi Varney, »ethän Sinä niitä selvään näekään tässä viheliäisessä valossa. Ylös työhön ja toimeen! — ajattele Cumnorin kartanoa — ajattele vapaaläänitystäsi — Sittenhän Sinä voit toimittaa jokaviikkoisia rukoushetkiä ja sen lisäksi varustaa Janetin oikein vapaaherran tyttären myötäjaisillä. — Seitsemänkymmentä puntaa ja ylikin.»

»Seitsemänkymmentäyhdeksän puntaa, viisi killinkiä ja viisi ja puoli penniä, lukematta metsän arvoa», oikaisi Foster; »ja saanko minä sen kaiken vapaaläänitykseksi.»

»Kaikki, mies — oravineen päivineen — mustalainen ei ole taittava luutaakaan — poika ei ole ryöstävä linnun pesääkään maksamatta Sinulle sakkoa. — Niin on asia — mutta suorihan nyt äkkiä päällesi — hevoset ja kaikki ovat jo valmiina, paitsi tuo kirottu roisto Lambourne, joka kiertelee ties millä saatanallisilla retkillään.»

»Niinpä niin, ritari Rikhard», virkkoi Foster, »ettepä Te ottanut neuvostani vaaria. Minähän aina sanoin Teille, että se kurja juopporatti jättää Teidät pulaan juuri tärkeimmällä hetkellä. Ja kuitenkin olisin minä hankkinut Teille erään raittiin, kunnan nuorukaisen.»

»Varmaankin jonkun hidaspuheisen, pitkäpiimäisen oman veljeskuntasi jäsenen? — Kyllä me tarvitsemme vielä sitäkin väkeä, mies — Taivaan kiitos, me voimme käyttää kaikenlaisia työntekijöitä. — Aivan oikein — älä unohda pistoleitasi. — Tule nyt, niin lähdetään.»

»Mihin?» kysyi Anton.

»Kreivittären huoneeseen — ja, muista — hänen täytyy tulla mukaamme. Sinuahan eivät pienet kirkumiset pelästyttäne?»

»Eivät, jos vain voidaan raamatun sanoilla todistaa se teko välttämättömäksi; ja kirjoitettuhan on: 'vaimot, olkaat miehellenne alamaiset.' Mutta tukevatko meitä herra kreivin käskyt, jos meidän tulisi pakko käyttää väkivaltaa?»

»Vaiti, mies! tässä on hänen sinettisormuksensa», vastasi Varney; ja kumottuaan siten liittolaisensa vastaväitteet meni hän Fosterin kanssa Hunsdonin huoneisiin, ilmoitti vartijalle aikomuksensa, näytti kuningattaren ja Leicesterin kreivin lupakirjat ja astui niin onnetoman kreivittären kammioon.

Saattaa kuvitella Amyn kauhistuksen, kun hän kuurottaisesta uinailustaan hätkähtäen näki vuoteensa vieressä Varneyn, miehen, jota hän eniten pelkäsi ja vihasi koko maailmassa. Olihan hänellä sentään edes se lohdutus, ettei hän ollut yksin, vaikka hänen olikin paljon syytä pelätä hänen juroa kumppaniansakin.

»Rouva», sanoi Varney, »tässä ei ole aikaa muodollisuuksiin. Leicesterin kreivi, täysin punnittuaan hetken vaatimukset, lähettää Teille käskynsä heti paikalla suoriutumaan meidän kanssamme paluumatkalle Cumnoriin. Katsokaa, tässä on hänen sinettisormuksensa hänen kiirehtivän ja ehdottoman tahtonsa merkiksi.»

»Sinä valehtelet!» huudahti kreivitär, »Sinä olet varastanut tuon todistuskappaleen — sillä Sinä kykenet mihin konnantyöhön tahansa, mustimmasta alhaisimpaan!»

»Minä puhun totta, rouva», vastasi Varney, »niin totta, että ellette Te nouse heti paikalla ja suoriu meitä seuraamaan, täytyy meidän pakottaa Teidät noudattamaan käskyjämme.»

»Pakottaa! — Sinä et uskalla mennä niin pitkälle, niin halpamainen kuin Sinä oletkin», huudahti onneton kreivitär.

»Sepä nähdään, rouva», vastasi Varney, joka oli päättänyt peloittelun olevan ainoan keinon hänen ylpeän sisunsa masentamiseksi; »jos Te päästätte asiat niin pitkälle, olette Te saava minusta hieman kovakouraisen kamaripalvelijan.»

Tämän uhkauksen kuultuaan kirkaisi Amy niin hirveästi, että ellei häntä olisi yleiseen pidetty hulluna, olisivat Hunsdon ja muut heti rientäneet hänen apuunsa. Mutta huomattuaan huutojensa hyödyttömyyden rukoili hän Fosteria mitä liikuttavimmin sanoin, niin totta kuin hänen tyttärensä Janetin kunnia ja puhtaus olivat hänelle kalliit, estämään, ettei hänelle tehtäisi niin raakaa väkivaltaa.

»Minkäpä sille voi, rouva, vaimojen on totteleminen miehiänsä — sanassakin se sanotaan», vastasi Foster; »mutta jos Te nyt pukeudutte ja tulette mukaan kaikessa rauhassa, ei ole kukaan koskeva Teihin sormellakaan niin kauvan kuin minä jaksan pistolin liipasimesta vetää.»

Nähdessään, ettei apua tullut, ja rauhoituttuaan hieman Fosterin karkeista sanoistakin, lupasi kreivitär nousta ja pukeutua, jos he poistuisivat siksi ajaksi huoneesta. Varney vakuutti hänelle samalla, että he tulisivat kohtelemaan häntä kaikella avuliaisuudella ja kunnialla ja lupasi itse pysyä hänestä loitolla, koska hän nyt kerran ei voinut sietää häntä, sekä lisäsi hänen puolisonsa tulevan Cumnorin kartanoon kahdenkymmenen tunnin kuluessa heidän sinne saapumisestaan.

Tämän vakuutuksen tyynnyttämänä, niin vähän kuin hän katsoikin voitavansa siihen luottaa, pukeutui onneton Amy sen salalyhdyn valossa, minkä miehet olivat jättäneet hänelle huoneesta lähtiessään.

Itkien, vapisten, rukoillen sukki onneton kreivitär vaatteita ylleen — miten erilaiset olivatkaan nyt hänen tunteensa kuin ennen koristellessaan itseään koko tajutun kauneutensa loistossa! Hän koki venyttää varustautumistaan niin pitkälle kuin suinkin, kunnes hänen Varneyn kärsimättömyyden peloittamana täytyi selittää olevansa valmis heitä seuraamaan.

Heidän juuri lähtöä hankkiessaan vetäytyi kreivitär niin kauhistuneena Fosterin turviin Varneyn lähetessä, että tämä jälkimäinen vannoi ankaran valan aikovansa pysyä hänestä aina mahdollisimman loitolla. »Jos Te vain suostutte rauhallisesti noudattamaan puolisonne tahtoa», jatkoi hän, »ette tule paljoakaan näkemään minua. Minä jätän Teidät häiritsemättä sen suojelijan huomaa, jota Teidän hyvä makunne pitää parempana.»

»Puolisoni tahtoa!» huudahti kreivitär. »Mutta se on myös Jumalan tahto, ja se riittääköön minulle. — Minä menen herra Fosterin mukaan yhtä vastustelematta kuin ikinä oikea uhriteuras. Hän on ainakin isä ja hänellä on ainakin säädyllisyyttä, elleikään inhimillisyyttä. Sillä Sinulle, Varney, vaikka tämä sitten olisi viimeinen sanani, ovat molemmat yhtä vieraat.»

Varney vastasi vain hänellä olevan vapauden valita ja käveli muutamia askeleita heidän edellään tietä näyttäen; ja puoliksi nojaten Fosteriin, puoliksi hänen kantamanaankulki kreivitär Saintlowen tornista takaportille, missä Tider odotti hevosineen ja purilaineen.

Kreivitär sijoitettiin vastustelematta kantotuoliin. Hän näki tyytyväisyydekseen Fosterin ja Tiderin ratsastavan aivan purilaiden vierellä, joita jälkimäinen ohjasi, mutta peljätyn Varneyn jäävän yhä jälkeen ja lopulta häipyvän pimeyteen. Hetken aikaa koetti hän tien kierrellessä pitkin järven rantaa yhä katsella noita uljaita torneja, joiden herra hänen puolisonsa oli; sieltä ja täältä tuikutti vielä valoja juomaveikkojen kammioista. Mutta kun tie kääntyi toiseen suuntaan, hävisi kaikki näkyvistä, hän veti päänsä takaisin ja vaipuen nojalleen purilaihin heittäytyi Kaitselmuksen huomaa.

Paitsi saadakseen kreivittären jatkamaan rauhassa matkaansa, halusi Varney myös jälkeen jättäytyessään päästä kahdenkeskiseen keskusteluun Lambournen kanssa, jota hän joka hetki odotti yhtyväksi kulkueeseen. Hän tunsikin tämän miehen ripeän, julman, päättäväisen, ahneen luonteen ja piti häntä erinomaisen sopivana kätyrinä tuleviin tarkoituksiperheensä. Mutta he olivat ratsastaneet jo kymmenen peninkulmaa, ennenkuin hän kuuli takanaan hevosien kavioiden kiirehtivää kopinaa ja näki Mikael Lambournen rinnallaan.

Hänen viipymisestäään kiukustuneena otti Varney heittiömäisen palvelijansa vastaan tavallista katkerammin soimauksin. »Sinä humalainen konna», jyristi hän, »laiskottelusi ja tuo järjetön juopottelusi vievät Sinut hirteen ennen pitkää; enkä minä puolestani välittäisi, vaikka se tapahtuisi hyvinkin pian!»

Lambournen oli pöyhistänyt tavallistaan mahtavammaksi ei ainoastaan ylenmääräinen viinin juominen, vaan myöskin se tavallaan tuttavallinen keskustelu, mikä hänellä oli juuri ollut kreivin kanssa, sekä salaisuus, josta hän oli päässyt selville, eikä hän siis niellyt tällaisia herjasanoja totutulla nöyryydellään. »Minä en siedä parhaankaan kannusjalkaisen ritarin hävyttömyyksiä, minä», pauhasi hän. »Leicesterin kreivi pidätti minua erään tärkeän asian takia, ja sen täytyy riittää Teillekin, joka olette vain palvelija niinkuin minäkin.»

Varney hämmästytti suuresti hänen tavatonta kopeuttaan; mutta lukien sen väkijuomien syyksi antoi hän sen mennä ikäänkuin huomaamatta ja alkoi tutkistella sitten Lambournelta, halusiko tämä auttaa kreiviä raivaamaan tieltään hänen kohoamistaan vastustavan esteen, koska kreivi sitten valtaan päästyään voisi palkita uskolliset apulaisensa niin runsaasti kuin nämä vain haluaisivat. Ja kun ei Mikael Lambourne näyttänyt ymmärtävän hänen viittailujaan, selitti hän suoraan »noiden purilaiden lastin» siksi haitaksi, joka oli poistettava.

»Katsokaas, ritari Rikhard, ja niin edespäin», vastasi Mikael, »toiset ovat viisaampia kuin toiset, se on yksi asia, ja toiset ovat pahempia kuin toiset, se on toinen. Minä tiedän armollisen herran mielipiteen tästä asiasta paremmin kuin Sinä, sillä hän on uskonut minulle kaikki täydellisesti. Tässä ovat hänen käskynsä, ja hänen viimeiset sanansa olivat: 'Mikael Lambourne' — sillä Hänen Korkeutensa puhuttelee minua niinkuin jaloa miekan miestä ainakin eikä käytä sellaisia nimityksiä kuin 'humalainen konna' ynnä muita sentapaisten ihmisten lauseparsia, jotka eivät tiedä, miten näyttää uutta arvoaan — 'Varneyn', sanoo hän, 'tulee kohdella kreivitärtäni mitä suurimmalla kunnioituksella — minä lähetän Teidät sitä valvomaan, Lambourne', sanoo Hänen Korkeutensa, 'ja Teidän pitää tuoman häneltä minun sinettisormukseni viipymättä takaisin.'»

»Niinkö», vastasi Varney, »sanoiko hän tosiaankin niin? Sinähän tiedät siis kaikki?»

»Kaikki — kaikki — ja Sinä tekisit viisaasti lyöttäytyessäsi minun ystäväkseni niin kauvan kuin tässä vielä ilmat kauneina pysyvät.»

»Ja oliko ketään muita saapuvilla, kun armollinen herra tuota puhui?» kysyi Varney.

»Ei sieluakaan», vastasi Lambourne. »Luuletko Sinä armollisen herran uskovan sellaisia asioita muille kuin sellaisille koetelluille toimen miehille kuin minullekin?»

»Hyvin totta», myönsi Varney; ja vajeten tähysteli hän kuun valaisemaa tietä. He ratsastivat pitkin avaraa, autiota nummea. Purilaat olivat ainakin peninkulman päässä, eikä niitä enää näkynyt eikä kuulunut. Hän katsahti taakseen ja näki vain kuun kirkastaman tasangon, mutta ei ainuttakaan ihmisolentoa. Hän jatkoi keskusteluaan Lambournen kanssa: »Ja aiotko Sinä nyt nousta isäntääsi vastaan, joka on opastanut Sinut tälle hovisuosion uralle — jonka oppilas Sinä olet ollut, Mikael — joka on selittänyt Sinulle hovijuonittelujen syvänteet ja matalikot?»

»Älä sano minua Mikaeliksi!» kiukutteli Lambourne; »minulla on sellainen nimi, että sen eteen kehtaa panna herran yhtä hyvin kuin jonkun toisenkin; ja mitä muuhun tulee, niin jos minä olen ollut oppilas, niin on nyt oppi-aikani loppunut, ja minä aijon toimia omin päin.»

»Tästä saat palkkasi ensin, Sinä hölmö!» huusi Varney ja ampui pistolilla, jota hän oli jo kotvan aikaa pitänyt kädessään, läpi Lambournen ruumiin.

Onneton putosi hevosensa selästä äännättämättäkään; Varney laskeutui satulasta, tyhjensi hänen taskunsa ja käänsi ne nurin, jotta hän näyttäisi rosvojen surmaamalta. Hän korjasi haltuunsa kreivin kirjeen, joka olikin hänen tärkein etsittävänsä, mutta otti myös Lambournen kukkaron, jossa oli vielä jäljellä muutamia hänen juomahimonsa säästämiä kultarahoja, ja omituisten tunteiden painostamana piteli hän sitä kädessään vain niin kauvan kunnes ehti eräälle pienelle joelle, joka kävi poikki tien ja johon hän viskasi sen niin etäälle kuin suinkin jaksoi. Sillä tavalla voivat vielä vaikuttaa jo näennäisesti kokonaan tukahutetun omantunnon jätteet, että tämäkin julma ja häikäilemätön mies olisi tuntenut tehneensä häpeällisen työn, jos olisi pistänyt taskuunsa nuo muutamat sille kurjalle heittiölle kuuluneet rahat, jonka hän oli juuri niin säälimättä ottanut hengiltä.

Murhaaja latasi jälleen pistolinsa, puhdistettuaan lukon ja piipun äskeisen laukauksen jäljiltä, ja lähti rauhallisesti tavottamaan purilaita, tyytyväisenä ajatellen, että hän oli nyt niin taitavasti raivannut tieltään hänen moniin juoniinsa perehtyneen vaarallisen todistajan ja käskykirjeen tuojan, vaikkei hänellä tosin ollut aikomustakaan kirjeen sisältämiä ohjeita noudattaa, koska hän nyt saattoi sanoa, ettei hän ollut sitä koskaan saanutkaan.

Matkan loppu-osa kuljettiin niin nopeasti, että selvään näkyi, kuinka vähän välitettiin onnetoman kreivittären terveydestä. He pysähtyivät vain sellaisiin paikkoihin, missä he olivat täydellisiä isäntiä ja missä he otaksuivat valmiiksi varatun kertomuksensa hullusta rouva Varneysta saavan kerkeitä uskojia, jos kreivitär olisi yrittänyt vedota niiden harvojen henkilöiden sääliväisyyteen, jotka pääsivät häntä näkemään. Mutta Amy ei havainnut mahdollisuuden varjoakaan herättää niiden mielenkiintoa, joiden puoleen hän saattoi kääntyä, ja lisäksi kauhistutti häntä Varneyn läheisyys niin paljon, ettei hän uskaltanut rikkoa sitä ankaraa kieltoa, jolla hän sai matkustaa ilman hänen seuraansa. Kun Varney oli usein kreivin aikaisemmilla salaisilla matkoilla Cumnoriin kulkenut samaa tietä ja näyttänyt mahtinsa, toimitettiin hänelle tarvittaessa nopeasti varahevosia, niin että he lähenivät Cumnorin kartanoa seuraavana yönä Kenilworthista lähtönsä jälkeen.

Tällöin ratsasti Varney purilaiden perään, kuten usein matkan varrella, ja kysyi: »Mitä hän tekee?»

»Hän nukkuu», vastasi Foster; »toivoisinpa jo olevamme perillä — hänen voimansa ovat lopussa.»

»Kyllä lepo hänet parantaa», virkkoi Varney. »Hän on kohta nukkuva sikeästi ja kauvan — meidän täytyy miettiä, mihin saamme hänet turvallisesti sijoitetuksi.»

»Hänen omaan huoneustoonsa tietysti», vastasi Foster. »Minä lähetin jo Janetin tätinsä luo, ensin häntä perin pohjin nuhdeltuani, ja ne eukot siellä kartanossa ovat uskollisuus itse — he vihaavat tätä rouvaa sydämensä pohjasta.»

»Me emme rupea kuitenkaan heihin luottamaan, ystäväni Anton», virkkoi Varney; »meidän täytyy majoittaa hänet siihen lujaan kammioon, missä Sinä säilytät kultaasi.»

»Kultaani!» huudahti Anton hyvin levottomana; »mitä kultaa minulla nyt olisi? — Jumala minua auttakoon, minullahan ei ole kultaa lainkaan — minä niin mielelläni toivoisin olevan, mutta kun ei ole.»

»Vieköön Sinut hiisi, moisen typerän elukan! — kuka nyt ajattelee Sinun kultaasi tai siitä välittää? — Jos minä kultaa ajattelisin, eikö minulla olisi sadottain parempia keinoja sen saamiseen kuin Sinulla? — Lyhyesti puhuen: Sinun makuukammioistasi, jonka Sinä olet vahvistanut ja varustanut niin kummallisella tavalla, täytyy tulla hänen säilytyspaikkansa; ja Sinä, vanha tolvana, saat maata rötköttää hänen untuvapieluksillaan. — Minä rohkenen vakuuttaa, ettei kreivi ole milloinkaan kysyvä niiden neljän huoneen komeata sisustusta.»

Tämä viimeinen huomautus suostutti Fosterin kauppaan ja hän pyysi vain lupaa saada ratsastaa edeltäkäsän laittamaan kaikkea kuntoon; sitten kannusti hän hevostaan ja katosi purilaiden viereltä, kun taas Varney jäi noin viisikymmentä askelta niistä jälkeen, niin että niiden vartijaksi jäi Tider yksin.

Heidän saavuttuaan Cumnorin kartanoon, kysyi kreivitär Janetia ja oli hyvin suruissaan, kun ilmoitettiin, ettei hän enää saanut kamarineitosekseen sitä viehättävää tyttöä.

»Tyttäreni on minulle rakas, rouva», vastasi Foster äreästi; »ja minä toivon, ettei hän oppisi hoviveikeilijäin tavoin valehtelemaan ja karkaamaan — hän on jo liiaksikin sellaiseen tutustunut täällä, Teidän Armonne luvalla puhuen.»

Kreivitär, joka oli hyvin väsynyt ja aivan kauhuissaan matkansa tapauksista, ei vastannut mitään tähän hävyttömään soimaukseen, vaan pyysi lempeästi päästä huoneensa rauhaan.

»Niin, niin», jupisi Foster, »sehän on luonnollista; mutta, luvallanne puhuen, Te ette nyt enää mene niihin koreisiin leikkihuoneisiinne — Te nukutte tänä yönä varmemmassa paikassa.»

»Haudassani, toivoakseni», virkkoi kreivitär; »ihminen vapisee vain ajatellessaankin sielun ja ruumiin eriyämistä.»

»Teillä ei minun arvatakseni ole lainkaan syytä sen takia vavista», vastasi Foster. »Armollinen herrahan tulee tänne huomenna, ja tottahan Te nyt osaatte hänen kanssaan selvittää asianne.»

»Mutta tuleeko hän tänne? — tuleeko hän tosiaankin, hyvä Foster?»

»Niinpä niin, hyvä Foster!» vastasi toinen. — »Mutta mikähän Foster minä olen huomenna, kun Te puhutte minusta armolliselle herralle — vaikka kaikki, mitä olen tehnyt, on tapahtunut hänen omasta käskystä?»

»Olkaa Te minun suojelijani — vaikka tylykin — mutta suojelija joka tapauksessa», jatkoi kreivitär. »Oi, olisipa Janet vain täällä!»

»Hänen on parempi siellä, missä hän on», vastasi Foster — »toinenkin Teistä riittää jo panemaan järkevänkin pään pyörälle — mutta haluatteko hiukan ruokaa?»

»Oi, en, en — huoneeseeni vain — huoneeseeni. Toivoakseni», lisäsi hän pelokkaasti, »voin minä teljetä sen sisäpuolelta?»

»Kaikin mokomin», vastasi Foster, »sittenhän minä voin teljetä sen ulkopuolelta»; ja ottaen kynttilän käteensä opasti hän Amya sellaiseen rakennuksen osaan, missä tämä ei ollut vielä koskaan käynyt, ja vei hänet ylös tavattoman korkeita portaita, toisen eukon kantaessa edellä lamppua. Aivan mittaamattoman pitkiltä tuntuvien portaiden yläpäästä astuivat he lyhyeen, mustalla tammilaudoituksella verhoitettuun, hyvin ahtaaseen käytävään, jonka perällä näkyi vahva tammiovi; tämä ovi päästi heidät saiturin mitä kurjimmin kalustettuun kammioon, joka vain nimeltään erosi oikeasta vankilan kojusta.

Foster pysähtyi ovelle ja antoi kreivittärelle lampun, tarjoamatta tai sallimatta sitä kantaneen vanhan eukon avustusta. Kreivitär ei nyt huolinut muodollisuuksista, vaan sieppasi sen hätäisesti hänen kädestään, sulki oven ja telkesi sen kaikin runsain lukoin ja salvoin, joita siihen tarkoitukseen oli sisäpuolelle varattu.

Varney oli sillä välin vahtinut portaiden alapäässä, mutta kun hän kuuli ovea suljettavan, hiipi hän varpaisillaan ylös, ja Foster viittasi itsetyytyväisenä häntä huomaamaan erästä seinään kätkeytyä koneistoa, joka hyvin kevyesti ja hiljaa vajotti alas osan puukäytävää nostosillan tavoin, niin että yhteys hänen tavallisen olinpaikkansa, makuukammion, oven ja sinne johtavain korkeiden kiertorappusten ylipään välillä tuli täydellisesti katkaistuksi. Tätä koneistoa liikutteleva köysi oli tavallisesti makuukammiossa, koska Foster tahtoi siten ehkäistä ketään tunkeutumasta sinne ulkoapäin; mutta kun nyt oli pidettävä vankia siellä, oli köysikin tuotu portaiden yläpäähän ja kiinnitetty sinne, ja sen avulla Foster erinomaisen auliisti pudotti aavistamattoman laskuluukun alas.

Varney tarkasteli hyvin huolellisesti koneistoa ja kurkisti useammin kuin yhden kerran kuiluun, joka ammotti laskuluukun auvettua. Se oli pilkkopimeä ja näytti rajattoman syvältä ja ulottui, kuten Foster kuiskaten ilmoitti liittolaiselleen, aina linnan syvimpiin holvikomeroihin asti. Varney heitti vieläkin pitkän, tutkivan katseen tuohon synkkään syvyyteen ja seurasi sitten Fosteria kartanon asuttuun osaan.

Heidän saavuttuaan vastaanottohuoneeseen, josta olemme aikaisemmin puhuneet, pyysi Varney Fosteria hankkimaan heille illallista ja parhaimpia viinejään. »Minä lähdän hakemaan Alascoa», lisäsi hän; »meillä on hänelle hieman työtä ja meidän täytyy saattaa hänet hyvälle tuulelle.»

Foster murisi tästä pyynnöstä, mutta ei sentään pannut vastaan. Eukko vakuutti Varneylle, ettei Alasco ollut tuskin syönyt eikä juonut mitään hänen isäntänsä lähdettyä matkaan, vaan eli aina työkammioonsa suljettuna ja puheli siihen suuntaan kuin olisi koko maailman olemassa-olo riippunut hänen tutkimuksistaan.

»Minäpä opetan hänelle, että maailmalla on häneltä muutakin vaatimista», sanoi Varney, ottaen kynttilän ja lähtien kullantekijää hakemaan. Hän palasi melkoisen ajan kuluttua hyvin kalpeana, mutta entiset ivalliset uurteet poskilla ja nenänjuuressa, ja sanoi: »Ystävämme on meiltä mennyt.»

»Kuinka! mitä tarkoitat?» huusi Foster — »Paennutko — kadonnutko minun neljäkymmentä puntaani mukanaan, jotka hänen piti monistaman tuhansin kerroin? Minä toimitan virallisen takaa-ajon!»

»Minä neuvon Sinulle varmemman tien», virkkoi Varney.

»Kuinka! minkä tien?» hätäili Foster yhä; »minä tahdon takaisin ne neljäkymmentä puntaani — minä luulin jo varmasti saavani pistää ne tuhansin kerroin monistettuina kukkarooni — minä vaadin ainakin panostani takaisin.»

»Mene sitten ja hirtä itsesi ja syytä Alascoa perkeleen tuomio-istuimen edessä, sillä sinne on hän toimittanut asian.»

»Kuinka! — mitä Sinä tarkoitat — onko hän kuollut?»

»On kun onkin», vastasi Varney; »kasvot ja ruumis ovat jo aika tavalla turvonneet. — Hän on paraillaan sekoitellut jotakin saatanallista lääkettään, ja lasinaamus, jota hän aina sellaisissa tapauksissa käytti, on nähtävästi pudonnut hänen kasvoiltaan, niin että hieno myrky on tunkeutunut hänen aivoihinsa ja tehnyt tehtävänsä.»

»*Sancta Maria!*» pääsi Fosterilta; — »minä tarkoitan, Jumala varjelkoon laupeudessaan meitä ahneudesta ja kuolemansynnistä! Eikö hänellä ollut siellä tekeillä mitään muutuskokeiluja? Näitkö kullan paloja sulatuskauhoissa?»

»En nähnyt, minä katselin vain sitä kuollutta raatoa», vastasi Varney; »inhoittava näky — hän oli jo niin turvonnut kuin kolme päivää teloituspyörällä virunut ruumis — Hyi hitto! saatappas tänne viinimalja.»

»Minä lähdän tästä», virkkoi Foster, »minä otan itse selkoa —» Hän otti lampun ja riensi ovelle, mutta alkoi siinä epäröidä ja pysähtyi lopulta kokonaan. »Etkö Sinä tulisi kanssani?» pyyteli hän sitten Varneyta.

»Mitä varten?» kysyi Varney; »minä näin ja haistoin siellä jo tarpeeksi kaikenlaista pilatakseni ruokahaluni. Rikoin sentään akkunan raittiin ilman laskemiseksi — siellä tuntui tulikiven katkua, ja koko kammio oli niin täynnä muita yhtä tukahuttavia huuruja kuin olisi itse paholainen siellä oleskellut.»

»Ja eiköhän siinä itse pääkehno ollutkin pelissä?» puheli Foster yhä epäröiden; »olen kuullut sen olevan hyvin väkevän sellaisina aikoina ja sellaisen väen apulaisena.»

»Ja vaikka siellä *olisi ollutkin* se Sinun saatanasi, joka niin kiusaa mielikuvitustasi», vastasi Varney, »olet Sinä täydessä turvassa, ellei hän sitten ole maailman kohtuuttomin piru. Hän on hiljattain saanut kaksi oivaa makupalaa.»

»Kuinka, *kaksi* makupalaa — mitä tarkoitat?» ihmetteli Foster — »mitä tarkoitat?»

»Sen saat kyllä aikanaan tietää», vastasi Varney; — »ja sitten tulevat hänelle kohta kolmannetkin pidot — mutta Sinun mielestäsi on kai *hän* liian herkullinen pala paholaisen hampaille — hänellä pitää kai oleman psalminsa, harppunsa ja serafiminsa.»

Anton Foster kuuli tämän ja astui hitaasti pöydän luo: »Jumalani! Ritari Rikhard, ja täytyykö sen sitten tapahtua?»

»Täytyy, totisesti täytyy, Anton, taikka vapaaläänityksestäsi ei ole puhettakaan», vastasi hänen järkähtämätön liittolaisensa.

»Minä uumoilin koko ajan, että sinne sitä lopultakin päädytään!» jatkoi Foster; »mutta millä tavalla, ritari Rikhard — millä tavalla? — sillä minä en koko maailmankaan hinnasta kävisi käsiksi häneen.»

»En voi Sinua moittia», vastasi Varney; »en minä itsekään liioin haluaisi tehdä sitä — me kaipaamme kipeästi Alascoa ja hänen mannaansa; niin, ja sitten sitä Lambourne-koiraa.»

»Missä Lambourne sitten viipyy?» uteli Foster.

»Älä sitä kysele», neuvoi Varney; »Sinä olet kyllä hänet kerran näkevä, jos uskosi on oikea. — Mutta palatkaamme vakavampaan asiaamme. — Minä opetan Sinua, Tony, virittämään loukun hyypän pyydystämiseksi — tuo Sinun laskuluukkuusi — tuo Sinun leikkikalusi pysynee kai näennäisesti turvallisena, eikö pysykin, vaikka tukeet olisikin vedetty alta pois?»

»Pysy kun pysykin», vakuutti Foster, »ellei vain sille astuta.»

»Mutta jos nyt armollinen rouva yrittäisi paeta sen yli, pudottaisi kai hänen painonsa sen alas?» uteli yhä Varney.

»Hiirenkin paino siihen riittäisi», selitti Foster.

»No, hän kuolee siis aikoessaan uudelleen karata, ja mitä voimme me siihen, Sinä enempää kuin minäkään, kunnan Tony? Menkäämme nukkumaan ja keskustelkaamme huomenna lähemmin suunnitelmastamme.»

Seuraavana päivänä illan lähetessä vaati Varney Fosteria ryhtymään ehdotuksen toteuttamiseen. Tider ja Fosterin vanha miespalvelija lähetettiin jonkun tekosyyän varjolla alas kylään, ja Anton itse, haluten muka katsoa, että kreivittärellä oli kaikkea mitä hän tarvitsi, käväisi hänen kammiossaan. Hänen päätökseensä vaikutti niin horjuttavasti se lempeys ja kärsivällisyys, millä kreivitär näytti kestävän vankeutensa, ettei hän voinut olla kieltämättä häntä vakavasti millään ehdolla astumasta huoneensa kynnyksen yli ennen Leicesterin kreivin saapumista, »mikä», lisäsi hän, »on toivoakseni tapahtuva hyvin pian.» Amy lupasi säyseästi alistua kohtaloonsa, ja Foster palasi paatuneen toverinsa luo omatuntonsa puoliksi keventyneenä sitä rasittavasta taakasta. »Minä olen varoittanut häntä», ajatteli hän; »varmasti on vaaraton ansa, joka on asetettu linnun nähtäville.»

Hän jätti sentähden kreivittären oven telkeämättä ulkoapäin ja veti Varneyn katsellessa pois laskuluukkuun tukevat laitteet, niin että se hädin tuskin pysyi vaakasuorassa asennossaan pelkän kiinnysvoiman avulla. He laskeutuivat sitten alakertaan odottamaan juonensa seurauksia, mutta saivat odottaa kauvan turhaan. Vihdoin Varney, joka oli kävellyt edes ja takaisin kasvot viittansa peitossa, heitti sen äkkiä sivulle ja huudahti: »Ei ole tosiaankaan vielä nähty kylliksi typerää naista päästämään käsistään noin oivallista pakenemistilaisuutta!»

»Ehkäpä on hän päättänyt odottaa rauhassa puolisonsa paluuta», virkkoi Foster.

»Totta! — aivan totta», huudahti Varney ulos syöksähtäen, »sitä en tullut ajatelleeksikaan.»

Tuskin oli kaksi minuuttia kulunut, kun Foster, joka oli jäänyt paikoilleen, kuuli hevosen kavioiden kopsetta pihalta ja sitten vihellystä, joka muistutti aivan kreivin tavallista tulomerkkiä; — silmänräpäys sen jälkeen avautui kreivittären huoneen ovi ja samassa vajosi laskuluukku. Humahdus — raskas jysäys — heikkoa voihkinaa — ja kaikki oli ohi.

Samassa huusi Varney akkunasta, äänessään sävy, joka oli kuvailematon sekoitus kauhua ja ivaa: »Onko lintu loukussa? — onko teko tehty?»

»Oo, Jumala meitä armahtakoon!» vastasi Anton Foster.

»Mitä siinä uriset, hölmö!» ärjäisi Varney, »toimesi on päättynyt ja palkintosi varma. Katso holviin — mitä näet?»

»Minä näen vain valkean vaatekasan, lumikinoksen tapaisen», vastasi Foster. »Oi Jumala! nyt liikuttaa hän käsivarttaan!»

»Pudota jotakin hänen päälleen. — Kultakirstusi, Tony — se on raskas.»

»Varney, Sinä olet ihmiseksi tullut saatana!» huudahti Foster; — »Ei tarvita enää mitään — hän on mennyt!»

»Niin ovat menneet myöskin meidän vaivamme», sanoi Varney huoneeseen astuessaan; »enpä olisi ikinä luullut osaavani niin hyvin jäljitellä kreivin merkkivihellystä.»

»Oo, jos taivaassa kosta on, olet Sinä sen ansainnut», vastasi Foster, »ja se on Sinut kerran kohtaava, — Sinä syöksit hänet turmioon juuri hänen hellimpien tunteittensa avulla. — Se on samaa kuin jos keittäisi lapsen äitinsä maidossa!»

»Sinä olet uskonkiihkoinen aasi», sanoi Varney; »ajatelkaamme nyt vain, millä tavalla tästä tietoa levitämme — ruumiin täytyy jäädä sinne, missä se nyt on.»

Mutta heidän konnamaisuutensa ei oltu sallittu enää kestää kauvempaa; — sillä heidän vielä tästä neuvotellessaan hyökkäsivät Tressilian ja Raleigh huoneeseen, päästyään kartanoon Tiderin ja Fosterin palvelijan avulla, jotka he olivat pidättäneet kylässä.

Anton Foster pakeni heidät nähtyään; ja kun hän tunsi kaikki vanhan sokkeloisen talon sovet ja käytävät, ei häntä löydetty. Mutta Varney vangittiin paikalla; ja osoittamatta lainkaan katumusta töistään, näytti hän päinvastoin pirullisesti riemuitsevan neuvoessaan heille murhatun kreivittären jäännökset, samalla uhmailevasti pyytäen heitä todistamaan hänellä olleen jotakin osaa hänen kuolemaansa. Tressilian joutui niin epätoivoisen, rajattoman surun valtaan nähdessään nämä musertuneet, yhä vielä lämpimät jätteet olennosta, joka vielä hetki sitten oli ollut niin rakastettava ja rakastettu, että Raleighhin oli pakko toimittaa hänet holvista väkivallalla, itse ryhtyen sitten kaikkiin asiain vaatimiin toimenpiteisiin.

Toisessa kuulustelussa ei Varney lainkaan salannut rikostaan eikä sen vaikuttimia, esittäen suorautensa syyksi, että vaikka useat hänen tunnustamistaan seikoista olisivat voineet perustua hänen tekojaan tutkittaessa vain epäluuloihin, nuo epäluulot olisivat kuitenkin riittäneet riistämään häneltä Leicesterin luottamuksen ja kukistamaan kaikki hänen korkealle tähtäävät kunnianhimoiset suunnitelmansa. »Minä en ole syntynyt», sanoi hän, »elää kituuttamaan loppu-ikäni halveksittuna hylkynä — enkä minä myöskään aijo kuolla niin, että minun kohtaloni valmistaisi roskakansalle juhlapäivän.»

Näiden sanojen johdosta alettiin pelätä hänen yrittävän väkivaltaa itselleen, ja häneltä otettiin huolellisesti kaikki, millä hän olisi voinut toteuttaa sellaisen aikomuksen. Mutta monien muinaisajan sankarten tavoin kuljetti hän aina mukanaan pienen määrän vahvaa, varmaankin kuuluisan Demetrius Alascon valmistamaa myrkyä. Hän oli nähtävästi nauttinut sitä yöllä, sillä seuraavana aamuna tavattiin hänet hengetönnä kopistaan; eikä hän näyttänyt kovia tuskiakaan kärsineen, sillä hänen kasvoillaan väreili vielä kuolemassakin sama ivallinen hymy, joka oli ollut niiden ominaisimpana piirteenä hänen eläessään. »Jumalattomalla ei ole kahleita kuollessaan», sanotaan raamatussa.

Hänen rikostoverinsa kohtalo pysyi kauvan tuntemattomana. Cumnorin kartano tyhjeni asukkaista heti murhan jälkeen; sillä sen huoneen läheisyydestä, jota sanottiin rouva Dudleyn kammioksi, väittivät palvelijat kuulevansa voihkinaa, huutoa ja muuta sellaista ylikuonnollista melua. Jonkun ajan kuluttua tuli Janetista, kun hänen isästään ei saatu mitään tietoa, hänen omaisuutensa eittämätön haltijatar, ja hän luovutti sen sekä kätensä Waylandille, joka nyt oli kohonnut vakavaan asemaan, hänellä kun oli paikka Elisabetin palveluksessa. Mutta vasta sitten kun he olivat jo molemmat maanneet haudassa useita vuosia, toimitti heidän vanhin poikansa ja perillisensä erinäisiä tutkimuksia Cumnorin kartanossa ja keksi salakäytävän, jota sulki rouva Dudleyn kammion vuoteen takaa avautuva rautainen ovi ja joka vei jonkunlaiseen holvikomeroon; sieltä tavattiin vahva, suuren joukon kultaa sisältävä rauta-arkku, jonka kannella virui ihmisluuranko. Anton Fosterin kohtalo oli nyt selvillä. Hän oli paennut tähän piilopaikkaan, mutta unohtanutkin ponninlukon avaimen; ja kun hän ei siten enää päässyt ulos komerosta, jonka hän oli niin taidokkaasti varustanut sielunsa autuuden hinnalla hankkimansa kullan säilytyspaikaksi, oli hän menehtynyt sinne surkealla tavalla. Otaksuttavasti eivät palvelijain kuulemat voivotukset ja kirkaisut olleetkaan kaikkea perää vailla, vaan olivat lähteneet juuri tämän kurjan, kuolemantuskissaan apua ja pelastusta huutavan miehen huuilta.

Tieto kreivittären kauheasta kuolemasta teki äkkinäisen lopun Kenilworthin juhlista. Leicester poistui hovista ja antautui pitkäksi ajaksi katumuksensa valtaan. Mutta kun Varney oli viimeisissä lausunnoissaan koettanut kaikin keinoin säästää isäntänsä mainetta, sääliteltiin kreiviä pikemminkin kuin vihattiin. Kuningatar kutsui hänet sitten hoviin takaisin; hänestä tuli uudelleen mahtava valtiomies

ja suosikki, ja hänen elämänuransa loppupuoli on kyllin tunnettu historiasta. Mutta hänen kuolemassaan oli jotakin kostavaa, sillä, hyvin yleisesti uskotun tarinan mukaan johtui se myrkkyyannoksesta, jonka hän itse sattui erehdyksessä nielemään, vaikka hän oli tarkoittanutkin sen toiselle henkilölle.

Ritari Hugh Robsart kuoli pian tyttärensä jälkeen, asetettuaan Tressilianin talonsa ja tavaransa perilliseksi. Mutta ei riippumattoman maalaiselämän mahdollisuus eivätkä suosionlupaukset, joilla Elisabet koetti houkutella häntä hoviin, voineet karkoittaa hänen syvää surumielisyyttään. Minne hän menikin, kaikkialla oli hän näkevinään edessään rakkautensa varhaisen ja ainoan esineen runneltuneen ruumiin. Pidettyään huolta ritari Hughin, Lidcoten linnan herran perheeseen kuuluneiden vanhojen ystävään ja vanhojen palvelijain toimeentulosta, astui hän vihdoinkin ystävänsä Raleighin kanssa laivaan matkustaakseen Virginiaan, ja tässä vieraassa maassa kuoli hän sitten ennen aikaansa nuorena vuosiltaan, mutta vanhana kärsimyksiltään.

Sivuhenkilöistä on meidän vain mainitseminen, että Blountin järki kirkastui samassa määrässä kuin hänen nauharuusukkeensa vaalenivat ja että hän täyttäessään velvollisuutensa urheana sotapäällikkönä oli paljoo paremmin paikallaan kuin lyhyen hovi-elämänsä aikana; ja että Flibbertigibbetin terävä äly nosti hänet sekä Burleighin että Cecilin palveluksessa suosioon ja arvoon.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KENILWORTH III-IV ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are

removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.

- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.